

*Herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam,
communicatietraject 2012*

EINDNOTITIE

Adviezen van de werkgroepen Natuur, Inrichting fort en Verkeer

Van:
Werkgroepen in het kader van
het communicatietraject binnen
het project Herontwikkeling Fort
benoorden Spaarndam

4 december 2012
Versie 3.0

INHOUDSOPGAVE	blz.
INLEIDING	3
LEESWIJZER	4
1 VERANTWOORDING	5
1.1 Aanpak themagroepen	5
1.1.1. Themagroep NATUUR	
1.1.2. Themagroep HERINRICHTING FORT EN OMGEVING	
1.1.3. Themagroep VERKEER	
1.1.4. Verslagen van de werkgroepbijeenkomsten	
1.2 Het proces	8
1.2.1. Het proces voorafgaand aan het communicatietraject	
1.2.2. Uitwerkingsniveau van het plan van Esbi Bouw	
1.2.3. Aanwezigheid Esbi Bouw bij de werkgroepbijeenkomsten	
2 DE ADVIEZEN VAN DE DRIE THEMAGROEPEN	10
2.1 Algemene adviezen	10
2.1.1. Toekomstige betrokkenheid	
2.1.2. Bouwfase	
2.1.3. Exploitatiefase	
2.1.4. Beheerfase	
2.2 Adviezen van de themagroep NATUUR	12
2.2.1. Toename natuurwaarde	
2.2.2. Afscherming Landje van Gruijters (biotoop nummer 1)	
2.2.3. Deelgebied nieuwe natte natuur (biotoop nummer 3)	
2.2.4. Munitiebos (biotoop nummer 6)	
2.2.5. De grote wateren en oevers (biotoop nummer 7)	
2.2.6. Het plangebied als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)	
2.2.7. Het beheer van de natuurgebieden	
2.3 Adviezen van de themagroep HERINRICHTING FORT EN OMGEVING	16
2.3.1. Consolidatie	
2.3.2. Nieuwe functie versus oude functie	
2.3.3. Geluidsoverlast	
2.3.4. Muurschilderingen	
2.3.5. Munitieloodsen (plofhuisjes)	
2.3.6. Grenspalen	
2.3.7. Bezoekerscentrum fort	
2.3.8. Overig	
2.4 Adviezen van de themagroep VERKEER	19
2.4.1. Aanduiding verkeersproblematiek	
2.4.2. Bestaande situatie	
2.4.3. Toekomstige situatie	
2.4.4. Haalbaarheid oplossingen	
3 GEDETAILEERDE ADVIEZEN THEMAGROEP NATUUR	25
4 GEDETAILEERDE ADVIEZEN THEMAGROEP INRICHTING FORT EN OMGEVING	65
5 GEDETAILEERDE ADVIEZEN THEMAGROEP VERKEER	81
BIJLAGESET A Procesdocumentatie	
BIJLAGESET B Ingekomen stukken	
BIJLAGE C Deelnemerslijst werkgroepen	

INLEIDING

Er wordt al een aantal jaar gewerkt aan plannen om Fort benoorden Spaarndam te restaureren en opnieuw te ontwikkelen, onder andere door projectontwikkelaar Esbi Bouw. Het project roept weerstand op bij belangengroeperingen. Daarom heeft het algemeen bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude op 16 mei 2012 besloten een uitgebreid communicatietraject in gang te zetten om alle belangengroeperingen in de gelegenheid te stellen op- en aanmerkingen op de planuitwerking van Esbi Bouw te leveren. Het gaat dan in het bijzonder om de (her)inrichting van de natuur, de (her)inrichting van het fort en de omgeving, en om voorstellen voor concrete verkeersmaatregelen om overlast van bezoekend verkeer van fort en bungalowpark te voorkomen. Voor het onderdeel natuur geldt dat het bestuur een netto toename wil zien van waardevolle natte natuur.

Het bestuur heeft voor dit proces twee kaders gesteld die als uitgangspunt dienen, namelijk het Programma van Eisen d.d. 26 november 2007 en de planuitwerking van Esbi Bouw van juni 2011. Bovendien wenste het bestuur dat de gesprekken zouden gaan over concrete plannen, met oog voor de exploitatie van het fort op de lange termijn.

In juli 2012 is dit proces gestart met een algemene informatiebijeenkomst en het uitnodigen van de drie werkgroepen overeenkomstig het voorstel in het communicatieplan. Er hebben in totaal 16 werkgroepbijeenkomsten plaatsgevonden. Er hebben 26 organisaties aan dit proces deelgenomen, vertegenwoordigd door 36 personen, waarvan een aantal op persoonlijke titel. Bij de voorbereiding, begeleiding en uitwerking van de werkgroepbijeenkomsten waren in totaal 9 ambtenaren van de gemeenten en provincie betrokken.

Deze eindrapportage is het resultaat van dit complexe proces.

LEESWIJZER

Het communicatietraject is zeer uitgebreid en complex geweest. Dit resulteert in een eveneens complex rapport. Belangrijke peilers van het rapport zijn de procesbeschrijving (Hoofdstuk 1), en de adviezen van de drie werkgroepen (Natuur, Verkeer en Fort) aan het bestuur (hoofdstukken 3, 4 en 5).

Er zijn drie niveaus in de adviezen van de werkgroepen:

1. Adviezen die voor het gehele project gelden
2. Kernadviezen per werkgroep op hun thema
3. Gedetailleerde adviezen per werkgroep op hun thema

Op basis hiervan zijn de hoofdstukken ingedeeld.

In Hoofdstuk 1 wordt per themagroep de aanpak en het proces beschreven, met de kenmerken die bepalend zijn geweest voor het verloop.

In Hoofdstuk 2 worden de algemene adviezen en de kernadviezen per werkgroep aan de orde gesteld.

Omdat ook de meer gedetailleerde adviezen per werkgroep integraal deel uitmaken van dit rapport zijn deze gedetailleerde uitwerkingen in de hoofdstukken 3, 4 en 5 opgenomen.

Hoofdstuk 3 Natuur geeft een beschrijving van de geformuleerde deelgebieden (biotopen) in en om het fortterrein en de meer gedetailleerde adviezen van de werkgroep Natuur. De vragenlijst die hieraan ten grondslag heeft gelegen is ook in dit hoofdstuk opgenomen.

In Hoofdstuk 4 Verkeer is de detaillering van verkeeradviezen te vinden. In deze werkgroep is de PODO-methode gebruikt. De uitwerking van deze methode is weergegeven.

In Hoofdstuk 5 Fort staan de vragenlijst en overige documenten die zijn gebruikt in de werkgroep. In de antwoorden op de vragen is te vinden welke aanpassingen Esbi Bouw al had gedaan aan het plan op basis van eerdere gesprekken. In andere antwoorden worden adviezen gegeven door de werkgroepleden. In dit hoofdstuk vindt u ook een aantal overzichten die door de werkgroepen zijn gemaakt, onder andere van de muurschilderingen en grenspalen. Ook een herinrichtingsvoorstel van de verschillende ruimten van het fort is onderdeel van dit hoofdstuk.

Alle vastgestelde verslagen van de werkgroepen zijn als documentatie van het proces in Bijlageset A opgenomen. In Bijlageset B zijn alle ingekomen stukken, notities, brieven en e-mails, opgenomen die gedurende het communicatietraject zijn ingebracht. Deze stukken zijn niet expliciet besproken of vastgesteld in de werkgroepen. In Bijlage C is de lijst van deelnemers aan de werkgroepen opgenomen.

1 VERANTWOORDING

In dit hoofdstuk wordt in paragraaf 1.1. per themagroep beschreven hoe men te werk is gegaan. In paragraaf 1.2. staat de beschrijving van het proces met de kenmerken die bepalend zijn geweest voor het verloop.

1.1. AANPAK THEMAGROEPEN

Per werkgroep is door de deelnemers bepaald welke aanpak men wilde volgen om tot een goede inhoudelijke benadering van het thema te komen en wat ook een helder advies aan het bestuur zou opleveren.

1.1.1 Themagroep NATUUR

Voor de themagroep Natuur is door de werkgroepleden een inventarisatie gemaakt van vragen die aan de orde moeten komen. Deze zijn samengevoegd tot een vragenlijst met zaken die in deze themagroep besproken dienen te worden. De vragen zijn vervolgens geordend in logische subthema's. Daar waar mogelijk is door Esbi Bouw per vraag en thema een antwoord gegeven om verduidelijking te geven over de bestaande plannen. De vragenlijst is tijdens het proces steeds aangevuld en aangepast. (Zie Hoofdstuk 3).

Het bestuur heeft gevraagd om netto toename van waardevolle natte natuur. De werkgroep heeft in de beginfase van het proces het standpunt ingenomen dat de vraag naar netto toename van waardevolle (natte) natuur alleen beantwoord kan worden als alle natuuraspecten van het totale plangebied bekeken worden. Daarom is voor het gehele (plan)gebied een onderverdeling gemaakt in (sub)biotopen. Ook is in de beginfase besloten dat de effecten op de natuur breder bekeken moeten worden dan alleen in de directe omgeving van het fort (onder andere in de Hekslootpolder). In Hoofdstuk 3 vindt u hierover een advies.

Per biotoop zijn de kenmerken van de biotoop benoemd, en de kansen en bedreigingen door de planontwikkelingen. Na de bespreking van de biotopen in de werkgroep zijn deze beschrijvingen aangepast en aangevuld met inrichtingsvoorstellen. De vragenlijst heeft bij de bespreking van de biotopen doorlopend een rol gespeeld. Tijdens de laatste bespreking zijn de meer algemene vragen doorgenomen die niet bij de bespreking van de biotopen aan de orde waren geweest.

Niet alle vragen zijn uitputtend aan de orde geweest in de werkgroepbijeenkomsten, omdat in sommige gevallen de beantwoording door Esbi Bouw afdoende was voor het proces. De vragenlijst kan daarom ook worden gelezen als document waarin een verduidelijking als een afspraak of toezegging staat. Alle andere vragen komen terug als een inrichtingsvoorstel of een aanbeveling aan het bestuur. De vragenlijst vindt u in Hoofdstuk 3.

De beschrijving van de biotopen moet worden beschouwd als het inhoudelijke advies over de inrichting van de natuur. In die zin maken de beschrijving van de biotopen en de onderliggende tekeningen een belangrijk onderdeel uit van deze rapportage. In de beschrijving van de biotopen en de verwerking van alle meningen van de werkgroepleden heeft ecoloog Henk Nijenhuis een belangrijke rol gespeeld, bijgestaan en aangevuld door de ecoloog van de gemeente Amsterdam, Anneke Blokker. De werkgroepleden zelf hebben vooral voor de inrichting van de nieuwe natte natuur en het gebied rondom het water van het fort inrichtingsvoorstellen geschreven en tekeningen gemaakt. Deze zijn ook bijgevoegd als onderdeel van de biotoopbeschrijving (zie Hoofdstuk 3).

1.1.2 Themagroep HERINRICHTING FORT EN OMGEVING

Voor de themagroep Herinrichting Fort en omgeving is ook een vragenlijst opgesteld die is geordend in subthema's. Alle vragen zijn per subthema besproken. Ook hier geldt dat niet alle vragen uitputtend aan de orde zijn geweest omdat de beantwoording door Esbi Bouw als afdoende werd beschouwd. Naar aanleiding van de besprekingen van de vragenlijst is een aantal inhoudelijke producties tot stand gekomen en tijdens de bijeenkomsten besproken;

- Een lijst van grenspalen die behouden zouden moeten worden
- Een lijst van alle muurschilderingen in het fort
- Een lijst van de afwerkstaat van de verschillende ruimtes

Ook is naar aanleiding van een separate bespreking van een delegatie van de werkgroep met Esbi Bouw een voorstel voor inrichting van het fort tot stand gekomen waarbij een andere indeling van de gebruiksruidten wordt voorgesteld.

Tijdens de bijeenkomsten van deze themagroep waren ambtelijke vertegenwoordigers van de gemeente Velsen en de provincie aanwezig die deskundig zijn op het gebied van monumentenzorg. De vragenlijst en de andere genoemde producties maken een integraal deel uit van deze rapportage. Deze zijn toegevoegd aan Hoofdstuk 5.

1.1.3 Themagroep VERKEER

Voor de themagroep Verkeer is een andere methode gevolgd. In eerste instantie is aan de orde geweest of enkel de verkeerseffecten van de aanleg van het vakantiepark als uitgangspunt genomen moest worden of het gehele spectrum van de verkeersproblematiek van het gebied. Gekozen is voor de brede aanpak, omdat de bestaande verkeersdruk al als groot werd ervaren en de toekomstige activiteiten rond het fort en vakantiepark daarbovenop komen. Eén partij wilde zich beperken tot slechts de directe gevolgen van de aanleg van het park. Zij achtte zich niet in staat de huidige verkeerskundige problematiek van Spaarndam op te lossen, omdat ook verkeerskundigen in de afgelopen jaren dat niet is gelukt.

Vervolgens is gekozen voor de PODO-methode; Probleem, Oorzaken, Definitie en Oplossingen. In eerste instantie is de werkgroepleden gevraagd de problemen en de oorzaken te benoemen. Toen dit tot onvoldoende resultaat leidde hebben de ondersteunende verkeersdeskundigen van de gemeenten een voorzet gemaakt. Uiteindelijk hebben de leden van de werkgroep alsnog zelf de problemen en de oorzaken benoemd. De oplossingen zijn bedacht door de werkgroepleden. De verkeersdeskundigen hebben de oplossingen getoetst op technische haalbaarheid.

Apart moet worden vermeld dat de verkeerskundige van de Verontruste Spaarndammers in een separaat gesprek zijn mening over de problemen en oorzaken heeft gegeven. De drie schriftelijk ingediende opmerkingen van deze verkeerskundige zijn integraal verwerkt in dit document. Tijdens de laatste bijeenkomst van de werkgroep Verkeer, waarin het gehele PODO-document aan de orde kwam, inclusief de getoetste oplossingen door de verkeersdeskundigen, heeft deze verkeerskundige zijn mening gegeven over de oplossingen. Daarover meer in het inhoudelijk deel van deze rapportage (Hoofdstuk 5).

De specifieke rol van de verkeerskundige van de Verontruste Spaarndammers wordt hier ook vermeld omdat door hen was verzocht deze verkeerskundige toe te voegen aan de ondersteunende verkeersdeskundigen van de gemeente. Dit verzoek is door het projectteam (de voorbereidingsgroep van het communicatietraject bestaande uit twee RNH-medewerkers en de onafhankelijke voorzitter) niet gehonoreerd omdat deze verkeerskundige een specifiek

belang van één groepering vertegenwoordigt en dit de zuiverheid van het proces voor andere deelnemers zou kunnen schaden. Bovendien moesten alle inhoudelijke discussies in de werkgroep gevoerd worden. Het al dan niet toevoegen van de verkeerskundige van de Verontruste Spaarndammers aan de ondersteunende (gemeentelijke) verkeerskundige is in de werkgroep aan de orde gesteld. Anderen partijen ondersteunden dit voorstel ook niet.

Het PODO-document maakt integraal deel uit van deze rapportage, omdat hierin alle aspecten rond de verkeersproblematiek, inclusief de details van de oplossingen terug te vinden zijn.

1.1.4 Verslagen van de werkgroepbijeenkomsten

Alle verslagen van de bijeenkomsten van de werkgroep Verkeer zijn in Bijlageset A aan deze rapportage toegevoegd. Deze verslagen kunnen worden beschouwd als onderdeel van de documentatie van het proces.

1.2. HET PROCES

Het is belangrijk te vermelden dat het proces niet eenvoudig is verlopen en dat de emoties soms hoog opliepen. . Zonder in detail te treden is het benoemen van een aantal specifieke kenmerken van het proces belangrijk. Het gaat daarbij om die kenmerken die voor de deelnemers aan het proces herkenbaar en van belang zijn geweest. In Bijlageset B zijn de notities, brieven en e-mails opgenomen die tijdens het communicatie proces door partijen zijn ingebracht. Deze paragraaf probeert hierbij een context aan te geven.

1.2.1. Het proces voorafgaand aan het communicatietraject

In het proces heeft de geschiedenis van het project een belangrijke rol gespeeld en de positie die de verschillende partijen innamen. Globaal kwam het er op neer dat er partijen aan het proces hebben deel genomen die te kennen gaven wel inhoudelijke inbreng te willen leveren tijdens dit proces, maar tot het uiterste te zullen gaan om tijdens de (juridische) vervolprocedures de plannen tegen te zullen houden. Een andere groep organisaties is tegen de plannen maar wilde een constructieve bijdrage leveren om de plannen in positieve zin aangepast te krijgen er van uitgaande dat de plannen toch doorgaan en er is een groep organisaties die al voor de plannen waren.

De eerste groep zijn die partijen die in het verleden al veel activiteiten hebben ontplooid om de plannen van tafel te krijgen. Juist deze partijen had.d.en ook andere verwachtingen van het proces, hetgeen zich uitte in een zeer kritische opstelling, zeker in het begin van het communicatietraject door veel conditionele zaken aan de orde te stellen. Zo werd de vraag aan de orde gesteld of het 'Esbi-plan' kaderstellend kon zijn voor het communicatietraject. Hierover zou –zo werd gesteld- nog geen besluit in het algemeen bestuur van het schap genomen zijn. Ook werden er vraagtekens gezet bij de opzet van dit communicatietraject - zonder bestuur aan tafel zou geen echte communicatie mogelijk zijn-, en ook de rol/opdracht van de gespreksleider wilde men ter discussie stellen. Deze startfase werd door de meeste deelnemers als frustrerend ervaren en niet constructief.

Geleidelijk aan is er gedurende het proces in bijna alle werkgroepen enig vertrouwen tussen de verschillende groeperingen gegroeid waardoor men gepoogd heeft na elkaar te luisteren en elkaars argumenten serieus te nemen. Groepen organisaties die van meet af aan tegen de plannen zijn geweest, zijn constructief gaan meedenken. Maar zij hebben dan ook nadrukkelijk de ruimte gekregen om te allen tijde hun afwijzende standpunt overeind te houden en een kritische houding aan te nemen ten opzichte van de bevindingen van de werkgroepen. Toch blijft ook staan dat het verschil in uitgangspositie de waardering van de inhoudelijke uitgebrachte adviezen kleurt en de waardering van het communicatieproces als geheel.

Ook de tijdsspanne waarbinnen dit eindrapport tot stand moest komen werd door veel organisaties als veel te krap ervaren. Veel gehoorde kritiek was dat het plan voor de herontwikkeling van het fort door zijn veelheid aan aspecten (verkeer, natuur en herinrichting fort) complex is, te meer omdat veel organisaties hebben deelgenomen met verschillende verwachtingen en invalshoeken. De 16 bijeenkomsten in een korte periode van enkele maanden werd als een behoorlijke belasting ervaren, zeker door die personen die (bijna) alle bijeenkomsten hebben bijgewoond.

Opmerking:

Mevrouw De Jongh vertegenwoordiger van drie partijen distantieert zich van deze procesbeschrijving.

1.2.2. Uitwerkingsniveau van het plan van Esbi Bouw

Een ander aspect van het proces betrof het uitwerkingsniveau van het plan van Esbi Bouw. Op een aantal onderdelen moeten de plannen nog in detail worden uitgewerkt. In het kader van de MER-procedure zal onder andere op het vlak van natuur nog het een en ander uitgewerkt en onderzocht moeten worden. Ook voor de (her)inrichting van het fort zullen de plannen nog op bestekniveau worden uitgewerkt. Zowel in de werkgroep Natuur als in de werkgroep Herinrichting fort had.d.en sommige groeperingen deze zaken al verder uitgewerkt willen zien.. Een aantal partijen was op zoek naar maximale helderheid en duidelijkheid, of zoals het een paar keer verwoord is 'vragend om (schriftelijke) garanties'. Esbi Bouw stelde zich in deze discussie op het standpunt dat verdere (tijds)investering pas in de volgende fase verantwoord was.

Bovenstaande heeft geleid tot een aantal algemene adviezen aan het bestuur die in Hoofdstuk 2 aan de orde komen.

1.2.3. Aanwezigheid Esbi Bouw bij de werkgroepbijeenkomsten

Tot slot moet worden opgemerkt dat de heer Petter namens Esbi Bouw alle werkgroepbijeenkomsten van Natuur en Herinrichting fort en omgeving heeft bijgewoond en één bijeenkomst van de werkgroep Verkeer. Daar waar nodig en mogelijk heeft hij uitleg gegeven over de plannen, heeft hij vragen schriftelijk beantwoord (zie de vragenlijsten in de verschillende hoofdstukken), heeft hij aanvullende informatie verzorgd, heeft hij gesprekken gevoerd met subwerkgroepen en heeft hij plannen aangepast. Op basis daarvan heeft hij ook op veel adviezen van de werkgroepen positief gereageerd en ook deze overgenomen in zijn plannen.

Daar waar hij vond dat vanuit exploitatieoverwegingen niet haalbaar was, heeft hij dat aangegeven. (zie paragraaf 2.3.5., o.a. het verplaatsen van een aantal functies van het fort naar munitieloodsen)

2. DE ADVIEZEN VAN DE DRIE THEMAGROEPEN

De werkgroepen hebben elk specifieke adviezen uitgebracht (vanaf paragraaf 2.2), maar er zijn ook adviezen gegeven die meer overkoepelend van aard zijn en dus algemeen geldend voor alle werkgroepen (paragraaf 2.1). Ook zijn er meer gedetailleerde adviezen per thema. Deze vindt u in de hoofdstukken 3, 4 en 5.

2.1 ALGEMENE ADVIEZEN

2.1.1. Toekomstige betrokkenheid

Deelnemers adviseren het bestuur hen op zijn minst goed te informeren over de uitwerkingszaken, waaronder de MER-procedure en de bestekfase.

- a) Een aantal partijen, waaronder de Stichting Krayenhoff, heeft te kennen gegeven ook betrokken te willen zijn bij deze uitwerkingszaken. Tijdens deze fase wordt het plan verder uitgewerkt, de beschrijving van de werkzaamheden vastgesteld en de mate van conservering van de cultuurhistorische elementen. Hoe dit wordt uitgewerkt, bepaalt of er conflicten ontstaan tussen behoud en vernieuwing, waardoor schade kan ontstaan bij het oude. Gelet op de onomkeerbaarheid van de ingrepen is een zeer zorgvuldige en goed getoetste benadering en werkwijze in dit stadium essentieel vanuit het principe van behoud van cultuurhistorische elementen;
- b) Natuurorganisaties hebben aangeven op zijn minst op de hoogte gesteld te willen worden van de resultaten van een aantal onderzoeken in het kader van de milieueffectrapportage (MER) en van de Flora en Fauna wetgeving. Indien daartoe aanleiding is, willen zij betrokken worden bij keuzemomenten.

2.1.2. Bouwfase

In zijn algemeenheid is men bezorgd over de bouwfase.

- a) Volgens de werkgroep Fort voldoet een algemeen toezicht vanuit de gemeente tijdens de renovatie van het fort niet. Zij adviseren het bestuur hier extra aandacht aan te besteden om te borgen dat er geen onomkeerbare acties plaatsvinden die leiden tot beschadiging of vernietiging van cultuurhistorische objecten. Dit kan door Esbi Bouw op te dragen al in de bestekfase aan te geven hoe zij borgen dat medewerkers van Esbi Bouw en ingehuurd onderaannemers zorgvuldig met de kwetsbaarheid van het monument omgaan. Dit geldt ook voor mogelijke archeologische vondsten. Hierbij kan nog specifiek worden genoemd dat men ervan uitgaat dat wanden en/of muren niet fundamenteel worden aangetast (zoals door doorbreken, slopen, het bouwen dan wel het op een later moment verwijderen van nieuwe muren). Op dit punt heeft Esbi Bouw toegezegd hier ook vanuit te gaan. Ook bestaat er grote zorg over muurschilderingen die nu nog niet ontdekt zijn en die door bouwactiviteiten definitief verloren kunnen gaan. Esbi Bouw dient onderaannemers of andere medewerkers duidelijk te instrueren over de bescherming van de monumenten en toe te zien op naleving van de instructies. De Stichting Krayenhoff wil inhoudelijk betrokken worden in de bouwfase (zie ook 2.1.1.);
- b) Vanuit de werkgroep Verkeer maakt men zich zorgen over de overlast van het vele vrachtverkeer over de smalle dijken tijdens de bouwfase;
- c) Vanuit de werkgroep Natuur is men bezorgd over de grote hoeveelheden zand die verplaatst moeten worden en die bepaalde natuurwaarden zouden kunnen aantasten of die bepaalde vogels of andere dieren (tijdelijk) zouden kunnen verjagen.

Men verzoekt het bestuur extra aandacht te besteden aan de planning en inrichting van de bouwfase gelet op de kwetsbaarheid van het gebied en die van de monumenten.

2.1.3. Exploitatiefase

Voor wat betreft onomkeerbare ingrepen in natuur en de herinrichting van het fort adviseren Stichting Krayenhoff, de Verontruste Spaarndammers en de Stichting Vrienden van de forten Spaarndam het bestuur nogmaals kritisch te kijken naar de exploitatieopzet van het gehele plan. Volgens hen is de economische situatie sterk veranderd ten opzichte van de periode waarin in eerste instantie het plan van Esbi Bouw is opgesteld. Als voorbeeld hebben zij daarbij verwezen naar een analyse in het Financieel Dagblad van 11 juni 2012 (zie bijlage B).

Een aantal partijen is van mening dat verschillende onderdelen van de plannen nogmaals kritisch tegen het licht gehouden moeten worden. Het wordt als wenselijk gezien dat vanuit een risicoanalyse bepaalde ingrepen getoetst worden aan de houdbaarheid op langere termijn, om te voorkomen dat er nu ingrepen plaatsvinden die later teruggedraaid moeten worden, omdat zij niet exploitabel of functioneel blijken te zijn.

2.1.4. Beheerfase

Over het toekomstig beheer zijn ook adviezen uitgebracht door de werkgroepen Natuur en Fort. Deze komen aan de orde in de hoofdstukken 3 en 4 terug.

2.2 ADVIEZEN van de themagroep NATUUR

Allereerst moet worden gesteld dat de beschrijving van de biotopen in Hoofdstuk 3 integraal deel is van het advies aan het bestuur. Hierin worden, aan de hand van de beschreven biotopen, alle gedetailleerde (inrichtings-)voorstellen besproken. In deze paragraaf gaat het om de kernadviezen van de werkgroep.

Voorafgaand aan deze kernadviezen wordt eerst de context beschreven van waaruit de specifieke onderdelen van de kernadviezen moeten worden beoordeeld.

Context

De werkgroep heeft vanuit ecologische perspectief gekeken naar de natuurontwikkeling van het gehele gebied (zie kaartje Biotopen in Hoofdstuk 3). Dit gebied is groter dan de plannen van Esbi Bouw, namelijk ook alle historische dijken, het terrein voor de arken, de ijsbaan en de percelen vooraan de Redoute en bij de Westlaan zijn meegenomen.

Ecologisch perspectief houdt in dat natuurwaarden meer dan de landschappelijke waarden zijn gewogen. De werkgroep was zich hierbij van bewust dat de verstoring van activiteiten als gevolg van het bungalowpark en het bezoekerscentrum in het fort op dit moment niet feitelijk in beeld zijn te brengen. Dat er verstoring plaats vindt staat voor iedereen vast. De mate waarin en de wijze waarop is op dit moment niet voor het geheel vast te stellen. Dit zal in de toekomst gemonitord moeten worden om de effecten daarvan op de natuur vast te stellen en in het beheer de nodige maatregelen te treffen om negatieve effecten bij te stellen.

Wel kan bij de inrichting van bepaalde onderdelen hier al rekening mee gehouden worden, zoals b.v. bij de aanleg van het pontje, de wandelpaden en het fietspad, zoals bij de kernadviezen in dit hoofdstuk en de biotopen in hoofdstuk 3 beschreven is. Vanuit de natuurwaarden adviseert de werkgroep dan ook negatief over de aanleg van een fietspad door het gebiedje van de nieuwe natuur (biotoop 3) vanwege het verstorende karakter hiervan. Dit ondanks het feit dat dit fietspad in het programma van eisen is opgenomen en als zodanig als kaderstellend voor dit communicatietraject gold. Wel kiest men voor een wandelpad in dit gebied.

Het gehele gebied is in onderdelen als aparte biotopen beschreven. Dit wil niet zeggen dat per biotoop de inrichtingsvoorstellen al dan niet overgenomen kunnen worden. De werkgroep is bij de inrichtingsvoorstellen uitgegaan van samenhang en balans tussen deze verschillende gebiedjes. Dit luistert nauw. Daarom wordt het bestuur dringend geadviseerd externe expertise -anders dan Esbi Bouw, die hiervoor niet specifiek voor geëquipeerd is- in te zetten bij de detaillering van de inrichtingsvoorstellen.

Ook wordt dringend geadviseerd bij het beheer specifieke expertise in te zetten en een daartoe gespecialiseerde organisatie (de regie van) het beheer over het totale gebied in handen te geven om, met het oog op de samenhang tussen al die verschillende onderdelen (biotopen) tot maximale afstemming te kunnen komen. Zowel voor de externe expertise bij de aanleg als bij het toekomstig beheer dienen voldoende financiële middelen te worden vrijgemaakt.

Voor de werkgroep geldt dat haar advies alleen haar waarde behoudt als externe expertise in aanleg en beheer wordt ingezet: de inrichtingsvoorstellen van de afzonderlijke biotopen worden in hun samenhang uitgevoerd en samenhang in beheer van het gehele gebied wordt geborgd. Voor de toekomst geldt dat bij het beheer van deze gebiedjes alle effecten van de aanleg en de mogelijke verstoringen gemonitord dienen te worden om bepaalde beheersmaatregelen zo nodig bij te stellen of inrichtingsaspecten aan te passen.

Daarnaast wordt in Hoofdstuk 3 Biotopen regelmatig verwezen naar nog uit te voeren onderzoek in het kader van de MER. Een MER-onderzoek heeft (wettelijk gezien) niet dezelfde diepgang of praktische uitvoering die nodig is voor de nadere inrichting- en beheerstudie die wordt geadviseerd. Door tijdgebrek kon de werkgroep Natuur daar niet nader op in gaan. De Flora- en Faunawet daarentegen legt een aantal onderzoeken verplicht op, alvorens activiteiten mogen worden (ontwikkeld en) uitgevoerd. Geadviseerd wordt om dergelijk, noodzakelijk onderzoek, dat buiten het kader van de MER valt, zo snel mogelijk uit te laten voeren.

2.2.1. Toename natuurwaarde

In dit kader moet wel worden opgemerkt dat de algemene vraag of de kwaliteit van de natuur toeneemt, op dit moment moeilijk te beoordelen valt. De toekomstige verstoring door (menselijke) activiteiten ten opzichte van de huidige, bestaande situatie, laat zich moeilijk wegen met de verbetering van de natuurwaarden in de verschillende biotopen. Toch is een groot deel van de betrokken organisaties van mening dat, door de combinatie van de verschillende maatregelen en de aangepaste plannen zoals hierboven aangegeven, de netto natuurwaarde zal toenemen, zeker vanuit het begrip natuurdifferentiatie. Hierbij is wel een voorwaarde dat alle adviezen blijvend worden uitgevoerd. Daarbij moet worden opgemerkt dat het bijvoorbeeld zeer wel mogelijk is dat algemenere vogelsoorten zullen toenemen en dat bijzondere vogelsoorten zullen verminderen. Essentieel is daarbij dat bij de inrichting van de verschillende biotopen de plannen integraal worden uitgevoerd om de gestelde doelen (inclusief alle voorstellen in de beschrijving van de biotopen) te behalen. Dit in combinatie met goed beheer (zie 2.2.7.) en goede monitoring om te kijken welke effecten ontstaan zodat zo nodig kan worden bijgestuurd. Het bestuur wordt geadviseerd ook bij de definitieve inrichtingsvoorstellen externe deskundigheid te betrekken. Een aantal leden is van mening dat, bij gebrek aan voldoende inzicht in de feitelijke maat van de verstoringen en de effecten daarvan op dit moment nog niet voldoende duidelijk is, of de natuurwaarden wel of niet gelijk blijven of toenemen. Temeer omdat nu nog niet op detail niveau duidelijk is hoe de plannen worden uitgevoerd. Dit is een minderheidsstandpunt.

2.2.2. Afscherming Landje van Gruijters (biotoop nummer 1)

Voor de afscherming van het Landje van Gruijters ten behoeve van de vogels zijn de meningen verdeeld. Sommige kiezen voor een sterke, hoge rietkraag gecombineerd met (knot)wilgen, anderen pleiten voor verlegging van het voet-/fietspad naar de andere kant van de dijk (ijsbaan). Voor onder meer de gebruikers van de Redoute is het open landschap van belang. Daarom wordt geadviseerd een oplossing voor eventuele afscherming van het Landje van Gruijters in nauw overleg met bewoners/gebruikers van de Redoute te vinden. Ook is er een voorstel om een apart uitkijkpunt aan te leggen aan de oostzijde van het Landje van Gruijters, zodat mensen worden uitgenodigd daar te verblijven waar minder verstoring plaats vindt. Hierover is geen eenduidige advies aan het bestuur geformuleerd. Wel is vinden natuurorganisaties dat het Landje van Gruijters langs de Redoute zo kwetsbaar is voor de verstoring van de vogels, dat er maatregelen getroffen moeten worden om te voorkomen dat bepaalde vogelsoorten verdwijnen. Bewonersorganisaties nemen hier geen standpunt over in

2.2.3. Deelgebied nieuwe natte natuur (biotoop nummer 3)

Voor wat betreft de natte natuur wordt geadviseerd om:

- a) een natuurlijke overgang vanuit het Munitiebos (biotoop 6) naar het terrein met de nieuwe natte natuur (biotoop 3) te creëren door geen scherpe lijn aan te houden bij het kappen, maar een overloop te creëren, ook vanwege de nestelmogelijkheden van (roof)vogels juist aan de randen van het rustige bos (zie tekening in Hoofdstuk 3 Biotopen). Ook wil

men wat hogere begroeiing langs de Westlaan en de Slaperdijk, zodat het gebied enige beschutting behoudt;

- b) een gevarieerde beplantingsschema in dit gebied toe te passen. Door te kiezen voor natuurlijke overgangen en differentiatie in de beplanting, in combinatie met natte gebiedjes wordt het gebied aantrekkelijker gemaakt voor de Noordse woelmuis, de Rugstreeppad en roofvogels;
- c) het terrein toegankelijk te maken voor wandelaars en kleine verblijfplaatsen voor hen te maken. In het Programma van Eisen is ook een fietspad in dit gebied opgenomen. Een aantal groeperingen uit de werkgroep Natuur heeft bezwaar tegen dit fietspad omdat het tegenhouden van gemotoriseerd fietsverkeer op dit pad niet te handhaven zou zijn. De werkgroep Natuur adviseert daarom alleen een voetpad aan te leggen en geen fietspad of combinatie van een fiets- en wandelpad;
- d) de waterhuishouding van dit gebied te koppelen aan het Landje van Gruijters. Belangrijk hierbij is dat het beheer in de toekomst beter geregeld dient te worden dan nu het geval is;
- e) bomen te planten ten noorden van het huidige Munitiebos (ten noorden van biotoop 6), als compensatie voor het verdwijnen van bomen in biotoop 3. Andere organisaties stellen zich juist op het standpunt dat vanuit cultuurhistorische overweging de huidige bosranden gehandhaafd moeten worden;
- f) een natuurlijk geheel te creëren met de fortgracht door het tracé van het voet-/fietspad te verleggen (zie ook 2.2.4.)

2.2.4. Munitiebos (biotoop nummer 6)

Over het Munitiebos is bezorgdheid geuit over het kappen van bomen, het storten van zand en het heien voor de bouw van de bungalows. Met name over het kappen van bomen wordt het bestuur geadviseerd nauwlettend toe te zien dat er niet te veel bomen worden gekapt, dat rekening wordt gehouden met nestelende vogels en dat er voldoende bomen worden teruggezet. Om bijvoorbeeld te achterhalen of er vleermuizen zijn die gebruik maken van holtes in de bomen van het munitiebos, is specifiek onderzoek nodig. Doel daarvan is om die bomen te sparen bij de inrichting t.b.v. de huisjes. Bij het terugplaatsen van bomen wordt geadviseerd bomen met een wat groter volume te herplaatsen, om zo min mogelijk verstoring voor het (bestaande) bos en de vogels te veroorzaken. Men onderschrijft het plan van Esbi Bouw om bij herplant meer variatie in boomsoorten te bewerkstelligen. Door tegelijkertijd meer variatie aan te brengen bij aanplant van struiken kan een grotere natuurdifferentiatie bereikt worden. Hierdoor zouden andere insecten en vogelsoorten aangetrokken worden. Tevens stelt men voor, gelet op de waterhuishouding, poeltjes in dit gebied aan te leggen voor amfibieën, insecten en vogels.

Voor aanvullende maatregelen bij de bouw van de bungalows en specifieke voorzieningen voor de verschillende soorten vleermuizen bij het fort wordt verwezen naar deze paragraaf in de beschrijving van de biotopen. Dit betreft ook voor specifieke lichtvoorzieningen.

2.2.5. De grote wateren en oevers (biotoop nummer 7)

Voor het watergebied rondom het fortterrein is het advies op een aantal onderdelen het huidige plan van Esbi Bouw aan te passen om de vogels in dit gebied beter te beschermen c.q. verstoring te minimaliseren. Dit betreft de volgende maatregelen:

- a) Het wandelpad naar het fort verder van de waterzijde af te leggen en de ruimte die daardoor ontstaat te gebruiken voor beplanting die de zichtlijnen naar het water belemmeren;

- b) Het geplande trekpuntje meer naar de oostzijde van het fort te verleggen, waardoor de zichtlijn naar het open water aanmerkelijk wordt verkleind;
- c) Het fietspad door het deelgebied met de nieuwe natte natuur (biotoop nummer 3) te verleggen, conform de tekening in Hoofdstuk 3 om een geheel te krijgen tussen de fortgracht en de nieuwe natte natuur.

Daarnaast zijn er enkele voorstellen voor de inrichting van het fortterrein gedaan die nauwelijks afwijken van de bestaande plannen van Esbi Bouw:

- d) De eerdere aanpassing van de plannen om de bungalows en de bijgebouwen tien meter vanaf het water te situeren wordt als kennisgeving aangenomen;
- e) Het fortterrein aan de westzijde zoveel mogelijk intact te houden en dit gebied niet toegankelijk te maken voor het publiek. Daarvoor is aangepaste begroeiing van dak naar de westzijde nodig en moet er een haag worden geplant die zoveel mogelijk menselijke verstoring moet voorkomen;
- f) Ook is benadrukt dat de speciale ijsvogelwand gehandhaafd dient te worden.

2.2.6. Het plangebied als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De Ecologische Hoofdstructuur is een netwerk van ecologische verbindingen dat een aantal kerngebieden met elkaar verbindt, waardoor een veel beter en groter leefgebied voor de verschillende soorten en leefgemeenschappen is ontstaan. De EHS heeft als hoofddoel versnippering van de natuur in kleine gebiedjes met kleine populaties van soorten planten en dieren tegen te gaan, omdat dit het risico op uitsterven van soorten sterk doet toenemen. Het fortterrein en de directe omgeving staat aangemerkt als EHS. Hierbij ligt de nadruk op een aantal kruipende soorten als waterspitsmuis, ringslang en Noordse woelmuis (die een doorgaande verbinding nodig hebben) en een aantal vliegende soorten als meervleermuis en dagvlinders (die ook met een aantal goede 'stapstenen' genoeg nemen).

Over het geheel gezien kan door uitvoering van de plannen en adequaat beheer de functie voor kruipende dieren verbeteren. Vliegende dieren kunnen voldoende gebruik (blijven) maken van 'stapstenen' in het gebied als bosjes, rietvelden, natte oevers. Alleen is er kans dat sommige schuwe soorten, die nu gebruik maken van het Landje van Gruijters, dit in de toekomst overslaan.

2.2.7. Het beheer van de natuurgebieden

In de werkgroep Natuur is gesproken over het toekomstig beheer van de natuurgebieden. Gelet op de kwetsbaarheid en het specifieke karakter van het gebied met al zijn verschillende biotopen, adviseert de werkgroep het bestuur (de regie van) het natuurbeheer uit te besteden aan een gespecialiseerd bedrijf of organisatie. Alleen door goed beheer en onafhankelijke monitoring hiervan is het in stand houden van natuurwaarden op langere termijn te borgen.

2.3 ADVIEZEN van de themagroep HERINRICHTING FORT EN OMGEVING

Bij de herinrichting/renovatie van het fort ligt het accent van het advies aan het bestuur op het behoud en de cultivering van de authentieke elementen van het fort en van het fort als geheel. Door er ook naar te streven specifieke details als privaten, wasbakken, putdeksels, raampartijen, scharnieren en (teksten op) deuren en kozijnen tot op het niveau van het handhaven van de oude bestaande nummeringen van de ruimtes in het fort te behouden, kan de belevingswaarde van het authentieke karakter van het fort in stand worden gehouden. De heer Petter heeft namens Esbi Bouw tijdens de besprekingen aangegeven zoveel mogelijk van genoemde wensen te willen invullen, temeer omdat dit overeenkomt met zijn wens het authentieke karakter en de sfeer van het fort te willen behouden.

Het probleem van de werkgroep is dat een aantal zaken nog niet goed te beoordelen valt, omdat in de volgende planfase de uitwerking op bestekniveau moet plaats vinden. Dan pas kan beoordeeld worden hoe bepaalde zaken wat betreft inrichting van de ruimtes er uit gaat zien, hoe cultuurhistorische elementen worden geconserveerd of tentoongesteld en welke authentiek details behouden worden. Dit is bepalend voor hoe de belevingswaarde van de authenticiteit van het fort kan worden gehandhaafd. Volgens Stichting Krayenhoff dient “de ziel van het fort bewaard te blijven”.

De wijze van uitwerking op het niveau van het bestek bepaalt in veel gevallen het specifieke karakter van de inrichtingsvoorstellen zoals die hieronder in de verschillende paragrafen is omschreven en zoals is verwoord in paragraaf 2.1 en 2.3. en het gestelde in paragraaf 1.2.3.. Een belangrijk onderdeel van dit advies is dan ook dat betrokken organisaties bij de herinrichting van het fort over deze bestekfase worden geïnformeerd en betrokken worden bij de verschillende keuzemomenten hierbij.

2.3.1. Consolidatie

Bij de bouwtechnische ingrepen zal ingezet moeten worden op consolidatie. Dus geen bestaande authentieke wanden aantasten of weghalen, zo min mogelijk door muren heen boren, leidingen zoveel mogelijk in de (verhoogde) vloer verwerken, noodzakelijke tussenwanden zo aanbrengen dat ze ook weer, zonder schade aan de huidige constructie, weg te halen zijn, enzovoort. Ook het consolideren van de geschutskoepel in de huidige staat is een element gericht op behoud en belevingswaarde. Dit geldt ook voor het zoeklicht uit de Tweede Wereldoorlog. De bestaande afwateringssystemen van het dak worden gerestaureerd en het dak wordt mede door het opbrengen van (niet kalkhoudend) zand eveneens in oude staat hersteld.

2.3.2. Nieuwe functie versus oude functie

Belangrijk voor de belangenpartijen is dat nieuwe functies in het fort zoveel mogelijk worden gecombineerd of overeenstemmen met de oorspronkelijke functies. Een kleine commissie heeft samen met Esbi Bouw geprobeerd oude en nieuwe functies optimaal te combineren. Ondanks dat de indeling is herzien ten opzichte van de eerdere plannen, is het vanwege exploitatiebeperkingen niet mogelijk geweest alle wensen van de belangenpartijen in te vullen. Zie voor de uiteindelijke invulling van het fort Bijlageset B.

2.3.3. Geluidsoverlast

Bij de renovatie van het fort wordt extra aandacht gevraagd voor de circulatie/ventilatie techniek vanwege geluidsoverlast voor de arkbewoners.

2.3.4. Muurschilderingen

- Voor de muurschilderingen ligt ook het accent op duurzaam behoud. Extra probleem hierbij is dat bekend is dat tot op heden niet alle muurschilderingen onder de bestaande kalklagen gevonden zijn. Omdat tijdens de besprekingen bleek dat er geen methoden bekend zijn om nu nog onbekende muurschilderingen in beeld te brengen, wordt in het licht van het advies uit paragraaf 2.1 verzocht hier tijdens de bouw- en bestekfase extra rekening mee te houden. Ook bij toezicht op werkzaamheden dient hier extra aandacht aan besteed te worden;
- Ook de techniek waarmee de muurschilderingen kunnen worden geconserveerd verdient extra aandacht. Geadviseerd wordt externe onafhankelijke deskundigheid in te schakelen om de cultuurhistorische of museale waarde van de afzonderlijke muurschilderingen zo snel mogelijk na de 'go-beslissing' vast te stellen en tegelijkertijd te adviseren op welke wijze een muurschildering behouden kan worden.
- Van de bestaande bekende muurschilderingen is een lijst opgesteld: de lijst van Esbi Bouw is aangevuld dan wel aangepast door Stichting Krayenhoff (zie Hoofdstuk 4) en maakt een integraal onderdeel uit van het advies aan het algemeen bestuur;
- Stichting Krayenhoff heeft aangegeven proactief betrokken te willen zijn bij de nadere detaillering van de uitwerking per functionele ruimte (in de bestek- en inrichtingsfase) omdat dan pas goed te beoordelen is hoe de muurschilderingen zichtbaar blijven en/of worden bewaard.
- Ook pleit Stichting Krayenhoff ervoor dat minstens eenmaal per jaar (bijvoorbeeld in de Stellingmaand) het gehele fort inclusief alle muurschilderingen voor het publiek toegankelijk zijn.

2.3.5. Munitieloodsen (plofhuisjes)

- In het plan van Esbi Bouw is het behoud van één munitieloods (plofhuisje) opgenomen, te weten type C. Er bestaan echter nog twee andere typen munitieloodsen, type A en B. Verzocht is één of twee andere typen ook te bewaren. Esbi Bouw heeft aangegeven nog een munitieloods te willen bewaren, onder de voorwaarde dat dit niet ten koste gaat van het aantal vierkante meters die voor bebouwing zijn bepaald; Geadviseerd wordt om één of meer "plofhuisjes" in het munitiebos in stand te houden en te gebruiken voor een aantal functies die nu in het fort zijn ondergebracht. Hierdoor kan historisch erfgoed in stand worden gehouden en wordt geconcentreerd voetgangersverkeer door het weiland tussen het Munitiebos en de Linie (Ecologische Hoofdstructuur) beperkt. De werkgroep adviseert daarom om in elk geval de receptie, en mogelijk de fietsverhuur, van het vakantiepark in een te behouden munitieloods onder te brengen

2.3.6. Grenspalen

Er is een inventarisatie gemaakt van alle grenspalen (zie Hoofdstuk 4). Ook hier wordt het bestuur geadviseerd het beleid er op te richten deze grenspalen te handhaven.

2.3.7. Bezoekerscentrum in het fort

- Stichting Krayenhoff maakt zich zorgen of de bezoekfaciliteiten voldoende worden gegarandeerd. Dit hangt samen met het gegeven dat er voor de exploitatie uitgegaan wordt van een aantal dubbelfuncties binnen het fort, bijvoorbeeld het beheer van de

receptie van het park wordt gecombineerd met de entree van het Bezoekerscentrum of de verhuur van fietsen;

- Belangrijk wordt gevonden dat in het beheer en bij de exploitatie van het fort en het vakantiepark, het fort en de fortelementen zoveel mogelijk toegankelijk worden gehouden. Verzocht wordt om bij specifieke activiteiten, zoals de Stellingmaand, het gehele fort toegankelijk te laten zijn;
- Het bestuur wordt geadviseerd afspraken te maken met Esbi Bouw over het beheer van de bezoekersfaciliteiten en het Bezoekerscentrum;
- De provincie zal te zijner tijd een werkgroep formeren die de inhoudelijke afstemming (m.b.t. de inhoud van de tentoonstelling) met de andere twee bezoekerscentra coördineert. Daarnaast worden ook afspraken gemaakt over hoe bepaalde zaken gepresenteerd worden zoals het oorspronkelijk functioneel gebruik van het fort.

2.3.8. Overige kernadviezen

- Om (onnodig) wandelverkeer te voorkomen op het wandelpad naar het fort wordt geadviseerd bepaalde functies die in het fort gepland zijn naar elders op het terrein te verplaatsen. Daarbij wordt gedacht aan de fietsverhuur en, bij de drukke wisselmomenten van de huisjes, aan de receptiefunctie van het park. Dit ook gezien vanuit het gegeven dat mensen een lang traject moeten afleggen om iets in het fort te regelen. Vóóraf dient vastgelegd te worden dat er – na inbedrijfname van het park – niet alsnog voorzieningen worden getroffen om de wandelroute naar het fort te verkorten, bijvoorbeeld door het aanleggen van een extra parkeerplaats dichtbij het fort;
- Daarbij wordt door de arkbewoners aangegeven dat er volgens hen te weinig ruimte is voor een wandelpad aan de oostelijke zijde. Hun vraag is of dat smalle deel het aantal gebruikers kan verwerken. Hoe minder bewegingen, hoe beter en hoe minder overlast voor hen;
- Aparte aandacht wordt gevraagd voor de restauratie van de inundatiemiddelen, omdat die kwetsbaar zijn en belangrijk voor de waterhuishouding. Restauratie van deze inundatiemiddelen vindt plaats conform afspraken met de provincie Noord-Holland en de gemeente Velsen;
- Bij werkzaamheden voor de uitvoering van het plan, zoals de restauratie van een inundatiesluis, het kappen van bomen en de aanleg van het natuurgebiedje wordt verzocht omzichtig te werk te gaan zodat geen schade aan de oude Velserdijk wordt toegebracht;
- Het smalspoor zal worden hersteld van het fort tot aan de steiger, maar zal niet in gebruik worden genomen. Daarnaast wordt de huidige parkeerplaats bestraat met als doel de entree netjes te maken. De arkbewoners verzoeken bij de uitwerking van deze plannen betrokken te worden;
- Het moet vaststaan dat de fysieke afsluiting van autoverkeer over de Redoute – anders dan voor bewoners en hun bezoekers – ook werkelijk tot stand zal komen. Die afsluiting dient robuust en gebruikersvriendelijk te zijn;
- Ook is er het uitdrukkelijke verzoek om de bevoorrading van het fort en het park op langere termijn zeker te stellen conform het plan van Esbi Bouw, namelijk; leveranciers komen binnen via de hoofdingang in het Munitiebos en vanaf de parkeerplaats vindt bevoorrading naar het fort met kleinere vervoersmiddelen plaats. Hierbij heeft Esbi Bouw aangegeven dat het aantal bewegingen met kleinere vervoersmiddelen, zoals golfkarretjes, op dit moment moeilijk is in te schatten. De verwachting is dat er circa 3 (vracht)wagens per dag leveranties zullen brengen en circa 10 – 30 bewegingen met kleinere vervoersmiddelen zullen plaatsvinden om deze leveranties in het fort af te leveren.

2.4 ADVIEZEN van de themagroep VERKEER

Om te beginnen moet worden gesteld dat het zogenaamde PODO-schema (zie Hoofdstuk 5), *integraal deel* uitmaakt van het advies aan het bestuur. Zoals eerder aangegeven, is er in brede zin gekeken naar de huidige en toekomstige verkeersproblematiek vanwege de samenhang tussen de verschillende verkeersknelpunten. Een bepaalde maatregel op de ene locatie kan gevolgen hebben voor een andere locatie. Daarom is het belangrijk naar het totaal te kijken.

De genoemde, door de werkgroep aangedragen, maatregelen in dit advies moeten in samenhang beoordeeld worden, dat wil zeggen dat ene maatregel aanvullend moet zijn op de ander. Bij die oplossingsrichtingen is niet gekeken naar de effecten van bepaalde maatregelen of naar effecten van combinaties. De verkeerskundigen, die de werkgroep ondersteunden, hebben aangegeven dat genoemde maatregelen technisch haalbaar lijken, maar dat met name een studie naar de effecten van groot belang is. Daarbij is door de werkgroep aangegeven dat daarbij ook het vraagstuk van het draagvlak betrokken moet worden.

Bij de opstelling van dit onderdeel van het advies is ervoor gekozen om enkele eerder in deze rapportage genoemde punten te herhalen, zodat een totaalbeeld wordt geschetst.

2.4.1. Aanduiding verkeersproblematiek

Met behulp van de PODO-methode (Probleem, Oorzaak, Doel, Oplossing) is vanuit een integrale aanpak gezocht naar oplossingsvoorstellen en maatregelen om de verkeersproblematiek aan te pakken. Door de samenhang in de knelpunten en de complexiteit ervan is het een lastige klus geweest om de Problemen en Oorzaken eenduidig te definiëren. Probleem en oorzaak (en gevolg) lopen vaak door elkaar heen: een gevolg van het ene probleem kan ook weer de oorzaak zijn van een ander probleem. Er is door de werkgroep bepaald welke knelpunten als 'probleem' (P) zijn benoemd. Van daaruit zijn de oorzaken, doelen en oplossingen geformuleerd. Een lijst met alleen op zichzelf staande knelpunten is niet voldoende. De verschillende genoemde knelpunten dienen ook in samenhang te worden gelezen.

Uiteindelijk is in de werkgroep geconcludeerd dat er drie (grote) verkeersproblemen bestaan:

1. Er bestaan twee concentratiepunten in dit gebied waar veel problemen (verkeersstromen) samenkomen, te weten Spaarndam en Penningsveer;
2. De toegangswegen (dijken) zijn niet berekend op veel verkeer en de kruispunten op deze dijken zijn veelal gevaarlijk;
3. Vanuit de optiek van de ontwikkeling van de fortplannen is er sprake van een toename van doorgaand verkeer in het gebied van Spaarnwoude, door aan- en afvoerbewegingen en bezoekers van het park die de neiging zouden kunnen hebben in Spaarndam met auto's winkels te gaan bezoeken (met name de supermarkt).

Over hoe erg de huidige verkeersproblemen (op basis van intensiteit) zijn, is herhaaldelijk gesproken. In de werkgroep bestond hierover geen eenduidige mening. Sommigen spreken van een heel groot probleem ("er kan geen auto meer bij") zoals is gesteld in de uitspraak van de Raad van State d.d. 9 november 2011 in het kader van Spaarnebuiten (zaaknummer 201002780/1/R1)), anderen relativeren de mate van de verkeersproblemen en wijzen er op dat deze hoge intensiteit maar een aantal malen per dag plaats vindt en weer anderen zijn van mening dat er geen probleem is. Ook over het percentage sluipverkeer ten opzichte van het totale verkeer blijven de meningen verschillend. De ene partij gaat uit van 15% terwijl (vooral

de Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam) spreken over 65%. De consensus was dat alle partijen erkennen dat de problemen er zijn en dat gezocht moet worden naar structurele oplossingen. Daar heeft de werkgroep zich op geconcentreerd.

Bij de uitwerking van de oplossingen hebben twee doelen een belangrijke rol gespeeld:

- Het doorgaand/sluipverkeer in het gebied Spaarnwoude terug te brengen;
- Het vertrekkende of aankomende verkeer naar of van het toekomstig bungalowpark en het Bezoekerscentrum van het fort door Spaarndam tot een minimum terug te brengen en autoverkeer naar Spaarndam tijdens het verblijf in het park te voorkomen.

Beide uitgangspunten moeten door herinrichtingsvoorstellen een bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid en beperking van de verkeersoverlast in het gebied. Hieronder worden per probleemgebied of knelpunt een aantal adviezen gegeven die kunnen bijdragen tot het oplossen van de huidige en mogelijke toekomstige verkeersproblematiek.

2.4.2. Bestaande situatie

Probleemgebieden Spaarndam en Penningsveer

De probleemgebieden in Spaarndam en Penningsveer zijn complexe situaties waarbinnen meerdere problemen bij elkaar komen en op elkaar inwerken. In Spaarndam is sprake van congestie als gevolg van smalle dijken met aan weerszijde direct aanpalend huizen. Parkeren op deze dijken, bruggen die opengaan (ook op spitsmomenten wanneer bijvoorbeeld ouders hun kinderen met de auto naar school brengen) veroorzaken niet alleen opstoppen maar ook conflicten tussen de verschillende verkeersgroepen. In Penningsveer is sprake van twee kort op elkaar volgende bruggen en een bochtig tracé, waardoor een onoverzichtelijke situatie ontstaat en autoverkeer gedwongen wordt zich op voet- en fietspaden te bewegen.

Voor beide gebieden geldt dat meerdere groepen verkeersdeelnemers noodgedwongen tegelijkertijd gebruikmaken van deze wegen, al dan niet in een situatie van congestie. Dit leidt tot gevaarlijke situaties voor fietsers en wandelaars. Er zijn weliswaar op bepaalde delen van de weg separate wandel- en fietspaden, maar omdat deze alleen via trapjes of tussenpaden bereikbaar zijn, zijn ze voor bijvoorbeeld wandelaars met een kinderwagen functioneel onhandig of zelfs onbruikbaar. Ondanks een verbod maakt vrachtverkeer regelmatig gebruik van deze wegen (handhavingsprobleem), waardoor de situatie nog onoverzichtelijker of gevaarlijk wordt.

In het verleden zijn maatregelen getroffen om de verkeerssnelheid op de wegen in Spaarndam en Penningsveer te temperen, wat een extra bijdrage levert aan het congestieprobleem. Het is wenselijk de doorstroming te verbeteren, maar dit mag niet ten koste gaan van de veiligheid en het mag sluijverkeer niet in de hand werken. De in het verleden getroffen maatregelen zijn gebaseerd op vier uitgangspunten, waarbij de werkgroep adviseert deze ook voor toekomstige maatregelen te laten gelden:

1. De verkeersveiligheid van de weggebruikers blijft voorop staan;
2. De maatregelen hebben geen verkeersaantrekkende werking, maar maken de wegen voor extern verkeer juist onaantrekkelijker;
3. De maatregelen hebben niet tot gevolg dat de snelheid toeneemt. Als dit wel het geval is, dienen er snelheidsbeperkende maatregelen te worden getroffen;
4. Bij het onderzoeken van oplossingsrichtingen in de kern van Spaarndam, moeten altijd de gevolgen van de maatregelen op trillingshinder worden benoemd.

Oplossingenvoorstellen:

- Behouden van de huidige flitspaal voor de ochtendspits;
- Ingebruikname kentekenflitspaal in de avondspits (in nauw overleg met ondernemers);
- Uitbreiding en handhaving van de 30-km zone in kern Spaarndam en Penningsveer (waarbij handhaving hierop een aandachtspunt vormt);
- Andere snelheidsbeperkende maatregelen dan de nu geparkeerde auto's (waarbij drempels geen optie zijn in verband met trillingshinder, dit ontstaat namelijk vooral als gevolg van rem- en optrekbewegingen);
- Gedoseerde afwikkeling van het verkeer bij de Grote Sluis van Spaarndam en bij de bruggen van Penningsveer, bijvoorbeeld door middel van verkeerslichten (bij Penningsveer dient rekening gehouden te worden met de uitrit van de parkeerplaats van Jachthaven Assema, gelegen tussen beide bruggen in);
- Uitwijk- en wachtlocaties inrichten voor verkeer, bijvoorbeeld voor de Grote Sluis;
- Gewijzigde openingstijden van de sluis, niet in de spits;
- Betere scheiding verschillende vormen verkeer (bijvoorbeeld door gemarkeerde fietsstroken);
- Veiliger maken en aanpassen van kruispunten;
- Autovrij maken van de kern van Spaarndam (waarbij voldoende parkeergelegenheid voor bewoners aan de rand een aandachtspunt vormt).

De verbindingswegen tussen de knelgebieden

Voor de bestaande verbindingswegen geldt dat deze allen, met uitzondering van de Noordzeekanaalweg, Zijkanaal C-weg, de Vergierdeweg en een deel van de Slaperdijkweg, smal, zwak en bochtig zijn (een aantal partijen, Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers, is van mening dat de Vergierdeweg en de Slaperdijkweg ook smal zijn). De uitvoering (bijvoorbeeld de breedte) en fysieke staat van deze wegen zorgen voor onveilige situaties door de interactie tussen verschillende verkeersgroepen. Denk hierbij aan verkeer dat 'lokaal bekend' is en graag doorrijdt, versus zoekende recreanten. Verkeer kan nauwelijks uitwijken vanwege de smalle wegen en zachte bermen.

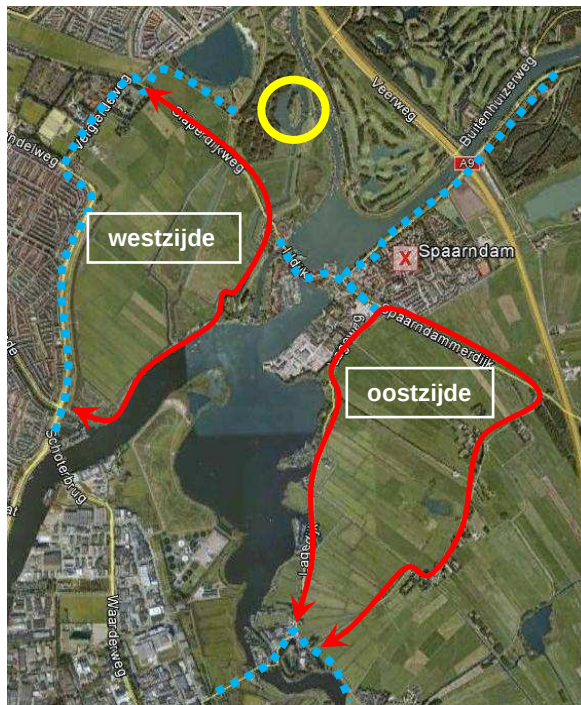
Oplossingen worden gezocht in het veiliger maken van deze verbindingswegen (met name voor bestemmingsverkeer), waarbij tegelijkertijd de routes onaantrekkelijker worden gemaakt voor doorgaand verkeer en de intensiteit op de wegen wordt teruggedrongen. Hierbij dienen de uitgangspunten zoals genoemd onder 2.4.2. ook in acht worden genomen.

Oplossingsvoorstellen:

- Circulatiemaatregelen aan de randen van Spaarndam en Penningsveer, waarbij wegen worden ingericht als eenrichtingsweg en verkeer gedwongen wordt een bepaalde route te kiezen. De werkgroep heeft aangegeven dat zij verwacht dat deze maatregelen alleen in combinatie met de kentekenflitspaal effectief zal zijn. Voorbeelden voor circulatiemaatregelen zijn weergegeven in onderstaande figuur;

Opmerking:

De Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude heeft aangegeven in principe niet te kiezen voor eenrichtingsverkeer in de lus Lagedijk/ Kerkweg/ Hoge Dijk.

Voorbeelden lussen:

- Eenrichtingsverkeer
- - - Blijft tweerichtingsverkeer
- Fort benoorden Spaarndam

- Veiliger maken kruispunten (door onoverzichtelijkheid en hoogteverschillen is er op dit moment slecht uitzicht op de kruispunten);
- Terugdringen doorgaand verkeer:
 - o Het in werking stellen van de flitspaal in de avondspits. Van belang is vooraf te weten hoeveel sluipverkeer er daadwerkelijk is;
 - o Het onaantrekkelijk maken van de (op dit moment voor doorgaand verkeer populaire) Zijkanaal C-weg en de Hoge Dijk;
 - o Nauwkeurige check op uitgifte van (bestaande en toekomstige) vergunningen voor doorgaand verkeer door Spaarndam (i.v.m. de kentekenflitspaal);
 - o Na de invoering van de (kenteken)flitspaal in Spaarndam zijn er een aantal uitbreidingen gemaakt in Spaarndam/Haarlem e.o. t.b.v. verbetering van ontsluiting van de regio (verbreding A9, nieuwe Schoterbrug en de fly-over bij de IKEA, en ontsluiting van de Nieuwe Rijksweg naar de Schoterbrug). Indien men gedwongen wordt deze routes te gebruiken, betekent dit ook naar verwachting een afname in doorgaand verkeer door Spaarndam.

2.4.3. Toekomstige situatie*

Ontsluiting en bereikbaarheid van het gebied, toegespitst op Fort ben. Spaarndam

Voor wat betreft het verkeer als gevolg van de ontwikkeling van Fort benoorden Spaarndam is de problematiek tweeledig: het gaat om de aan- en afvoer van (auto)verkeer op de wisseldagen enerzijds, en de (auto)verkeersbewegingen tijdens het verblijf anderzijds. Met deze laatste wordt bedoeld de verkeersbewegingen die worden gegenereerd door bijvoorbeeld boodschappen doen met de auto of een daguitje. Voor dit verkeer zijn er twee typen maatregelen; gedragsmaatregelen en verkeers-maatregelen.

Gedragsmaatregelen:*

- Sturing op route voor aankomst en vertrek: goede bewegwijzering vanaf knooppunt Rottepolderplein (A9) voor verkeer uit zuidoostelijke richting (route via Haarlem) en vanaf knooppunt Beverwijk (A9/A22) voor verkeer uit noordelijke richting en vice versa

vanuit het fort, én een goede routebeschrijving voor gasten van het vakantiepark en het Bezoekerscentrum (volgens voorbeeld Villa Westend). Doel is dat gasten en bezoekers de route via Penningsveer/Spaarndam niet kiezen;

- Pro-actief contact met ontwikkelaars van navigatiesystemen voor de juiste vermelding van beschikbare wegen in de systemen;
- Spreiding van aankomst en vertrek;
- Afstemming van de aanrijtijden van leveranciers (circa drie wagens per dag) met de aankomst- en vertrektijden van gasten;
- Stimuleren fietsgebruik tijdens verblijf;
- Routebeschrijving beschikbaar stellen naar de dichtstbijzijnde supermarkt (niet zijnde de supermarkt in Spaarndam) en winkelcentrum (niet zijnde Spaarndam);

Verkeersmaatregelen:*

- Het instellen van de lussen zoals genoemd in paragraaf 2.4.2. heeft tot gevolg dat de route via Spaarndam langer wordt. Er moet dan worden 'omgereden' via de Kerkweg. Het wordt dan dus minder aannemelijk dat navigatiesystemen deze route verkiezen boven de route via Haarlem;
- Het instellen van eenrichtingsverkeer op de Slaperdijkweg in westelijke richting heeft tot gevolg dat gasten vanuit het park met de auto niet direct Spaarndam in kunnen;
- Het instellen van de kentekenflitspaal in de avondspits heeft tot gevolg dat in de avondspits de route door Spaarndam van oost naar west (voor aankomst) niet mogelijk is;
- Ontsluiting via de oostkant van Velserbroek (Slaperdijkweg of busbaan) mogelijk maken, zodat het aantrekkelijker is om de winkels in Velserbroek (met de auto) te bezoeken dan die in Spaarndam. Woon-werkverkeer vanuit Velserbroek door Spaarndam moet dan wel worden voorkomen, het instellen van het eenrichtingsverkeer op de Slaperdijkweg zorgt hier bijvoorbeeld voor. Ook het instellen van de (kenteken) flitspaal, naast in de ochtendspits ook in de avondspits en het herzien van uitgifte van vergunningen voor bestemmingsverkeer kan bijdragen aan het terugdringen van woon-werkverkeer.

2.4.4. Haalbaarheid oplossingen*

De verkeerskundigen hebben naar aanleiding van de concreet voorgestelde oplossingen* gesteld dat alle voorgedragen oplossingen technisch haalbaar lijken en interessant/kansrijk zijn om verder te onderzoeken. Een nadere studie is noodzakelijk om alle voor- en nadelen en/of neveneffecten in beeld te brengen. Als dat gebeurd is kan ook pas worden bekeken welke financiële consequenties de maatregelen hebben. Ook de oplossingen moeten in samenhang met elkaar worden onderzocht.

Een andere conclusie van de werkgroep was dat los van de technische verkeersproblemen zich ook een andere dimensie voordoet die een groot probleem veroorzaakt, namelijk dat drie autonome gemeenten verantwoordelijk zijn voor de verkeersproblemen in het gebied Spaarnwoude. Bestuurlijke afstemming tussen deze gemeenten is noodzakelijk om een gemeenschappelijke aanpak te bewerkstelligen.

** Opmerking:*

Een aantal partijen, te weten Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam, de Verontruste Spaarndammers en Stichting Krayenhoff, heeft aangegeven zich niet te herkennen in de voorgestelde oplossingen. Uitzondering vormt hierbij de afwikkeling van autoverkeer via Velserbroek, dat wel op steun van genoemde partijen kan rekenen.

3 GEDETAILLEERDE ADVIEZEN THEMAGROEP NATUUR

In dit hoofdstuk komen de gedetailleerde oplossingsvoorstellen van de themagroep Natuur aan de orde. Deze zijn verwerkt in twee documenten.

- Beschrijving van de biotopen
- Vragenlijst die als inventarisatie en hulpmiddel is gebruikt in de werkgroep

Omschrijving van Biotopen

Algemeen:

Een groot kenmerk van het hele gebied is de relatieve rust, waardoor zowel dieren als mensen naast elkaar kunnen leven. Wel is alles voedselrijk, waardoor er geen bijzondere plantengroei aanwezig is. In dit overzicht is vooral uitgegaan van de via de Flora- en Faunawet beschermde soorten. Zo nu en dan zijn aanvullingen gegeven over andere soorten dieren en planten, met in het achterhoofd de mate van **biodiversiteit** die aanwezig is.

Biodiversiteit is moeilijk te definiëren. De meeste omschrijvingen van biodiversiteit op een bepaalde plek gaan uit van het totaal aantal soorten op die plek, op welk moment ook, gecombineerd met de zeldzaamheid van die soorten. Deze definitie is niet geheel waardenvrij:

1. welke soorten worden meegeteld is eindig, meestal worden alleen de hogere soorten geteld zoals zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën en hogere planten, en bij wateren ook vissen. In hoeverre ook weekdieren als slakken en mossels, geleedpotigen als insecten (vlinders, libellen), spinnen, andere kleine dieren en lagere planten als bijvoorbeeld mossen en algen meetellen verschilt per opgave, vaak aangestuurd door onze waardering voor de soorten en de zeldzaamheid ervan;
2. zeldzaamheid is een relatief begrip: zeldzaamheid op wereldschaal, op Europese schaal, op Nederlandse schaal, op regionale schaal? En als er dan veel van aanwezig zijn, hoe belangrijk is dat voor de biodiversiteit?
3. de combinatie van soorten in een bepaalde biotoop kan zeldzaam zijn, ook al zijn de soorten op zichzelf staand algemener.

De (wettelijk) beschermde soorten of rode lijstsoorten bieden niet veel houvast, deze zijn louter soortgericht en zeggen bijvoorbeeld weinig op regionaal niveau. Er is wel een niveauverschil in bescherming: alle zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen zijn in principe beschermd, maar de meesten vallen onder de algemene soorten. Er is de verplichting de minder algemene en zwaarder beschermde soorten te ontzien, terwijl de rode lijst eigenlijk alleen een advies is. Daarbij geldt de **algemene zorgplicht** (art. 2 van de Flora- en Faunawet), dat inhoudt dat van de aanwezige soorten de bestaande populaties duurzaam in stand moeten blijven, 'voor zover dat in redelijkheid kan worden gerealiseerd'.

*Als de **biodiversiteit** minstens gelijk moet blijven, dan kan in deze situatie worden uitgegaan van de volgende regels:*

- *De minder algemene en zwaarder beschermde soorten moeten minimaal in aantal gelijk blijven;*
- *De soorten die worden meegeteld voor de biodiversiteit zijn: zoogdieren, vogels, amfibieën en reptielen, vissen, hogere planten. Discussiepunt kan zijn of ook vlinders en libellen worden meegeteld.*
- *Voor de zeldzaamheid wordt gekeken op regionaal niveau, dat wil zeggen binnen een straal van 10 kilometer rondom het fort. Hoeveel exemplaren er van een bepaalde soort aanwezig zijn op de plek speelt alleen een rol als aandeel van de hoeveelheid in de totale regio. Bijvoorbeeld, als er veel kuifeenden rusten in het water achter het fort, speelt dat alleen een rol in de biodiversiteit als elders in de regio niet zoveel kuifeenden rusten;*
- *De zeldzaamheid van een biotoop speelt alleen mee in het aantal van bovengenoemde soorten die er voorkomen. Bijvoorbeeld, het Landje van Gruijters scoort goed voor de biodiversiteit omdat er zoveel soorten langskomen.*

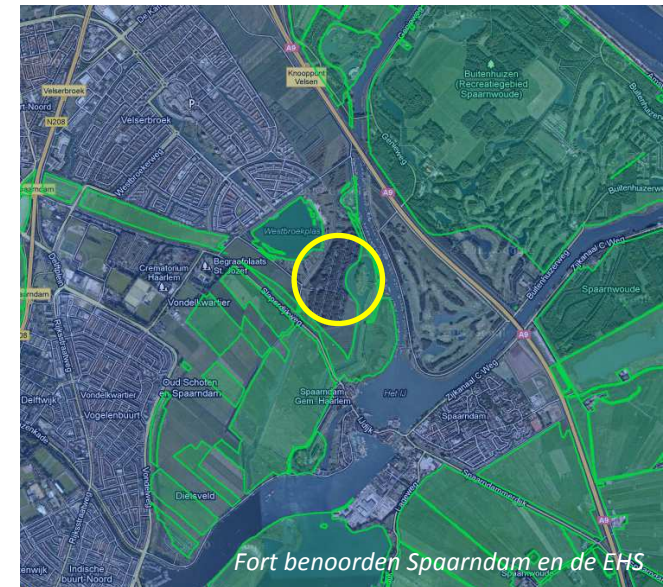
Bij ontwikkeling van het fort zal de biodiversiteit van het gebied zorgvuldig moeten worden gevolgd, door monitoring van zoveel mogelijk soorten.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS):

De bedoeling van de EHS is om verbindingen te leggen tussen verschillende natuurgebieden. Door de versnippering van de Nederlandse natuur in kleine "eilandjes" zijn er twee bedreigingen:

1. Elke populatie (een groep planten of dieren van dezelfde soort die de voortdurende mogelijkheid hebben om met elkaar in contact te komen en seksuele interactie te hebben) van een soort is dan erg klein), waardoor er kans is op inteelt met slechte nakomelingen tot gevolg; of
2. Als er een ramp plaatsvindt (een ziekte, een gebiedsverandering door menselijk ingrijpen), is de kans op uitsterven van de hele populatie groot.

Daarom is er beleid geformuleerd om gebieden door ecocorridors met elkaar te verbinden. Die ecocorridors hoeven de diersoorten zelf geen woongebieden te bieden, maar trekroutes: de dieren moeten zich langs de routes kunnen verplaatsen naar een nieuw woongebied. Een ecocorridor moet daarom twee gelijksoortige gebieden met elkaar verbinden. Een verbinding van een kurkdroog duingebied naar een laagveenoever is voor weinig diersoorten van belang.

Hoe de verbinding er uit moet zien is afhankelijk van de diersoorten waarvoor de verbinding wordt aangelegd. Voor kruipende dieren, die laag bij de grond blijven, niet ver voor zich uit kunnen kijken en bijvoorbeeld gebonden zijn aan water is een doorgaande verbinding van belang. Die kan op sommige punten wel smal zijn, maar deze soorten hebben moeite om een droger tussengelegen open stuk over te steken. Voor vissen is een doorgaande waterverbinding uiteraard de enige mogelijkheid. Vliegende soorten daarentegen kunnen vaak veel beter open stukken overbruggen, en dan kan de verbinding ook bestaan uit een serie losse stukken, bos bijvoorbeeld, of een serie poeltjes. Dat worden 'stapstenen' genoemd. Daaraan worden ook eisen gesteld door de soorten om geschikt te zijn. Een bosstapsteen moet voor bepaalde vlindersoorten bijvoorbeeld meer dan 50meter breed zijn, omdat anders de noodzakelijke windbreking onvoldoende is. Ook zijn er maximale afstanden die de soorten oversteken tussen twee stapstenen. Voor veel bosvogels is een afstand van 250 meter open terrein al een grote hinderpaal. Dit is echter erg soortafhankelijk. Meestal geldt: hoe kleiner de diersoort, hoe korter de open ruimte.

Op en rond het fortterrein staat de verbinding aangegeven als EHS. De EHS heeft als hoofddoel versnippering van de natuur in kleine gebiedjes met kleine populaties van soorten planten en dieren tegen te gaan, omdat dit het risico op uitsterven van soorten sterk doet toenemen. Hierbij ligt de nadruk op een aantal kruipende soorten als waterspitsmuis, ringslang en Noordse woelmuis (die hebben dus een doorgaande verbinding nodig) en een aantal vliegende soorten als meervleermuis en dagvlinders (die ook met een aantal goede stapstenen genoeg nemen). **Over het geheel gezien kan door uitvoering van de plannen en een adequaat beheer de functie voor kruipende dieren etc. verbeteren, terwijl vliegende dieren voldoende gebruik kunnen (blijven) maken van stapstenen in het gebied als bosjes, rietvelden, natte oevers etc. Alleen is er kans dat sommige schuwe soorten, die nu gebruik maken van het Landje van Gruijters, dit in de toekomst overslaan.**

Wat gaan de werken van Esbi Bouw globaal inhouden:

1. De bouwfase

- Het munitiebos wordt gedraineerd doordat oude afvoersloten worden uitgebaggerd en hersteld. De munitieloodsen worden gesloopt, op één na.
- Een deel van het munitiebos wordt gekapt t.b.v. nieuwe natuur. (De vraag is hoe en hoeveel)
- De wegen worden aangelegd, grotendeels op de huidige wegen. Op sommige plekken wijken de wegen af van huidige structuur (meer bochten) waarvoor ondergrond wordt aangebracht.
- Er zullen kabels en leidingen ingegraven moeten worden tbv elektra, water, riool, gas en communicatie.
- Er wordt een werkweg aangelegd vanuit het bos naar het fort, met een ruime bocht om het water achter het fort heen. Over de fortgracht komt een tijdelijke brug voor het opknappen van het fort.
- Het fort wordt deels van de bedekking ontdaan om alle lekkages te kunnen verhelpen. Daarna wordt het dak volgestort met grond uit de omgeving of grond die dezelfde kenmerken vertoont als de grond waarmee het fort oorspronkelijk was bedekt (zandige grond).
- In het munitiebos wordt geheid om de huisjes op te kunnen bouwen. Daarna worden prefab huisjes neergezet. Per huisje zal een paar dagen nodig zijn om het op te richten, waarna afbouw volgt aan de binnenkant.
- Het fort wordt van binnen opgeknapt en aangekleed. Als dat gereed is wordt de tijdelijke brug weer afgebroken.
- De tijdelijke werkweg wordt omgebouwd tot een pad voor fietsers en voetgangers, leidend naar de hoofdtoegang van het fort.
- Een tweede pad voor fietsers en voetgangers wordt aangelegd aan de zuidzijde van het fort, met een ruime boog om de fortgracht heen.
- In het munitiebos wordt verlichting aangebracht langs de hoofdweg. Vanaf het bos tot aan het fort wordt diervriendelijke verlichting aangebracht.
- Op het fort wordt een afscheidende haag geplant die de rustige van de drukke helft scheidt. Verdere groenaankleding wordt aangelegd, zoals rietkragen op plekken waar dat nodig is om de rust achter het fort te handhaven, mogelijk een sport/speelveldje in het bos en dergelijke.

2. De gebruiksfase

- **Gasten** komen aan bij de huidige ingang van het munitiebos, waar een slagboom en een parkeerplaats is. Zij melden zich aan met een code of kaart die zij thuis hebben ontvangen en kunnen direct naar hun huisje. Na uitladen parkeren zij de auto op de parkeerplaats en melden ze zich na een wandeling naar het fort bij de receptie. Tijdens hun verblijf kunnen de kinderen in het bos spelen op plekken waar dat is toegestaan (speelveldje), men kan fietsen huren en via de verschillende routes de omgeving verkennen. Ook kunnen gasten in het fort zelf recreëren en eten.
- **Bezoekers** (van de gasten of het fort/ Bezoekerscentrum) komen aan bij de huidige ingang van het munitiebos en parkeren daar de auto. Vervolgens wandelen ze naar het betreffende huisje of naar het fort.
- **Leveranciers** laden bij de parkeerplaats hun goederen over in kleinere voertuigen, die vervolgens via de route met de klok mee om het fort naar de ingang rijden. Of naar de overgebleven munitieloods, die dienst gaat doen als werkplaats voor het groenonderhoud en linnen/schoonmaakopslag.

FbS werkgroep Natuur - BIOTOPEN KAARTBEELD

1. Landje van Gruijters (EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw:

Ongewijzigd, het Landje maakt geen onderdeel uit van het plangebied. Wel is in het plan opgenomen een bescherming langs de Redoute (bv. een haag) om mogelijke verstoring te minimaliseren.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een voedselrijk gebied met wisselende waterstanden, in herfst en winter grotendeels onder water, 's zomers met slikken en banken. Daar omheen rietkragen en venige landjes. Begroeid met o.a. de bijzondere plantensoort goudknopje. De overige begroeiing laat zien dat dit een voedselrijk gebied is, met veenwortel, moeraskers, vlottend liesgras, heen, engelwortel. Water vermoedelijk licht brak, er is geen kroos o.i.d. te zien. Het water is vrij troebel en mogelijk komt de kleine modderkruiper er in voor. In het water groeit waterpest. Aan de noordkant staat een bosje schietwilgen van 10-15 meter.

Van het gebied wordt gebruik gemaakt door allerlei soorten watervogels: reigers (Roerdomp), Lepelaar, rallen (Waterral), plevieren, steltlopers (Grutto, Tureluur, Kluut), piepers en kwikstaarten, allerlei eenden (smient, slobbeend, kraakeend, wintertaling) en ganzen (vooral boerenganzen, maar ook grauwe ganzen en Canadese ganzen). Er lopen ook kruisingen tussen deze ganzensoorten rond, waaronder bijzonder zwaar gebouwde!. Er wordt beweide met schapen en koeien (zoogkoeien met kalveren en pinken). In de tabel 'Beschermden soorten' in de bijlage staan de vogelsoorten die op dit landje geboeid hebben. De witte ganzen broeden zowel op het Landje als op het fortterrein (zie 2).. Alle vogels zijn beschermd in de broedtijd, en op vaste rust- en verblijfplaatsen. Alleen als in de directe omgeving geen alternatief voor het landje van Gruijters voorhanden is, geldt dit als vaste rust- en verblijfplaats. Dit is wel afhankelijk van de soort vogel: lepelaars vliegen veel verder dan rietgorzen. Overigens zijn witte ganzen of kruisingen daarvan niet beschermd!

Er jagen veel boerenzwaluwen boven het water uit het dorp Spaarndam, die hier ook de klei voor de nesten halen. Boven het water kunnen 's nachts water- en meervleermuizen jagen. Dwergvleermuizen (ruige en gewone) jagen vermoedelijk vooral langs de dijk, langs de knotwilgen. Mogelijk ook laatvliegers. Relatie met het water achter fort?

Het waterpeil is bepalend voor het aantal en de soorten vogels die op het Landje van Gruijters voorkomen. In het winter halfjaar als de waterstand (te?) hoog is, verblijven er vooral eenden. In het voorjaar en begin zomer is het gebied zeer geschikt voor allerlei soorten (trekkende) steltlopers, mits de waterstand goed is. Vooral in de periode maart- begin juni luistert het waterniveau vrij nauw: vanaf maart moet het langzaam uitzakken naar een peil tussen -38 en -45 cm (bij de huidige peilstok). Als het water te hoog is, vinden de meeste steltlopers het te diep en is het voedsel niet bereikbaar; als het te laag is wordt het voor de meesten ongeschikt om voedsel te vinden. Omdat het weer de afgelopen jaren nogal grillig van verloop is, heeft dat in de meeste periodes tot de gewenste waterstanden geleid, echter een peil meer op maat zou de functie voor vogel van het landje nog sterk vergroten.

Om het gebied lopen fiets- en voetpaden, evenals de verdekte weg (Redoute). Het landje is derhalve van alle kanten ingesloten door wegen en paden. Langs de zijde van de verdekte weg loopt een schapenraster. Dit werkt ook goed om de honden buiten het terrein te houden. Het is daarom belangrijk het schapenraster te behouden. Bij schouwwerkzaamheden in 2009 zijn walletjes opgeworpen midden op het terrein. Ze vormen een soort langgerekte moddereilandjes. Deze worden nu veelvuldig als rustplaats gebruikt voor allerlei soorten eenden en steltlopers.

De biodiversiteit is hoog, vanwege de veelheid aan soorten en de grote aantallen van de soorten vogels die hier komen voedsel zoeken en rusten.

b. Belevingswaarden

Een oergebiedje, maar van alle kanten heel overzienbaar. De verstoring gevoeligheid van de vogels op het landje is sterk soort- en situatie afhankelijk: hoeveelheden passanten, aard vervoer, tijd van het jaar, tijd van de dag, aard van het weer. Langs de verdekte weg is het open water afgescheiden door middel van een aantal populieren, een watergang en een brede rietkraag. Blijkbaar weten de vogels dat dit veilig is.

c. Mogelijke bedreigingen

Er zouden meer vogels gebruik maken van het gebied (voedselgebied voor trekvogels of broedgebied) als er helemaal geen verstoring zou zijn. Vogels die er nu zijn, zijn gewend geraakt aan het regelmatige bezoek (auto's, fietsers). Ingeschat wordt dat toename van het verkeer aan wandelaars en fietsers van en naar het fort en de huisjes tot nieuwe verstoring zal leiden. Als het gebruik van de verdekte weg toeneemt, door meer wandelaars en fietsers, kan de verstoring verder gaan reiken dan de huidige 15 meter, naar misschien wel 50 meter.

Zolang de bomen en rietkraag de langskomende mensen grotendeels afdekken, is het de vraag of deze verstoring in die mate zal optreden. Aan de rand langs de verdekte weg is weinig dekking voor broeden, anders dan het riet. De dieren reageren in het geheel niet op langsrijdende auto's, die grotendeels achter de dekking verdwijnen en niet worden herkend als vijandig. Niet bekend is hoe de vogels zullen reageren op vrachtauto's die eventueel bij het fort moeten zijn, bijvoorbeeld ten behoeve van werkzaamheden van de restauratie van het fort. Naar verwachting zullen de vogels eerst op de vlucht gaan en een deel zal zich weer aanpassen en wennen. Indien er 's avonds (veel) autoverkeer rijdt en de lichten daarvan schijnen over de waterpartijen dan zal dit een verstoring met zich meebrengen voor voornamelijk water- en meervleermuizen. Deze soorten zijn bijzonder lichtgevoelig.

d. Kansen en mogelijkheden

Er zijn meerdere mogelijke oplossingen. De meest vergaande is het afsluiten van de verdekte weg voor auto's, wandelaars en fietsers, en die de andere kant langs sturen, langs de woonboten. In dat geval zullen de dieren tot aan de verdekte weg het landje kunnen gebruiken, een verbetering dus.

Een minder vergaande mogelijkheid is toch een deel van de verdekte weg te gebruiken, maar dan via de coupure de dijk door te steken en via de voorkant van de dijk naar het fort te gaan. Het voorste deel van de verdekte weg moet dan goed zijn afgeschermd van het water door een rietkraag en knotwilgen, met hooguit een enkel kijkgat. Dit gedeelte ligt zover van het open water af dat de storing miniem zal blijven.

Als de hele Redoute wordt afgeschermd met knotwilgen en rietkragen, is de kans op toename van de verstoring vrij gering. Vergelijk de huidige wandelaars, fietsers, bromfietsers en auto's die gebruik maken van het geheel open pad vanaf de Redoute naar de woonboten.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Doel is versterking van het Landje. Vanuit de optiek van bescherming van het Landje is afsluiting van de Redoute voor alle verkeer wenselijk, maar niet realistisch. Als dus onontkoombaar is dat fietsers, auto's en wandelaars over de Redoute gaan, wordt voorgesteld andere maatregelen te nemen om de bescherming van de vogels vorm te geven. Mogelijke oplossingen zijn:

- Om verstoring te voorkomen gaat de voorkeur uit naar een weg aan de westkant van de dijk (rekening houdend met de ijsbaan);
- Mocht dat niet haalbaar zijn dan kan wellicht een natuurlijk bescherming tussen het fietspad en het landje worden aangelegd dat past in het landschap (lage begroeiing), maar geen dichte haag;
- Hoge populieren langs de verdeckte weg afzagen en tot knotbomen omvormen. Eventueel vervangen door (schiet)wilgen. Mocht desondanks de verstoring aanzienlijk zijn, kan overwogen worden een scherm van wilgentenen te plaatsen. Onderzocht moet worden welk effect deze maatregel op vleermuizen heeft;
- Om het waterpeil te optimaliseren ten behoeve van de vogels, is een betere sturing van het waterpeil nodig. Het schuifje voldoet niet omdat het gebied lager ligt dan het buitenwater. Door middel van een molentje (op wind, zonne-energie) kan het water indien nodig opgemalen, respectievelijk weggemalen worden.
- De sloten rond het Landje weer op diepte brengen, zodat het een effectieve afscheiding blijft tegen het publiek (en honden). Jaarlijks een deel van het riet maaien, om de openheid te bewaren en verruiging tegen te gaan;
- Om mensen goed uitzicht te bieden kan aan de andere kant een vlonder of een vogelkijkhut geplaatst worden, geen uitkijktoren. Gedrag van mensen is te beïnvloeden door een ander aanbod te doen, niet door een verbod; Ook zal een fietspad die als een kortere verbinding wordt ervaren dan buitenom (via de hoofdontsluiting van het park) mogelijk het nemen van de auto naar Spaarndam beperken. Om het sluipverkeer tussen Velserbroek en Spaarndam tegen te gaan, zou het goed zijn de weg zo in te richten dat het geen doorgaande route meer is (behalve voor de bewoners). Dit fietspad is ook meegenomen in de werkgroep Verkeer.
- Van belang is bodem- en wateranalyses te laten uitvoeren zodat een beter beeld verkregen wordt van dit gebied. Dit kan als referentie dienen voor de nieuw in te richten natuur. Daarnaast wordt aanbevolen een hydroloog bij de inrichting betrekken zodat het waterbeheer geoptimaliseerd wordt voor zowel dit gebied als de nieuwe natte natuur (zie 3).

Van belang is dat dit alles wordt meegenomen in de MER, zodat er gewogen keuzes gemaakt kunnen worden. Aanbevolen wordt in het kader van de MER een gedegen onderzoek te laten doen naar de verstoringgevoeligheid van de vogels op het Landje als gevolg van passerende voetgangers, fietsers, brom/snorfietsers en auto's, afgezet tegen de te verwachten vervoersstromen over de Redoute."

Daarnaast is het van belang dat het beheer van het Landje wordt afgestemd op het beheer van het nieuwe gebiedje natte natuur (zie 3) en vice versa. Aanbevolen wordt hierbij een ervaren natuurbeheerder te betrekken, zoals Landschap Noord-Holland.

2. Fortterrein (EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw:

Het fortterrein wordt dmv een haag noord-zuid gescheiden in een niet-toegankelijk deel (westzijde, ijsvogelwand) en openbaar toegankelijke zijde (oostzijde, zijde toegangsbrug). De westelijke helft van het fort blijft zoals het is, de oostelijke helft vormt de hoofdingang van het fort. Daarnaast wordt het dak van het fort bedekt met oorspronkelijke zandige grond.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het fortterrein is in jaren niet gemaaid of anderszins beheerd, waardoor het gehele terrein is overwoekerd met bomen, struiken en ruige begroeiing. De bomen zijn al vrij oud en er is geen verlichting. De relatieve rust en afwezigheid van licht maakt het fort en omgeving een uitgelezen gebied voor verblijfplaatsen voor vleermuizen en vogels die rustig willen broeden (o.a. grondbroedende eenden.) Gezien de begroeiing hoeven geen bijzondere planten te worden verwacht, temeer omdat de aardebedekking van de daken ontbreekt. Mogelijk dat bij afkalving van de oever plekken ontstaan voor de ijsvogel en oeverzwaluwen. De ijsvogel broedt er bijna elk jaar.

De inschatting van de biodiversiteit is gemiddeld. De meeste soorten op het fort zijn redelijk algemeen voorkomende soorten planten en dieren.

b. Belevingswaarden

Een in zijn ruigte indrukwekkend maar verwaarloosd fort, met veel watersporen en dus lekkage. 's Nachts een bijzonder duistere plek, die bovendien het water er achter heel effectief afschermt.

c. Mogelijke bedreigingen

De ingebruikname van het fort houdt in dat meer mensen het gaan gebruiken en dat het gehele gebied wordt veranderd, schoongemaakt, opgeruimd. Door verlichting kan dit gebied vervolgens minder geschikt worden voor een aantal diersoorten, waaronder vleermuizen en uilen.

d. Kansen en mogelijkheden

Door heel precieze ingrepen kan het fort geschikt blijven voor veel dieren, terwijl toch menselijk gebruik mogelijk is. Veel zal afhangen van de detailinrichting. Zo kan op de daken, vooral waar maar een dunne grondlaag ligt, een heel interessante begroeiing ontstaan van hitte- en droogtebestendige vegetatie en omdat die plekken ook ongestoord zijn, compleet met daarbij horende insecten: sprinkhanen, vlinders. In het fort zelf kunnen voorzieningen worden aangebracht voor vleermuizen. Wanneer vooral de achterkant van het fort zal worden gebruikt door mensen (de oostzijde), mogelijk met de aan weerszijden uitstekende punten, dan kan de rest van het fort in de huidige staat blijven. Ook ter afscherming van het open water erachter. Door

amberkleurige lampen aan te brengen kan dit gebied geschikt blijven voor diverse soorten vleermuizen, hoewel de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger relatief ongevoelig zijn voor licht. Vooral de zijkanten hebben baat bij mauve lampen, voor de watervleermuis, [de meervleermuis](#) en ruige dwergvleermuis.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Doel is instandhouding van de huidige aanwezige natuurwaarden en waar mogelijk deze te versterken:

- Fysieke (groene) afscherming van de westzijde van het fortterrein en hiermee een deel van de fortgracht;
- de oevers intact houden tbv de reeds aanwezige ijsvogelwand en andere vogelsoorten (zie ook **7**);
- het is van groot belang dat de stand van de vleermuizen en hun jachtgebied goed in kaart worden gebracht (geldt ook voor 3, 6 en 7) en dat waar mogelijk maatregelen worden getroffen op versterking van de vleermuiskolonie.

3. Nieuwe natte natuur: het gebied tussen de dijk en het munitiebos (géén EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw:

Het gebiedje nieuwe waardevolle natte natuur maakt onderdeel uit van het Plan van Esbi Bouw en ontstaat doordat een deel van het munitiebos wordt gekapt. Uitgangspunt is een gesloten grondbalans en de inrichting aflopend te maken, van droog naar nat. De precieze invulling van dit landje vindt plaats i.o.m. de werkgroep en o.b.v. resultaten van de MER. Doel is wel een meerwaarde te creëren.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Gelegen buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een met schapen beweide weiland met daarop een opslag van de boer, ontsloten via een coupure in de dijk. Ook hier is alles voedselrijk, met smalle sloten begroeid met veel grote egelskop. De randen langs weilanden zijn alle dicht begroeid met berenklauw, brandnetels, hondsdraf en dergelijke. Het weiland betreft een interessante foerageerbiotoop voor de laatvlieger. Gezien de intensieve beweiding en bemesting geen geschikt gebied voor Noordse woelmuizen, rugstreeppadden en andere amfibieën. Wel kan in de slootjes de kleine modderkruiper voorkomen.

De huidige ecologische waarde wordt matig ingeschat: weinig soorten en vooral algemeen voorkomende soorten. Door een beter beheer en een andere inrichting (hoge grondwaterstand, riet, maaibeheer, maken overgangszone naar het munitiebos) kan de biodiversiteit sterk worden verhoogd.

b. Belevingswaarden

Relatief laag, omdat het gebied alleen te zien is vanaf de dijk. Een dertien in een dozijn schapenweitje, met een heel lelijke opslag.

c. Mogelijke bedreigingen

De aanleg van een fiets- en wandelpad. Als dit pad direct langs de oever zonder afscherming wordt gerealiseerd vormt dit een bedreiging voor het open water achter het fort. Mogelijk leidt de realisatie van een pad door de nieuwe natte natuur tot verstoring. Vooral van invloed op de grotere soorten, de vogels en de zoogdieren. Voor de kruipende en kleinere vliegende soorten als libellen, amfibieën en ringslang, en mogelijk ook de waterspitsmuis en Noordse woelmuis maakt het niet veel uit.

d. Kansen en mogelijkheden

Door dit terrein veel meer als natuurgebied te beheren kunnen de condities voor veel soorten planten en dieren sterk verbeteren. Als ook de waterstand mag schommelen kan hier vooral voor kruipende moerasdieren en moerasplanten een interessant gebied ontstaan. Toevoeging van verschillende vegetatietypen, waaronder kruidachtige soorten zal bijdragen aan de biodiversiteit gezien de aantrekkingskracht van insecten en daarmee vogels en vleermuizen. Omdat de verwachting is dat het lang zal duren voordat de (over)bemesting door maaien en hooien is verdwenen, is het nodig een deel van de bovenlaag te verwijderen. Daarmee wordt het land meteen natter.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Doel: verhoging van de biodiversiteit (waarbij de vraag wordt gesteld in hoeverre het noodzakelijk is om het genoemde deel van het munitiebos te kappen).

- vanuit de omgeving wordt veel waarde gehecht aan het uitzicht op de bomen;
- maatregelen treffen die voorzien in een geleidelijke overgang van het gebied naar het munitiebos en de ijsbaan, d.m.v. het aanbrengen van gevarieerde beplanting;
- het gebied zo inrichten dat mensen er ook van kunnen genieten, bijvoorbeeld door een deel van de bomen te laten staan en hiertussen open plekken te creëren voor picknickmogelijkheden, speelplaatsen waar kinderen de natuur kunnen ontdekken of een verhoogd pad bij het riet (daar waar de minste kans op verstoring bestaat);
- het is van groot belang dat de stand van de vleermuizen en hun jachtgebied goed in kaart worden gebracht (geldt ook voor 2, 6 en 7) en dat waar mogelijk maatregelen worden getroffen op versterking van de vleermuiskolonie;
- bodemanalyse uitvoeren om de uitgangsituatie te bepalen;
- Kijkscherm inrichten in de zuidoosthoek zodat publiek uit kan kijken over de nieuwe natte natuur.

Het nu geplande fietspad in dit gebiedje ligt dicht langs de oever van de fortgracht en leidt mogelijk tot verstoring. Net als bij het Landje vs. de Redoute dient verstoring te worden voorkomen en is het van belang natuurkernen te creëren. De vraag wordt gesteld in hoeverre het noodzakelijk is dit fietspad te realiseren op deze locatie. Indien het fietspad wel wordt gerealiseerd:

- Fietspad, dus geen brommers (ivm verstoring door geluid). Handhaving hierop is een aandachtspunt;
- heeft het de voorkeur het huidige tracé van het fietspad te verleggen verder van de oever om verstoring te minimaliseren;
- is het wenselijk door de natte natuur een wandel vlonderpad te realiseren zodat de natuur optimaal kan worden beleefd;
- dient een natuurlijk bescherming tussen het fietspad en de oevers dan wel een stuk nieuwe natte natuur te worden aangelegd.

Op de volgende pagina een voorstel van de werkgroep voor een alternatief ontwerp van het fiets- en voetpad door dit gebied. Esbi Bouw gaat akkoord met dit ontwerp. Ook is het fietspad besproken bij de werkgroep Verkeer, die zich kan vinden in dit alternatieve tracé. Het alternatieve tracé dient nog wel besproken te worden met de ijsclub Nova Zembla.

Daarnaast is het van belang dat het (water) beheer van het nieuwe gebiedje wordt afgestemd op het beheer van het Landje van Gruijters (zie 1) en vice versa. Wat betreft waterbeheer betekent dit dat het wenselijk is het gebied aan te sluiten op Zijkanaal C (Noordzeekanaal). Bovendien is het ook hier belangrijk het waterpeil te kunnen manipuleren.

4. Ijsbaan (deels EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw: ongewijzigd, de Ijsbaan maakt geen onderdeel uit van het plangebied.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Deels onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een zeer open en egaal terrein, omgeven door smalle sloten met veel grote egelskop. Het is een veengebiedje niet ver boven de waterlijn, en er loopt een pad langs (ook voorlangs de dijk, tussen het voorkanaal en de eigenlijke ijsbaan). Geen geschikt gebied voor welke diersoort of plantensoort ook. Op het terrein staan een aantal schervvrije onderkomens van de Stelling van Amsterdam (bunkers). Alleen in de slootjes is het mogelijk dat de kleine modderkruiper daar aanwezig is, en misschien in het voorkanaal ook bittervoorn. Daarop zal nader moeten worden onderzocht.

De inschatting van de biodiversiteit is nu laag, omdat er weinig soorten voorkomen, en dan nog vooral vrij algemene. Door een ander beheer (hogere grondwaterstand, flexibel waterpeil, eenmaal per jaar maaien en afvoeren, overhoeken met riet laten staan) kan dit sterk verbeteren, vooral als dit geschikt wordt voor noordse woelmuis en ringslang.

b. Belevingswaarden

Een bijzonder open gebied, maar heel egaal. Te beleven vooral vanaf de toegangsweg naar Spaarndam, of vanaf de dijk. De bunkers staan echt als blokkendoosjes in het gebied. Het geeft ruimte maar op een kleinschalige manier. In het voorjaar (maart) is, bij het laten weglopen van het water uit de ijsbaan tijdelijk zeer vogelrijk.

c. Mogelijke bedreigingen

Vanuit ecologisch oogpunt geen. Mogelijk leidt toename van wandelaars en fietsers van en naar het fort/huisjes tot verstoring van de vogelrijkdom in maart.

d. Kansen en mogelijkheden

Door de waterstand verder periodiek te verhogen kan een meer gevarieerd beeld worden gekregen, bijvoorbeeld door rietgroei toe te staan die elk jaar vlak voor de winter weer wordt afgemaaid. Het gebied kan interessant zijn voor waadvogels die er in het voorjaar voedsel kunnen zoeken. Half november wordt de ijsbaan onder water gezet en begin maart laat de beheerder de ijsbaan weer leeg lopen. Door het water in plaats van in eens er geleidelijk uit te laten zakken, bijvoorbeeld in 2 à 3 weken tijd, wordt de ijsbaan – meer dan nu is - tijdelijk interessant voor watervogels en trekkende steltlopers (waaronder de grutto).

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep: Doel is behoud huidige inrichting. Voorgesteld wordt de ijsbaan in maart geleidelijk droog te laten vallen.

5. De dijk (EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw: ongewijzigd.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een dijk van klei en zand, deels begroeid met opslag van vlier en meidoorn. De grond is, aan de plantengroei te zien, van elders aangevoerd, met veel gewoon knoopkruid, glad walstro en wilde peen. Onregelmatige begrazing met schapen en/of pinken. Op diverse plekken komt beton boven, maar daar groeien vrijwel geen korstmossen op. Toch is er een vrij voedselrijke begroeiing, met deels brandnetels en veel engels raaigras. Aan de buitenkant langs het Voorkanaal staan knotwilgen. Deze kunnen door de vleermuizen als geleidebanen voor de jacht worden gebruikt en tevens als vliegrouete tussen het jachtgebied en de verblijfplaats. Geen plekken voor vleermuizen om te verblijven in zomer of winter.

Huidige biodiversiteit: gemiddeld. Wat meer soorten, maar over het algemeen nog veel voorkomende. Door een ander beheer (extensieve beweiding, bijvoorbeeld met een aantal Soay-schapen, of maaien) kan de biodiversiteit sterk toenemen.

b. Belevingswaarden

Vanaf de verdeckte weg: de dijk maakt het gebied heel intiem, en biedt rugdekking. Het gebied is door de slechte staat van het aardelichaam een beetje rommelig, vooral in de buurt van het dorp. Ook zit er halverwege een coupure in.

Vanaf de Slaperdijk: een achtergrond achter de ijsbaan, die het gebied klein houdt maar tegelijk de ruimte van de ijsbaan benadrukt.

c. Mogelijke bedreigingen

Vanuit ecologisch oogpunt geen.

d. Kansen en mogelijkheden

Door als hooiland te maaien en daarnaast extensief met schapen of pinken te beweiden kan een heel gevarieerd landschap ontstaan met een veel rijkere bloemenpracht: aardaker, margrieten, knoopkruid, echt en glad walstro, wilde marjolein, voederwikke, biggenkruid, vertakte leeuwentand, beemdooievaarsbek. Daarop komen weer veel meer insecten af: sabelsprinkhanen, gewone sprinkhanen, vlinders, kevers, spinnen en vliegen. Tot hommels en solitaire bijen aan toe. Die insecten trekken vervolgens weer veel zangvogels en vleermuizen aan.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep:

Doel is behoud van de huidige inrichting. De effecten van begrazing op de natuurwaarden is groter dan een eventuele toename van druk op de biodiversiteit door meer mensen langs de dijk en de Redoute. Via een nog beter beheer kan de natuurwaarde nog worden verbeterd.

6. Het munitiebos (géén EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw:

Het noordelijke deel van het munitiebos (circa 2/3 deel) wordt ingericht met vakantiehuisjes, zoveel mogelijk op de huidige locatie van de loodsen. Eén van de loodsen blijft behouden. De huidige aanwezige wegenstructuur wordt iets aangepast. De huidige ingang van het bos wordt de hoofdingang voor autoverkeer van gasten park en bezoekers fort, met direct na de ingang de centrale parkeerplaats. Buitenste bomenrij blijft behouden met als doel behoud van uitzicht. Binnenin worden niet veilige bomen verwijderd en worden inheemse soorten terug geplant. Ook worden open plekken gecreëerd en wellicht speelplekken en open poeltjes voor diersoorten. Het plan wordt uitgevoerd met een gesloten grondbalans, het bos wordt niet opgehoogd. Het zuidelijke deel van het munitiebos (circa 1/3 deel) wordt gekapt en ingericht als nieuwe waardevolle natte natuur (zie 3.)

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Gelegen buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een zeer vochtig bos op klei, met populieren, essen en elzen. Langs de randen staan enkele eiken. Voedselrijk, maar erg gevarieerd in openheid. Op de daken van de plofhuisjes is een vrij kale begroeiing aanwezig, maar wel voedselrijk en ook relatief vochtig, vanwege de geheel ingesloten ligging.

Gezien de wijde omgeving een van de weinige plekken voor bosvogels. Er zijn nesten van roofvogels in de grote bomen langs de oostkant.. In het bos zijn in elk geval nesten van buizerd, boomvalk en groene specht waargenomen (Kruijsen 2007) . Alle drie de soorten zijn beschermd: voor aantasting van de broedholten en horsten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet nodig.

Voor vleermuizen is dit gebied vooral foerageergebied, maar het is mogelijk dat sommige boombewonende soorten hier ook een zomerverblijfplaats-, kraamverblijfplaats en/of paarverblijfplaats hebben (ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis bijvoorbeeld). Alle verblijfplaatsen van vleermuizen zijn zwaar beschermd (gebieden die, als ze verdwijnen, van invloed zijn op de hoeveelheid dieren in de populatie).

Door de grote variatie aan begroeiing en fysieke omstandigheden, vooral de overgangen, is er veel ruimte voor verschillende soorten insecten. Wel meestal soorten die relatief algemeen zijn. Waarschijnlijk planten aan de westrand rugstreepvaders zich in het bos voort (Kruijsen, mondeling).

Huidige biodiversiteit: hoog. Deels omdat er wat meer soorten aanwezig zijn, deels omdat er zeldzame en/of beschermde soorten aanwezig zijn. Kwetsbaar.

b. Belevingswaarden

Vanuit de omgeving: een zeer dominant aanwezig bos. Op enkele honderden meters afstand, aan de noordkant van de snelweg is een ander bos aanwezig. Vanaf de fortkant gezien geeft het een duidelijke achterkant aan het fort (maar staat gelijk geweldig in het schootsveld), vanaf de andere drie kanten is het markant aanwezig in de openheid. In het bos zelf: een geheimzinnig bos, met weinig doorzicht en voortdurend andere opduikende elementen, zoals de plofhuisjes in diverse staten van verval.

c. Mogelijke bedreigingen

De bouw van vakantiehuisjes in het bos, waarvoor grond moet worden opgehoogd, bomen gekapt, geheid en gebouwd. Het bevorderen van de afstroming van water heeft gevolgen voor de gehele waterhuishouding. Deze is op dit moment niet te overzien. De aanleg van parkeerplaatsen en betere ontsluitingswegen. Het aanbrengen van verlichting. Tijdens het gebruik geluid van mensen, rook van barbecues, rijdende auto's enzovoort. Waarschijnlijk zullen de algemene vogels van een meer stadse omgeving overblijven: merel, roodborstje, koolmees, pimpelmees, winterkoninkje, ekster enzovoort. Of er meer bossoorten overblijven hangt sterk af van de mogelijkheden om zich op een rustige plek terug te trekken.

De Groen specht komt in deze regio voornamelijk in de duinen en landgoederen voor. Het munitiebos heeft een vrij geïsoleerde ligging. Als deze soort door (tijdelijke) verstoring verdwijnt, is de kans niet groot dat hij (op korte termijn) terug komt. Dit geldt ook voor de Boomvalk. Met het verdwijnen van veel oude bomen zullen de boombewonende vleermuissoorten (zoals de Grootoorvleermuis) afnemen. Mogelijk nemen de gebouwbewonende soorten, zoals de Gewone dwergvleermuis, toe.

d. Kansen en mogelijkheden

Meer variatie in minibiotopen (andere grondsoorten, nattere en drogere plekken, andere boomsoorten) kan op termijn meer biodiversiteit geven, mits bestaande natuurwaarden worden ontzien. Hierbij kan gedacht worden aan meer variatie in plantengemeenschappen, die via een specifiek beheer in een goede staat worden gehouden, met bijbehorende insecten. Wanneer bepaalde delen van het bos tot rustplekken voor het wild kunnen worden aangewezen zal de waarde waarschijnlijk toenemen. Te denken valt aan de rand tegenover het fort en de bosrand aan de noordzijde. Zeker ook de rand met rugstreepadden aan de westzijde.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Doel: instandhouding en mogelijk verhoging van de biodiversiteit (waarbij de vraag wordt gesteld in hoeverre het noodzakelijk is om een deel van het munitiebos te kappen tbv nieuwe natte natuur. Zie ook **3**)

- vanuit de omgeving wordt veel waarde gehecht aan het uitzicht op de bomen, minimaal behoud van de huidige bomenrij en mogelijk aanplant meerdere bomen is gewenst;
- maatregelen treffen die voorzien in een geleidelijke overgang van het munitiebos naar het gebiedje nieuwe natte natuur (zie 3), d.m.v. het aanbrengen van gevarieerde beplanting;
- bij aanplant van bomen is het voor de biodiversiteit van groot belang dat de bomen in 3-4 jaar volume hebben;
- van groot belang is dat de stand van de vleermuizen en hun jachtgebied goed in kaart worden gebracht (zie ook voor 2, 3 en 7) en dat waar mogelijk maatregelen worden getroffen op versterking van de vleermuiskolonie (bv. kastjes bij de vakantiehuizen);
- De waterhuishouding van het munitiebos is niet los te zien van de waterhuishouding in de hele omgeving. In zekere zin fungeert het bos nu als een spons die water vasthoudt en langzaam weer loslaat. Aanpassing aan het watersysteem, bijvoorbeeld door de afstroming te bevorderen, kan elders, maar ook ter plekke door het hele jaar heen, gevolgen hebben die in dit stadium niet zijn te overzien. Dit vereist een nader hydrologisch onderzoek. De kunst is om wel het bos droger te maken zonder dat de huidige waarden van natte natuur in het bos verloren gaan (o.a. de rugstreeppadden) , maar te voorkomen dat dit elders gevolgen heeft voor de waterstand door het jaar heen. Dit kan bv door de aanleg van poeltjes (niet tbv spelende kinderen);
- de vorm en begrenzing van dit bos is historisch bepaald. Aan de noord en noordoostzijde wordt het bos begrensd door een liniedijk van de Stelling van Amsterdam. Voor het cultuurhistorisch beeld is het daarom af te raden aan deze zijde (indien compensatie benodigd is) een nieuw bos aan te planten.

7. De grote wateren met oevers (EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw:

Het water en de oevers blijven ongewijzigd. Tussen het munitiebos en het fort (noordzijde fortgracht) wordt een trekpuntje gerealiseerd (voor voetgangers), als kortere verbinding naar het fort en als recreatief element. Verlichting van paden in de nabijheid van water zal diervriendelijke verlichting zijn (amberkleurig).

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een heel belangrijk gebied door de rustige ligging, de ruig begroeide oevers (aan de fortkant deels met bomen deels ruige oever, aan de kant van het munitiebos over het water uitstekende bomen) en de afgestorven bomen in het water. 's Nachts zijn de wateren geheel in donker gehuld. Het is belangrijk jachtterrein voor vleermuizen, vooral de watervleermuis, ruige dwergvleermuis en de meervleermuis. Overdag is het toevluchtsoord voor grote groepen eenden soorten , o.a. kuifeenden, tafeleenden, krakeenden, wilde eenden en wintertalingen. Ook een behoorlijk aantal aalscholvers.. In het water komt mogelijk de meerval voor, en misschien ook de kleine modderkruiper en de bittervoorn. Dit vereist nader onderzoek.

Opvallend is het gebrek aan kroos op het water. Mogelijk is dit water brak van aard, waardoor kroosgroei wordt onderdrukt. Dit geeft meer ruimte voor onderwatervegetatie.

De biodiversiteit is hoog, vooral door het grote aantal van verschillende soorten watervogels die hier hun rust zoeken. ook kon dit wel eens een essentieel jachtterrein zijn voor diverse vleermuispopulaties.

b. Belevingswaarden

Laag, omdat het gebied vanaf de gewone weg vrijwel niet te zien is. De delen die wel goed te overzien zijn hebben een hoge belevingswaarde vanwege de landschappelijke schoonheid, de ijsvogel die hier broedt en de vele eenden in de fortgracht.

c. Mogelijke bedreigingen

Verlichting, in gebruik name fortterrein, de aanleg van verbindingen over water en drukte van de kant van het munitiebos. Daarnaast zorgen vissers voor een onevenredig grote verstoring van de watervogels op de fortgracht. Een visverbod kan dit voorkomen.

d. Kansen en mogelijkheden

Als zorgvuldig wordt gepland, dan kan dit gebied een heel belangrijk toevluchtsoord blijven voor watervogels. Bijvoorbeeld als zowel aan de kant van het fort als aan de kant van het munitiebos de rust gewaarborgd blijft. Bovendien moeten wandel/fietspaden goed worden afgeschermd.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Doel is instandhouding van de huidige aanwezige natuurwaarden en waar mogelijk deze te versterken:

- de oevers intact houden tbv de reeds aanwezige ijsvogelwand op het fortterrein en andere vogelsoorten (zie ook **2**);
- afgeschermd kijkscherm plaatsen op de overgang van 6 (munitiebos) naar 3 (nieuwe natuur), waarbij de recreant kan uitkijken over de fortgracht.
- het is van groot belang dat de stand van de vleermuizen en hun jachtgebied goed in kaart worden gebracht (geldt ook voor 2, 3 en 6) en dat waar mogelijk maatregelen worden getroffen op versterking van de vleermuiskolonie.
- Verlichting nabij water dient diervriendelijke verlichting te zijn.

De nu geplande (fiets/wandel)paden (één in deel 3. nieuwe natte natuur, en één ten noorden van fortgracht) liggen dicht langs de oevers van de fortgracht en leidt mogelijk tot verstoring. Net als bij het Landje vs. de Redoute dient verstoring te worden voorkomen (zie ook 3).

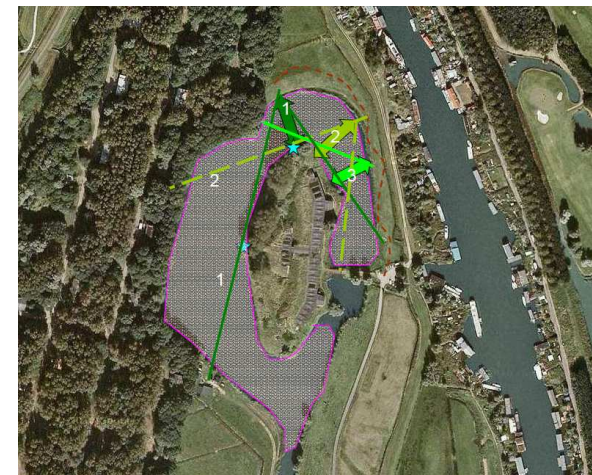
Indien de fiets/wandelpaden wel worden gerealiseerd:

- heeft het de voorkeur de huidige tracés van de paden te verleggen verder van de oever om verstoring te minimaliseren;
- dient een natuurlijk bescherming tussen het betreffende pad en de oever te worden aangebracht.

Het (trek)pontje leidt op de geplande locatie (groene pijl met nr 1) tot verstoring van de fortgracht. Voorgesteld wordt de locatie iets te verschuiven in oostelijke richting (groene pijl met nr 2 of 3). Esbi Bouw heeft aangegeven hiermee akkoord te gaan.

Van groot belang zijn de resultaten van nader onderzoek van de wateren, als onderdeel van de MER.

De voorkeur gaat uit naar adviseren door de werkgroep welke onderzoeken belangrijk zijn voor alle biotopen.

8. Het veld voor de woonboten en de tuinen (deels EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw:

Ongewijzigd, dit maakt geen onderdeel uit van het Plan. Direct aan de noord- en noordoostzijde van de fortgracht zal in de huidige groenstrook een wandelpad worden gerealiseerd t.b.v. een wandelverbinding tussen munitiebos en fort.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Gedeeltelijk onderdeel van de Ecologische Hoofd Structuur (EHS), de woonboten en hun tuinen liggen buiten de EHS.

Deels een dijk met ruigte en tuinen van woonboten, deels een sloot met o.a. grote egelskop, deels een door jonge stieren beweidde weide met engels raaigras. Ook hier is alles weer heel voedselrijk, verreweg de meeste biodiversiteit en variatie is in de tuinen van de woonboten, met o.a. groot springzaad. Daar vliegen ook dagvlinders rond als koolwitjes en atalanta's. In de weide ligt een klein poeltje, dat blijkbaar door de stieren als drinkpoel wordt gebruikt. In de sloot komt mogelijk de kleine modderkruiper voor.

De biodiversiteit is laag, vooral op de weide en langs het pad. Weinig soorten en dan nog heel algemene. De tuinen daarentegen herbergen waarschijnlijk veel interessantere soorten. Daar wordt een veel hogere biodiversiteit verwacht.

b. Belevingswaarden

Vooraf belangrijk als ruimtelijke afscheiding tussen het pad langs de woonboten en het grote open water achter het fort. Dit gebied is eigenlijk ingesloten tussen vier verschillende ruimtelijke elementen: het fort, het water achter het fort, het munitiebos en de rand met de woonboten.

c. Mogelijke bedreigingen

Verlegging van het pad dicht naar het fort toe. Aan de ene kant wordt dit ruimtelijke element dan opgesplitst, aan de andere kant zullen de vogels op het open water zich bedreigd voelen.

d. Kansen en mogelijkheden

Als de begrazing stopt en het gebied wordt omgevormd naar hooiland, eventueel met een tijdelijke extensieve begrazing met schapen, kan dit een heel gevarieerd gebiedje worden, met een begroeiing vergelijkbaar als op de dijk. De waterpoel voegt nog een extra waardevol element toe voor bijvoorbeeld libellen, kikkers enz..

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Doel is behoud van de huidige inrichting.

Aandachtspunt vormt de in het Plan opgenomen wandelverbinding tussen bos en fort door deze groenstrook en de uitstraling op de fortgracht door gebruik van mensen. Zie ook **7**. Het nu geplande wandelpad ligt dicht langs de noordoever van de fortgracht en gebruik leidt mogelijk tot verstoring. Net als bij het Landje vs. de Redoute dient verstoring te worden voorkomen.

Indien dit wandelpad wel wordt gerealiseerd:

- heeft het de voorkeur het huidige tracé iets te verleggen verder van de oever om verstoring te minimaliseren;
- dient een natuurlijk bescherming tussen het betreffende pad en de oever te worden aangebracht;
- verlichting nabij water dient diervriendelijke verlichting te zijn.

9. De schapenweide bij het dorp (EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw: ongewijzigd, dit maakt geen onderdeel uit van het Plan.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een veld met veel pitrus en vermoedelijk heen of galigaan. Ook veel oeverzegge en zeegroene rus. Voedselrijk tot zeer voedselrijk. Grote klit. Schapen beweiden het gebied. Vertoont een beeld van een brakwatervegetatie, onder invloed van het Spaarne. Door de jarenlange matig intensieve begrazing met schapen is een dichte grasmatt ontstaan, die weinig ruimte laat voor andere planten. Voor diersoorten is dit gebied niet interessant, hooguit voor wat kleinere zoogdieren die tussen de galigaan hun weg zoeken (bijvoorbeeld aardmuis of Noordse woelmuis).

De biodiversiteit is gemiddeld, vooral omdat een dergelijke brakwaterbiotoop met pitrusbegroeiing en galigaan bepaald niet algemeen is. En omdat juist deze biotoop voor de beschermde diersoort Noordse woelmuis heel belangrijk kan zijn.

b. Belevingswaarden

Voornamelijk van belang om ruimte te houden tussen het Landje van Gruijters en de dorpsbebouwing van Spaarndam.

c. Mogelijke bedreigingen

Vanuit ecologisch oogpunt geen.

d. Kansen en mogelijkheden

Niet echt: hooguit vermindering van de begrazing en meer gebruik als hooiland (behalve de galigaan, die kan niet tegen afmaaien).

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Behoud van huidige inrichting.

10. De weide bij de ingang van het munitiebos (deels EHS)

Toekomstige inrichting volgens Plan van Esbi Bouw: ongewijzigd, dit maakt geen onderdeel uit van het Plan.

KENMERKEN:

a. Ecologisch

Gedeeltelijk onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Een groot deel van het gebied is een groot rietveld, met daarin een paar stukken veenland (vrij hoge waterstand) . Hier zijn rugstreeppadden gevonden, die zich vermoedelijk voortplanten in het aangrenzende munitiebos en overwinteren in de hoger gelegen dijken. Vleermuizen kunnen langs de bosrand van het munitiebos voedsel zoeken, dat vanwege het moeras in overvloed aanwezig zal zijn. Relatief hoge waarde. Hier ligt ook kroos in het water, vermoedelijk is dat zoeter dan de rest. Beter voor amfibieën. In de sloot kan kleine modderkruiper en misschien wel bittervoorn aanwezig zijn. Ook kunnen hier diverse libellen in leven, zoals de waargenomen vuurrode heidelibel.

Door de geringe breedte is dit gebied niet geschikt voor waadvogels of watervogels, die bovendien vaak een hekel hebben aan zulke dichte rietstroken. Wel geschikt voor rietvogels als kleine karekiet, snor, blauwborst, waterral enzovoort, mits er voldoende oud riet elk jaar wordt gespaard.

De biodiversiteit is nu gemiddeld tot hoog te noemen, enerzijds vanwege het voorkomen van de rugstreeppadden, anderzijds vanwege de kleinschalige variatie die daardoor meer soorten kan herbergen. Ook de relatie met het munitiebos draagt bij aan de hoge biodiversiteit.

b. Belevingswaarden

Een doodgewoon stuk rietland met weide, met het munitiebos er achter. Geen brede strook, eigenlijk wat saai.

c. Mogelijke bedreigingen

Vanuit ecologisch oogpunt geen.

d. Kansen en mogelijkheden

Aanleg van enkele kleine losse poelen in het gebied zal de waarde voor amfibieën sterk vergroten. Een zorgvuldig maaibeheer kan de kansen voor rietvogels laten toenemen. Het rietland kan bij een goed beheer onderdak bieden aan diverse soorten kruipende bijzondere dieren, zoals ringslang en Noordse woelmuis.

Inrichtingsvoorstellen vanuit werkgroep

Behoud van huidige inrichting met een iets extensiever beheer/begrazing.

Beschermde soorten

Voor (wettelijk) beschermde soorten in het plangebied wordt verwezen naar het rapport van adviesbureau B. Kruijsen b.v. uit 2007 in opdracht van Recreatieschap Spaarnwoude.

Hieronder worden enige beschermde soorten genoemd. Op verzoek van de werkgroep heeft mw. A. Blokker, ecooloog bij de gemeente Amsterdam, **kansen voor vleermuizen** nader omschreven.

Beschermde soorten (mogelijk) aanwezig, op grond van de biotooeigenschappen(? betekent mogelijk aanwezig)

Soort	Beschermingsniveau	Voorkomen	Opmerkingen
Rugstreeppad	3 (bijlage IV)	In munitiebos, op weide met riet langs ingang munitiebos	Voortplanting in bos, winterverblijf in 10
Vleermuizen	3 (bijlage IV)	Alle open water partijen en met name die in het donker zijn gelegen. Verder worden alle bomenrijen en randen van het bos en de omliggende ruigte terreinen (mogelijk) gebruikt als verblijfplaats.	Diverse soorten.
Zwanenbloem?	1 (algemeen)	Langs water achter fort	Mogelijk te ruig en te brak
Poelkikker?	3 (bijlage IV)	Landje van Gruijters	Mogelijk te brak
Groene kikkers?	1	Half brede watergangen, zoals voorkanaal	Mogelijk te brak
Gewone pad?	1	Munitiebos als verblijfplek, mogelijk ook voortplanting	Ooit paddentrek waargenomen?
Vogels	3	Landje van Gruijters: Grutto, Kievit, Scholekster, Tureluur, soepgans, Wilde eend, Meerkoet, Waterhoen en mogelijk Bergeend; Fortgracht: IJsvogel, Krakeend, Kuifeend, Fuut, Meerkoet, Waterhoen, Soepgans, Nijlgans, Knobbelswaan	Alleen in broedtijd zijn de nesten beschermd. Genoemd zijn vastgestelde broedende soorten. Van o.a. Tureluur, Kleine plevier, Witte kwikstaart, Huiszwaluw, Boerenzwaluw zijn ouders met jongen gezien of nestactiviteiten (klei halen), maar geen nesten gevonden.
Vogels waarvan het nest het gehele jaarrond is beschermd	2	In munitiebos	Horsten boomvalk en buizerd, vaak op oude kraaiennesten
Kleine modderkruiper?	2	Vrijwel alle hele kleine en wat grotere watergangen	Geen sloot is te klein!

Bittervoorn?	3	Alleen op plekken met zoeter en schoon water	Vraagt helder water en zwanenmossels
Meerval?	2	Alleen in dieper water achter fort	Ooit gevangen door hengelaars?
Waterspitsmuis?	3	Begroeide oevers, mogelijk op fort	
Noordse woelmuis	3 (bijlage IV)	Rand munitiebos naar rietland	Voortplanting vermoedelijk in bos, overwintering op dijken of munitiehuisjes?
Ringslang?	3	Rietland grenzend aan open water	

Gidssoorten ecologische hoofdstructuur Noord-Holland (hoeven ter plekke niet aanwezig te zijn, maar moeten door het gebied heen kunnen trekken)

Soort	Beschermingsniveau	Onder te brengen in	opmerkingen
Ringslang	3	Kleinere watergangen in weiden	
Waterspitsmuis	3	Wat grotere moerasstroken	
Noordse woelmuis	3 (bijlage IV)	idem	
Meervleermuis	3 (bijlage IV, soort krijgt extra aandacht vanuit Europa)	Groter en donker open water	
Dagvlinders	-	Hooilanden, extensief beweide delen en ruige stukken.	's Winters moet een deel blijven staan.

Toelichting Beschermingsniveaus

Tabel 1	Algemene soorten
Tabel 2	Overige soorten die niet zijn opgenomen in Tabel 1 of 3
Tabel 3 Bijlage I	Zwaar beschermde soorten
Tabel 3 Bijlage IV	Zwaar beschermde soorten vanuit de EU Habitatrichtlijn

Dilemma's

1. Inruil van de ene soort biodiversiteit voor de andere: bijvoorbeeld veel van één soort voor weinig van veel verschillende soorten. Of een bijzondere biotoop voor een meer gewone biotoop maar met meer beschermde soorten. Voorbeeld: inruil munitiebos voor natte natuur waarvan veel meer in de buurt is, maar met minstens zoveel kansen voor een hoge biodiversiteit.
2. Kansen voor beschermde soorten inruilen tegen kansen voor meer natuurbeleving. Voorbeeld: mogelijkheden voor vleermuizen (bomenrijen) inruilen voor meer kleurrijke bermen, bijvoorbeeld op de dijk. Dit kan ook ten gunste komen voor de vleermuizen gezien kleurrijke bermen doorgaans veel insecten aantrekken welke weer op het menu staan van de vleermuizen. Of: het landje van Gruijters zichtbaarder maken voor meer mensen maar dan neemt tegelijk de verstoring toe.
3. Mensen weghouden bij de woonboten en zo de druk op de natuur in het munitiebos vergroten.
4. Wat goed is voor de cultuurhistorie hoeft niet goed voor de natuur te zijn, en andersom.
5. Ruimte voor mensen versus ruimte voor dieren. Bijvoorbeeld verlichting: nodig voor mensen, slecht voor dieren.

Veel van deze dilemma's lijken oplosbaar, maar mogelijk niet alle.

Kansen voor vleermuizen

Verblijfplaatsen in de nieuwe bebouwing

Van de zes soorten vleermuissoorten die foeragerend (zoekend naar voedsel) zijn waargenomen in de omgeving van Fort benoorden Spaarndam hebben drie soorten een verblijfplaats in gebouwen. Dit betreft de laatvlieger, de meervleermuis en de gewone dwergvleermuis.

In de nieuwe vakantiewoningen, die zijn gepland in het munitiebos, kunnen eenvoudig en zonder hoge extra kosten, voorzieningen worden ingepast voor de gebouwbewonende vleermuizen. Er zijn twee geschikte vormen van vleermuisvriendelijk bouwen: het inbouwen van vleermuiskasten en het inclusief of geïntegreerd bouwen voor vleermuizen. De eerste variant kan zichtbaar zijn aan de buitenkant van de bebouwing en kan daarom een educatieve functie met zich meebrengen. De tweede variant is ingebouwd in de gevel en dus niet zichtbaar aan de buitenkant. Dit kan de voorkeur hebben wanneer het ontwerp van de vakantiewoningen niet mag/kan worden verstoord.

Inbouwen van vleermuiskasten

Omdat het ontwerp van de vakantiewoningen al in een vergevorderd stadium is, bestaan de mogelijkheden om voorzieningen voor vleermuizen in te bouwen. Dit komt er meestal op neer dat in de buitenmuur of spouw vleermuiskasten worden ingemetseld. Deze kasten zijn dan als eenheid gescheiden van de constructie van het gebouw. Ze bevinden zich weliswaar in het gebouw, maar bieden een duidelijk afgekaderde plek voor de vleermuizen. Doordat ze in een grotere massa zijn opgenomen zijn inbouwvoorzieningen redelijk stabiel van temperatuur en daarmee geschikter als kraam- en winterverblijfplaatsen dan bijvoorbeeld opgehangen vleermuiskasten. Indien Landaal duidelijk wil maken dat ze iets voor vleermuizen hebben ingebouwd kan de kast zichtbaar worden gelaten (zie afbeelding hiernaast). Mocht dit niet wenselijk zijn dan kan ervoor worden gekozen om alleen de openingen zichtbaar te laten (zoals bijvoorbeeld bij een stootvoeg). Die zijn ook te gebruiken als een architectonisch accent zonder nadruk op de functie van de opening.

De meest eenvoudige mogelijkheden voor het inbouwen van kasten zijn de kleine prefab inbouwvoorzieningen die al enige jaren op de markt zijn. Dit zijn meestal houtbetonnen of keramische vleermuiskasten die in een muur worden ingemetseld. Deze inmetselfoorzieningen zijn 20- 35 cm breed en 20-60 cm hoog. Dit is groot genoeg voor paarverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen tot 20 dieren, maar over het algemeen te klein voor kraamverblijfplaatsen. Kraamverblijfplaatsen moeten een stabiele temperatuur maar ook voldoende verschillen in microklimaat hebben. Als een kraamvoorziening in een spouw ingebouwd wordt moet dus rekening gehouden worden met een relatief groot verblijf. Dit kan gerealiseerd worden door bestaande prefab kasten te stapelen (en daarmee te schakelen). Schakelen in de hoogte levert meer verschillende microklimaten op en is daarom gunstiger dan schakelen in de breedte. Dat geldt ook voor schakelen om de hoek van een muur zodat de kast op verschillende zijde van het gebouw geëxposeerd is. Gunstig is dan de zuid- en westzijde van de vakantiewoningen.

Inclusief bouwen*

De gangbare dikte van de spouw is bij nieuwbouw 10 tot 12 cm. Dat is in principe voldoende ruimte om én een goede isolatielaag aan te brengen én in een verblijfplaats voor vleermuizen te voorzien. Om de spouw voor vleermuizen geschikt te maken moet er tussen de buitenmuur en het isolatiemateriaal (de luchtspouw) minimaal 3 cm ruimte zijn. De vleermuizen moeten zowel aan de buitenmuur als de isolatielaag kunnen hangen. Steenwol- of glaswoldekens moeten worden voorzien van een harde ruwe buitenlaag. De toegang voor de vleermuizen tot de spouw kan bestaan uit open stootvoegen, open voegen tussen gevelplaten, open voegen tussen muur- en dakdelen of uit speciale vleermuisstenen.

Vleermuizen verblijven ook regelmatig in spleetvormige ruimten in het dak: onder de dakpannen of tussen houtlagen in het dak. De laatvlieger zit zelfs voornamelijk in dergelijke daklagen. Bij moderne gebouwen met een hellend dak bevinden zich in het dak nog maar weinig ruimten die kunnen dienen als verblijfplaats. Het geschikt maken van een dak betekent dan het aanbrengen van een extra spleetvormige ruimte waarin vleermuizen kunnen wegkruipen. Deze kan zich boven of onder het dakbeschot bevinden. Zo kan er aan meerdere zijden van de daken mogelijkheden worden gecreëerd en worden gezorgd voor goed bereikbare invliegopeningen. De toegang tot deze daklagen kan aan de zijkant van het dak lopen via de gevelpannen of de windveer, en aan de onderkant via de daklijst of de muurplaat. Alleen bij daken met een hellingshoek van meer dan 60% kunnen ook vleermuispannen als toegang dienen.

**de vakantiehuisjes worden gebouwd d.m.v. houten gevels, dus inclusief bouwen is geen optie.*

Verblijfplaatsen in bomen

De andere soorten, namelijk de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de rosse vleermuis prefereren een verblijfplaats in een boom(holte). Met name in de bomen die aan de rand van het bos staan, kunnen vleermuiskasten worden opgehangen. Deze bieden ruimte voor een geschikt paarverblijf- en zomerverblijf voor enkele vleermuizen. Robuuste bomen (>40 jaar oud) waarin spechtengaten voorkomen kunnen voor hetzelfde doeleinde worden behouden.

Verblijfplaats in het Fort/ scherfvrije onderkomens

Het Fort biedt een ideale biotoop als winterverblijfplaats voor vleermuizen. In het algemeen kan worden gesteld dat een winterverblijf moet voldoen aan de volgende eisen:

- rustig- hoge relatieve vochtigheid (90-100%)
- constante temperatuur (tussen 0 en 10? C)
- schemerduistere ruimte
- geen stoffen of omstandigheden die in het winterverblijf stank of rook veroorzaken.

Winterverblijven worden, eenmaal in gebruik genomen, vaak vele jaren achtereen gebruikt.

Inrichting van het landschap

Het is zinvol om in het ontwerp van de omgeving van het Fort zowel jachtgebieden voor vleermuizen als verbindingen (vliegroutes) tussen verblijfplaatsen en jachtgebieden te creëren. Een waterrijke en met inheemse planten ingerichte omgeving van het Fort, zoals het munitiebos, kan als uitbreiding van het jachtgebied dienen. Dit wordt onderling verbonden via een groene infrastructuur van beschutte watergangen, singels en kruidenrijke bermen en graslanden. Deze groene infrastructuur kan parallel aan de paden en wegen voor de mensen lopen, en soms daarmee samenvallen.

Bij vliegroutes, jachtgebieden en verblijfplaatsen is het van belang om op de juiste manier om te gaan met openbare verlichting. Amberkleurige verlichting kan zo worden geplaatst, gericht of afgeschermd dat het licht er voor de mensen is en voldoende duister voor de vleermuizen.

Indien de bovenstaande aspecten worden toegepast dan gaat het totale gebied er kwalitatief op vooruit voor vleermuizen. Gedetailleerde informatie is te vinden in de brochure 'Vleermuis vriendelijk bouwen' van de Zoogdiervereniging.

Toelichting en aanvulling op nota Biotopen Fort benoorden Spaarndam, door Esbi Bouw

Inleiding:

In de loop der jaren zijn ten behoeve van de plannen voor herontwikkeling van Fort Benoorden Spaardam diverse rapporten gemaakt ter voorbereiding van de ontwikkelingen en bestemmingsplanwijziging. Het recreatieschap heeft een programma van eisen opgesteld en een rapport laten maken voor onderzoek naar natuurwaarden en cultuurhistorie. In onderstaande lijst staat deze rapporten en notities vermeld. Deze zijn door ingewijden gelezen en in hun bezit. Verder zijn deze bestanden voor een ieder beschikbaar en op te vragen. In de loop van het proces vanaf 2007 zijn personen van diverse instanties afgehaakt of bijgekomen. De stukken staan inmiddels op de website.

Het gaat om de volgende bestanden en rapporten:

1. Programma van eisen voor herontwikkeling Fort Benoorden Spaardam door Recreatie Noord Holland b.v., van november 2007
2. Voor details betreffende de diverse natuurwaarden wordt verwezen naar Natuuronderzoek door ecologisch adviesbureau B. Kruijsen van 2007 in opdracht van Recreatieschap Spaarnwoude
3. Cultuurhistorisch vooronderzoek bureau Beek & Kooiman Cultuurhistorie en Bureau M&DM in opdracht van Recreatieschap Spaanwoude
4. Presentatie Fort benoorden Spaarndam door Esbi Bouw 2009
5. Vooronderzoek bezoekerscentrum Fort Benoorden Spaarndam. Esbi Bouw b.v.
6. Herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam: visie en planuitwerking. Oranjewoud 2011
7. Nestinventarisatie 17-01-2011 met memo toelichting, Oranjewoud 2011
8. Fort benoorden Spaarndam Advies ten behoeve van een natuurvriendelijke inrichting van het fortterrein (rapport Zoogdierenvereniging)

Verder zijn er ten aanzien van de ontwikkeling nog enige andere naslagwerken en geschriften beschikbaar:

1. (Herdruk 1998) Stelling van Amsterdam positie bij Spaardam provinciale monumenten Noord-Holland
2. Leggerkaarten van Hoogheemraadschap van Rijnland schaal 1:5000
3. Omschrijving van Noordse Woelmuis door Errek Buursink (26 augustus 2008)
4. Wenselijke vegetatie dat kan ontstaan door geplande natuurbouw

Wij zijn als Esbi Bouw ons ervan bewust dat de te ontwikkelen plannen in symbiose plaats moeten vinden, met oog voor natuur en historische waarden.

Toelichting op bijgevoegde nota Biotopen fort benoorden Spaarndam:

Wij gaan er vanuit dat dit document over de Biotopen, samen met de reeds gemaakte rapporten en memo's, voldoende inzicht geeft in de natuurwaarden en biotopen in het betreffende gebied. Het mag duidelijk zijn dat het verder ontwikkelen van de biotopen en het in en stand houden, dan ook één van de belangrijkste uitgangspunten van de te realiseren plannen zijn.

De planontwikkelingen zullen later aan detail worden gecompleteerd met plannen voor natuurbouw, vegetatie en watermanagement waardoor het gehele plangebied een grotere biodiversiteit zal verkrijgen ook onder water, wat nu nog niet is belicht. Doel is het gebied een evenwichtiger ruimtelijke ordening te geven waar verblijven, recreëren, cultuurhistorie, water en natuur een symbiose vormen. Het moet gezegd worden dat de huidige situatie lijdt tot verpaupering, monoculturen en schade aan historische waarden zowel militair als waterbouwkundig. In de plannen zullen elementen verdwijnen en andere worden toegevoegd. Het is de bedoeling waardevolle natuur- en ecologische waarden te handhaven dan wel te versterken.

Indien de ruimtelijke onderbouwing, in het te wijzigen bestemmingsplan, bovenstaande uitgangspunten bevat kunnen de definitieve plannen worden getoetst. Voor ecologische, natuur en groenbeleving zal dit inhouden dat:

- het fort zijn oorspronkelijke vorm en omgeving terug krijgt. Er zal voornamelijk grasvegetatie worden toegestaan en de aanwezige ingewaaide bomen en heestersoorten dienen te verdwijnen. De beplanting zal worden uitgevoerd zoals omschreven in het boek: Beplantingen op verdedigingswerken. Dit ten varve van het historisch beeld van het fort;
- het te ontwikkelen gebied voor vakantiewoningen wordt bij de woningen iets opgehoogd met een gesloten grondbalans, bomen gekapt en tijdelijk bouwactiviteiten plaatsvinden, noodzakelijke parkeerplaatsen worden aangelegd met een goede nieuwe ontsluitingsweg. De verlichting zal uitgekiend (mogelijk summier) moeten zijn zodat lichtvervuiling ten behoeve van het dierlijke nachtleven wordt tegengegaan. Tevens zal er gebiedseigen beplanting (inheems) worden aangebracht met meer onderbeplanting waardoor de biodiversiteit wordt verbreed. Aan de randen van het woningen gebied zullen boom- en heesterbestanden worden gehandhaafd en doorgeplant. Hierdoor blijven deze randen aantrekkelijk voor de vogelpopulatie;
- voor uitbreiding van het leefgebied van de Noordse woelmuis zal er natuurbouw worden gepleegd aansluitend aan het Landje van Gruijters. Indien dat in de vorm van verlanding wordt uitgevoerd zal onderstaande vegetatie kunnen ontstaan of terugkomen, wat als nieuwe biotoop voor de Noordse Woelmuis een verrijking zal zijn en de populatie kan vergroten.

Wenselijke vegetatie die kan ontstaan door geplande natuurbouw

In de te maken polder zouden verschillende stadia van verlanding zoals de jonge stadia met ruwe bies moeten gaan voorkomen. Het is verder wenselijk dat veenweidegebieden voor brakke ruigten met echt lepelblad en echte heemst en brakke graslanden zou kunnen ontstaan. Naast jonge verlandingsstadia zou ook bloemrijke veenmosrietlanden, veenmosrijke trilvenen en moerasheiden tot ontwikkeling moeten kunnen komen. Door de ligging zijn er kansen het brakke karakter te ontwikkelen en te versterken. Het gebied kan zo optimaal worden ontwikkeld als leefgebied voor de noordse woelmuis.

Themagroep NATUUR

VRAGEN ALGEMEEN	
A) ALGEMEEN	
Opmerking/ vraag	Antwoord Esbi Bouw
1	Hoe kan de opdracht uitgevoerd worden als de natuuronderzoeken pas in 2013 worden uitgevoerd (pag 6 notulen 18 juli)?
2	Bij de omgevingsvergunning kan de noodzaak tot het vragen van ontheffing flora- en fauna-wet aan de orde zijn (staat open voor bezwaar).
3	LIB- besluit Schiphol: (max) 3ha plas/dras ivm aantrekkingskracht op ganzen? Beheersing ganzen?
4	Hoe worden de nog uit te voeren onderzoeken uitgevoerd cq wie beschrijft de opdracht?
5	Wie gaat de opdracht krijgen om de jaarlijkse beheermaatregelen , te beschrijven en te begroten? En hoe wordt verankerd dat die beheerkosten ook daadwerkelijk worden vergoed gedurende vele jaren? En wie wordt de beheerder van het terrein?
6	Hoe staat het met de financiële duurzaamheid , is er een risico analyse gemaakt? Wat gebeurt er met het fort als de bezoekersaantallen teruglopen en het financieel niet meer rendabel is om het fort geopend te houden? Wat gebeurt er als er nog meer bezoekers aangetrokken moeten worden om bijvoorbeeld faillissement te voorkomen? En wordt met het effect hiervan voor de natuurwaarde rekening gehouden?
7	Wat zijn de aantallen bezoekers aan bezoekerscentrum? Lijst van activiteiten? Deze gegevens zijn nodig om de verstoring in kaart te brengen
B) EFFECTEN OP OMGEVING & TOTALE LANDSCHAP	
Opmerking/ vraag	Antwoord Esbi Bouw
1	Welke verstoringen zullen er komen op de omgeving en natuur door de komst van 1200 overnachtingplaatsen? Wat zijn de effecten op het ecosysteem van het gebied?
2	Wat is de omvang van de aantasting van de stille in het gebied? Hoe bewaken we de rust in het gebied?

[illegible]

D) PLANTENSOORTEN		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Bij de herinrichting van Fort Benoorden en de omgeving ervan is de praktische keuze van soorten van struiken en andere vegetatie van grote invloed op de te behouden & te ontwikkelen natuurwaarden. Graag concreter benoemen zodat er beter bekeken kan worden wat de effecten voor de plantensoorten zullen zijn. Welke keuzes zijn er al gemaakt met betrekking tot inrichting van het terrein met bomen, struiken en dergelijke?	De inrichting natte natuur wordt benoemd in het rapport van de zoogdier vereniging november 2011. De inrichting van het munitiebos wordt in het plan omschreven. De inrichting van het fortterrein wordt uitgevoerd volgens het boek: Beplanting op verdedigingswerken en er wordt een haag midden over het fortterrein geplaatst ivm een natuurlijke afscheiding. Op dealniveau worden de type planten genoemd. Meer duidelijkheid is niet te geven. Besproken is dat de ecologen met een notitie aanvullen komen mbt biotopen.
2	Het is ook van belang welke grondsoort er op het terrein wordt aangebracht. Dat heeft invloed op de soort planten die er wil groeien.	De grondsoort die op het forteiland ligt blijft gehandhaafd. Op het dak is vroeger een laag strandzand aangebracht wat uit de haven van IJmuiden is gehaald. Een soortgelijke afdekking zal plaatsvinden nadat het dak is gerepareerd.
E) ROUTESTRUCTUREN DOOR NATUUR		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Overpad over huidige parkeerplaats tegenover Fort?	Graag een toelichting
2	Welke verstoringen treden op door de transportroutes over het terrein?	Op basis van de huidige bestemming kunnen 300 Chalets worden gebouwd. De verstoring van 83 recreatiewoningen is dan veel geringer. Door het totale plan zal verstoring plaatsvinden op basis van de huidige inrichting maar dit achten wij acceptabel.
3	Nieuw fietspad langs plangebied?	De fietspaden zijn ingetekend.
4	Wat zijn de effecten van het gebruik van de routes door wandelaars, fietsers, autoverkeer en huizenbezoekers (ofwel: de bewegingen door de natuur) op de natuur?	De routes staan ingetekend op het ontwerp. Tijdens het broedseizoen kan het fietspad voetpad worden afgesloten indien de themagroep dit wenselijk vindt. Men komt dan wel voor het vraagstuk te staan de Redoute ook wel/niet af te sluiten. Honden dienen aangelijnd te worden en hiervoor worden borden geplaatst.
5	Het pad van het munitiebos naar fort : het is een pad gelegd op een groenstrook van 10 meter breed, dat is wellicht te smal. Hoe gaat de aansluiting van dit pad naar het openbare pad dat iets verderop ligt? Gaat het genoemde pad ook verlicht worden en zoja, hoe? Wat zullen de effecten zijn op de natuur, in het bijzonder op de vleermuizen, als dit pad verlicht gaat worden? De bewoners hebben jarenlang geijverd om dit pad onverlicht te laten en willen dat graag zo laten. Dit gaat ook om landschapsbeleving. Het is ook	Wettelijk moet een voet fietspad 180 cm breed zijn (ivm het passeren van 2 rolstoelen). Het recreatieschap heeft in haar beleid staan dat een voet/fietspad minimaal 250 cm breed moet zijn. Wij maken het pad 250 cm breed. De lantaarnverlichting zie hiervoor de gemaakte tekening.
7	Is er een brug mogelijk op de stippellijn op de kaart zodat de looproute van parkeerplaats naar het bezoekerscentrum zal worden verkort?	In onze 1e plannen hebben wij een brug ingetekend op deze locatie. Na overleg met o.a. St. Krayenhof en Militair erfgoed is besloten de brug te laten vervallen.
8	Er moet een garantie komen dat het parkeerterrein in de toekomst niet verplaatst wordt en dat de looproute naar het bezoekerscentrum op termijn niet zal worden aangepast. Dus wat zijn garanties dat er geen parkeerplaats dichtbij het fort komt, bv op het weiland? De omweg die de gasten moeten maken lijkt ons commercieel niet haalbaar. Beheer van de afspraken en de looproute van de parkeerplaats naar	Wij hebben geen voornemens om parkeerplaatsen te verplaatsen. Als men dat later wil zal de gebruikelijke procedure van toepassing zijn. Dat betekent dat men een vergunning moet aanvragen bij de gemeente waar bezwaar op ingetekend kan worden.
11	Hoe zorgen we ervoor dat bezoekers voor zonsondergang het gebied verlaten?	

VRAGEN PER BIOTOOP		
1) LANDJE VAN GRUIJTERS		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Aandacht voor de (te verwachten) verstoring door fietsers en wandelaars van de vogels die op het landje van Gruijters. Compensatie? Afscherming, andere ontsluiting?	Wat ons betreft zal de vergadering consensus moeten vinden over de te nemen maatregelen zodat wij dit in het plan kunnen opnemen.
2	Als er een haag o.i.d. komt zullen naar verwachting de vogelaars aan de overzijde van het Landje gaan staan. Landschaps- en natuurbeleving fietsers en wandelaars?	Wat ons betreft zal de vergadering consensus moeten vinden over de te nemen maatregelen zodat wij dit in het plan kunnen opnemen.
3	Diersoorten?	Alle diersoorten in het gebied staan genoemd in het rapport van Kruijsen die beschikbaar is op de website
4	Verloren gaan van het overzicht van het landschap.	Graag een mondelinge toelichting op uw vraag.
5	Hebben er landschapsarchitecten meegewerkt aan het Plan van Esbi en wat is hun visie?	Ja. Hun visie hebben ze weergegeven in het plan met tekeningen.
6	Hoe gaat men in de toekomst om met het beheer van het Landje van Gruijters en de nieuwe natte natuur en hoe verhoudt zich dit tot elkaar. Dit heeft te maken met welke biotopen men wil nastreven, dat vraagt om afgestemd beheer.	zie A5.
2) FORTTERREIN		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
	zie D, plantensoorten	
1	Instandhouding ijsvogelwand?	Deze zijde van het fortterrein (de 'voorkant') blijft intact en zal worden afgescheiden van de achterzijde (ingang fort) dmv een haag dwars over het fort.
3) NIEUWE NATTE NATUUR		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Hoe gaat dit eruit zien?	In het rapport van de Zoogdier vereniging is omschreven hoe het stuk natte natuur er komt uit te zien. Het rapport staat op de website.
2	Wat wordt bedoeld met "versterking natte natuur"?	Er is een extra stuk natte natuur in het plan opgenomen op de locatie waar eerst de pitch & Putt baan in het plan was opgenomen.
3	Weg door weiland van munitiebos naar fort: dit is EHS. Wordt de weg verlicht? Consequenties nachtvlinders e.d.;	Het voet/fietspad wordt verlicht met 5 lantaarns met richtverlichting. De mogelijk om dit te verlichten met amberverlichting (diervriendelijk) wordt op dit moment onderzocht.
4	Welke inrichtingskennis is nog nodig om gegarandeerd te krijgen dat dit nieuwe natuurgebiedje ook de natuur krijgt die wordt besproken (type water, bodem, beheerhandelingen die nodig zijn)?	Voor de uitvoering zal een omgevingsvergunning worden aangevraagd bij de gemeente waarin omschreven wordt hoe het stuk natte natuur wordt aangelegd. De gemeente ziet toe op de uitvoering. Het beheer/onderhoud wordt jaarlijks uitgevoerd die de exploitatiemaatschappij van fort/recreatiepark. Door het Noord Hollands Landschap wordt jaarlijks toegezien op een correct beheer van het stuk natte natuur.
4) IJSBAAN		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
	/	
5) DE DIJK (tussen Landje van Gruijters en Fortterrein)		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Gaat de Redoute/Linie verlicht worden?	Nee

6) HET MUNITIEBOS		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Wat en hoeveel gaat er precies gekapt worden?	Het bos waar de natte natuur komt wordt gekapt. Waar nu de ca. 40 munitiegebouwen staan komt een recreatiewoning en daar hoeft niet gekapt te worden. Op de andere plekken waar een woning komt wordt gekapt. Daarnaast wordt geleidelijk (periode van 10 jaar) bomen weggehaald en nieuwe bomen geplaatst zoals eik en els. Er zijn nu ook al bomen bij die zeer slecht zijn en gevaarlijk. Deze bomen zullen bij de aanvang van de werkzaamheden worden vervangen. De singel rondom het park wordt behouden.
2	Wat zijn de consequenties van het bouwrijp maken van het gebied op het bos? Heeft Esbi Bouw daar gegevens over, dan is het inschatten van de gevolgen beter mogelijk.	Wij houden ons aan de wettelijke voorschriften. In het voorjaar tijdens het broedseizoen zal bijvoorbeeld niet gekapt worden. Waar wel ingegrepen wordt om bijvoorbeeld te bouwen daar zal de natuur zich binnen enkele jaren herstellen.
3	Wat wordt de omvang van het parkeerterrein? Om hoeveel plekken gaat het?	Op het gebied wat is ingetekend kunnen 120 parkeerplaatsen worden aangebracht. In de drukste periode in het hoogseizoen zijn volgens de onderzoeken minder dan 55 parkeerplaatsen nodig plus de parkeerplaatsen die la bij de woningen liggen.
7) DE GROTERE WATEREN EN OEVERS (kwantiteit, kwaliteit en soorten)		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Hoe staat het met het onderzoek naar de waterkwaliteit [plankton, macrofauna, visstand] in de fortgracht, Landje van Grueters en andere wateren in het gebied? (resultaten wateronderzoek?)	Tijdens het flora en fauna onderzoek wordt de waterkwaliteit van het plangebied onderzocht. Buiten het plangebied zal geen onderzoek plaatsvinden.
2	Wordt er ook nog een visonderzoek uitgevoerd in combinatie met de waterkwaliteit?	Er wordt gekeken naar de vis soorten.
3	Waar vinden wij een overzicht en inzicht in de waterhuishouding van het gehele gebied? Mogelijk bij Rijkswaterstaat en niet bij het waterschap?	Wij hebben de leggerkaart beschikbaar van het Hoogheemraadschap Rijnland waar de waterhuishouding op staat van het hele gebied.
4	Kwantiteit; waterpeil	Het waterpeil is bekend zie Ad 3. De waterkwaliteit volgt tijdens het flora en fauna onderzoek.
8) HET VELD VOOR DE WOONBOTEN EN DE TUINEN		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	/	
9) DE SCHAPENWEIDE bij het dorp		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	/	
10) DE WEIDE bij de ingang van het Munitiebos		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	/	

4 GEDETAILLEERDE ADVIEZEN THEMAGROEP HERINRICHTING FORT EN OMGEVING

In dit hoofdstuk komen de gedetailleerde oplossingsvoorstellen van de themagroep Herinrichting Fort en omgeving aan de orde. Deze zijn verwerkt in vijf documenten.

- Vragenlijst die als inventarisatie en hulpmiddel is gebruikt in de werkgroep
- Een lijst van grenspalen die behouden zouden moeten worden
- Een lijst van alle muurschilderingen in het fort
- Een lijst van de afwerkstaat van de verschillende ruimtes
- Gedetailleerd (inrichtings-)voorstel van het fort (opgesteld door Esbi Bouw)

Themagroep INRICHTING FORT EN OMGEVING - vragenlijst

A) FORT ALGEMEEN (vragen komend terug bij alle andere clusters)	
Opmerking/ vraag	Antwoord Esbi Bouw
1	Hoe gaan we de authenticiteit en de ziel van het Fort (als Werelderfgoed van UNESCO) bewaren?
2	De beleving van het fort en haar complete omgeving heeft een educatieve waarde vanwege de authenticiteit ervan. Hoe bewaren we deze historisch educatieve beleving?
3	Op welke manier kunnen we het fort als historisch object openbaar toegankelijk houden voor publiek?
4	Hoe wordt het geheel van het erfgoed als totaliteit (positie Spaarndam) bewaard/gewaarborgd?
5	Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het Fort, schootsveld en de voor-stelling als Werelderfgoed van UNESCO zo minimaal mogelijk maken? In de beantwoording van de Tweede Kamervragen, kenmerk 2010011276 stelt de Minister het volgende: "Het (voormalig) schootsveld, waar het plan in is voorgesteld, is een essentieel onderdeel van de uitzonderlijke en universele waarde van het werelderfgoed 'Stelling van Amsterdam'. Dit schootsveld dient behouden en beschermd te worden. Het plan leidt tot een sterkere en blijvende aantasting van dit schootsveld, ten opzichte van de bestaande situatie. Het plan draagt weliswaar ook bij aan het opknappen van het fort en herstel van een deel van het vrije schootsveld, maar het behouden of herstellen van het ene onderdeel van de Stelling mag niet tot gevolg hebben dat een ander, wezenlijk onderdeel, blijvend wordt aangetast. " Hoe brengen we de restauratie van het fort en de aantasting van de algemene publieke toegankelijkheid voor 2/3 deel van het fort hiermee in balans?
6	Waarom moet het bungalowpark fysiek gekoppeld blijven aan het fort? Het besluit over Esbi is nog niet genomen. Welke mogelijkheden zijn er voor het Werelderfgoed van UNESCO om het fort fysiek los te koppelen van het bungalowpark? Welke aanpassingen/alternatieven zijn belangrijk voor de provincie (Stellingbureau) en UNESCO? (niet alleen Esbi past aan)
7	Hoe garanderen we dat de geldstroom van de provincie (ons belastinggeld) daadwerkelijk ten goede komt aan de restauratie en publieke toegankelijkheid van dit UNESCO-erfgoed (dus niet aan het bungalowpark)?
8	Hoe staat het met de financiële duurzaamheid , is er een risico analyse gemaakt? Wat gebeurt er met het fort als de bezoekersaantallen teruglopen en het financieel niet meer rendabel is om het fort geopend te houden? Wat gebeurt er als er nog meer bezoekers aangetrokken moeten worden om bijvoorbeeld faillissement te voorkomen? En wordt met het effect hiervan voor de natuurwaarde rekening gehouden? En hetzelfde geldt voor het huisjespark, wat gebeurt daar mee als dit niet meer financieel rendabel is?
9	Hoe garanderen we als werkgroep dat de restauratieplannen van het Werelderfgoed van Unesco niet alleen op papier maar ook in werkelijkheid worden uitgevoerd?
10	De werkgroep wordt op het moment van technische uitvoering (op bestekniveau) graag geïnformeerd.
11	Hoe vindt het toezicht op de werkzaamheden , tijdens met name de restauratie en bouw (leeghalen, zandstralen, etc) plaatst, om onnodige 'beschadiging' te voorkomen en unieke elementen te behouden?
12	Tot wanneer zal de geschiedenis gaan?

B) RESTAURATIE & INRICHTING FORT (BINNENKANT)		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Hoe hard is de bestemming van de diverse lokalen? Kunnen daar nog wijzigingen in worden aangebracht? Zullen verschillende delen van het fort gebruikt gaan worden waar ze in eerste instantie niet bedoeld waren? Dit om te voorkomen dat het fort wordt aangetast voor aanpassingen die niet gebruikt zullen worden. Is de bestemming functioneel (praktisch), is het waardevol genoeg om het te behouden? Wordt deze afweging gemaakt via input van mensen die er verstand van hebben? Welke garanties worden hiervoor gegeven?	Op basis van goede argumenten kan de indeling van het fort worden aangepast. b. De bestemming is functioneel ingericht op basis van het uitgangspunt om geen grote doorbraken te maken in het fort en de functies die wij voor de exploitatie nodig zijn. Wat in het plan behouden wordt zoals de muurschilderingen vinden wij waardevol om te behouden. c. De input voor deze afwegingen zijn: programma van eisen, rapport Beek & Kooiman, informatie st. Krayenhoff, historische werkgroep Spaarndam, Stichting militair erfgoed, ervaringen met renovaties bij andere forten van provincie.
2	De afwerkstaat met nummers en functies van de ruimten in het fort klopt niet helemaal. Graag de lijst naar de werkgroep sturen, zodat de te maken correcties kunnen worden aangegeven.	Wij ontvangen graag de aanvullingen van de stichting Krayenhoff.
3	Is het mogelijk enkele functies uit het fort te verplaatsen naar het munitiebos, in het geval in het munitiebos toestemming wordt gegeven voor behoud van niet één, maar twee loods?	Behoud van nog een loods is mogelijk indien de beheerkosten betaalbaar zijn en het behoud van deze extra m2 niet ten koste gaat van het totaal te bouwen m2 aan vakantiehuysjes (dit betekent dus dat het maximaal aantal te bebouwen m2 dient te worden verhoogd met het aantal m2 van de te behouden loods). Verplaatsing van functies uit het fort dient onderzocht worden, gezien functies aan elkaar gelinkt zijn en dit een combinatiefunctie van een medewerker betreft. Dus ook voor wat betreft gevolgen voor personele kosten moet haalbaar zijn binnen de exploitatie.
4	Wie gaat het bezoekerscentrum inrichten en welke specialisten hebben aangegeven dat zij graag hieraan willen meewerken?	Esbi Bouw is verantwoordelijk voor de inrichting van het fort en zal voor de aanvang een plan indienen bij de provincie. B. Wie wij als specialisten gaan vragen is nog niet bekend. Wel hebben zich diverse bedrijven gemeld die betrokken zijn geweest met andere forten en musea. (enkele voorbeelden: www.carillion-av.com , www.dst.nl , artencopy, www.pampus.nl , enz.)
5	Zullen er muren worden uitgebroken of blijft alles intact? Zullen er doorgangen geboord worden? Blijven de originele muren overeind?BV. Op de positie van Het waslokaal is nu een verblijfsruimte gepland. Deze ruimte is een afscheiding in een van een ruimtes. Hiermee zou de constructie van de ruimte drastische aangetast worden.	De originele muren blijven gehandhaafd. B. In de linker vleugel van het fort is later een muur aangebracht in een lokaal die niet origineel is. Deze muur zal worden verwijderd om een ruimte over te houden die in gebruik kan worden genomen. Er zal bij een renovatie geboord worden in muren.
6	Mogelijkheden onderzoeken om subsidie via de PostcodeLoterij te verkrijgen om een aantal overige zaken, die in het plan van ESBI zijn meegenomen, maar waarvoor niet direct financiële middelen beschikbaar zijn, te restaureren. Te denken valt aan de geschutskoepel, geschut en het zoeklicht uit WOII. Deze middelen kunnen op termijn beschikbaar komen zodat er later ook nog het een en ander gerestaureerd kan gaan worden.	Akkoord
7	Zullen de stormdeuren gerestaureerd en gebruikt worden als ingang van het restaurant?	De stormdeuren worden gerestaureerd. De deuren worden niet als ingang gebruikt maar wel voor lichtinval en nooduitgang.
8	Wordt het terreplein gebruikt als terras?	Het terreplein is te smal om als functioneel terras te gebruiken.
9	Wat zijn de aanpassingen die gedaan moeten worden om het fort functioneel te maken? (zoals de hotelkamers)	De renovatie zoals omschreven in het plan: sausen van muren en verder zullen technische installaties worden toegevoegd waaronder: elektra, mechanische ventilatie, vloerverwarming, sanitair en afvoeren in badkamer en tegelwerk in badkamer.
10	Uitvoering: Hoe worden de authentieke elementen van het fort gerestaureerd? Wat gebeurt er met de originele details die nog aanwezig zijn bv zoals deuren, luiken, ramen, scheuren, wanden, privaten, pompbakken, de drenkplaatsen voor de paarden, drinkwater inlaten, put deksels, plateau's, watertrechters, waterafvoer dak, kachteluitlaten, uitschuifbare ladders, afwatering, kelders, luiken, frisse lucht inlaten, schietgaten, wasgelegenheden, en de ontijzerings installatie die in de gracht ligt, etc. maar ook aan het geheel. Wat gaat er gebeuren met de scheur tussen de poterne en de stormgang?	In de ruimte afwerkstaat van februari 2011 en Conservering muur/sjabloon schilderingen van februari 2011 staat per ruimte omschreven wat wordt uitgevoerd. Putdeksels, uitlaten en ladders worden gerenoveerd. Bestaande buitendeuren, ramen en luiken worden gegalvaniseerd en gepoedercoat in huidige kleur. Scheuren worden met flexibele scheurvoeg gedicht en gesaust. De afwatering van het dak zal plaatsvinden naar de bestaande kelders zoals dat nu ook is uitgevoerd. De drinkwaterinlaten worden hersteld en de wasbakken en drenkplaatsen bij het bezoekerscentrum worden gerestaureerd. De waterkelders en ontijzeringsinstallatie blijven in de huidige staat. Scheuren worden met flexibele scheurvoeg gedicht en gesaust.

C) MUURSCILDERINGEN		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	De lijst met muurschilderingen die door ESBI is gemaakt, is niet compleet of schilderijen staan op de verkeerde plaats vermeld. Een aanvulling hiervan is noodzakelijk.	Er is door ons een uitgebreide inventarisatie gemaakt per ruimte van de muurschilderingen en deze is in de presentatie als bijlage opgenomen (ruimte afwerkstaat en Conservering muur/sjabloon schilderijen van februari 2011) Het is bekend dat o.a. stichting Krayenhoff delen van muren onthoet van sauswerk zodat er soms weer delen van schilderijen worden ontdekt. Als er muurschilderingen zijn die niet genoemd zijn en de moeite waard zijn om te behouden dan wordt de afwerkstaat aangepast. De overige ruimtes zullen worden gesaust.
2	Hoe blijft behouden wat nog niet ontdekt is, worden daar afspraken over gemaakt? Wat gebeurt er dus met zaken die tijdens de restauratie worden ontdekt?	De gemeente Velsen zal toezien op de restauratie van het fort, zij geven hier namelijk vergunning voor af. Mochten er belangrijke ontdekkingen worden gedaan dan zal op dat moment overleg plaatsvinden met provincie en gemeente wat te doen.
4	Hoe zullen de muurschilderingen geconserveerd worden?	Wij hebben de vergadering gevraagd om met voorstellen te komen om de muurschilderingen goed te conserveren.
5	De muurschilderingen die in het fort op de kalklaag zijn aangebracht, worden aangetast als de ruimtes van het fort worden verwarmd . Esbi Bouw wil graag horen van de werkgroep c.q. in contact komen met specialisten om te onderzoeken of er een manier is om de muurschilderingen duurzaam te behouden.	Door de provincie is inmiddels een specialist aangedragen die mogelijk informatie kan verstrekken. Wij zullen binnenkort contact met deze partij opnemen maar horen ook graag van de deelnemers in de vergadering voorstellen.
D) RESTAURATIE & INRICHTING FORT (BUITENKANT)		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Wordt er bij de restauratie gebruik gemaakt van duinzand dat niet kalkhoudend is? Daar moet wel onderzoek naar gedaan worden omdat het gebruikte zand juist wel kalkhoudend moet zijn.	Na een aanvulling van de stichting Militair erfgoed, de laatste vergadering, zal het zandpakket dat op het fort wordt aangebracht bestaan uit het soortgelijke zand dat vroeger uit de haven van IJmuiden is gebaggerd en is aangebracht op de forten.
2	Hoe zit het met de strijdigheid tussen het stiltegebied rond het fort en het gebruik van de horeca in het fort. Daar bestaat een spanningsveld vanuit de verschillende benaderingen	De plek van de horeca is in het verleden aangepast naar de huidige locatie op basis van opmerkingen van de arkbewoners en stichting Krayenhoff. Wij zijn bereid de horeca te verplaatsen als er gezamenlijk, met de verschillende belanghebbenden overeenstemming kan worden bereikt.
3	Is er gedacht aan eventuele munitie die nog in de slotgracht ligt? De veiligheid van de mensen die aan het werk zijn komt mogelijk in gevaar.	De fortgracht zal niet worden uitgebaggerd. Aan de veiligheid van mensen wordt gedacht en daar zijn wettelijke richtlijnen voor waaraan wij moeten voldoen.
4	Hoe worden de elementen die uniek zijn in dit fort bewaard en aandacht aan gegeven. Te denken valt aan uitschuifladder, planchet ipv wasbakken, opbouw privaten, wachthokjes etc.. En hoe en welke originele details worden terug gebracht in het te restaureren deel van het fort? Te denken valt aan: handvaten, scharnieren, verbreding van de toegangsdeuren, schuifjes in deuren etc.	Genoemde onderdelen worden gerestaureerd en originele details blijven gehandhaafd.
5	Hoe worden scheuren in het beton aangepakt? Welk onderzoek wordt er naar verricht?	Hiervoor zijn bestaande producten in de handel. Er wordt een flexibel betonreparatiemiddel toegepast.
6	Hoe wordt de beweging in het beton opgevangen?	Wordt niet opgevangen
7	Wat gaat er gebeuren met de gebouwelijke dingen die er al zijn zoals affuit, generatorhuis, remise, hellingbaan?	De 2e fase van renovatie als er extra middelen komen. De hellingbaan is onderdeel van het zoeklicht die ook in de 2e fase wordt gerestaureerd.
8	Waarom moeten de geschutskoepel en het zoeklicht hersteld worden (waarom is dat gewenst?)	Om een compleet verhaal te kunnen vertellen in het bezoekerscentrum en het ook te kunnen laten zien.
9	Wat gebeurt er met de camouflageverf, dat stamt uit de oorlog, aan de noordzijde van het fort?	Dit is voor ons een nieuw gegeven en zal onderzocht worden.
E) RESTAURATIE STELLINGELEMENTEN (OMGEVING)		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Hoe zorgen we ervoor dat het schietveld en de voorstelling van het werelderfgoed van UNESCO zo goed mogelijk behouden blijft? (inrichtingsvraagstuk)	Wij leggen het aan zoals het is getekend. Op het jaarlijks onderhoud van het stuk natte natuur (schietveld) wordt toegezien door Landschap Noord-Holland.
2	Wat wordt er gedaan met het smalspoor en tot waar wordt het hersteld?	Het smalspoor wordt hersteld van de aanlegsteiger t/m het fort zoals het spoor vroeger ook gelegen heeft. Het smalspoor zal niet in gebruik worden genomen.
3	Hoe wordt er op toegezien dat alle grenspalen, ook die niet meer zichtbaar zijn, behouden blijven. Worden alle grenspalen die wel zichtbaar zijn, ook gerestaureerd?	Tijdens de grondwerkzaamheden wordt omzichtig te werk gegaan in de gebieden waar zich mogelijk grenspalen bevinden. Er wordt gebruik gemaakt van het door de Stichting MEGA aangeleverde overzicht van grenspalen. Restauratie van de grenspalen zal inhouden ze weer recht op te plaatsen.

Betreft Adviezen werkgroepen Planontwikkeling bij Fort benoorden Spaarndam

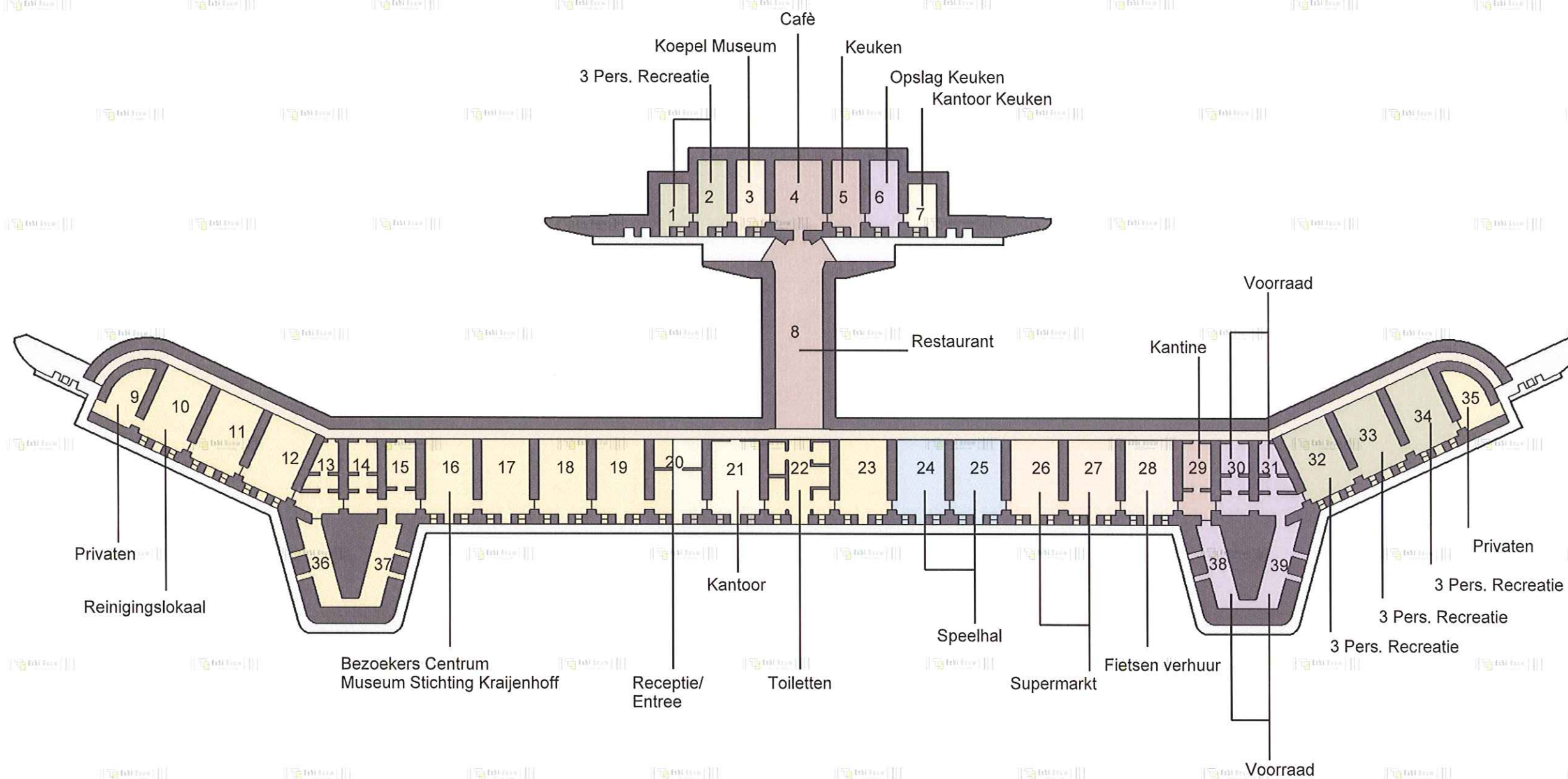
4	Wat is de status van het herstel van de waterhuishouding? Is er al duidelijkheid over de aantallen sluizen en gemalen en is dit in het basisbudget opgenomen? Of wordt dat pas later gedaan als er weer gelden beschikbaar zijn?	Zoals in de presentatie en rapport 15 juni 2011 is opgenomen zullen de sluizen, gemalen, waterhuishouding (onderdeel van het plangebied) worden hersteld tijdens de restauratie van het fort.
5	Wat gaat er met de nevenbatterij in de liniedijk gebeuren?	Blijft zoals het nu is.
6	Wat gebeurt er met het pas gerestaureerde inundatiemiddel op de rand van de parkeerplaats (Redoute)? Helaas is het nu al weer beschadigd door het zware verkeer dat er langs rijdt.	Dit inundatiemiddel wordt gerestaureerd en er zal aandacht zijn voor bescherming voor wederom schade door zwaar verkeer.
7	Worden de bestaande dijken gehandhaafd? Met name de (monumentale) Velserdijk is een beschermd stukje natuur en is van archeologische waarde. Bij uitvoering van delen van het plan van Esbi Bouw, zoals de restauratie van het sluisje en waterkom, het kappen van bomen en de aanleg van het natuurgebiedje, is het verzoek dat deze dijk niet wordt gebruikt als toegangsweg tbv de werkzaamheden.	Ja, de dijken worden gehandhaafd. Voor wat betreft de Velserdijk: bij werkzaamheden, zoals de restauratie van het sluisje, zal omzichtig te werk worden gegaan zodat geen schade aan de oude Velserdijk wordt toegebracht.
F) INRICHTING MUNITIEBOS		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Er is gesproken over woningen 10 meter van de rand vandaan. Judith neemt aan dat ook alle onderdelen die bij de woning horen onderdeel uitmaken van die 10 meter van de rand.	De woningen worden minimaal 10 meter vanaf de oever van de fortgracht gebouwd om de bosrand intact te laten. De mogelijkheid bestaat dat, bij enkele woningen, het terras tussen de woning en de oever kan komen te liggen. De terrassen zullen maximaal 3,50 meter diep worden vanaf de gevel van de woning gerekend. De huidige bosrand blijft in tact en op 6,50 meter vanaf de oever zullen geen terrassen komen te liggen.
2	De huidige bodem is te zacht. Als de vakantiewoningen worden gebouwd zal de bodem moeten worden aangepast en moet er grond worden aangeleverd. Hoe gaat dat zware materieel over de dijk vervoerd worden? Hoe wordt de aanvoer van al het zand aangevoerd, voor fort terrein en voorterrein?	Er wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Indien er onvoldoende geel zand uit het terrein is te putten dan zal wat geel zand worden aangevoerd voor het straatwerk. De toegang van het bouwverkeer vindt plaats bij de hoofdingang (bij het huis van de familie Kat).
3	Waarom zal er maar 1 munitiegebouw worden gehandhaafd? Dat is een discussiepunt.	Volgens het programma van eisen mogen wij 6380 m2, 83 recreatiewoningen bouwen gelijk aan de m2 van wat er wordt afgebroken. Indien de vergadering beslist dat dit 2 gebouwen meer zou moeten zijn en dit advies wordt meegegeven aan het bestuur dan zijn wij bereid om 2 extra munitiegebouwen te laten staan (dus totaal 3 stuk). Voorwaarde is wel dat dit niet ten koste gaat van de 83 recreatiewoningen.
4	Wat is de hoogte van de goot/boeiboorden van de verschillende type woningen, wat is de maximaal te bouwen hoogte en waar worden de hoogste vakantiehuisjes gebouwd?	De maximale bouwhoogte bedraagt 10 meter volgens het bestemmingsplan. Er zijn voorlopige impressies gemaakt, van de 4, 6 en 8-persoons woningen en getoond in de presentatie die een nokhoogte hebben van ca. 7 meter, de goothoogte bedraagt ca. 3,25 tot 4,00 meter. Mogelijk dat enkele grotere woningen iets hoger worden maar niet hoger dan een nokhoogte ca. 8,00 tot 8,75 meter.
5	Blijft het huidige hek (van het munitiebos) bestaan?	Ja
6	Wat gebeurt er met de bestaande bomen?	Bestaande bomen blijven zoveel mogelijk behouden, onveilige bomen (waarvan takken kunnen afbreken) worden verwijderd. Hiervoor in de plaats zullen inheemse soorten worden geplant. Dit wordt ook besproken bij de werkgroep Natuur.
7	Welke alternatieven zijn er voor de keuze van het gedeelte van het schootsveld dat open blijft? (moet dat persé de zuidkant zijn?)	In het programma van eisen is vastgelegd waar het schootsveld moet komen met als doel de zichtlijn naar fort Zuid te herstellen. Wij hebben dit in het plan opgenomen.
8	Hoe kunnen we de visuele aantasting van het schootsveld en de voor-stelling beperken, gezien vanuit de Hekslootpolder?	Graag een mondelinge toelichting van uw vraag, voor wij die kunnen beantwoorden.
G) OMGEVING VAN HET FORT		
Opmerking/ vraag		Antwoord Esbi Bouw
1	Wat gebeurt er met de vleermuizen in het scherfvrije onderkomen?	Een aantal scherfvrije onderkomens zullen worden aangepast als zomer en winterverblijf voor de 4 verschillende soorten vleermuizen. Er is zelfs mogelijk een 5e soort ontdekt.
2	Wat is de status van het fietspad over de Redoute en welke verkeersmaatregelen worden genomen?	Wat ons betreft wordt de Redoute een fiets- en wandelpad en alleen toegankelijk voor autoverkeer van de arkbewoners. Ons voorstel is een elektronische paal die uit de grond komt bij de ingang van de Redoute met een pasjessysteem voor de arkbewoners en een mogelijkheid tot een soort intercom of belfunctie naar een mobiele telefoon. E.e.a. in overleg met bewoners. Dit wordt ook besproken in de werkgroep Verkeer.

Betreft Adviezen werkgroepen Planontwikkeling bij Fort benoorden Spaarndam

3	Hoe zit het met de uitstraling van de ventilatie (geluid), aan welke kant staat de uitstroom hiervan?	Als de bouwvergunningsaanvraag ingediend wordt dan wordt een ventilatieberekening gemaakt op basis van de functies in de ruimte. Onze verwachting is dat de huidige ventilatiekokers in het dak van het fort die in elke ruimte zitten voldoende zijn.
4	Blijven de bomen bij de toegangsweg (aan de Redoute) staan?	Ja
5	Wat zullen de gevolgen van de inrichting van het fort zijn voor de directe omgeving van het fort? Waar wordt dit besproken?	De gevolgen van de inrichting hebben wij opgeschreven in ons plan en zijn de afgelopen twee jaar met allerlei belangengroeperingen besproken. Ook tijdens de huidige bijeenkomsten wordt de inrichting besproken.
4	Komt er een haag rondom het Landje van Gruyters? Dat heeft gevolgen voor de bewoners. En voor de elementen die daar nu aanwezig zijn?	In de werkgroep Natuur wordt dit ook besproken en daar is voorgesteld dat als dus onontkoombaar is dat fietsers, auto's en wandelaars over de Redoute gaan, voorgesteld wordt andere maatregelen te nemen om de bescherming van de vogels vorm te geven. Bijv. in de vorm van natuurlijk bescherming.
5	Bezoekers zetten hun auto op de parkeerplaats en moeten dan nog wel een stuk lopen naar de receptie. Hoe hard is de garantie dat mensen dan niet over Redoute gaan lopen of dat de parkeerplaats in de toekomst een ander plaats gaat krijgen.	In eerdere plannen hebben wij voorgesteld ook een kleine parkeerplaats te maken net buiten de bosrand bij het voetpad dat van het park naar het fort loopt. Wij zijn bereid om dit weer in het plan op te nemen als hierover consensus kan worden bereikt in de themagroepen. Mensen kunnen wel over de Redoute lopen of fietsen want dit is een openbaar gebied. Van ons krijgt u de garantie dat wij niet op andere plekken parkeerplaatsen zullen aanleggen dan wij in de plannen opnemen.
6	In de plannen zou ook sprake zijn van een pad naar de openbare weg. Wat is de status?	De paden die worden aangebracht staan op de tekening.
7	Licht en geluidsoverlast en muziek door de horeca voor de omwonenden. Hoe wordt daar mee omgegaan en hoe wordt deze voorkomen? Komt er een buitenterras?	De locaties van de verlichting staan op kaart. Uitgangspunt in het huidige plan was richtverlichting (dus geen straatverlichting). De verlichting wordt nu waarschijnlijk amberverlichting op advies van de vleermuis deskundigen/ecologen (besproken in de werkgroep Natuur). Dit wordt nu onderzocht. In de nog af te geven horecavergunning worden geluidsnormen ,DB, opgenomen. De horeca zal verplicht worden, door de gemeente, binnen deze normen te blijven. Voor wat betreft de openingstijden worden andere parken gevolgd: open tot 23/24 uur, maar als de laatste gast om 21.30 uur vertrekt zal de horeca hierna sluiten. Er komt geen buitenterras.
8	Hoe staat het met de garantie van ESBI dat het plan als zodanig wordt uitgevoerd en dat er gaandeweg de bouw / restauratie geen wijzigingen worden doorgevoerd.	Voor het plan zal een bestemmingsplan gemaakt moeten worden en aansluitend zal een bouwvergunning en omgevingsvergunning worden aangevraagd. Wij zijn niet gerechtigd om af te wijken van deze vergunningsaanvraag.
9	Hoe staat het met de uitvoering van het plan. Er zal een aantal vergunningen nodig zijn. Hoe lang duurt de aanvraag. Voor een aantal vergunningen zal de termijn langer zijn dan 6 weken.	In juni is tijdens de informatiebijeenkomst een overzicht verstrekt van de procedures en de termijnen. Wij zullen het recreatieschap vragen deze op de site te zetten (mogelijk staan ze er al op). Globaal gaat het vergunningentraject geen 6 weken maar nog een jaar in beslag nemen.
10	Hoe moet met het zware verkeer dat bouw materiaal aan zal gaan leveren, op de bouwlocatie komen. Is de huidige infrastructuur daar op berekend?	De toegang van het bouwverkeer vindt plaats bij de hoofdingang (bij de familie Kat). De huidige infrastructuur in het munitiebos is hierop berekend. Tijdens de renovatie van het fort zal een mobiele brug (geniebrug) worden geplaatst op de locatie waar de trekpont getekend staat. Het bouwverkeer zal dus niet plaatsvinden via de Redoute.
11	Hoe staat het met de archeologie en wat gebeurt er, als er tijdens de bouw vondsten worden gedaan?	Als er tijdens de bouw archeologische vondsten worden gedaan dan zal in overleg met provincie en gemeente worden bepaald wat er mee moet gebeuren. Wij zouden het mooi vinden als er iets waardevols gevonden zou worden want dat verhaal kan weer verteld worden in het bezoekerscentrum.
12	Hoe gaan de transportlijnen lopen tijdens de ingebruikname? Zowel van bezoek als bedrijfsactiviteiten.	Dit wordt ook besproken in de werkgroep Verkeer. Transport vindt plaats langs de bestaande woning van de Fam. Kat. De wegen zijn ingetekend en hierover zal transport plaatsvinden. Tussen de ingang van het fort en de wegen op het park wordt een fiets-/voetpad aangelegd van ca. 180 á 250 cm breed. De bevoorrading vindt plaats door een klein voertuig. Gedacht wordt nu aan een golfkar met aanhanger.
13	Hoe gaan de transportlijnen lopen tijdens de bouw/verbouw activiteiten.	Dit wordt ook besproken in de werkgroep Verkeer. Transport vindt plaats langs de bestaande woning van de Fam. Kat. De wegen zijn ingetekend en hierover zal transport plaatsvinden. Tussen de ingang van het fort en de wegen op het park wordt een fiets-/voetpad aangelegd van ca. 180 á 250 cm breed voor toegang van bouw personeel.
14	Hoe moeten de wandelroutes naar het fort gaan lopen?	De verschillende routes zijn ingetekend op kaart. Dit wordt ook besproken in de werkgroep Verkeer.
15	Voor wat betreft het wandelpad tussen bos en fort geldt dat hierbij verschillende belangen spelen. Er is een verbinding nodig naar het fort, maar een pad dicht langs de oever van de fortgracht en het water leidt weer tot verstoring. Hoe wordt hier mee omgegaan?	Dit wordt ook besproken in de werkgroep Natuur. Er zullen concessies gedaan moeten worden.

Themagroep Inrichting fort en omgeving – Grenspalen

5 GEDETAILLEERDE ADVIEZEN THEMAGROEP VERKEER

In dit hoofdstuk komen de gedetailleerde oplossingsvoorstellen van de themagroep Verkeer aan de orde. Deze is verwerkt in één document, het PODO-document.

Themagroep VERKEER - PODO lijst

Probleemgebieden en knelpunten, Oorzaken, Doel en Oplossingen

A PROBLEEMGEBIED SPAARNDAM

Dit eerste thema is alleen te beschrijven in termen van een complexe situatie waarbinnen meerdere problemen bij elkaar komen en op elkaar inwerken. In Spaardam is er sprake van congestie als gevolg van smalle dijken met aan weerszijde direct aanpalend huizen. Parkeren op deze dijken, bruggen die opengaan, ook op spitsmomenten wanneer b.v. ouders kinderen met de auto naar school brengen veroorzaken niet alleen opstoppen maar ook conflicten tussen de verschillende verkeersgroepen. Meerdere verkeersdeelnemersgroepen maken noodgedwongen tegelijkertijd gebruik van deze wegen, al dan niet in een situatie van congestie. Dit leidt tot gevaarlijke situaties voor fietsers en wandelaars. Weliswaar zijn op bepaalde delen van de weg separate wandelpaden aanwezig, maar omdat deze via trapjes bereikbaar zijn, zijn ze voor b.v. wandelaars met een kinderwagen functioneel onhandig c.q. onbruikbaar. Ondanks een verbod maken regelmatig vrachtverkeer gebruik van deze wegen (handhavingsprobleem), waardoor de situatie nog onoverzichtelijker of gevaarlijk wordt. In het verleden zijn maatregelen getroffen om de verkeersnelheid op deze wegen te temperen, hetgeen op zijn beurt weer een extrabij drage levert aan het congestie probleem.

Nr. Probleem/ knelpunt	Toelichting	Oorzaak	Doel	Oplossingsvoorstel
A1 Verkeersdoorstroming kern Spaardam (Visserseinde/ IJdijk /deel Spaarndammerdijk) is slecht	Functie en gebruik zijn niet met elkaar in overeenstemming. De dijk heeft 3 verkeersfuncties: - verzamelweg voor verkeer van en naar Spaardam-West; - ontsluitingsweg voor verkeer van en naar Spaardam-Oost, en - doorgaande weg voor verkeer tussen Haarlem en Amsterdam De slechte doorstroming zorgt naast overlast ook voor <u>een slechte bereikbaarheid door nood-&hulpdiensten</u>	Vrachtverkeer (bevoorrading) Bebouwing pal aan dijk met geparkeerde auto's Intensiteit autoverkeer (bestemmings- en sluipverkeer) Diverse verkeerssoorten (auto, fiets, voet) Diverse bijzondere groepen gebruikers (tochten solex, fietsers, oldtimers, etc) Oponthoud en peletonvorming door brug/sluis Inrichting van de weg/ profielindeling (wegversmallingen, bochtig, geparkeerde auto's. <i>NB. Het toestaan van parkeren van auto's in de kern aan één zijde is een bewuste keuze, enerzijds omdat er een tekort aan parkeerplaatsen is, en anderzijds omdat dit een verkeersafremmende werking heeft dat de veiligheid ten goede komt, maar nadelig is voor de doorstroming</i>) Veel toeristisch/ recreatief verkeer Wegen in omgeving zoals routes richting Velsersbroek worden onvoldoende of niet benut (<i>NB. Dit is een bewuste keuze van Velsen en Haarlem</i>)	Verkeersdoorstroming verbeteren, onder voorwaarde dat: * de verkeersveiligheid van weggebruikers vooraan blijft staan * maatregelen geen verkeersaantrekkende werking hebben, maar juist de route onaantrekkelijk maakt (voor doorgaand verkeer) * maatregelen niet tot gevolg hebben dat de snelheid van het verkeer toeneemt.	Andere inrichting kern: * 30km zone uitbreiden en handhaving hierop * andere snelheidsbeperkende maatregelen dan de nu geparkeerde auto's, in combinatie met andere parkeervoorzieningen elders voor bewoners * mogelijkheden gedoseerde afwikkeling autoverkeer na open gaan sluis * mogelijkheden gewijzigde openingstijden sluis, niet in de spits * autovrij maken kern herzien uitgifte vergunningen bestemmingsverkeer Spaardam (dient nader onderzocht te worden)
A2 Verkeersonveiligheid kern Spaardam (Visserseinde/ IJdijk/ deel Spaarndammerdijk) is slecht	Fietsers en voetgangers komen in het gedrang door auto's die elkaar weer in de weg zitten.	Inrichting van de weg/ profielindeling (wegversmallingen, bochtig, geparkeerde auto's) Intensiteit autoverkeer Diverse verkeerssoorten (auto, fiets, voet) Smal en bochtig Gedrag weggebruikers	Verkeersveiligheid verbeteren	Betere scheiding verschillende vormen verkeer, door bv andere inrichting kern. Bv. gemarkeerde fietsstroken (zie ook ad A1). (dient nader onderzocht te worden)
A3 Verkeersonveiligheid op kruispunten (KP) met de dijk (in de kern)	KP IJdijk - Boezemkade	Onoverzichtelijk door hoogteverschillen/ hellingen	Verkeersveiligheid verbeteren	Onderzoeken mogelijkheden aanpassen kruisingen.

	PK IJdijk- Kerklaan KP IJdijk - Westdijk KP IJdijk - Zijkanaal C Weg - Spaarndammerdijk KP Lageweg - Spaarndammerdijk	Slecht uitzicht, situatie bij steegje (schoolkinderen) Geen naleving voorrangsregels		
A4 Trillingshinder	Trillingen door (vracht)verkeer is schadelijk voor woningen en geeft overlast	Opbouw ondergrond/ dijk Vrachtverkeer, verbod wordt niet gehandhaafd Snelheid auto (en vracht)verkeer	Verminderen trillingshinder	Bij onderzoeken van mogelijkheden aanpassen verkeerssituatie in de kern van Spaarndam, altijd de gevolgen van de maatregelen voor trillingshinder benoemen. Géén drempels

B PROBLEEMGEBIED PENNINGSVEEER

Voor Penningsveer geldt hetzelfde als voor Spaardam maar daarbij komt dat bij de brug door het bochtige tracé een onoverzichtelijke situatie ontstaat waardoor autoverkeer gedwongen wordt zich op voet/fietspaden te bewegen.

Nr. Probleem/ knelpunt	Toelichting	Oorzaak	Doel	Oplossingsvoorstel
B1 Verkeersdoorstroming in Penningsveer is slecht	Functie en gebruik zijn niet met elkaar in overeenstemming. De slechte doorstroming zorgt naast overlast ook voor <u>een slechte bereikbaarheid door nood-&hulpdiensten</u>	Intensiteit autoverkeer (bestemmings- en sluipverkeer) Diverse verkeerssoorten (auto, fiets, voet) Diverse bijzondere groepen gebruikers (tochten solex, fietsers, oldtimers, etc) Oponthoud en peletonvorming door smalle en onoverzichtelijke bruggen Inrichting van de weg/ profielindeling (smal en bochtig) Veel toeristisch/ recreatief verkeer Voetpad bij Penningsveer wordt gebruikt door auto's (2x bij bruggetje)	Verkeersdoorstroming verbeteren dmv doseren	Dosering van afwikkeling van verkeer, dus om en om, d.m.v. het plaatsen van 2 stoplichten die voor beide bruggen werken: * één nabij molen aan westkant * één tussen kruising Lagedijk/ Penningsveer en oostelijke brug Inrichting weg aanpassen, bv. verbreden waar mogelijk. <i>(dient nader onderzocht te worden, waarbij rekening wordt gehouden met de in- en uitrit van de parkeerplaats van Jachthaven Assema en bewoners Penningsveer)</i>
B2 Vekeersonveiligheid in Penningsveer	Met name fietsers worden van de weg gedrukt	Inrichting van de weg/ profielindeling Intensiteit autoverkeer Diverse verkeerssoorten (auto, fiets, voet) Smal en bochtig Gedrag weggebruikers	Verkeersveiligheid verbeteren	In combinatie met stoplichten (B1) voorzieningen treffen voor fietsers en wandelaars, zodat verschillende verkeersvormen duidelijk worden gescheiden. Bv. gemarkeerde fietspaden. <i>(dient nader onderzocht te worden)</i>

C DE BESTAANDE VERBINDINGSWEGEN (=de fysieke staat van de wegen)

Voor de bestaande verbindingswegen geldt dat deze allen, met uitzondering van de Vergierdeweg en een deel van de Slaperdijkweg, smal, zwak en bochtig zijn. De uitvoering en fysieke staat van deze wegen zorgt voor onveilige situaties.

Nr. Probleem/ knelpunt	Toelichting	Oorzaak	Doel	Oplossingsvoorstel
C1 Verkeersonveiligheid op overige wegen/dijken	Lagedijk/Lageweg, Slaperdijkweg, Spaardammerdijk Met name fietsers en voetgangers, soms vrachtwagens, komen in het gedrang door auto's die elkaar weer in de weg zitten.	Zachte bermen waardoor uitwijken moeilijk is Inrichting van de weg/ profielindeling (smal, zwak en bochtig) Gladheid in de winter Diverse verkeersoorten (auto, fietsers, voetgangers, brommers, etc.) Hard rijden van auto's (omdat ze de weg kennen)	Veiliger maken verbindingswegen	Instellen van lussen waardoor (delen van) verbindingswegen 1-richtingsverkeer worden, op voorwaarde dat ook voorzieningen voor snelheidsbeperking en fietsers worden getroffen: * lus oostzijde: in volgorde Lageweg/ Lagedijk tot aan Penningsveer in zuidelijke richting (of deel hiervan) - Kerkweg in noordelijke richting (of deel hiervan) - Spaardammerdijk tussen Kerkweg en Lageweg in westelijke richting. Zijkanaal C-Weg hooft 2-richtingsverkeer omdat deze * lus westzijde: in volgorde Spaardamseweg en Nieuwe Rijkweg in noordelijke richting - Slaperdijkweg tot aan Westlaan in westelijke richting. Vergierdeweg en Vondelweg blijft 2-richtingsverkeer * lus Westlaan - Slaperdijkweg (tegen klok in) * grote lus Lagedijk - Spaarndam - Slaperdijkweg - Schoterbrug (dient nader onderzocht te worden)
C2 Verkeersonveiligheid op kruispunten (KP) met de dijken	KP Slaperdijkweg - Oostlaan KP Slaperdijkweg - Westlaan KP Visserseinde - Redoute/Nieuwe Rijkweg	Onoverzichtelijk door hoogteverschillen/ hellingen Slecht uitzicht Geen naleving voorrangsregels	Veiliger maken kruispunten	Door instellen 1-richtingsverkeer komt verkeer maar van 1 kant. (dient nader onderzocht te worden)
C3 Goed toegankelijke Zijkanaal C-weg	Deze 80km weg (2-baansweg met een gescheiden fietspad) draagt bij aan de snellere en kortere route van Amsterdam naar Haarlem en heeft dus een verkeersaantrekkende werking voor sluip-/ doorgaand verkeer.	Brede 80 km weg zonder obstakels (uitgezonderd de drempels net voor Spaarndam)	Terugdringen gebruik door sluip/doorgaand verkeer door onaantrekkelijk maken route	Ten eerste uitvoeren tellingen naar werkelijk sluipverkeer. Obv resultaten onderzoeken of aanvullende maatregelen gewenst zijn en zo ja, welke dan. In werking stellen flitspaal in avondspits (naast ochtendspits) voor verkeer vanuit de richting Amsterdam naar Haarlem, onder voorwaarde dat onderzocht wordt welke effecten dit heeft op ondernemers aan de westkant van de sluis (dient nader onderzocht te worden)

D DE ONTSLUITING / BEREIKBAARHEID VAN HET GEBIED (=de verbindingen, in zowel de huidige als toekomstige situaties, bv. bij ontwikkeling van het fort)

Gelet op de complexiteit als gevolg van meerdere problemen die bij elkaar komen en elkaar (kunnen) versterken is er sprake van dilemma's in het gehele gebied. De ene maatregel kan een ander onwenselijk gevolg opleveren zoals bv. het nemen van snelheidsbelemmerende maatregelen, deze bemoeilijken weer de doorstroming waardoor er opstoppen komen die weer de verkeersveiligheid kan benadelen. Te hoge snelheden leveren gevaarlijke situaties op voor zowel auto's, voetgangers als fietsers, maar geparkeerde auto's in combinatie met congestie ook. Ook het weer wel toegankelijk maken van bepaalde verbindingen heeft weer bepaald gebruik van deze verbinding tot gevolg.

Nr. Probleem/ knelpunt	Toelichting	Oorzaak	Doel	Oplossingsvoorstel
D1 Ontsluiting voor autoverkeer via Spaarndam niet gewenst (o.a. als gevolg van ontwikkeling fort)	Doorgaand verkeer zorgt voor extra verkeersdruk ("één auto extra is te veel")	zie A	Doorgaand verkeer ontmoedigen door onaantrekkelijk maken route door kern Spaarndam.	Zie A1, C1 en C3
D2 Ontsluiting voor autoverkeer, o.a. van en naar fort, via Velsbroek niet mogelijk zonder via de Vondelweg in Haarlem te gaan	Het is niet mogelijk vanuit Velsbroek in de richting van de Westlaan te gaan en vice versa: * geen doorgang Dammersboog-zuid en Westlaan * geen doorgang Dammersboog-noord en Villa Westend/park	Afspraken tussen gemeenten Haarlem en Velsen om hier geen ontsluiting te realiseren * zuid: afgesloten busbaan * noord: alleen verbinding voor fietsers/brommers en wandelaars	Ontsluiting via Velsbroek wel mogelijk maken, op voorwaarde dat: * maatregelen op de Slaperdijkweg worden getroffen zodat geen directe verbinding met Spaarndam wordt gerealiseerd.	Weer toegankelijk maken voor autoverkeer deel Slaperdijkweg dat nu afgesloten is. Busbaan toegankelijk maken voor autoverkeer * beide in combinatie met 1-richtings-verkeer Slaperdijkweg in westelijke richting
D3 Sluip- en doorgaand verkeer avondspits (huidig en toekomstig verkeer: dus ook bij ontwikkeling van het fort de aankomst van gasten en bezoekers van het fort en verkeersbewegingen tijdens verblijf, tijdens avondspits)	De route door Spaarndam is een populaire route voor sluip-/ doorgaand verkeer tussen Amsterdam en Haarlem (met name in de avondspits) <i>(sluipverkeer in de ochtendspits wordt effectief tegengehouden door de werking van de flitspaal in de ochtendspits)</i>	De route is snel, korter en kent geen files (maar wél opstoppen) (kenteken) Flitspaal is niet in gebruik tijdens avondspits na besluit door betrokken gemeenten (dus wel in ochtendspits)	Sluip- en doorgaand verkeer in avondspits tegenhouden (woon-werk verkeer niet-Spaarndam bewoners én gasten/ bezoekers van het fort)	Zie C3
D4 Toename verkeer <u>van en naar het fort</u> (autoverkeer en vrachtverkeer voor bevoorrading)	De realisatie van het park en het bezoekerscentrum zal extra verkeer aantrekken: * bij aankomst en vertrek * tijdens het verblijf in het park	Bezoekers als gevolg van ontwikkeling park en bezoekerscentrum komen naar verwachting voornamelijk met de auto. * aankomst is op vaste dagen (vrijdag) en tijdstippen * dagelijkse uitjes en boodschappen met de auto * bezoekerscentrum is dagelijks geopend	Goed begeleiden van door het fort gegenereerde verkeersbewegingen via geplande ontsluitingsroutes, waarbij uitgangspunt is dat deze routes niet via Spaarndam naan.	Goede bewegwijzering van en naar fort (routebeschrijving, bebording en juiste weginformatievoorziening in navigatiesystemen) Goede bewegwijzering van en naar dichtstbijzijnde supermarkt/ winkelcentrum: zie D2 Ontmoedigen alternatieve routes: zie A1, C1 en C3

BIJLAGESET A Procesdocumentatie

VERSLAGEN

Deze bijlagen zijn de verslagen van de bijeenkomsten van de werkgroepen. Alle verslagen zijn besproken en vastgesteld in de werkgroepen.

1. Verslag werkgroep Natuur d.d. 18 juli 2012
2. Verslag werkgroep Natuur d.d. 6 september 2012
3. Verslag werkgroep Natuur d.d. 26 september 2012
4. Verslag werkgroep Natuur d.d. 8 oktober 2012
5. Verslag werkgroep Natuur d.d. 29 oktober 2012

6. Verslag werkgroep Inrichting Fort en omgeving d.d. 4 september 2012
7. Verslag werkgroep Inrichting Fort en omgeving d.d. 24 september 2012
8. Verslag werkgroep Inrichting Fort en omgeving d.d. 15 oktober 2012
9. Verslag werkgroep Inrichting Fort en omgeving d.d. 30 oktober 2012

10. Verslag werkgroep Verkeer d.d. 17 juli 2012
11. Verslag werkgroep Verkeer d.d. 1 oktober 2012
12. Verslag werkgroep Verkeer d.d. 18 oktober 2012
13. Verslag werkgroep Verkeer d.d. 5 november 2012

BIJLAGESET B Ingekomen stukken

De volgende stukken (notities, brieven en e-mails) met betrekking tot de werkgroepen zijn ter kennisgeving ingebracht tijdens of ingekomen na de bijeenkomsten van de werkgroepen. Deze stukken zijn in de bijeenkomsten niet besproken of vastgesteld.

- **Brief 'Standpunt fort benoorden Spaarndam t.b.v. AB Recreatieschap Spaarnwoude** (gemeente Amsterdam, wethouder Openbare Ruimte en Groen, dhr. Freek Ossel)
- **Brief 'Ontwikkelingen Fort Benoorden Spaarndam'** (Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam d.d. 23 mei 2012)
- **Brief 'Motie Haarlemse raad verkeersonderzoek Landal'** (gemeente Haarlem, wethouder de heer R. van Doorn d.d. 11 juli 2012)
- **Brief aan Gedeputeerde Jaap Bond** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 11 juli 2012)
- **E-mail 'Deelname werkgroep Herinrichting Fort en omgeving'** (Stichting MEGA d.d. 17 juli 2012)
- **Brief 'Communicatietraject Ontwikkelingen Fort Benoorden Spaarndam'** (Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam d.d. 26 juli 2012)
- **Brief 'Standpunt i.z. communicatieplan rond fort benoorden Spaarndam'** (Stichting Dorpsraad Spaarndam d.d. 28 augustus 2012)
- **Notitie 'Aanvullende aandachtspunten op de clustering van RNH om te bespreken in de werkcommissie Fort en omgeving'** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 20 september 2012)
- **Brief 'Reactie op conceptbrief status en reikwijdte besluiten Fort benoorden Spaarndam'** (college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem d.d. 21 september 2012)
- **E-mail 'Inventarisatie 2^e bijeenkomst werkgroep "Verkeer" Reactie van J. de Jongh'** (Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en mede namens Stichting Krayenhoff, en de Verontruste Spaarndammers d.d. 22 september 2012)
- **Notitie 'Reactie op en naar aanleiding van het verslag van de bijeenkomst werkgroep "Fort en Omgeving"'** (Stichting MEGA d.d. 24 september 2012)
- **Notitie 'Reactie op de notitie Knelpunten Concept voor bespreking d.d. 1 oktober 2012'** (Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam d.d. 30 september 2012)
- **E-mail 'Toelichting belang Stichting Gemaal de Velserbroek'** (Stichting Gemaal de Velserbroek d.d. 10 oktober 2012)
- **E-mail 'Spaarndamse grenspalen'** (Historische werkgroep Spaarndam d.d. 14 oktober 2012)
- **Brief 'Communicatie met bewoners en belanghebbenden'** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 14 oktober 2012)
- **Brief 'Verkeersmaatregelen en ontwikkelingen Redoute en Linie, Velserbroek'** (Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam d.d. 17 oktober 2012)
- **Brief 'Opzegging themagroep "verkeer" Fort Benoorden Spaarndam'** (Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam d.d. 18 oktober 2012)
- **Brief 'Opzegging deelname werkgroepen'** (De heer Rozestraten d.d. 18 oktober 2012)

- **Notitie 'Conclusies werkgroep fort en omgeving'** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 20 november 2012)
- **Notitie 'Werkgroep Verkeer'** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 5 november 2012)
- **Notitie 'naar aanleiding van de werkgroep verkeer Landal Park bij Fort Noord te Spaarndam'** (Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam d.d. 6 november 2012)
- **Brief, gericht aan mw. Groen** (mw. M. Houtkamp en mw. J. Molenaar d.d. 10 november 2012)
- **E-mail 'Advies Themagroepen Landal'** (Stichting Natuurbewoud Fort Benoorden Spaarndam d.d. 12 november 2012)
- **Notitie 'Conclusies werkgroep Natuur, op te nemen in rapportage voor het Algemeen Bestuur van het recreatieschap'** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 22 november 2012)
- **Krantenartikel uit 'Financieel Dagblad d.d. 11 juni 2012'** (Stichting Krayenhoff, Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers d.d. 29 november 2012)
- **Brief werkgroepen Fort benoorden Spaarndam** (Dana Reek, Villa Westend d.d. 30 november 2012)

BIJLAGE C DEELNEMERSLIJST WERKGROEPEN

NAMENS	NAAM
Gespreksleider	John van der Woude
RNH projectleider	Marieke van Beugen
RNH communicatie	Marian Byvanck
RNH programmamanager	Natasja Janssen
Esbi Bouw bv	Mark Petter
Gemeente Amsterdam	Dirk Iede Terpstra (verkeerskundige) Anneke Blokker (ecoloog)
Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Ali Kilic (verkeerskundige)
Gemeente Haarlemmeer	Henk Nijenhuis (polderecoloog)
Gemeente Velsen	Kommer Sneeuw (verkeerskundige) Frits van der Veldt / Masja Gemser (monumentenzorg)
Gemeente Haarlem (tot 20 september 2012)	Frank Kool (verkeerskundige) Dik Vonk (stadsecoloog)
Provincie Noord-Holland	Nanette van Goor (programmamanager Stelling van Amsterdam) / Erik ten Brummelhuis
Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude	Mieke Houtkamp José Molenaar
Historische werkgroep Spaarndam	Frans Cleeren
IVN Zuid-Kennemerland	Jany van Dijk (voorzitter bestuur IVNZK) Hans Kerkhoff
Kerkuilenwerkgroep	Ruud Leblanc
Verontruste Spaarndammer, op persoonlijke titel	Henk Koelman
Landschap Noord-Holland	Dirk Tanger
Vogeltellingen Landje van Gruijters	Andrea Bloem
Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland	Johan Stuart
Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam / Wonen Varen Werken Zijkanaal B	Jan Pranger (later teruggetrokken uit de werkgroep Verkeer)
Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam	Hans Rozestraten (later teruggetrokken uit alle werkgroepen) Iris van der Helm
Natuurbeleven	Mark Kuiper
Kennemerland Natuurlijk en Vogelwerkgroep	Pim de Nobel
Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder	Peter Davids Tom van den Boomen
Stichting Ecologisch Beheer	Marianne Verlouw Chiel Braat Dick Heijs
Stichting Gemaal de Velsbroek	Siebe Rolle Harry Veenboer
Stichting Krayenhoff	Frans van Rijn Judith Simons
Stichting Krayenhoff, op persoonlijke titel	Ziegel Ziegelaar
Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam / Verontruste Spaarndammers / Stichting Krayenhoff	Jolijt de Jongh
Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam / Verontruste Spaarndammers	Mary Scholtemeyer
Stichting MEGA (Militair Erfgoed Groot Amsterdam)	Don Wildeboer Kees de Wildt
Stichting Menno van Coehoorn	Rob Verhoef
Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam	Rik Stapel
Urban Villa's en Ondernemers Velsbroek	Mw C. Degeling
Urban Villa's Velsbroek	A.M. van Noort
Villa Westend	Dana Reek
Liedehoeve	Jan van der Aar
Dynamique	Quirijn Dalhuisen

VERSLAG

Bijeenkomst : 1^e werkgroep **VERKEER**
Datum : 17 juli 2012
Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. Byvanck	Hoofd communicatie Recreatieschap Spaarnwoude
Dhr. A. Kiliç	Verkeerskundige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Dhr. F. Kool	Verkeerskundige gemeente Haarlem
Dhr. D.I. Terpstra	Verkeerskundige gemeente Amsterdam
Dhr. K. Sneeuw	Verkeerskundige gemeente Velsen
Mw. J. de Jongh	Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers / Stichting Krayenhoff
Mw. M. Scholtemeijer	Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers /
Dhr. J. Pranger	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam / Bewonersvereniging Wonen - Varen – Werken Zijkanaal B / Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder
Mw. D. Reek	Villa Westend
Mw. I. Smit – van der Hall	Verslaglegging

1. Opening en inleiding

De gespreksleider, de heer Van der Woude, opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Er volgt een korte voorstelronde van de verschillende deelnemers aan deze werkgroep. De verkeerskundigen nemen aan de werkgroep deel ter ondersteuning, zij kunnen niet namens hun gemeente een standpunt aangeven of innemen. Zij kunnen echter wel meedenken en kijken naar de eventuele mogelijkheden aan verkeersmaatregelen binnen hun gemeente. Zij hebben zich niet gebonden aan een eventueel standpunt dat hun gemeente zal gaan overnemen. De heer Pranger geeft aan dat hij wel aan deze eerste bijeenkomst wil deelnemen, maar dat de Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam nog geen besluit heeft genomen over deelname aan de werkgroepen. Mevrouw De Jongh merkt op dat zij het jammer vindt dat de verkeerskundige van haar zijde helaas is verhinderd en dat zij eerst met haar achterban zal moeten overleggen voor zij zich kan verbinden aan besluiten van deze bijeenkomst van de werkgroep verkeer.

Deze bijeenkomst heeft als doel om gezamenlijk de te volgen procedure en werkwijze te bepalen, zodat het mogelijk is om na de zomervakantie efficiënt aan de slag te kunnen gaan om aan een advies aan het bestuur van het schap te werken. Het is de bedoeling om vanuit een gedeeld vertrekpunt mee te denken / te discussiëren over de nadere uitwerking en invulling van het plan van Esbi Bouw op het onderdeel 'Verkeer'. De input die in deze werkgroep naar voren wordt gebracht, wordt verwerkt in een advies aan het algemeen bestuur van het recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw. Dit advies zal door het algemeen bestuur mee worden genomen bij de besluitvorming over het vervolg van de planuitwerking in december 2012.

De werkgroep Verkeer komt gezamenlijk tot de volgende agenda voor deze avond:

- Ingebracht door mevrouw De Jongh: het bepalen van de kaders als vertrekpunt voor de werkgroep;
- Doel van de werkgroep Verkeer;

- Werkwijze om te komen tot een advies aan het algemeen bestuur van het recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw.

2. Bepalen van de kaders die gelden als vertrekpunt voor de werkgroep

Het recreatieschap is een gemeenschappelijke regeling van gemeenten en de provincie, waarin bij meerderheid van stemmen besluiten worden genomen. Het bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude heeft bij meerderheid van stemmen besloten de planuitwerking aan Esbi Bouw te gunnen. Het bestuur van het recreatieschap was positief over het geselecteerde plan van Esbi Bouw. Het plan van Esbi Bouw, op basis waarvan het bestuur heeft besloten tot gunning over te gaan, kan als zodanig niet meer ter discussie gesteld worden. Wel kan er nog invloed worden uitgeoefend op de nadere invulling en uitwerking van dit plan. Mevrouw De Jongh merkt op dat de bewoners van Spaarndam al decennia tegen ontwikkelingen in Spaarndam en omgeving zijn, die extra verkeersdruk voor het dorp Spaarndam opleveren. Bewoners van Spaarndam gaan er vanuit dat deze bezwaren breed bekend zijn en dat bestuurders hier bij hun besluitvorming ook rekening mee houden.

Volgens mevrouw De Jongh is het Programma van Eisen vastgesteld in een vergadering van het algemeen bestuur, daar wil zij zich wel bij neer leggen, maar is er over het plan van Esbi Bouw formeel nog geen besluit genomen door het algemeen bestuur. In juli 2011 is door het algemeen bestuur besluitvorming over het plan vooruitgeschoven en in september 2011 is door het algemeen bestuur bepaald dat het plan van Esbi Bouw aan het Programma van Eisen voldoet, mits aan gestelde randvoorwaarden wordt voldaan. Mevrouw De Jongh is daarom van mening dat het plan van Esbi Bouw niet kan dienen als uitgangspunt of kader voor deze werkgroep, zoals verwoord in de uitnodigingsbrief.

Mevrouw Byvanck zal nagaan wat de precieze status is van de formele bekrachtiging van het plan van Esbi Bouw en verwijst ook naar het startdocument waarin de besluiten die zijn genomen zijn opgesomd.

Volgens de gespreksleider is het plan van Esbi Bouw op grote lijnen door het algemeen bestuur aanvaard en dienen er een aantal zaken verder uitgewerkt te worden. Volgens de heer Pranger is het plan formeel niet bekrachtigd en is de status als volgt: het zuidelijk deel van het bos wordt gekapt, in de noordelijke helft van het bos zijn 83 vakantiewoningen gepland en het Fort zal worden ingericht als bezoekerscentrum. Volgens de heer Terpstra heeft de gemeente Amsterdam het standpunt ingenomen, bereid te zijn om een positief standpunt in te nemen over het plan van Esbi Bouw, mits de randvoorwaarden zijn ingevuld, te weten; schrappen pitch en puttbaan (aan voldaan), second opinion verkeersstromen door Spaarndam (inmiddels uitgevoerd) en daarbij aanvullend onderzoek naar maatregelen die meer zekerheid bieden aangaande de ontlasting van de dorpskern, het plan moet leiden tot netto toename van waardevolle natte natuur, en een communicatieplan.

Mevrouw Reek geeft aan dat het probleem van verkeerstoename in en rond Spaarndam er nu eenmaal is en vraagt de werkgroep om zich te focussen op het vinden van oplossingen hiervoor, zodat het proces wat versneld kan worden. De gespreksleider meent echter dat helderheid over de besluitvorming over het plan van Esbi Bouw van belang is, omdat anders in iedere bijeenkomst van dit communicatietraject hierop teruggekomen wordt. Op die manier wordt niet verder gekomen met het zoeken naar oplossingen van de uitwerkingsvraagstukken. De heer Kool vult aan dat er wordt gezocht naar de ruimte binnen de besluitvorming. Hij meent dat het verschil tussen 'ja, tenzij' of 'nee, mits' vaak moeilijk te formuleren is, maar er is wel sprake van ruimte. Deze ruimte kan in het nadeel, maar ook in het voordeel werken. En of er ruimte is zal in deze werkgroep moeten blijken. Mevrouw De Jongh vraagt zich af hoe in deze besluitvorming rondom het Fort benoorden Spaarndam de motie van de gemeenteraad van Haarlem wordt verwerkt. De gespreksleider wijst mevrouw De Jongh er op dat we in dit communicatietraject te maken hebben met een besluit van het bestuur van het recreatieschap als een juridische entiteit. Deze entiteit is een samenwerkingsverband, waaraan ook de gemeente Haarlem deelneemt.

Volgens de heer Kool is het standpunt van de Haarlemse raad - waarmee ze het dagelijks bestuur tevens opdracht geeft - om geen medewerking te verlenen aan onderzoeken dan wel oplossingen

over Haarlems grondgebied. Dat is de opdracht waarmee de heer Kool naar deze werkgroep is gekomen.

Mevrouw De Jongh wijst nog op het feit dat Spaarndam geen onderdeel uitmaakt van het recreatiegebied Spaarnwoude. De dorpsraad van Spaarndam heeft bij de oprichting van het recreatiegebied aangegeven dat het geen toeristische trekpleister wil worden. Verder wenste Spaarndam niet bestuurd te worden op de wijze waarop het Recreatieschap Spaarnwoude haar bestuur uitvoert.

De gespreksleider vat de discussie over de status van het plan van Esbi Bouw als volgt samen:

Volgens mevrouw De Jongh en de heer Pranger bevindt het plan zich nu in de fase van uitwerking van de randvoorwaarden. Het plan van Esbi Bouw kan volgens hen echter pas definitief worden aanvaard als er een invulling heeft plaatsgevonden van randvoorwaarden. Het plan van Esbi Bouw is voor hen in die zin niet kaderstellend.

De organisatie gaat er vanuit, zoals de heer Bond ook tijdens de informatieavond namens het bestuur naar voren heeft gebracht, dat het bestuur in dit traject wil nagaan hoe het voorliggende plan op de onderwerpen natuur, verkeer en fort en omgeving zodanig kan worden uitgewerkt dat het tegemoet komt aan wensen en bezwaren vanuit de omgeving. Tevens heeft de heer Bond aangegeven dat het aantal vakantiewoningen niet onderhandelbaar is, omdat de 83 vakantiewoningen een essentieel onderdeel vormen voor de exploitatieopzet op langere termijn. Mevrouw Byvanck zal uitzoeken wat nu de precieze besluitvorming in het verleden is geweest van het bestuur van het schap en welke status het plan van Esbi Bouw nu heeft in dit traject. Dit wordt op papier gezet en aan iedereen toegezonden. Dit kan enkele weken duren.

De gespreksleider herhaalt nogmaals dat deelname aan dit traject onverlet laat dat betrokkenen en belanghebbenden in de daartoe geëigende procedures hun principiële bezwaren tegen het plan kenbaar kunnen maken om zo het plan alsnog van tafel te krijgen.

3. Doel en werkwijze van de werkgroep Verkeer

De gespreksleider geeft aan dat op verschillende manieren naar de verkeersproblematiek kan worden gekeken in deze werkgroep. Er kan gekeken worden naar de verkeersproblemen als gevolg van het herontwikkelingsplan Fort Benoorden. Er kan ook gekeken worden naar de al bestaande verkeersproblematiek rondom Spaarndam, zoeken naar oplossingen hiervoor en vandaaruit terugkoppelen naar de verkeersproblematiek als gevolg van het herontwikkelingsplan. Alle ontwikkelingen in en rond Spaarndam zullen gevolgen hebben voor de verkeerssituatie.

Volgens de heer Pranger heeft de Raad van State in haar uitspraak rond het bestemmingsplan SpaarneBuiten onmiskenbaar aangegeven dat er, ondanks veel onderzoek door allerlei instanties, moet worden geconstateerd dat er geen auto meer bij kan. De uitspraak betreft in het bijzonder de capaciteit van het wegennet; de verkeersontsluiting is onvoldoende met betrekking tot de Lagedijk en de Spaarndammerdijk. De heer Pranger vraagt zich af waarom er nu toch weer geprobeerd wordt om een plan in werking te brengen, waarbij de overbelasting van het wegennet rond Spaarndam weer ter discussie wordt gesteld. De heer Terpstra geeft aan dat er een groot verschil is tussen het verkeer in een woonwijk en het verkeer in een vakantiepark. De uitspraak van de Raad van State rond het bestemmingsplan SpaarneBuiten kan dus niet zomaar ook op de situatie rond het Fort benoorden Spaarndam van toepassing zijn.

Mevrouw Reek geeft aan dat het probleem wellicht groter wordt gevoeld dan het daadwerkelijk is. Zij meent dat verkeersoverlast door iedereen anders wordt ervaren. De heer Kool is van mening dat de dijk te oud en wellicht al te zwak is voor het huidige verkeersaanbod. Verbreding is echter niet mogelijk. Volgens de heer Kiliç bekrachtigt de Raad van State in haar uitspraak het feit dat de dijk een zwaardere belasting niet aan zal kunnen. Hij geeft aan dat de verschillende betrokken gemeenten al eerder met elkaar besloten hebben tot invoering van een aantal maatregelen om de bestaande verkeersoverlast te beperken. Er is destijds al besloten tot 30 kilometer zones, wegversmallingen en drempels op de dijk. Maatregelen om het verkeer op de dijk niet alleen veiliger te maken, maar ook

om sluipverkeer te ontmoedigen. Het plan om het andere deel van de dijk, dat nu nog 50 km zone is, tot 30 km zone te maken, is besproken met de dorpsraad. De dorpsraad was van mening dat het geen 30 km zone mag worden. De dorpsraad wil de fietsers niet mengen in het huidige verkeer. Volgens mevrouw De Jongh zijn de huidige oplossingen tegen de bestaande verkeersoverlast in Spaarndam, de flitspalen, wegversmallingen en dergelijke, tot stand gekomen in overleg met de gemeente Haarlem en met de gemeente Haarlemmerliede. Grotere maatregelen om de bestaande verkeersoverlast tegen te gaan zijn destijds niet genomen, omdat de ondernemers van Spaarndam tegen waren. De heer Pranger vraagt zich af of er dan nu wel een nieuwe oplossing voor het probleem van de overlast gevonden kan worden, als de vorige pogingen eigenlijk niet doeltreffend zijn gebleken. Mevrouw Reek merkt op dat de verkeersstroom wellicht ook om Spaarndam heen geleid kan worden mits dat goed geregeld is. Er zijn aanpassingen mogelijk in navigatiesystemen, bewegwijzering en dergelijke. Maar er zal altijd een aantal mensen onbewust door het dorp geleid worden en er is nu eenmaal een groep weggebruikers die altijd zoekt naar de kortste route.

De heer Sneeuw merkt op dat andere routes het bestaande verkeersprobleem in Spaarndam niet zullen oplossen. Mevrouw Reek is van mening dat de verschillende gemeenten ook aan een oplossing van het bestaande verkeersprobleem zullen moeten meewerken, omdat het probleem anders niet op te lossen is.

De gespreksleider constateert dat de neiging bestaat onmiddellijk de inhoudelijke discussie aan te gaan. Hij zou liever zien dat in dit gremium en in deze samenstelling met de ondersteuning van verkeerskundigen van betrokken gemeenten, de uitdaging wordt aangegaan de verkeersproblemen goed op een rij te zetten door alle onderliggende knelpunten te benoemen en vandaar uit te zoeken naar een integrale oplossing. De heer Terpstra stelt voor daarbij de PODO aanpak te volgen. Problemen/knelpunten benoemen, Oorzaak aangeven, (oplossings -) Doel benoemen, en zoeken van Oplossing.

Als knelpunten worden genoemd:

- Het aantal auto's op de IJdijk;
- De dijken zijn te smal, te zwak en te bochtig om te verbreden;
- De bebouwing ligt pal aan de dijk en maakt verbreding door middel van fietspaden en trottoirs onmogelijk.

Mevrouw De Jongh zou graag zien dat het bestaande parkeerprobleem in en rond Spaarndam ook in deze discussie wordt meegenomen. Verder geeft zij aan dat zij eerst met haar verkeerskundige wil kijken naar de suggesties die haar achterban in zou kunnen brengen.

De gespreksleider vat het doel van de werkgroep als volgt samen:

Het doel van de werkgroep Verkeer zal moeten zijn om in bredere zin te kijken naar de verkeersproblematiek en te zoeken vanuit een integrale aanpak naar oplossingen en maatregelen. Afgesproken wordt dat binnen enkele weken na deze vergadering iedereen knelpunten (en oorzaken) door geeft aan mevrouw Byvanck. Zij zal alles op een rij zetten en doorgeven aan een van de verkeerskundigen die hier een document van zal maken in het licht van de PODO aanpak.

4. Werkwijze om te komen tot een advies aan het algemeen bestuur van het recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw

De heer Pranger brengt in dat de tijd om te komen tot een advies erg krap is. Hij vindt dat daar waar het schap al jaren bezig is, de belanghebbende meer tijd zouden moeten hebben. Hij verzoekt hierom te vragen. De gespreksleider adviseert de werkgroep eerst aan het werk te gaan. Het tijdspad voor de werkgroepen is vrij krap, maar de voorzitter merkt op dat als de werkgroep haar werk goed doet en er positieve resultaten geboekt kunnen worden, waarvoor de werkgroep wat meer tijd nodig blijkt te hebben, het bestuur dit waarschijnlijk niet zo snel zal afwijzen. Mevrouw Byvanck vult aan dat het bestuur van het schap graag nog in 2012 een besluit wil nemen over de ontwikkeling rond het Fort benoorden Spaarndam. Daar vloeit de druk uit voort om als werkgroep tot een advies te komen. Het

zou een positief signaal van de werkgroep aan het schap kunnen zijn dat er serieus naar een oplossing wordt gestreefd waar alle belanghebbende partijen zich in kunnen vinden.

De gespreksleider geeft aan dat nog niet bekend is hoeveel partijen uiteindelijk betrokken zullen zijn bij deze werkgroep. Mochten er nog meer belanghebbenden aan deze werkgroep gaan deelnemen, dan is het wellicht niet mogelijk om alles in de grote groep te bespreken en of uit te werken. Wellicht is het dan wenselijk om de details in een kleiner verband verder uit te werken, om snelheid in het proces te creëren. In de huidige setting zou het echter wel mogelijk zijn om op een efficiënte wijze problemen te bespreken en om de verkeerskundigen daarna te vragen om een aantal zaken uit te werken en oplossingen aan te dragen.

Verder wordt door gespreksleider nog gerefereerd aan de procedure voorstellen zoals verwoord is in het communicatieplan. Iedere werkgroep stelt een eigen advies op. De drie adviezen worden in een slotbijeenkomst besproken en samengevoegd tot een integraal advies aan het bestuur.

Tevens merkt hij op dat van iedere bijeenkomst een verslag wordt gemaakt en nadat die is vastgesteld door betrokkenen op de website wordt geplaatst. Op deze manier kan iedereen op de hoogte zijn wat er in het totale communicatieproces gebeurt.

Verder geeft gespreksleider aan dat voor deze werkgroep, evenals voor de twee andere werkgroepen, de gebruikelijke “spelregels” ten aanzien van constructief overleggen gelden, zijnde:

- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om te luisteren naar elkaar en om respect te hebben voor elkaars standpunt. Probeer door vragen te stellen te begrijpen wat de ander bedoeld en elkaar niet te bestrijden.
- Voorkom persoonlijke aanvallen.
- Het gaat uiteindelijk om de uitwisseling van inhoudelijke argumenten. Daarnaast kan het soms ook gaan om belangen. Probeer die belangen zo helder mogelijk te benoemen en te onderscheiden van een inhoudelijke afweging.
- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om te streven naar consensus.

De gespreksleider concludeert dat we hier niet lang bij stil hoeven te staan omdat de bespreking van vanavond voor een belangrijk deel al langs deze weg is verlopen.

5. Afspraken over de volgende actiepunten:

- Het verslag zal ter goedkeuring naar de deelnemers van de werkgroep Verkeer worden gezonden en zal na vaststelling gepubliceerd worden op de website www.spaarnwoude.nl;
- Er wordt gestreefd naar een datum in week 36 of 37 om als werkgroep Verkeer weer bij elkaar te komen. Men zal via www.datumprikker.nl worden uitgenodigd;
- Mevrouw Byvanck zal alle knelpunten inventariseren en clusteren. Zij zal deze doorsturen aan de verkeerskundigen om hen dit te laten verwerken.

7. Afsluiting

De gespreksleider dankt de deelnemers aan de werkgroep Verkeer voor hun constructieve bijdrage en kwalitatieve inbreng en sluit de vergadering.

VERSLAG

Bijeenkomst : 1^e werkgroep **NATUUR**
Datum : 18 juli 2012
Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. N. Janssen	Programmamanager Recreatieschap Spaarnwoude a.i.
Dhr. B. Oosterga	Projectleider RNH
Mw. A. Bloem	Coördinator vogeltellingen Landje van Gruijters
Mw. A. Blokker	Ecoloog DRO gemeente Amsterdam
Dhr. H. Nijenhuis	Ecoloog gemeente Haarlemmermeer
Dhr. D. Vonk	Ecoloog gemeente Haarlem
Dhr. T. van den Boomen	Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder
Dhr. P. Davids	Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder
Mw. J. de Jongh	Stichting Krayenhoff / Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Dhr. K. Kamphuis	Bewoner t.o. Landje van Gruijters
Dhr. H. Kerkhoff	Coördinator werkgroep natuurbelangen IVN Z-Kennemerland
Dhr. R. Leblanc	Kerkuilenwerkgroep
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw bv
Dhr. J. Pranger	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Dhr. H. Rozestraten	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Dhr. J. Stuart	Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland

1. Opening en inleiding

De gespreksleider, de heer Van der Woude, opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. In een korte voorstelronde stellen de deelnemers aan deze werkgroep zich aan elkaar en aan de gespreksleider voor. De (stads- en polder)ecologen zijn gevraagd om ter ondersteuning deel te nemen aan de werkgroep en zullen vanuit die rol geen standpunt namens hun gemeente aangeven of innemen.

De werkgroep Natuur komt gezamenlijk tot de volgende agenda voor deze avond:

- Ingebracht door mevrouw De Jongh: het bepalen van de kaders die gelden als vertrekpunt voor de werkgroep;
- Doel van de werkgroep Natuur;
- Werkwijze om te komen tot een advies aan het algemeen bestuur van het recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw;
- Toelichting van de heer Petter op het plan van Esbi Bouw, vanuit landschappelijk en ecologisch perspectief;
- Afspraken over de manier waarop de leden van werkgroep met elkaar om gaan.

Er is een aantal organisaties dat een voorbehoud heeft gemaakt met betrekking tot hun deelname aan deze (eerste bijeenkomst van de) werkgroep, omdat deze organisaties zich nog beraden op hun deelname aan de werkgroep en hierover ook nog geen formeel besluit hebben genomen. Dit betreft de stichting Vrienden van de forten van Spaarndam, De Verontruste Spaarndammers, Stichting

Krayenhoff en de stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam. De vertegenwoordigers van deze organisaties geven aan zich vooralsnog niet te willen committeren aan afspraken, besluiten en uitspraken van de werkgroep. De heer Stuart geeft aan dat de Vogelwerkgroep met een dubbel gevoel deelneemt aan de werkgroep. Enerzijds wil de Vogelwerkgroep heel graag dat er geen vakantiehuisjes bij het fort komen en anderzijds wil de Vogelwerkgroep – als er toch besloten is dat het plan er komt – meedenken over beperking van de schade voor de natuur als gevolg van het plan. De heer Stuart merkt op dat wellicht meer deelnemers vanuit deze optiek deelnemen aan de werkgroep. De gespreksleider onderkent dit en toont hier begrip voor.

2. Bepalen van de kaders die gelden als vertrekpunt voor de werkgroep Natuur

Mevrouw De Jongh plaatst vraagtekens bij de in de uitnodiging benoemde kaders voor de werkgroep Natuur, zijnde het Programma van Eisen en het plan van Esbi Bouw. Mevrouw De Jongh is van mening dat het Programma van Eisen wel door het algemeen bestuur is vastgesteld en daarom als kader kan gelden. Het uitgewerkte plan van Esbi Bouw is volgens mevrouw De Jongh echter nog niet (definitief) vastgesteld, omdat het algemeen bestuur bij de vaststelling nadere ontbindende voorwaarden heeft gesteld, waaraan nog niet is voldaan. Volgens mevrouw De Jongh moet eerst aan die voorwaarden voldaan worden, voordat er door het algemeen bestuur een definitief besluit wordt genomen over het al dan niet doorgaan met het plan van Esbi Bouw. Dit is voor mevrouw De Jongh een zeer belangrijk uitgangspunt, omdat dit ook bepalend is voor de deelname van de door mevrouw De Jongh vertegenwoordigde organisaties aan de werkgroepen. De heer Pranger sluit zich hierbij aan en geeft aan dat dit ook voor de stichting Natuurbehoud fort Benoorden Spaarndam een belangrijk punt is. De gespreksleider merkt op dat dit punt ook op 17 juli jl. aan de orde is gesteld in de werkgroep Verkeer. Toen is toegezegd dat zal worden nagegaan wat de precieze status en reikwijdte met betrekking tot de voorwaarden] van de besluitvorming door het algemeen bestuur over het plan van Esbi Bouw is. De gespreksleider begrijpt dat de uitkomst hiervan ook belangrijk is voor deze werkgroep, omdat het medebepalend kan zijn voor de bandbreedte waarbinnen de werkgroep voorstellen kan doen. De gespreksleider stelt voor om de terugkoppeling van de status van de besluitvorming af te wachten, maar wel al een begin te maken met de werkgroep. De heer Rozestraten merkt op dat de interpretatie van de besluitvorming door het algemeen bestuur belangrijk, maar ook lastig is. Met name met betrekking tot de nader gestelde voorwaarden ten aanzien van natuur en communicatie, zal het nog lastig worden te bepalen of en in hoeverre hieraan wordt voldaan, omdat er bij deze voorwaarden geen heldere toetsingscriteria aangegeven zijn.

Een ander punt dat mevrouw De Jongh naar voren wil brengen is het feit dat Spaarndam geen onderdeel is van het recreatiegebied Spaarnwoude. Volgens mevrouw De Jongh kan dit uiteindelijk ook voor de natuur consequenties hebben, als het gaat om verkeersstromen en andere zaken. Bij de oprichting van het recreatieschap heeft het dorp Spaarndam heel duidelijk aangegeven, hier geen onderdeel van te willen zijn en niet bestuurd wens te worden vanuit de gemeenschappelijke regeling en ook niet door een bestuur waar zij niet op heeft kunnen stemmen. Ook heeft Spaarndam destijds aangegeven dat de Spaarndammers, indien er ontwikkelingen binnen een straal van 1 kilometer rondom het dorp plaatsvinden, hierover gehoord dienen te worden. Volgens mevrouw De Jongh werd dit destijds ook erkend bij de oprichting van het recreatieschap.

3. Doel en werkwijze van de werkgroep Natuur

De gespreksleider legt uit dat deze eerste bijeenkomst ten doel heeft om gezamenlijk de te volgen procedure en werkwijze te bepalen, zodat het mogelijk is om na de zomervakantie efficiënt aan de slag te kunnen gaan om een advies aan het bestuur van het schap op te stellen. Hierbij is de bedoeling om vanuit een gedeeld vertrekpunt mee te denken over nadere invulling van de (natte) natuur, die onderdeel is van het plan van Esbi Bouw. De inbreng en adviezen die in de werkgroep Natuur naar voren worden gebracht, zullen verwerkt worden in een advies aan het algemeen bestuur van het recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw. Dit advies zal door het algemeen bestuur worden meegenomen bij de besluitvorming over het vervolg van de planuitwerking in december 2012. Omdat er sprake is van overlap/verwevenheid met de onderdelen die besproken worden in de werkgroepen 'Fort en omgeving' en 'Verkeer', zullen de adviezen van de drie

wergroepen eerst nog worden besproken in een gezamenlijke bijeenkomst van de drie werkgroepen, alvorens ze worden vervat in een gezamenlijk advies aan het algemeen bestuur.

Van elke werkgroepbijeenkomst zal een verslag worden gemaakt, dat zo snel mogelijk na vaststelling door de werkgroepleden, op de website zal worden gepubliceerd, zodat ook deelnemers van de andere werkgroepen hier kennis van kunnen nemen. Gezien het grote aantal belangenpartijen dat participeert in het proces is, om de werkgroepen werkbaar te houden, als regel gesteld dat er per belangenorganisatie maximaal twee vertegenwoordigers aan de werkgroep mogen deelnemen. Hierbij is het uiteraard ook mogelijk om – in geval van verhindering – een plaatsvervanger naar de werkgroep te sturen.

Door de werkgroep worden de volgende uitgangspunten om te komen tot een advies benoemd:

- Er dient een plan te komen dat leidt tot extra (natte) natuur;
- De invloed en consequenties van het plan op de natuur in de omgeving van het fort (waaronder het Landje van Gruijters en de Hekslootpolder) worden ook betrokken in het advies;
- Aantasting/verstoring van Het Landje van Gruijters dient (zo veel mogelijk) voorkomen te worden;
- Er wordt gestart met het in beeld brengen van de consequenties van het plan, alvorens er maatregelen ter versterking van de (natte) natuur worden aangedragen.

De heer Kerkhoff merkt op dat het IVN niet verwacht dat het plan van Esbi Bouw zal leiden tot een toename van de natuurwaarden in het gebied. Het IVN wil met haar deelname aan de werkgroep vooral proberen de schade aan de natuur als gevolg van de planontwikkeling zo veel mogelijk te beperken.

Naar aanleiding van een vraag over het opstellen van een Milieueffectenrapportage (MER) legt mevrouw Janssen uit dat dit onderdeel is van de planologische procedures die Esbi Bouw moet doorlopen. Als het algemeen bestuur hiervoor in december groen licht geeft, zal Esbi Bouw begin 2013 bij de gemeente Velsen een aanvraag indienen om de vereiste planologische procedures op te starten. Naar verwachting zal dan in het voorjaar van 2013 de MER-procedure starten en zullen de vereiste onderzoeken worden uitgevoerd.

De heer Rozestraten merkt op dat wanneer er gesproken wordt over versterking van de natuur, het begrip 'versterking' lastig te definiëren is, aangezien natuurwaarde gekoppeld is aan beleving en subjectieve waarnemingen. De gespreksleider erkent dit en legt uit dat er daarom ook naar gestreefd wordt om te komen tot adviezen en voorstellen die gebaseerd zijn op een zo breed mogelijk draagvlak in de werkgroep. Als er sprake is van sterk uiteenlopende inzichten in de werkgroep ten aanzien van bepaalde adviezen zal dit ook expliciet worden aangegeven in de rapportage aan het algemeen bestuur. De heer Rozestraten merkt tevens op dat de belangrijkste aanleiding voor het communicatietraject is dat de omgeving meer betrokken diende te worden bij de planuitwerking en vraagt zich af hoe dit zich verhoudt tot de inbreng van de ecologen in de werkgroep. De heer Van der Woude legt uit dat de ecologen ter ondersteuning van de belangengroepen aanwezig zijn en dus vanuit een ondersteunende rol adviseren.

Mevrouw De Jongh merkt op dat het voor de werkgroep wel essentieel is om te weten binnen welke bandbreedte de werkgroep adviezen/suggesties kan doen voor aanpassing van het plan. De gespreksleider geeft aan dat dit volgt uit de terugkoppeling van de status van de besluitvorming. De heer Van der Boomen merkt op dat de werkgroep voor een groot deel ook zelf invloed kan uitoefenen op de bandbreedte, door kwalitatief hoogwaardige adviezen te geven die het bestuur in overweging kan nemen. De heer Van der Boomen merkt tevens op dat belangenorganisaties die liever geen bijdrage willen leveren aan (adviezen over of verbetering van) de planuitwerking, misschien beter op een andere wijze hun invloed op het planproces kunnen uitoefenen, dan door deel te nemen aan de werkgroepen.

4. Toelichting op het plan van Esbi Bouw vanuit landschappelijk en ecologisch perspectief

De heer Petter van Esbi Bouw licht het plan aan de hand van een Powerpointpresentatie toe en geeft hierbij aan welke natuuronderzoeken er al zijn uitgevoerd en welke aanpassingen er al in het plan zijn doorgevoerd om de natuur zoveel mogelijk te ontzien en tegemoet te komen aan bezwaren vanuit de omgeving. Ook licht de heer Petter de opzet van het natuurontwikkelingsplan van Esbi Bouw om te komen tot extra (natte) natuur toe. De presentatie van de heer Petter zal bij dit verslag worden gevoegd.

Naar aanleiding van de presentatie wordt door de deelnemers een aantal vragen gesteld. Dit betreft de volgende vragen, waarbij cursief gedrukt de antwoorden van de heer Petter hierop worden weergegeven:

- Hoe groot is het beoogde (natte) natuurdeel? *Dit gebiedsdeel, inclusief het deel waar eerder het pitch & putt-terrein gepland was, beslaat circa 9 hectare;*
- Kan de werkgroep inzage krijgen in de genoemde (onderzoeks)rapportages? *Uiteraard! Deze zullen voor de werkgroep op de website van het schap worden geplaatst.*
- Welke invulling krijgt de weide ter rechterzijde van het fort, nabij de Redoute? *Deze weide blijft zoals die is. Er komt alleen aan de kant van de fortgracht een voetpad naar het fort langs te liggen. Dit voetpad zal door bezoekers worden gebruikt om het fort te kunnen bereiken en zal tevens worden gebruikt om het fort met behulp van een golfkarretje te bevoorraden.*
- Hoe wordt voorkomen dat het voetpad ook gebruikt wordt voor autoverkeer naar het fort? *Er wordt een slagboom geplaatst.*
- Waar komt de trekpunt te liggen en kan deze ook worden gebruikt als toevoerroute naar het fort? *De trekpunt over de fortgracht komt te liggen tussen het eerdergenoemde voetpad en het fort op een plek die geen verstoring voor de ijsvogels oplevert. De trekpunt is vooral bedoeld als attractie voor (groot)ouders met kinderen om op avontuurlijke wijze de fortgracht over te steken en is in die zin geen handige toevoerroute.*
- Hoe wordt de toegang voor de bewoners van de Redoute (en hun bezoek) over de Redoute geregeld, als deze voor verkeer wordt afgesloten? *Hiervoor zijn meerdere oplossingen denkbaar, waaronder de plaatsing van een beweegbare paal in combinatie met een pasjes- en aanmeldsysteem, waarbij gasten van de bewoners zich ter plaatste direct kunnen melden bij de desbetreffende bewoners om toegang te verkrijgen. Hoewel dit buiten het plangebied valt is Esbi Bouw graag bereid om voor de bewoners dergelijke oplossingen te realiseren.*
- Mag de beheerder van het fort de Redoute ook gebruiken om het fort te bereiken en/of te bevoorraden? *Nee, in principe niet. Alleen als de bewoners van de Redoute aangeven hier geen bezwaar tegen te hebben.*
- Wat is er nodig om het munitiebos bouwrijp te maken? *Er zal met een gesloten grondstelsel worden gewerkt om onder meer het inundatiegebied te herstellen. Dit betekent dat er geen grond van buitenaf het gebied in wordt gehaald en er wordt ook geen grond afgevoerd. Voor de vakantiewoningen zal – zoals overal in de regio vanwege de bodemgesteldheid noodzakelijk is – geheid worden. De vakantiewoningen worden zoveel mogelijk op de huidige locaties van de munitiedepots gerealiseerd, waarbij ook rekening wordt gehouden met de reeds aanwezige bomen.*
- Hoe wordt omgegaan met de oude populieren die nu in het munitiebos staan? *Deze zullen waarschijnlijk vanwege hun leeftijd als gevaarlijk worden beschouwd. Op basis van onderzoek zal worden gezien welke bomen gerooid dienen te worden en welke kunnen en/of moeten blijven staan. De verwachting is wel dat er minder populieren en meer beuken, berken en essen zullen komen.*
- Wordt er ook rekening gehouden met de boer die nu het gebied met zijn schapen beweidt? *Uiteraard. Als de boer de beweiding van het gebied met zijn schapen zou willen voortzetten en ook het aanvullende deel zou willen beweiden zou Esbi Bouw dit zelfs toejuichen. De heer Petter heeft echter begrepen dat de boer over enige tijd de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en waarschijnlijk zijn agrarische activiteiten wil afbouwen.*

- Hoe wordt omgegaan met de nestlocaties van de genoemde (beschermd) vogelsoorten? *Er is al een eerste nestinventarisatie gedaan en op basis van het nog uit te voeren uitgebreidere flora- en faunaonderzoek zal worden bepaald hoe er met de nestlocaties dient te worden omgegaan.* De heer Nijenhuis merkt hierbij op dat er mogelijk wel conflicterende situaties ontstaan indien er uit het bomenonderzoek blijkt dat bepaalde bomen uit oogpunt van veiligheid verwijderd dienen te worden, terwijl deze vanuit de flora en faunawet (in verband met horst- of nestlocaties) dienen te blijven staan.
- Wordt de waterkwaliteit van de fortgracht nog onderzocht? *Ja, dit wordt meegenomen bij het visstandonderzoek.*
- Komt er een overstort van het riool? *Nee, dat is al jarenlang verboden.*
- Hoe zorgt Esbi Bouw ervoor dat de bewoners van de huisjes in het park en dan met name de groepswoningen de natuur in het gebied niet verstoren? *Landal Greenparks heeft 55-plussers en gezinnen met kinderen als doelgroep. Van deze groepen wordt weinig verstoring verwacht. Groepen jongeren gaan doorgaans niet naar Landal-parken omdat de opzet en het aanbod van deze parken hen niet aanspreekt. Dit blijkt ook uit onderzoek, waarbij Landal twee jaar lang heeft bijgehouden welke bezoekers gebruik maakten van de 24-persoonsgroepsaccommodaties in het Landal-park in Hellendoorn. Dit bleken voornamelijk families te zijn en begeleide vakanties voor groepen gehandicapten, waarbij de gehandicapten op de begane grond van de woning sliepen en de begeleiders op de eerste verdieping. Slechts een keer was er sprake van een groep jongeren die de accommodatie huurde. Dit waren jongeren van een kerkgenootschap.*
- Wordt het verboden om in de fortgracht te zwemmen of te varen? *Ja.*
- Wordt er nog aanvullend vleermuisonderzoek uitgevoerd volgens de daarvoor geldende protocollen? *Jazeker.*

Door de gespreksleider wordt geconstateerd dat al met een groot aantal zaken rekening is gehouden in het plan van Esbi Bouw en dat er ook al behoorlijk wat onderzoeken zijn uitgevoerd. De heer Oosterga merkt op dat het Natuurplatform al veel opmerkingen en ideeën heeft aangedragen en analyses heeft uitgevoerd, en stelt voor om hiervan in deze werkgroep gebruik te maken. De beschikbare informatie kan gebruikt worden als basis en kan vervolgens door de werkgroep worden aangevuld, om zo te komen tot de inventarisatie van de consequenties van het plan en knelpunten hierin. De gespreksleider stelt voor om deze informatie op de website van het schap te plaatsen en een discussieforum op de website te maken, waarop de werkgroepleden hun reacties en aanvullingen hierop kunnen plaatsen. Mevrouw Janssen zal nagaan of deze uitbreiding van de website op korte termijn mogelijk is. Mocht dit niet lukken, dan zal de werkgroep zo spoedig mogelijk worden geïnformeerd over een andere wijze waarop de werkgroepleden hun reacties en aanvullingen kunnen aangeven. De ecologen wordt gevraagd om de reeds beschikbare informatie en de aanvullingen daarop te ordenen.

De gespreksleider merkt op dat het tijdpad voor de werkgroepen vrij krap is, maar vermoedt dat als de werkgroep haar werk goed doet en er positieve resultaten geboekt kunnen worden, waarvoor de werkgroep wat meer tijd nodig blijkt te hebben, het bestuur dit waarschijnlijk niet zo snel zal afwijzen. Mevrouw Janssen geeft aan dat het algemeen bestuur graag een zorgvuldig en weloverwogen besluit over het vervolg van de planontwikkeling rond Fort benoorden Spaarndam wil nemen en dit bij voorkeur voor het eind van 2012 wil doen.

5. Afspraken over de manier waarop de werkgroep met elkaar zal overleggen:

- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om te luisteren naar elkaar en om respect te hebben voor elkaars standpunt. Probeer door vragen te stellen te begrijpen wat de ander bedoeld en elkaar niet te bestrijden.
- Voorkom persoonlijke aanvallen.

- Het gaat uiteindelijk om de uitwisseling van inhoudelijke argumenten. Daarnaast kan het soms ook gaan om belangen. Probeer die belangen zo helder mogelijk te benoemen en te onderscheiden van een inhoudelijke afweging.
- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om te streven naar consensus.

6. Afspraken en actiepunten ten behoeve van de volgende bijeenkomsten:

- Het verslag zal ter goedkeuring naar de deelnemers van de werkgroep Natuur worden gezonden en zal na vaststelling gepubliceerd worden op de website www.spaarnwoude.nl;
- De beschikbare onderzoeksrapportages, informatie over de planuitwerking en de ideeën en analyses van het Natuurplatform Spaarnwoude zullen zo spoedig mogelijk voor de werkgroep via de website van het recreatieschap beschikbaar worden gesteld;
- Indien mogelijk wordt aan de website van het recreatieschap een forumfunctie gekoppeld, zodat de werkgroepleden hun reacties en aanvullingen op de reeds beschikbare informatie kunnen geven. De ecologen zullen de informatie en aanvullingen ordenen;
- Er wordt gestreefd naar een datum in week 36 om als werkgroep Natuur weer bij elkaar te komen, waarbij de woensdag als voorkeursdag wordt aangemerkt. Men zal via e-mail of via www.datumprikker.nl worden uitgenodigd.

7. Rondvraag en afsluiting

De heer Stuart geeft aan dat de Vogelwerkgroep beschikt over een grote hoeveelheid telgegevens van het Landje van Gruijters en zou het op prijs stellen als deze in de voorbereidingsfase worden uitgewerkt, zodat ze ook door de werkgroep Natuur benut kunnen worden. De heer Stuart merkt tevens op dat hij de indruk heeft gekregen dat het plan van Esbi Bouw een ontzettend kostbaar plan (geworden) is en vraagt zich af of het wel financieel haalbaar is.

De heer Van der Boomen informeert of er in het plan wel rekening wordt gehouden met de regels van VROM, die stellen dat er binnen een straal van 10 kilometer rondom Schiphol geen extra natte natuur mag worden aangelegd. De heer Nijenhuis laat weten dat in het huidige LIB staat dat er binnen een straal van 5 kilometer geen extra natte natuur mag worden aangelegd. Het plan is wel om deze grens op te rekken tot een "Ja, mits"-zone voor gebieden binnen een straal van 6 tot 13 kilometer rondom Schiphol. Of dit consequenties heeft voor het plan van Esbi Bouw hangt af van de uitwerking van het plan. De heer Kerkhoff complimenteert de heer Petter met zijn heldere presentatie van het plan.

De heer Vonk vraagt zich af wat er met de huidige beheerderswoning (van de familie Kat) wordt gedaan, omdat dit mogelijk ook oplossingsruimte in het plan biedt. De heer Petter laat weten dat de familie Kat zolang zij dit wenst in de woning kan blijven wonen. Pas nadat de familie uit de woning getrokken is zal dit bij het plangebied betrokken worden.

De heer Vonk vraagt zich ook af hoe de werkgroep Natuur vóór december 2012 een goed concreet advies kan geven over verbeteren van de natuurwaarden, wanneer de daarvoor vereiste onderzoeken pas in 2013 worden uitgevoerd ? Niet alle details over de bestaande natuur hoeven per direct bekend te zijn, maar wel de hoofdlijnen. Op onderdelen waarvan nog vrijwel niets bekend is, zoals de waterkwaliteit/visstand in de fortgracht en de waarden van het landje van Gruijters zou bij voorkeur dit jaar onderzoek kunnen worden gedaan. Voor de waterkwaliteit is nu nog gelegenheid om voor het eind van de zomer een onderzoek op te starten. De gespreksleider geeft aan uit te laten zoeken of, en zo ja wat daarvoor nu nog in gang kan worden gezet.

De gespreksleider dankt de deelnemers aan de werkgroep Natuur voor hun bijdragen en sluit de bijeenkomst.

VERSLAG

Bijeenkomst : 1^e werkgroep FORT EN OMGEVING
Datum : 4 september 2012
Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH
Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. N. van Goor	Programmamanager SvA Provincie Noord-Holland
Mw. I. v.d. Helm	Omwonende
Mw. J. de Jongh	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De Verontruste Spaarndammers / Stichting Krayenhoff
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw
Dhr. H. Koelman	Verontruste Spaarndammer (op persoonlijke titel)
Dhr. J. Pranger	Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder / Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam / Bewonersvereniging Wonen - Varen – Werken Zijkanaal B
Mw. J. Simons	Stichting Krayenhoff
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Krayenhoff
Dhr. H. Veenboer	Stichting gemaal de Velserbroek
Dhr. F. v.d.Veldt	Gemeente Velsen
Dhr. R. Verhoef	Stichting Menno van Coehoorn
Dhr. D. Wildeboer	Stichting MEGA (toehoorder)
Dhr. K. de Wildt	Stichting MEGA (toehoorder)
Mw. I. Smit – van der Hall	Verslaglegging

1. Opening en inleiding

De gespreksleider, de heer Van der Woude opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Er volgt een korte voorstelronde van de verschillende deelnemers aan deze werkgroep. Mevrouw De Jongh merkt op dat zij eerst met haar achterban (te weten de Vrienden van de forten van Spaarndam, De verontruste Spaarndammers en de Stichting Krayenhoff) zal moeten overleggen, voor zij zich kan verbinden aan afspraken, besluiten en/of resultaten in deze werkgroep. De heren Wildeboer en De Wildt zijn namens de stichting MEGA als toehoorders aanwezig en nemen een neutrale positie in. De heer De Wildt geeft aan dat de stichting MEGA een kennisorganisatie is en in dit proces een 'smeermiddelrol' zou kunnen vervullen. De heer Van der Woude onderstreept zijn rol als onafhankelijk gespreksleider in de werkgroepen.

De gespreksleider legt uit dat deze eerste bijeenkomst van de werkgroep Fort en omgeving, als doel heeft om gezamenlijk de bespreekpunten te bepalen, zodat het mogelijk wordt om efficiënt naar een advies toe te werken. Het is de bedoeling om vanuit een gedeeld vertrekpunt mee te denken / te discussiëren over de nadere uitwerking en invulling van het plan van Esbi Bouw op het onderdeel 'Fort en omgeving'. De input die in deze werkgroep naar voren wordt gebracht, wordt verwerkt in een advies aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw. Dit advies zal door het algemeen bestuur mee worden genomen bij de besluitvorming over het vervolg van de planuitwerking.

2. Agenda

De werkgroep Fort en omgeving komt gezamenlijk tot de volgende agenda voor deze avond:

- Afspraken maken over de manier waarop de werkgroep met elkaar zal overleggen.
- Benoemen van het kader en de uitgangspunten waarbinnen er door de werkgroep Fort en omgeving gewerkt zal worden.
- Introductie door de heer Petter van Esbi Bouw. Uitgangspunt hierbij is het plan van Esbi Bouw: Herontwikkeling Fort Benoorden Spaarndam. De belanghebbenden van deze vergadering worden uitgenodigd om naar aanleiding van de introductie op het Plan van Esbi bespreekpunten te formuleren.
- De werkwijze van de werkgroep Fort en omgeving te bespreken, die gericht is op het komen tot een advies aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw.

3. Afspraken over de manier waarop de werkgroep met elkaar zal overleggen:

- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om te luisteren naar elkaar en om respect te hebben voor elkaars standpunt door elkaar niet persoonlijk aan te vallen.
- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om andermans standpunt te begrijpen en elkaar op argumenten proberen te overtuigen.
- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om het eigen belang zo helder en scherp mogelijk naar voren te brengen.
- De leden van de werkgroep wordt gevraagd om te streven naar consensus.

4. Kader, uitgangspunten en werkwijze

Mevrouw Simons wil graag weten wat het kader is waarbinnen er door de werkgroep Fort en omgeving gewerkt wordt, welk opleveringsresultaat er van de werkgroep verwacht wordt en waarom. Ook wil mevrouw Simons weten wat er met het resultaat van de werkgroep wordt gedaan. De gespreksleider legt uit dat er voor de werkgroepen twee zaken als kader zijn genomen: het plan van Esbi Bouw en het Programma van Eisen. In de eerste bijeenkomsten van de andere werkgroepen heeft een aantal belanghebbenden gesteld dat het uitgewerkte plan van Esbi Bouw wat hen betreft niet kaderstellend kan zijn, omdat er door het Recreatieschap (nog) geen heldere besluitvorming over is genomen. RNH heeft daarop toegezegd om dit na te gaan en de belanghebbenden schriftelijk te informeren over de status en reikwijdte van de besluitvorming met betrekking tot het plan van Esbi Bouw. De voorzitter van het Recreatieschap heeft al eerder aangegeven dat het plan van Esbi Bouw samen met het Programma van Eisen het kader voor de werkgroepen vormt. Ter wille van duidelijkheid aan de werkgroepen is dit uitgangspunt nogmaals voorgelegd aan het algemeen bestuur van het recreatieschap. Mede vanwege het zomerreces en de wens om het voltallige bestuur zich hierover te laten uitspreken is er enige vertraging opgelopen. De verwachting is echter dat op zeer korte termijn de gewenste duidelijkheid aan de werkgroepen verschaft kan worden. Wat in ieder geval vaststaat is dat er een besluit is genomen dat niet zo maar is terug te draaien. Nu gaat het echter nog om duidelijkheid met betrekking tot de gestelde voorwaarden en duidelijkheid over de bandbreedte waarbinnen invloed kan worden uitgeoefend op het plan. RNH hoopt dat deze punten zo spoedig mogelijk helder gesteld kunnen worden en zal de belanghebbenden dan schriftelijk hiervan op de hoogte stellen.

Mevrouw De Jongh deelt een brief uit van 15 mei 2012, geschreven door de heer Ossel, Wethouder Openbare Ruimte en Groen van de gemeente Amsterdam, die is ingebracht in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 16 mei 2012. De heer Ossel stelt in deze brief dat er zijns inziens op korte termijn geen besluit kan worden genomen over de randvoorwaarden en dat het principebesluit pas na de zomer zal worden genomen in een vergadering op 14 november 2012. Mevrouw de Jongh stelt dat het voltallige bestuur op 16 mei heeft ingestemd met deze brief. De heer Verhoef merkt op dat mevrouw De Jongh, met het inbrengen van deze brief, de indruk wekt alles weer opnieuw ter discussie te willen stellen en daardoor het proces vertraagt. Mevrouw De Jongh legt uit dat zij de discussie in de werkgroep hiermee juist wil verhelderen door de letterlijke tekst van het besluit uit te

delen. De gespreksleider merkt naar aanleiding van de inbreng van mevrouw De Jongh op, dat zij in deze haar eigen interpretatie geeft van het besluit van het bestuur van het Recreatieschap. Dit besluit is namelijk anders verwoord dan de brief van de heer Ossel en het besluit van het bestuur is leidend. De gespreksleider onderstreept nogmaals het belang om het bestuur van het Recreatieschap zich met betrekking tot de besluitvorming duidelijk te laten uitspreken en te laten aangeven welke kaders er voor de werkgroepen gelden. De opzet van dit communicatietraject is gericht op het uitwerken van punten/zaken rond het voorliggende plan van Esbi Bouw. Dat neemt volgens de gespreksleider niet weg dat iemand daar een andere mening over kan en mag hebben en daardoor op een andere manier in het proces zit. Besluitvorming is volgens de gespreksleider nu eenmaal complex omdat er meerdere verschillende belangen zijn. De gespreksleider merkt tevens op dat de ervaring leert dat de definitieve besluitvorming over de uitvoering van een plan pas rond is op het moment dat men gaat bouwen. Mevrouw De Jongh wijst de leden van de vergadering erop dat het hier niet gaat om haar eigen standpunt, maar om het standpunt van de heer Ossel, bestuurslid van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude, tevens Wethouder Openbare Ruimte en Groen van de gemeente Amsterdam. Mevrouw Janssen vult aan dat er in de brief wordt gesproken over een principebesluit, maar dat dat niet wil zeggen dat het gaat om het besluit over het plan op zich. Het principebesluit dat voorlag had betrekking op het vaststellen of er aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Daarvan heeft Wethouder Ossel, één van de zes bestuurders van het Recreatieschap, gezegd dat hij eerst wil zien hoe onder meer het communicatietraject loopt, voordat hij wil bevestigen dat er aan de gestelde voorwaarden is voldaan. Meerdere bestuurders hebben al aangegeven van mening te zijn dat hun voorzitter helder is geweest door het plan van Esbi kaderstellend te noemen, samen met het Programma van Eisen. Maar de beheerorganisatie wil graag nog één maal checken of de voorzitter inderdaad namens alle partijen in het Recreatieschap heeft gesproken en daar zullen de belanghebbenden zo spoedig mogelijk uitsluitsel over krijgen.

Volgens de heer Verhoef biedt de planologische procedure, die later zal volgen, nog op meerdere momenten de gelegenheid tot inspraak op het plan. De heer Verhoef geeft aan deel te nemen aan deze werkgroep om ervoor te zorgen dat de belangen die zijn stichting behartigt zo goed mogelijk in het Plan van Esbi Bouw terug te vinden zijn. Mochten er zaken zijn waar zijn stichting het niet mee eens is, dan biedt de planologische procedure, later in het traject, nog voldoende wettelijke mogelijkheden om daar iets tegen te doen.

Mevrouw Simons wil graag het kader stellen waarbinnen de werkgroep Fort en omgeving werkt om te voorkomen dat er geen duidelijke lijn in zit. Volgens de gespreksleider zijn er drie thema's gedefinieerd en daaruit volgen drie verschillende werkgroepen; Fort en omgeving, Verkeer en Natuur. In deze werkgroepen worden allerlei uitwerkingszaken met betrekking tot het Plan van Esbi Bouw aan de belanghebbenden van deze drie werkgroepen gepresenteerd. Het bestuur van het Recreatieschap wil graag weten wat de belanghebbenden, goed beargumenteerd, aangepast zouden willen zien in het plan van Esbi Bouw. Van iedere werkgroep wordt een rapportage gemaakt en deze rapportages worden in een gemeenschappelijke vergadering besproken om de werkgroepen wederzijds te informeren en eventuele overlappen en/of strijdigheden te bespreken. Alle adviezen, voorstellen en opmerkingen van de werkgroepen worden in een rapport voorgelegd aan het bestuur van het Recreatieschap, waarna zij dit meeneemt in de besluitvorming over het vervolg van de planuitwerking door Esbi Bouw. De heer Pranger vraagt zich af wat de bandbreedte van het bestuur van het Recreatieschap is. Wellicht vragen de werkgroepen zaken die buiten de bandbreedte van het bestuur vallen en worden die zonder meer van tafel geveegd. Volgens mevrouw Janssen neemt Esbi Bouw niet alleen deel aan deze werkgroepbijeenkomst om haar plan toe te lichten, maar ook om naar concrete voorstellen van de belanghebbenden te luisteren; juist om te zien waar zij zaken kan veranderen of verbeteren. Zaken die mogelijk buiten de bandbreedte van de werkgroep vallen, maar waarvan de belanghebbenden vinden dat het bestuur van het Recreatieschap zich hiervan wel bewust moet zijn bij de besluitvorming zoals bepaalde consequenties van (de uitwerking van) het plan, kunnen uiteraard ook aan het bestuur van het Recreatieschap worden voorgelegd.

De gespreksleider stelt dat er door de werkgroepen bij het bestuur draagvlak kan worden gecreëerd voor hun visie en standpunten, als er sprake is van een constructieve opstelling en als de

wergroepen met kwalitatief goede argumenten komen. De heer Pranger merkt op dat de werkgroep zich moet realiseren dat het heel goed mogelijk is dat de verschillende werkgroepen tot verschillende adviezen aan het Recreatieschap kunnen komen omdat ze mogelijk tegengestelde belangen dienen. Mevrouw Janssen geeft aan dat er een laatste gezamenlijke bijeenkomst zal worden georganiseerd om samen met de andere werkgroepen van gedachten te wisselen. Dan kan ook de conclusie getrokken worden dat de verschillende belanghebbende partijen het niet met elkaar eens zijn geworden. Dat is ook een volwaardige conclusie.

Mevrouw Simons wil graag weten wat er precies onder de noemer 'Fort' valt. Volgens de gespreksleider gaat het om het fort zelf, het fort en omgeving, maar ook om het fort als cultureel erfgoed, en het fort met een functionele inrichting voor toekomstig gebruik. Mevrouw Simons geeft aan dat er meer voorbeelden zijn van cultureel erfgoed waar het plan van Esbi Bouw aan schampt zonder dat het direct het fort betreft. Dan gaat het bijvoorbeeld om het voorterrein en de liniedijk enzovoort.

Voor de heer Petter aan zijn introductie en presentatie van het plan begint wil mevrouw De Jongh graag nog het volgende aangeven:

Aangezien de definitie van het Fort en omgeving niet helemaal afgebakend is, merkt zij op dat Spaarndam geen onderdeel is van het Recreatiegebied Spaarnwoude. De dorpsraad van Spaarndam heeft hiervoor erkenning gekregen bij de oprichting van het recreatieschap. Redenen hiervoor zijn dat Spaarndam geen toeristische trekpleister wil worden en dat Spaarndam niet bestuurd wil worden door mensen waarop zij niet mogen stemmen. Zij is hierin in het gelijk gesteld vanwege het ondemocratische gehalte van de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR). Bij de oprichting van het Recreatieschap is ook afgesproken dat op een afstand van 1 kilometer rond Spaarndam, de inwoners van Spaarndam ook een belangrijke stem hebben in het gebied, daar het de omgeving van Spaarndam betreft en dat buiten de invloed van de WGR valt. Verder brengt mevrouw De Jongh in dat de gemeente Haarlem eerder heeft aangegeven dat zij geen medewerking verleent aan onderzoeken, dan wel oplossingen, over Haarlems grondgebied.

4. Introductie door de heer Petter van Esbi Bouw. Uitgangspunt hierbij is het plan van Esbi Bouw: Herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam.

De presentatie wordt op de website www.spaarnwoude.nl geplaatst.

5. De volgende vragen van de deelnemers aan de bijeenkomst werkgroep Fort komen voort uit de presentatie van de heer Petter van Esbi Bouw:

Esbi Bouw

- De muurschilderingen die in het fort op de kalklaag zijn aangebracht, worden aangetast als de ruimtes van het fort worden verwarmd. Esbi Bouw wil graag horen van de werkgroep c.q. in contact komen met specialisten om te onderzoeken of er een manier is om de muurschilderingen duurzaam te behouden.

Henk Koelman:

- In het plan van Esbi staat één munitiegebouw vermeld, maar er staan op het terrein verschillende soorten munitiegebouwen. Nu wordt er één type behouden, kunnen dat niet meer typen zijn? Hoe hard is de bestemming van de diverse lokalen, kunnen daar nog wijzigingen in worden aangebracht? Is de bestemming functioneel, is het waardevol genoeg om het te behouden. Wordt deze afweging gemaakt via input van mensen die er verstand van hebben?
- Wat gebeurt er met het smalspoor en tot welke locatie zal het hersteld worden?
- Tot wanneer zal de geschiedenis gaan? (1950 is genoemd).

Judith Simons

- De lijst met muurschilderingen die door ESBI is gemaakt, is niet compleet of schilderingen staan op de verkeerde plaats vermeld. Een aanvulling hiervan is noodzakelijk. ESBI wordt gevraagd om deze aanvulling zo spoedig mogelijk door te geven aan de Stichting Krayenhoff. Zodat, vóór de restauratie begint, de Stichting Krayenhoff deze alsnog in kaart kan brengen.
- Hoe blijft behouden wat nog niet ontdekt is, worden daar afspraken over gemaakt?
- Wat gebeurt er met zaken die tijdens de restauratie worden ontdekt?
- Er is nu bekend wat Esbi uit het plan heeft weggehaald, maar wat is er verder nog aan het plan toegevoegd?
- Hoe wordt er op toegezien dat alle grenspalen, ook die niet meer zichtbaar zijn, behouden blijven. Worden alle grenspalen die wel zichtbaar zijn, ook gerestaureerd?
- Wat is de status van het herstel van de waterhuishouding? Is er al duidelijkheid over de sluizen en gemalen en is dit in het basisbudget opgenomen? Er worden namelijk in de presentatie op 3 verschillende plaatsen verschillende aantallen genoemd. Of wordt dat pas later gedaan als er weer gelden beschikbaar zijn?
- Wat gebeurt er met de vleermuizen in het schervrije onderkomen en hoe zit het met de natte natuur?
- Er is gesproken over woningen 10 meter van de rand vandaan [*lees: 10 meter van de oever van de fortgracht vandaan*]. Mevrouw Simons neemt aan dat daarmee bedoeld wordt dat ook alle onderdelen die bij de woning horen onderdeel uitmaken van die 10 meter van de rand.
- Wordt er bij de restauratie gebruik gemaakt van duinzand dat niet kalkhoudend is? Daar moet wel onderzoek naar gedaan worden omdat het gebruikte zand juist niet kalkhoudend moet zijn.
- Wie gaat het bezoekerscentrum inrichten en welke specialisten hebben aangegeven dat zij graag hieraan willen meewerken?
- Er zijn facetten in het fort gecreëerd waarover twijfel is of het praktisch is en of het langdurig gebruikt zal worden. Daar zal over gediscussieerd moeten worden. Welke garanties worden hiervoor gegeven? Zullen verschillende delen van het fort gebruikt gaan worden waar ze in eerste instantie niet bedoeld waren? Dit om te voorkomen dat het fort wordt aangetast voor aanpassingen die niet gebruikt zullen worden.
- Zullen er muren worden uitgebroken of blijft alles intact? Zullen er doorgangen geboord worden? Bv. op de positie van het waslokaal is nu verblijfsruimte gepland. Deze ruimte is een afscheiding in een van de ruimtes. Hiermee zou de constructie van de ruimte drastisch aangetast worden.
- Zullen er toezeggingen worden gedaan dat er niet in de muren geboord zal worden en dat de originele muren overeind zullen blijven staan?
- Wat is de status van het fietspad over de Redoute?
- Blijven de bomen bij de toegangsweg (aan de Redoute) staan?

Rob Verhoef

- Mogelijkheden onderzoeken om subsidie via de Postcodeloterij te verkrijgen om een aantal overige zaken, die in het plan van Esbi Bouw zijn meegenomen, maar waarvoor niet direct financiële middelen beschikbaar zijn, te restaureren. Te denken valt aan de geschutskoepel, geschut en het zoeklicht uit WOII. Deze middelen kunnen op termijn beschikbaar komen zodat er later ook nog het een en ander gerestaureerd kan gaan worden.
- Wordt het bezoekerscentrum door specialisten ingericht en zoja door welke?
- Wat gaat er met de nevenbatterij in de liniedijk gebeuren?
- Zullen de stormdeuren gerestaureerd en gebruikt worden als ingang van het restaurant?
- Wordt het terreplein gebruikt als terras?
- Zullen er doorgangen geboord worden in het beton?

Kees de Wildt

- Hoe zit het met de strijdigheid tussen het stiltegebied rond het fort en het gebruik van de horeca in het fort? Daar bestaat een spanningsveld vanuit de verschillende benaderingen.

Jan Pranger

- Wat zullen de gevolgen van de inrichting van het fort zijn voor de directe omgeving van het fort? Waar wordt dit besproken?
- Verkeersmaatregelen voor Redoute en de linie.
- Een haag rondom het Landje van Gruyters heeft gevolgen voor de bewoners en voor de elementen die daar nu aanwezig zijn. Wat is de status?
- Bezoekers zetten hun auto op de parkeerplaats en moeten dan nog wel een stuk lopen naar de receptie. Hoe hard is de garantie dat mensen dan niet over Redoute gaan lopen of dat de parkeerplaats in de toekomst een ander plaats gaat krijgen?
- In de plannen zou ook sprake zijn van een pad naar de openbare weg. Wat is de status?
- Er wordt licht- en geluidsoverlast, zoals muziek door de horeca, verwacht voor de omwonenden. Hoe wordt dit voorkomen?
- Wat gebeurt er met het smalspoor en tot welke locatie zal het hersteld worden?
- Hoe zit het met de uitstraling van de ventilatie, aan welke kant staat de uitstroom hiervan?
- Hoe staat het met de garantie van Esbi Bouw dat het plan als zodanig wordt uitgevoerd en dat er gaandeweg de bouw / restauratie geen wijzigingen worden doorgevoerd?
- Graag ook specifieke aandacht voor het pas gerestaureerde inundatiemiddel. Helaas is het nu al weer beschadigd door het zware verkeer dat er langs rijdt.
- Hoe staat het met de uitvoering van het plan? Er zal een aantal vergunningen nodig zijn. Hoe lang duurt de aanvraag? Voor een aantal vergunningen zal de termijn langer zijn dan 6 weken.
- Hoe moet met het zware verkeer dat bouw materiaal aan zal gaan leveren, op de bouwlocatie komen? Is de huidige infrastructuur daar op berekend?
- De huidige bodem is te zacht. Als de vakantiewoningen worden gebouwd zal de bodem moeten worden aangepast en moet er grond worden aangeleverd. Hoe gaat dat zware materieel (aanvoer van al het benodigde zand) over de dijk vervoerd worden?
- Is er gedacht aan eventuele munitie die nog in de slotgracht ligt? De veiligheid van de mensen die aan het werk zijn komt mogelijk in gevaar.

Chris van der Veldt

- Waarom zal er maar één munitiegebouw worden gehandhaafd? Dat is een discussiepunt.
- Wat is de hoogte van de goot/boeihoorden van de verschillende type woningen en wat is de maximaal te bouwen hoogte?
- Hoe zullen de muurschilderingen geconserveerd worden?
- Hoe staat het met de archeologie en wat gebeurt er, als er tijdens de bouw vondsten worden gedaan?

Iris vd Ham

- Worden de bestaande dijken gehandhaafd?
- Blijft het huidige hek (van het munitiebos) bestaan?
- Wat gebeurt er met de bestaande bomen in het munitiebos?

Jolijt de Jongh

- Hoe staat het met de financiële duurzaamheid, is er een risico analyse gemaakt? Wat gebeurt er als de bezoekersaantallen teruglopen en het financieel niet meer rendabel?
- Hoe organiseren we de openbare toegankelijkheid van het erfgoed als geheel?

Frans van Rijn

- Is het mogelijk om de bezoekersstroom naar het fort in kaart te brengen? En is er een te verwachten bezoekersaantal?

Verder naar aanleiding van de presentatie:

Mevrouw De Jongh merkt op dat de bouwtekening van het Fort bezuiden Spaarndam, juni 1990, gemaakt is door de stichting waar zij zich voor inzet. Zij hebben ook gezorgd dat er fondsen beschikbaar kwamen en dat vrijwilligers van de stichting het Fort Bezuiden Spaarndam hebben kunnen restaureren. Mevrouw De Jongh merkt op dat het Recreatieschap Spaarnwoude al 15 jaar de inkomsten ontvangt van het Fort bezuiden Spaarndam. De heer Petter geeft aan dat de lijst met te restaureren onderdelen op de website van het recreatieschap zal worden gepubliceerd (www.spaarnwoude.nl). **ACTIE 1.**

Er is een lijst opgesteld waarop per onderdeel staat wat er door Esbi Bouw aan gedaan zal worden. Alle deelnemers zullen deze lijst toegestuurd krijgen. **ACTIE 2.**

Mevrouw Simons vraagt of de westzijde van het fortterrein leeg blijft. Volgens de heer Petter zal de westkant met een haag worden afgescheiden. De oostzijde van het fortterrein blijft toegankelijk.

6. De werkwijze van de werkgroep Fort en omgeving om te komen tot een advies aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap

Aangezien sommige aspecten van de aanpassingen door Esbi Bouw wat complexer liggen dan de andere en dat er daardoor verschillende belangen meewegen, spreekt de gespreksleider met de belanghebbenden van de werkgroep af dat alle gemaakte opmerkingen geclusterd zullen worden. Een lijst van deze punten zal aan de belanghebbenden worden opgestuurd zodat zij hierop kunnen reageren en deze kunnen aanvullen. Daarna verwerkt RNH dit in een totaaloverzicht, waarin ook de opmerkingen van Esbi Bouw op de gestelde vragen cq. opmerkingen en aandachtspunten worden aangegeven.

Mevrouw Simons informeert naar de tijdsspanne waarbinnen dit proces zich dient af te spelen.

Mevrouw Janssen legt uit dat in de bestuurlijke besluitvorming voorafgaand aan de bestuursvergadering van het Recreatieschap in december 2012, er in november 2012 een adviescommissievergadering plaatsvindt waarin de ambtenaren en de inhoudelijk deskundigen de stukken nogmaals inhoudelijk beoordelen. Het is dus zeer wenselijk om eind oktober/begin november de uitkomsten van de werkgroepen te hebben.

De gespreksleider zegt toe dat hij zich samen met RNH sterk wil maken om aan het bestuur van het Recreatieschap meer tijd te vragen mocht dat nodig blijken om tot een goed advies te komen. Hij vindt echter dat hij dit alleen legitiem kan doen als blijkt dat de werkgroepen er daadwerkelijk naar streven om tot een kwalitatief goed en constructief advies te komen.

Mevrouw Simons wil weten wanneer de informatie beschikbaar zal zijn over de kaders voor de werkgroepen. De gespreksleider geeft aan dat RNH haar uiterste best doet om dat zo snel mogelijk duidelijk te krijgen.

7. Geplande data voor de volgende bijeenkomsten van de werkgroep Fort en omgeving zijn

- Maandag 24 september om 19.30 uur.
- Maandag 15 oktober om 19.30 uur.

De gespreksleider brengt in herinnering dat er per deelnemende organisatie twee afgevaardigden kunnen worden uitgenodigd om aan deze werkgroep mee te doen. De organisaties kunnen zelf ook nog een reserve afgevaardigde aanwijzen. Hij verzoekt de afgevaardigden om dat onderling goed te regelen.

8. Rondvraag

Mevrouw De Jongh: Kan er nog een reactie gegeven worden op de in de vakantieperiode gemaakte verslagen van de werkgroep? Dat is niet het geval. De verslagen die van de diverse werkgroepen worden gemaakt zullen naar de deelnemende partijen worden gestuurd zodat zij er op kunnen

reageren. Nadat de reacties in de verslagen zijn verwerkt worden ze gepubliceerd op www.spaarnwoude.nl en zijn ze vastgesteld. Het is dan niet meer mogelijk om ze te veranderen. Op het moment dat er sprake is van een dispuut over wat er tijdens de werkgroepen gezegd is, dan hakt de gespreksleider de knoop door.

Mevrouw Van Goor merkt op dat het plan van Esbi Bouw naar haar mening sterk verbeterd is en dat dit volgens haar de waarde van het restauratietraject zeker ten goede zal komen.

9. Afsluiting

De voorzitter dankt de deelnemers aan de werkgroep Fort en omgeving voor hun constructieve bijdrage en kwalitatieve inbreng en sluit de vergadering.

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 3426
www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Retouradres: BDA, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van het
Recreatieschap Spaarnwoude

Datum

15-5-2012

Ons kenmerk

Behandeld door

Niek Bosch

Doorkiesnummer

020 255.1543

E-mail

n.bosch@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

Standpunt Fort Benoorden t.b.v. AB Recreatieschap Spaarnwoude

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voorafgaande aan de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude op 16 mei a.s. informeer ik u over mijn standpunt aangaande Fort Benoorden. Dit aangezien ik helaas verhinderd ben deze vergadering zelf bij te wonen. Raadslid T. Combrink zal mij vervangen.

Op 30 september heb ik tijdens het AB de volgende vier voorwaarden verbonden aan een positief standpunt ten aanzien van de ontwikkeling van Fort Benoorden Spaarndam door ontwikkelaar ESBI Bouw:

1. De Pitch en Puttbaan wordt uit de plannen geschrapt;
2. Er wordt een second opinion uitgevoerd met betrekking tot de verwachte verkeersstromen door Spaarndam;
3. Uitvoering van het plan moet leiden tot netto toename van waardevolle natuur;
4. Er wordt een communicatieplan opgesteld waarin duidelijk wordt gemaakt hoe de bewoners en belanghebbenden te betrekken bij de te nemen vervolgstappen.

Op dit moment kan m.i. nog geen uitsluitsel worden gegeven over alle vier de voorwaarden met als uitzondering de Pitch en Puttbaan, waar aan is voldaan. Om deze reden en aanvullende informatie die ik heb ingewonnen stel ik voor dat we de ruimte nemen om het principebesluit over de zomer te tillen.

Ten aanzien van de te verwachten verkeersstromen heb ik nog een extra advies ingewonnen die de resultaten van het Grontmij rapport toetsen en bevestigen. Uit dit onderzoek komt ook naar voren dat er wel additionele (verkeers)maatregelen getroffen moeten worden die de al bestaande verkeersproblematiek in de kern van Spaarndam ontlasten. Dit advies van Arnoud Mouwen Advies vindt u bijgevoegd. In dat kader zou ik het AB willen vragen te kijken c.q. onderzoek te doen naar extra

maatregelen die meer zekerheid bieden aangaande de ontlasting van de dorpskern, bovenop de maatregelen zoals ESBI Bouw die nu in haar plannen meeneemt (verbreding van de ontsluiting via de Westlaan, afsluiten Redoute voor autoverkeer en optimaliseren bewegwijzering van en naar het fort).

Het communicatieplan heeft lang op zich laten wachten en is nog niet met de bewoners en belanghebbenden besproken. Hoewel de in het communicatieplan aangekondigde acties de gebrekkige communicatie in het voortraject lijken te compenseren, wil ik van het uitvoeringstraject eerst resultaten van professionele en open communicatie zien alvorens een akkoord te geven op deze door Amsterdam gestelde voorwaarde. Wel gaat Amsterdam dus akkoord met het communicatieplan zelf (beslispunt 8b.1) en het voorstel om de uitvoering via het recreatieschap en ESBI Bouw te laten verlopen (beslispunt 8b.3). Er vanuit gaande dat door het Recreatieschap daadkrachtige aansturing plaatsvindt en de uitvoering van de communicatie nu ook adequaat wordt opgepakt.

Uit het communicatieplan valt af te leiden dat medio mei/ juni verdere invulling wordt gegeven aan het plan dat moet leiden tot een netto toename van waardevolle natuur. De gesprekken hierover en uitwerking ervan wil ik afwachten, alvorens een akkoord te geven op de vraag of er al dan niet voldaan is aan deze natuurcompensatie voorwaarde.

Met vriendelijke groet,

Freek Ossel
Wethouder Openbare Ruimte en Groen

Advies over de verkeerskundige aspecten van het plan Fort Benoorden Spaarndam

Document	Advies
Status	Definitief
Opdrachtgever	DRO Amsterdam
Projectnaam	Advies over de verkeerskundige aspecten van het plan Fort Benoorden Spaarndam
Projectnummer	O/2012002/am
Datum	08/05/2012

Arnoud Mouwen Advies
Mr. Reijnstlaan 7
1181 PR Amstelveen
Tel. 06-22808517
Info@mouwenadvies.nl
www.mouwenadvies.nl

Advies over de verkeerskundige aspecten van het plan Fort Benoorden Spaarndam

1. Inleiding

Er zijn plannen ontwikkeld om het Fort Benoorden Spaarndam te renoveren en de onmiddellijke omgeving ervan te herontwikkelen. In het gebied komen volgens dit plan twee nieuwe functies, namelijk een bezoekerscentrum en een recreatiepark met 83 vakantiewoningen. Deze functies trekken extra verkeer aan. Er is een aantal studies verricht om de verkeerskundige consequenties van de plannen te beoordelen (zie overzicht van referenties). De dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam heeft aan Arnoud Mouwen Advies gevraagd om advies te geven over de verkeerskundige situatie.

Dit advies beperkt zich tot verkeerskundige aspecten en richt zich vooral op het definitieve rapport van de Grontmij van 28 maart 2012. Voor een goed begrip van het proces en de achtergronden zijn voor dit advies ook eerdere studies en reacties bekeken. Chronologisch betreft dit:

- Oranjewoud, *Herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam: visie en planuitwerking*, 15 juni 2011.
- Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam (*Beeoordeling verkeersstudie Oranjewoud*, J. Spranger, 29 juli 2011).
- De reactie van Oranjewoud (6 september 2011) op de beoordeling van de Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam.
- diVV Amsterdam, *second opinion verkeersstudie Fort Benoorden en omgeving*, 6 september 2011.
- Het besluit van 30 september van het AB van het Recreatieschap Spaarnwoude, waarin wordt aangekondigd dat er een (tweede) second opinion op het verkeersonderzoek van Oranjewoud zal worden verricht.
- Het concept rapport van het bureau Grontmij dat is ingehuurd om de second opinion te verrichten (*Verkeersgeneratie ontwikkeling Fort benoorden Spaarndam*, 1 maart 2012).
- De reacties van diverse bewoners en belangengroepen op het concept rapport van Grontmij (*verslagen van de bijeenkomsten op 7 en 14 maart*).
- Het door Grontmij aangepaste rapport (*Verkeersgeneratie ontwikkeling Fort benoorden Spaarndam*, 28 maart 2012).

Het onderhavige advies beperkt zich tot de grootste discussiepunten. Het betreft de gebruikte aannames, de verkeersgeneratie, de verkeersdistributie en de consequenties voor de gevoelige omgeving van het dorp Spaarndam.

2. Aannames en uitgangspunten

Bij het maken van prognoses is het cruciaal dat van de juiste uitgangspunten wordt gebruik gemaakt, want per definitie wordt de kwaliteit van de prognoses bepaald door de kwaliteit van de uitgangspunten. Liefst dienen aannames gebaseerd te zijn op ervaringscijfers. Grontmij gebruikt gekende en betrouwbare bronnen om de verkeersgeneratie op te baseren (o.a. CROW, 272) en gebruikt ook alle beschikbare tellingen en kentekenonderzoeken. De door Grontmij gehanteerde basis voor de analyses (verkeersbelastingen voor het drukste uur) is correct. Met dit drukste moment wordt de maximale belasting van het verkeersnetwerk in beeld gebracht. In dit geval zal de vervoerspiek op het drukste uur in de drukste maand (juli) op een wisseldag (vrijdag) tussen 15.00 en 16.00 uur ontstaan.

Opmerkelijk is dat Grontmij op pagina 20 aangeeft over ervaringscijfers te beschikken die echter niet worden gebruikt in de analyse. Het ware beter geweest als deze ervaringscijfers als de base case gehanteerd zouden zijn en de door Grontmij gehanteerde aannames als gevoeligheidsanalyse zou zijn gepresenteerd. In hoofdstuk 3 zal hierop worden terugkomen.

3. Verkeersgeneratie

Voor het bepalen van de verkeersgeneratie van het park en het bezoekerscentrum zijn meerdere methodes mogelijk. Naar onze mening geeft de methode die Oranjewoud gebruikt een onderschatting van het aantal auto's dat de plannen genereert. De methode van CROW (gebruik van kentallen) is van nut indien veel input (zoals de samenstelling van de bungalows) nog onbekend is. In dit geval is de samenstelling van de bungalows exact bekend en kan de verkeersgeneratie het beste worden bepaald door uit te gaan van dit gegeven. Maximaal kunnen de 83 bungalows in het park 592 bezoekers huisvesten. Voor het bepalen van de verkeersgeneratie zijn dan nog slechts aannames nodig voor de bezetting van de bungalows, voor het tijdstip van aankomst en voor de gemiddelde autobezetting.

Voor deze drie kengetallen hanteert Grontmij de volgende aannames:

1. De bungalows worden voor 100% bezet;
2. Alle verblijfsrecreanten komen op een wisseldag tussen 15.00 uur en 16.00 uur aan per auto.
3. De gemiddelde autobezetting is 3 personen.

Met deze aannames berekent Grontmij een verkeersgeneratie van 225 motorvoertuigbewegingen richting het fort in het drukste uur, drukste maand.

Zoals boven opgemerkt is het opvallend dat Grontmij kennelijk ook beschikt over ervaringscijfers die naar verwachting de werkelijkheid voor Fort Benoorden beter benaderen. Die ervaringscijfers zijn:

1. De bungalows worden in praktijk voor 85% bezet.
2. 50% van de verblijfsrecreanten komt op een wisseldag tussen 15.00 uur en 16.00 uur aan per auto.

NB. De aanname voor de gemiddelde autobezetting is niet door Grontmij aangepast. Omdat deze cruciaal is, hebben wij die daarom gecheckt aan de hand van het Continu Vakantie Onderzoek 2010, zoals bewerkt door het CSTT. Hieruit blijkt dat de gemiddelde autobezetting voor korte vakanties naar bungalowparken 3,1 is.

Indien deze ervaringscijfers worden gebruikt resulteert een verkeersgeneratie ten gevolge van de plannen van 100 motorvoertuigbewegingen richting het fort in het drukste uur, drukste maand.

Conclusie verkeersgeneratie

De prognoses van Grontmij voor het verkeer dat op een wisseldag door de bungalows, het bezoekerscentrum en de werknemers wordt gegenereerd (225 motorvoertuigbewegingen per uur) representeert de bovenkant van de bandbreedte en zal naar verwachting slechts op 1 of 2 dagen van het jaar daadwerkelijk optreden.

4. Verkeersdistributie

De discussie voor verdeling van dit extra autoverkeer over de wegen in de omgeving van het Fort concentreert zich op veronderstellingen over de verhouding van de verkeersafwikkeling over de gewenste route door Haarlem (Vondelweg/Vergierdeweg) en de ongewenste route door het hart van Spaarndam (Visserseinde/ IJdijk). Het gedrag van automobilisten laat zich moeilijk voorspellen en is afhankelijk van allerlei subjectieve factoren. Het is daarom in dit soort situaties verstandig om met een gevoeligheidsanalyse de consequenties van de uitersten te bepalen. Dit is exact wat Grontmij doet. Op basis van aannames over de herkomsttrichting van het verkeer voor het Fort, wordt aangenomen dat tussen de 25 en 58% van het extra verkeer door Spaarndam zou kunnen komen en dus respectievelijk 75 en 42% de route via Haarlem neemt. Naar onze mening zit in deze marge voldoende speelruimte om de onzekerheid over het route-advies van routeplanners en autonavigatie systemen te verdisconteren. Uitgaande van de generatie van 225 motorvoertuigbewegingen per uur op topdagen, zal het aantal extra motorvoertuigbewegingen per uur ten gevolge van de planontwikkeling door de kern van Spaarndam tussen de 55 en 130 bedragen.

5. Consequenties en maatregelen

Er komt door het plan dus extra autoverkeer op de wegen in het plangebied. De Westlaan zal hiervoor (zoals voorzien in het plan) moeten worden verbreed. De capaciteit van Visserseinde/IJdijk, Spaarndammerdijk en Lagweg is momenteel al onvoldoende om de huidige hoeveelheid verkeer af te wikkelen. De overige wegen in het plangebied hebben voldoende capaciteit om het extra verkeer af te wikkelen.

In onderstaande tabel zijn de marges in beeld gebracht voor de meest gevoelige wegvakken.

Absolute toename (mvt/uur)	Intensiteit 2011 (mvt/uur)	25% door Spaarndam		58% door Spaarndam	
		Grontmij boven	Grontmij realistisch	Grontmij boven	Grontmij realistisch
Visserseinde en IJdijk	610	55	25	130	58
Spaarndammerdijk	70	5	3	42	19
Lagweg	160	5	3	42	19
Procentuele toename		25% door Spaarndam		58% door Spaarndam	
		Grontmij boven	Grontmij realistisch	Grontmij boven	Grontmij realistisch
Visserseinde en IJdijk		9%	4%	21%	9%
Spaarndammerdijk		7%	4%	60%	27%
Lagweg		3%	2%	26%	12%

Geconstateerd kan worden dat in het meest gunstige geval 25 extra motorvoertuigbewegingen in het drukste uur door Spaarndam zullen gaan (toename van 4%) en in het meest ongunstige geval 130 extra motorvoertuigbewegingen (21% extra). In alle gevallen gaat het op deze gevoelige plekken om aanzienlijke toenames en het is naar onze mening een onjuiste voorstelling van zaken om de hinder van het verkeer uit te drukken als het 'extra aantal auto's per minuut', zoals in de Grontmij-rapportage gebeurt.

Bij deze cijfers dient de kanttekening geplaatst te worden dat naar onze mening het meest zwarte scenario –als het zich al voordoet- maximaal op 1 of 2 dagen per jaar zal optreden. In alle gevallen zal de piek die het park geneert beperkt zijn tot de wisseldagen. Het park zal op andere dagen ook wel verkeer genereren, maar in veel minder mate. Hiermee is de verkeersgenererende werking van dit plan niet te vergelijken met die van een woonwijk zoals Spaarne Buiten.

Het plan zal in alle gevallen extra verkeer door de kwetsbare dorpskern van Spaarndam genereren. De vraag is of dit erg is. Om een antwoord hierop te krijgen verwijzen we naar een uitspraak van de Raad van State. De Raad van State heeft inzake het bouwplan van de woonwijk Spaarne Buiten uitgesproken dat een aantal toegangswegen niet breed genoeg is en waarschijnlijk ook niet breder gemaakt kunnen worden. De uitspraak gold specifiek voor de Spaarndammerdijk en Lagweg, maar is naar onze mening ook van toepassing op Vissereinde/IJdijk indien het plan voor Fort Benoorden aan de Raad ter toetsing voorgelegd zou worden.

Conclusies

- De prognose van Grontmij zijn correct en geven wat de verkeersgeneratie betreft waarschijnlijk de bovenkant van de bandbreedte.
- De verdeling van het verkeer over de wegen kent een grote mate van onzekerheid, waarbij de waarheid nu niet te voorspellen is; de aannames van Grontmij kunnen bewaarheid worden, maar ook die van d'VV of de 'worst case' van de bewoners.
- In alle gevallen leidt het plan zonder extra maatregelen tot extra verkeer op de wegen die dat volgens de Raad van State niet aankunnen.
- Op die wegen dienen dus extra maatregelen getroffen te worden.

Advies

Bovenstaande impliceert dat het plan alleen doorgaan kan vinden als er additionele (verkeers)maatregelen getroffen zouden worden die de kern van Spaarndam ontlasten. Als bijlage is een overzicht van mogelijke maatregelen opgenomen.

Bijlage, Groslijst maatregelen

Gedragsmaatregelen:

- Spreiden van de aankomsten in het park door de gasten op de wisseldag 'time slots' te geven (met garantie dat ze dan ook snel geholpen worden). Nu aanname: meeste aankomsten zijn tussen 15.00 en 16.00 uur.
- Veel aandacht voor goede routeverwijzingen en ook in foldermateriaal van Landal hier veel aandacht aan schenken, zodat de automobilisten de gewenste route door Haarlem kiezen.
- Stimuleren fietsgebruik tijdens verblijf, bijvoorbeeld door gratis fietsen ter beschikking te stellen als de gasten gedurende hun verblijf de autosleutels inleveren (goede ervaringen op Veluwe mee opgedaan).
- Met navigatiesysteemmakers in gesprek gaan (zaak van lange adem).
- Zorg dat belevertijden van leveranciers (vrachtverkeer) niet met de bezoekersstromen mengen.

Verkeersmaatregelen:

- Visserseinde/IJdijk gedurende vrijdagmiddag in noordelijke richting alleen voor bewonersverkeer openstellen. Handhaven via kentekenregistratie en flitspalen.
- Maatregelen om het sluipverkeer uit Spaarndam te weren.
- Gegeven de complexe problematiek evt. overwegen om toch nog eens naar ontsluiting via de Genieweg (onder de A9 door) te kijken al gaat dit waarschijnlijk gepaard met grote en dure infrastructurele ingrepen.

NB: verkeersbeperkingen zullen tzt. in de software updates van de navigatiesystemen worden opgenomen, dus verwachting is dat probleem op termijn minder wordt.

VERSLAG

Bijeenkomst : 2^e werkgroep **NATUUR**

Datum : 6 september 2012

Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH
Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. A. Bloem	Coördinator vogeltellingen Landje van Gruijters
Dhr. Ch. Braat	Stichting Ecologisch Beheer
Mw. M. Verlouw	Stichting Ecologisch Beheer
Mw. J. van Dijk	Voorzitter bestuur IVN Zuid-Kennemerland
Mw. J. de Jongh	Stichting Krayenhoff / Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Dhr. H. Kerkhoff	Coördinator werkgroep natuurbelangen IVN Zuid-Kennemerland
Dhr. R. Leblanc	Kerkuilenwerkgroep
Dhr. J. Pranger	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Dhr. H. Rozestraten	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Dhr. H. Nijenhuis	Ecoloog gemeente Haarlemmermeer
Mw. A. Blokker	Ecoloog DRO gemeente Amsterdam
Dhr. D. Vonk	Ecoloog gemeente Haarlem
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw bv
Mw. I. Smit – van der Hall	Verslaglegging

1. Opening en inleiding

De gespreksleider opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. In een korte voorstelronde stellen de nieuwe deelnemers aan deze werkgroep zich aan elkaar voor. De (stads- en polder)ecologen zijn gevraagd om ter ondersteuning deel te nemen aan de werkgroep en zullen vanuit die rol geen standpunt namens hun gemeente aangeven of innemen. Zij zijn er om de werkgroep te faciliteren, vragen te beantwoorden en, indien nodig, aanvullingen te geven. Het verslag van de bijeenkomst wordt na vaststelling op de site www.spaarnwoude.nl gepubliceerd. Aan de werkgroep wordt gevraagd om binnen een week eventuele opmerkingen op het conceptverslag door te geven aan RNH, opdat deze verwerkt kunnen worden. Na verwerking van de opmerkingen, kan het verslag als definitief verslag op de website worden geplaatst.

De vergadering vraagt of het Plan van Esbi Bouw kaderstellend is. Volgens de gespreksleider zijn er twee zaken kaderstellend: het Plan van Esbi Bouw en het Programma van Eisen. Een aantal belanghebbenden gaf in de eerdere vergadering van de werkgroep aan van mening te zijn, dat het Plan van Esbi niet kaderstellend kan zijn, omdat hier door het Recreatieschap (nog) geen heldere besluitvorming over is genomen. RNH heeft daarop toegezegd om dit na te gaan en de belanghebbenden schriftelijk te informeren over de status en reikwijdte van de besluitvorming met betrekking tot het plan van Esbi Bouw. De voorzitter van het Recreatieschap heeft al eerder aangegeven dat het plan van Esbi Bouw samen met het Programma van Eisen het kader voor de werkgroepen vormt. Ter willen van duidelijkheid aan de werkgroepen is dit uitgangspunt nogmaals voorgelegd aan het algemeen bestuur van het recreatieschap. Mede vanwege het zomerreces en de wens om het voltallige bestuur zich hierover te laten uitspreken is er enige vertraging opgelopen. De

verwachting is echter dat op zeer korte termijn de gewenste duidelijkheid aan de werkgroepen gegeven kan worden. Wat in ieder geval vaststaat is dat er een besluit is genomen dat niet zo maar is terug te draaien. Nu gaat het echter nog om duidelijkheid met betrekking tot de gestelde voorwaarden en duidelijkheid over de bandbreedte waarbinnen invloed kan worden uitgeoefend op het plan. RNH hoopt dat deze punten zo spoedig mogelijk helder gesteld kunnen worden en zal de belanghebbenden hier dan direct over informeren.

Mevrouw De Jongh reikt een brief uit die op 15 mei 2012 door de heer Ossel, Wethouder Openbare Ruimte en Groen van de gemeente Amsterdam aan het recreatieschap is gezonden en op 16 mei in het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap is besproken. Mevrouw de Jongh wil met de inbreng van deze brief duidelijkheid scheppen, door de letterlijke tekst van het besluit van het Algemeen Bestuur van 16 mei 2012 uit te delen. Zij meldt dat het voorstel van deze brief met algemene stemmen is aangenomen in het Algemeen Bestuur van 16 mei en dat velen hierbij aanwezig waren. In de brief is ook de basis van het communicatietraject genoemd. Verder geeft zij aan dat naast het besluit ook een gunningbrief bestaat tussen het schap en Esbi Bouw. Zij adviseert de gespreksleider om als procesbegeleider de "aap van deze" brief niet op zijn schouders te nemen, omdat daarvoor de verkeerde mensen aan tafel zitten. Zij adviseert om deze brief niet bij RNH neer te leggen maar bij instanties die daar meer ervaring mee hebben, zoals de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland. De gespreksleider geeft nogmaals aan dat de belanghebbenden zo snel mogelijk door het algemeen bestuur, de bevoegde instantie, schriftelijk worden geïnformeerd over de status en reikwijdte van de besluitvorming met betrekking tot het plan van Esbi Bouw. Om de overige werkgroepleden in de gelegenheid te stellen zich een eigen mening te vormen, met betrekking tot de brief van de gemeente Amsterdam en de besluitvorming door het algemeen bestuur van het recreatieschap, heeft RNH nogmaals het overzicht van de door het algemeen bestuur genomen besluiten met betrekking tot de herontwikkeling van Fort benoorden Spaarndam (dat ook als bijlage bij de startnotitie zat) uitgedraaid.

De heer Rozestraten meent dat de verwarring ontstaan is, omdat de besluitvorming volgens hem niet duidelijk is en traag verloopt en deze voor een groot aantal belanghebbenden verregaande consequenties heeft. De gespreksleider heeft daar alle begrip voor en legt uit dat het bestuur haar verantwoordelijkheid neemt en zo spoedig mogelijk de gewenste duidelijkheid zal geven. Hij merkt op dat het tijdspad voor de werkgroepen vrij krap is, maar dat hij vermoedt dat als blijkt dat de werkgroepen constructief verlopen en er positieve resultaten geboekt kunnen worden, waarvoor de werkgroep wat meer tijd nodig blijkt te hebben, het bestuur het verzoek tot meer tijd waarschijnlijk niet zo snel zal afwijzen. De heer Pranger is van mening dat het Recreatieschap eerst een beslissing moet nemen over wat er nu kaderstellend is, alvorens de verschillende werkgroepen met een eenduidig advies kunnen komen. Volgens de heer Pranger heeft de gespreksleider, als voorzitter van deze vergadering, die verantwoordelijkheid ook, maar neemt hij deze niet. De heer Pranger wijst op de startopdracht voor deze avond; "de drie verschillende themagroepen krijgen een duidelijk opdracht en randvoorwaarden mee". De heer Pranger is van mening dat niet duidelijk geformuleerd is wat de precieze opdracht inhoudt en hij wil graag weten wat het Recreatieschap nu eigenlijk van de belanghebbenden verwacht. Volgens hem is er te weinig duidelijkheid wat verwarring met zich meebrengt en is er helaas alleen nog maar sprake van een wensenlijst zonder enige samenhang, opgesteld door de belanghebbenden die geen randvoorwaarden hebben gekregen waarbinnen zij kunnen werken. Volgens mevrouw Janssen heeft het Recreatieschap aangegeven dat voor wat betreft het thema Natuur, Esbi Bouw moet komen met een uitgewerkt plan voor de extra toevoeging van waardevolle natte natuur, in overleg met deskundigen en belanghebbenden. De werkgroep kan Esbi Bouw input geven, zodat zij met een uitgewerkt plan kan komen waarin zoveel mogelijk punten, ingebracht door de belanghebbenden, zijn verwerkt. .

De heer Pranger wijst op een opdracht met criteria waaraan voldaan moet worden om te toetsen of de opdracht goed wordt uitgevoerd. Volgens hem is deze opdracht er niet. De gespreksleider meent dat die opdracht er wel degelijk is, waarbij het Plan van Esbi Bouw als kader wordt aangegeven, maar dat enkele werkgroepleden dit kader ter discussie hebben gesteld. De heer Pranger is het niet met de gespreksleider eens en geeft aan dat hij van het algemeen bestuur van het Recreatieschap een

duidelijke opdracht wil hebben. Mevrouw Van Dijk merkt op dat de opdracht voor de werkgroep al is gegeven in de uitnodigingsbrief voor de werkgroep Natuur, waarin de volgende opdracht staat:

"Maak een concreet, door partijen gedragen plan over de invulling van het terrein met natte natuur. De invulling betekent een versterking/verbetering ten opzichte van de huidige situatie. In dit plan komen onder meer doel, soorten en toegankelijkheid aan bod."

Mevrouw Janssen vult aan dat de werkgroep de opdracht uiteraard ook breder kan trekken. De werkgroep hoeft zich niet alleen te focussen op de 9 hectare extra waardevolle natte natuur, maar kan ook adviezen en/of waarschuwingen aan het bestuur meegeven over zaken die buiten het plangebied liggen (bv. Landje van Gruijters) als de werkgroep het wel van groot belang vindt om het bestuur hierover te adviseren en/of consequenties van de uitvoering van het plan hiervoor aan te geven. Mevrouw De Jongh stelt in reactie hierop voor om uit te gaan van het besluit van het AB, zoals volgens haar is verwoord in de brief van Amsterdam, en te kijken naar de netto toename van de waardevolle natuur, waarbij dus de totale natuurwaarde verbeterd dient te worden. Er wordt natuur aangetast en dat zal elders in het gebied gecompenseerd moeten worden. De heer Vonk meent dat er uitdrukkelijk gesproken wordt over het gebied tussen het Zijkanaal en de weg langs de Westbroekplas. Dit gaat dus verder dan het plangebied van Esbi Bouw. De heer Petter stelt voor om als uitgangspunt het gebied dat in de MER wordt genomen aan te houden. Om te komen tot een scherpere afbakening van het geografische aandachtsgebied waar de werkgroep zich op wil richten, wordt een gebiedskaart op tafel gelegd, waarop de gebiedsgrens wordt aangegeven.

De gespreksleider vat de discussie als volgt samen: De werkgroep zal kijken naar een breder terrein dan alleen het plangebied waarop het plan van Esbi Bouw betrekking heeft. De effecten die de herontwikkeling van het fort en de omgeving zouden kunnen hebben op de natuur in de bredere omgeving van het plangebied zal worden bekeken en ook de compensatie van de natuur zal meegenomen worden. De heer Rozestraten merkt op dat hij van mening is dat er te vrijblijvend en onzorgvuldig besloten wordt om vast te stellen waar de grenzen liggen.

De leden van de werkgroep komen tot de volgende bepaling van de grenzen van het genoemde gebied:

- Plangebied Esbi Bouw (fortterrein, munitiebos en extra hectares natuur)
- Hekslootpolder
- Westbroekpolder, inclusief Westbroekplas tot de Dammersweg
- Terrein IJclub Nova Zembla
- Landje van Gruijters en aanpalend gebied tot aan het zijkanaal
- Oude Spaarndammerpolder

Daarbij worden invloeden vanuit de omgeving op het gebied meegenomen.

De gespreksleider merkt op dat het de bedoeling is om in de werkgroep 'Natuur' vanuit een gedeeld vertrekpunt mee te denken en te discussiëren over de nadere uitwerking en invulling van het plan van Esbi Bouw op het onderdeel Natuur. De input die in de drie werkgroepen naar voren wordt gebracht, wordt verwerkt in één advies aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap over de uitwerking van het plan door Esbi Bouw. Dit advies zal door het algemeen bestuur mee worden genomen bij de besluitvorming over het vervolg van de planuitwerking.

Wat de omvang van schade voor de natuur als gevolg van de herontwikkeling is en 'of' en 'hoe' deze schade gecompenseerd gaat worden is de centrale vraag in de discussie. Zodra er zicht op is wat de verstoring in het gebied zal zijn en wat het plan uiteindelijk aan natuurwaarden kan opleveren, kan een afweging worden gemaakt. Deze afweging kan als rode draad gebruikt worden in het advies van de werkgroepen aan het algemeen bestuur van het Recreatieschap.

2. De verschillende clusters

RNH heeft een aanzet gedaan de verschillende vragen en opmerkingen te clusteren in thema's. De werkgroep zal ook nog kijken naar de verdeling. De thema's worden verder aangevuld en uitgebreid met de volgende punten:

A) Algemeen:

10. Aanvullen: En wie wordt de beheerder van het terrein.

Verder toevoegen:

- Welke verstoringen zullen er komen op de omgeving en natuur door de komst van 1200 overnachtingplaatsen?
- Overzicht van de verstoring van de natuur door wandelaars, fietsers, autoverkeer en huizenbezoekers?
- Omvang van de aantasting van de stilte in het gebied?
- Inventarisering van de verstoring door lichtwerking?
- Verstoring door onderbreking van de verbindingroutes van de EHS. Het munitiegebied ligt op een kruising van verschillende banen van de EHS.
- De versnippering van het gebied.
- Waardevolle gradiënten worden onderbroken, wat is het effect daarvan?
- Hoe staat het met de financiële duurzaamheid, is er een risico analyse gemaakt? Wat gebeurt er met het fort als de bezoekersaantallen teruglopen en het financieel niet meer rendabel is om het fort geopend te houden? En wordt met het effect hiervan voor de natuurwaarde rekening gehouden?
- Welke verstoringen treden op door de transportroutes over het terrein?
- Wat is het effect van uitwaaiers van bezoekers in de omgeving?
- Uitwisseling van bezoekers aan andere gebieden. Het fort zal niet alleen de bezoekers van het bungalowpark aantrekken maar ook mensen uit de omgeving die specifiek voor het fort komen. Intensivering van het recreatiegebied, wat is het effect?
- Toename van de horeca, wat is het effect op de natuur? (overlast door licht en geluid etc.)

B) Landje van Gruijters:

Verder toevoegen:

- Diersoorten.
- Verloren gaan van het overzicht van het landschap.
- Hebben er landschapsarchitecten meegewerkt aan het Plan van Esbi en wat is hun visie?
- Veranderingen per gebied en in het landschap in het algemeen.
- Hoe gaat men in de toekomst om met het beheer van het Landje van Gruijters en de nieuwe natte natuur en hoe verhoudt zich dit tot elkaar. Dit heeft te maken met welke biotopen men wil nastreven, dat vraagt om afgestemd beheer.

Invoegen: Welke effecten heeft dit in de totale afweging van compensatie.

Invoegen: Vogels en overige diersoorten:

- Let op de aparte juridische status van een aantal diersoorten.

Invoegen: Nieuwe natte natuur

Invoegen: Herinrichting van het bos

- Wat en hoeveel gaat er precies gekapt worden?
- Wat zijn de consequenties van het bouwrijp maken van het gebied op het bos? Heeft Esbi Bouw daar gegevens over, dan is het inschatten van de gevolgen beter mogelijk.

C) Diersoorten:

Verder toevoegen:

- Wat is de omvang van de schade en hoe wordt deze schade gecompenseerd?
- Vleermuizen vragen om amberkleurig licht.

D) Plantensoorten:

Verder toevoegen:

- Graag concreter benoemen zodat er beter bekeken kan worden wat de effecten voor de plantensoorten zullen zijn. Welke keuzes zijn er al gemaakt met betrekking tot inrichting van het terrein met bomen, struiken en dergelijke?
- Het is ook van belang welke grondsoort er op het terrein wordt aangebracht. Dat heeft invloed op de soort planten die er zullen groeien.

E) Water (kwaliteit en soorten):

Verder toevoegen:

- Kwantiteit; waterpeil

F) Routestructuren door natuur:

Verder toevoegen:

- Wat zijn de effecten van de bewegingen door de natuur?
- Pad, genoemd door Jan Pranger: het is een pad gelegd op een groenstrook van 10 meter breed, dat is wellicht te smal. Hoe gaat de aansluiting van dit pad naar het openbare pad dat iets verderop ligt. Gaat het genoemde pad ook verlicht worden en zoja, hoe.
- Wat zullen de effecten zijn op de natuur, in het bijzonder op de vleermuizen, als dit pad verlicht gaat worden? De bewoners hebben jarenlang geijverd om dit pad onverlicht te laten en willen dat graag zo laten. Dit gaat ook om landschapsbeleving. Het is ook EHS.
- Hoe wordt het park verlicht, effect op de natuur, landschapsbeleving?
- Is er een brug mogelijk op de stippellijn op de kaart zodat de looproute van parkeerplaats naar het bezoekerscentrum zal worden verkort?
- Wat wordt de omvang van het parkeerterrein? Om hoeveel plekken gaat het?
- Er moet een garantie komen dat het parkeerterrein in de toekomst niet verplaatst wordt en dat de looproute naar het bezoekerscentrum op termijn niet zal worden aangepast. Beheer van de afspraken en de looproute van de parkeerplaats naar het fort?
- Graag alle routes en de effecten van het gebruik van de routes op de natuur.

Omdat de lijst ter plekke is uitgedeeld kunnen nog aanvullingen worden ingebracht. De gespreksleider vraagt de belanghebbenden of zij kunnen aangeven op welke manier verstoring op de genoemde elementen effect zal hebben. Dan kan er beter bepaald worden hoe de natuur in praktische zin gecompenseerd kan gaan worden. Als er eerst een analyse wordt gemaakt van de te verwachten verstoring in de natuur, kan er beter gekeken worden wat dat voor gevolgen heeft voor de compensatie van de natuur

De heer Nijenhuis merkt op dat de basis van de verstoring ligt in de lijst van activiteiten die in de toekomst plaats vinden en die plaats vinden om de restauratie van het fort en de ontwikkeling van de omgeving tot stand te brengen. Deze activiteiten moeten compleet in beeld gebracht worden zodat bepaald kan worden wat de consequenties zullen zijn en welke verstoring dat tot gevolg zal hebben. Op grond daarvan kunnen er maatregelen genomen worden om te proberen te voorkomen dat iets gebeurt, om andere oplossingen te bedenken of om te bekijken of er eventueel gecompenseerd kan worden.

Volgens de heer Petter bezit Esbi Bouw een lijst van deze activiteiten, omdat deze ook nodig zijn voor de exploitatie op langere termijn. Hij heeft deze getallen echter niet allemaal zo paraat, omdat die in verschillende documenten worden genoemd. Hij wil zo accuraat mogelijk aanleveren en zal daarom na deze bijeenkomst het een en ander op een rij zetten. De ecologen kunnen vanuit hun expertise

naar deze informatie kijken en daar conclusies aan verbinden. Welke feiten liggen er voor, tijdens en na de bouw. En welke activiteiten zullen er gaan plaatsvinden die negatieve gevolgen hebben op de natuur en waar zal de natuur gecompenseerd moeten worden.

Mevrouw Janssen stelt voor om een tussenstap in te bouwen zodat de heer Petter de gevraagde gegevens kan leveren en de ecologen op hun beurt met antwoorden op de gestelde vraagpunten kunnen komen. Wellicht is er nader onderzoek of meer discussie nodig. Esbi Bouw en de ecologen kunnen dan beter voorbereid met de belanghebbenden in gesprek zodat de zojuist genoemde nieuwe bevindingen uitgebreider met de belanghebbenden besproken kunnen worden.

De heer Rozestraten merkt op dat elke stap in wezen een verstoring is van het huidige evenwicht. Hij wil graag weten tot welk niveau de genoemde punten zullen worden uitgezocht. Volgens de gespreksleider zijn de punten waarschijnlijk op verschillende manieren te benaderen. Wat voor het ene punt in het voordeel werkt valt voor een ander punt nadelig uit. De heer Nijenhuis stelt voor om te redeneren van activiteit naar het effect op de soort en dan terug te redeneren hoe de activiteit aangepast kan worden zodat er een helder beeld ontstaat van het effect op de soort. De ecologen kunnen een raamwerk aangeven, dat deels vanuit hun expertise kan worden ingevuld. Het overige deel kan vervolgens worden ingevuld met behulp van de kennis en expertise van de belanghebbenden. De gespreksleider stelt voor dat RNH, samen met de ecologen op grond van de inbreng van de belanghebbenden, en de voorbereidende werkzaamheden van de heer Petter van Esbi Bouw met betrekking tot rondom de te verwachten activiteiten, zich zal inspannen om de thema's de volgende keer goed voor te leggen.

3. Rondvraag en afsluiting

De heer Pranger laat weten dat hij, hoewel hij deelneemt aan deze werkgroep, nog steeds mordicus tegen de plannen is en er alles aan zal doen om het plan van tafel te krijgen. Hij maakt tevens van de rondvraag gebruik om mevrouw Janssen en mevrouw Van Beugen een compliment te geven voor al hun inspanningen tot nu toe, want hij realiseert zich terdege dat het niet een makkelijk dossier is.

Mevrouw De Jongh merkt op dat zij het jammer vindt dat zij niet meer de mogelijkheid heeft gekregen om te reageren op de verslagen van eerdere werkgroepen. Wegens vakantie was zij niet in de gelegenheid om de verslagen te lezen en een reactie te sturen. Zij gaat niet akkoord met de inhoud van de verslagen van de bijeenkomsten van 17 en 18 juli 2012. De heer Pranger vult aan dat het gaat om het principe dat je als vergadering besluit dat de notulen een juiste weergave zijn van wat er gezegd is. De heer Rozestraten stelt voor om de vergadering voortaan te starten met de conceptnotulen van de vorige bijeenkomst en deze na eventuele aanpassingen tijdens de vergadering definitief vast te stellen. De werkgroep geeft aan er geen problemen mee te hebben als de conceptnotulen al via de website openbaar worden gemaakt, dus zonder dat deze definitief zijn vastgesteld. De gespreksleider vat samen dat het concept verslag voor publicatie op de website aan iedereen wordt verstuurd met het verzoek commentaar te leveren en dat het verslag in de eerst volgende vergadering definitief wordt vastgesteld.

De heer Vonk had in de vorige bijeenkomst aangegeven dat het lastig is om een advies te maken, als niet bekend is hoe de status van het water in de fortgracht is. Hij merkt op dat er nog beperkt tijd is om het te onderzoeken. De gespreksleider zal hier nog achter aan gaan.

De heer Leblanc is blij met de kaartindeling die tijdens deze vergadering is vastgesteld; nu doet het jachtgebied van de kerkuil ook mee.

4. Geplande volgende bijeenkomsten

Woensdag 26 september om 19.30 uur

Woensdag 10 oktober om 19.30 uur.

Er wordt voorgesteld om het gebied te bezoeken. Deze geplande privé wandeling zal plaatsvinden op een zaterdagmiddag tijdens de fortmaand. Voorstel is 29 september 2012. RNH zal het organiseren in overleg met Stichting Krakenhoff.

De gespreksleider dankt de deelnemers aan de werkgroep Natuur voor hun bijdrage en sluit de bijeenkomst.

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 3426
www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

Retouradres: BDA, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van het
Recreatieschap Spaarnwoude

Datum
Ons kenmerk
Behandeld door
Doorkiesnummer
E-mail

15-5-2012

Niek Bosch
020 255.1543
n.bosch@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

Standpunt Fort Benoorden t.b.v. AB Recreatieschap Spaarnwoude

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voorafgaande aan de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude op 16 mei a.s. informeer ik u over mijn standpunt aangaande Fort Benoorden. Dit aangezien ik helaas verhinderd ben deze vergadering zelf bij te wonen. Raadslid T. Combrink zal mij vervangen.

Op 30 september heb ik tijdens het AB de volgende vier voorwaarden verbonden aan een positief standpunt ten aanzien van de ontwikkeling van Fort Benoorden Spaarndam door ontwikkelaar ESBI Bouw:

1. De Pitch en Puttbaan wordt uit de plannen geschrapt;
2. Er wordt een second opinion uitgevoerd met betrekking tot de verwachte verkeersstromen door Spaarndam;
3. Uitvoering van het plan moet leiden tot netto toename van waardevolle natuur;
4. Er wordt een communicatieplan opgesteld waarin duidelijk wordt gemaakt hoe de bewoners en belanghebbenden te betrekken bij de te nemen vervolgstappen.

Op dit moment kan m.i. nog geen uitsluitsel worden gegeven over alle vier de voorwaarden met als uitzondering de Pitch en Puttbaan, waar aan is voldaan. Om deze reden en aanvullende informatie die ik heb ingewonnen stel ik voor dat we de ruimte nemen om het principebesluit over de zomer te tillen.

Ten aanzien van de te verwachten verkeersstromen heb ik nog een extra advies ingewonnen die de resultaten van het Grontmij rapport toetsen en bevestigen. Uit dit onderzoek komt ook naar voren dat er wel additionele (verkeers)maatregelen getroffen moeten worden die de al bestaande verkeersproblematiek in de kern van Spaarndam ontlasten. Dit advies van Arnoud Mouwen Advies vindt u bijgevoegd. In dat kader zou ik het AB willen vragen te kijken c.q. onderzoek te doen naar extra

maatregelen die meer zekerheid bieden aangaande de ontlasting van de dorpskern, bovenop de maatregelen zoals ESBI Bouw die nu in haar plannen meeneemt (verbreding van de ontsluiting via de Westlaan, afsluiten Redoute voor autoverkeer en optimaliseren bewegwijzering van en naar het fort).

Het communicatieplan heeft lang op zich laten wachten en is nog niet met de bewoners en belanghebbenden besproken. Hoewel de in het communicatieplan aangekondigde acties de gebrekkige communicatie in het voortraject lijken te compenseren, wil ik van het uitvoeringstraject eerst resultaten van professionele en open communicatie zien alvorens een akkoord te geven op deze door Amsterdam gestelde voorwaarde. Wel gaat Amsterdam dus akkoord met het communicatieplan zelf (beslispunt 8b.1) en het voorstel om de uitvoering via het recreatieschap en ESBI Bouw te laten verlopen (beslispunt 8b.3). Er vanuit gaande dat door het Recreatieschap daadkrachtige aansturing plaatsvindt en de uitvoering van de communicatie nu ook adequaat wordt opgepakt.

Uit het communicatieplan valt af te leiden dat medio mei/ juni verdere invulling wordt gegeven aan het plan dat moet leiden tot een netto toename van waardevolle natuur. De gesprekken hierover en uitwerking ervan wil ik afwachten, alvorens een akkoord te geven op de vraag of er al dan niet voldaan is aan deze natuurcompensatie voorwaarde.

Met vriendelijke groet,

Freek Ossel
Welhouder Openbare Ruimte en Groen

Advies over de verkeerskundige aspecten van het plan Fort Benoorden Spaarndam

Document	Advies
Status	Definitief
Opdrachtgever	DRO Amsterdam
Projectnaam	Advies over de verkeerskundige aspecten van het plan Fort Benoorden Spaarndam
Projectnummer	O/2012002/am
Datum	08/05/2012

Arnoud Mouwen Advies

Mr. Reijnstlaan 7
1181 PR Amstelveen
Tel. 06-22808517
info@mouwenadvies.nl
www.mouwenadvies.nl

Advies over de verkeerskundige aspecten van het plan Fort Benoorden Spaarndam

1. Inleiding

Er zijn plannen ontwikkeld om het Fort Benoorden Spaarndam te renoveren en de onmiddellijke omgeving ervan te herontwikkelen. In het gebied komen volgens dit plan twee nieuwe functies, namelijk een bezoekerscentrum en een recreatiepark met 83 vakantiewoningen. Deze functies trekken extra verkeer aan. Er is een aantal studies verricht om de verkeerskundige consequenties van de plannen te beoordelen (zie overzicht van referenties). De dienst Ruimtelijke Ordening Amsterdam heeft aan Arnoud Mouwen Advies gevraagd om advies te geven over de verkeerskundige situatie.

Dit advies beperkt zich tot verkeerskundige aspecten en richt zich vooral op het definitieve rapport van de Grontmij van 28 maart 2012. Voor een goed begrip van het proces en de achtergronden zijn voor dit advies ook eerdere studies en reacties bekeken. Chronologisch betreft dit:

- Oranjewoud, *Herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam: visie en planuitwerking*, 15 juni 2011.
- Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam (*Beoordeling verkeersstudie Oranjewoud*, J. Spranger, 29 juli 2011).
- De reactie van Oranjewoud (6 september 2011) op de beoordeling van de Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam.
- dIVV Amsterdam, *second opinion verkeersstudie Fort Benoorden en omgeving*, 6 september 2011.
- Het besluit van 30 september van het AB van het Recreatieschap Spaarnwoude, waarin wordt aangekondigd dat er een (tweede) second opinion op het verkeersonderzoek van Oranjewoud zal worden verricht.
- Het concept rapport van het bureau Grontmij dat is ingehuurd om de second opinion te verrichten (*Verkeersgeneratie ontwikkeling Fort benoorden Spaarndam*, 1 maart 2012).
- De reacties van diverse bewoners en belangengroepen op het concept rapport van Grontmij (*verslagen van de bijeenkomsten op 7 en 14 maart*).
- Het door Grontmij aangepaste rapport (*Verkeersgeneratie ontwikkeling Fort benoorden Spaarndam*, 28 maart 2012).

Het onderhavige advies beperkt zich tot de grootste discussiepunten. Het betreft de gebruikte aannames, de verkeersgeneratie, de verkeersdistributie en de consequenties voor de gevoelige omgeving van het dorp Spaarndam.

2. Aannames en uitgangspunten

Bij het maken van prognoses is het cruciaal dat van de juiste uitgangspunten wordt gebruik gemaakt, want per definitie wordt de kwaliteit van de prognoses bepaald door de kwaliteit van de uitgangspunten. Liefst dienen aannames gebaseerd te zijn op ervaringscijfers. Grontmij gebruikt gekende en betrouwbare bronnen om de verkeersgeneratie op te baseren (o.a. CROW, 272) en gebruikt ook alle beschikbare tellingen en kentekenonderzoeken. De door Grontmij gehanteerde basis voor de analyses (verkeersbelastingen voor het drukste uur) is correct. Met dit drukste moment wordt de maximale belasting van het verkeersnetwerk in beeld gebracht. In dit geval zal de vervoerspiek op het drukste uur in de drukste maand (juli) op een wisseldag (vrijdag) tussen 15.00 en 16.00 uur ontstaan.

Opmerkelijk is dat Grontmij op pagina 20 aangeeft over ervaringscijfers te beschikken die echter niet worden gebruikt in de analyse. Het ware beter geweest als deze ervaringscijfers als de base case gehanteerd zouden zijn en de door Grontmij gehanteerde aannames als gevoeligheidsanalyse zou zijn gepresenteerd. In hoofdstuk 3 zal hierop worden terugkomen.

3. Verkeersgeneratie

Voor het bepalen van de verkeersgeneratie van het park en het bezoekerscentrum zijn meerdere methodes mogelijk. Naar onze mening geeft de methode die Oranjewoud gebruikt een onderschatting van het aantal auto's dat de plannen genereert. De methode van CROW (gebruik van kentallen) is van nut indien veel input (zoals de samenstelling van de bungalows) nog onbekend is. In dit geval is de samenstelling van de bungalows exact bekend en kan de verkeersgeneratie het beste worden bepaald door uit te gaan van dit gegeven. Maximaal kunnen de 83 bungalows in het park 592 bezoekers huisvesten. Voor het bepalen van de verkeersgeneratie zijn dan nog slechts aannames nodig voor de bezetting van de bungalows, voor het tijdstip van aankomst en voor de gemiddelde autobezetting.

Voor deze drie kengetallen hanteert Grontmij de volgende aannames:

1. De bungalows worden voor 100% bezet;
2. Alle verblijfsrecreanten komen op een wisseldag tussen 15.00 uur en 16.00 uur aan per auto.
3. De gemiddelde autobezetting is 3 personen.

Met deze aannames berekent Grontmij een verkeersgeneratie van 225 motorvoertuigbewegingen richting het fort in het drukste uur, drukste maand.

Zoals boven opgemerkt is het opvallend dat Grontmij kennelijk ook beschikt over ervaringscijfers die naar verwachting de werkelijkheid voor Fort Benoorden beter benaderen. Die ervaringscijfers zijn:

1. De bungalows worden in praktijk voor 85% bezet.
2. 50% van de verblijfsrecreanten komt op een wisseldag tussen 15.00 uur en 16.00 uur aan per auto.

NB. De aanname voor de gemiddelde autobezetting is niet door Grontmij aangepast. Omdat deze cruciaal is, hebben wij die daarom gecheckt aan de hand van het Continu Vakantie Onderzoek 2010, zoals bewerkt door het CSTT. Hieruit blijkt dat de gemiddelde autobezetting voor korte vakanties naar bungalowparken 3,1 is.

Indien deze ervaringscijfers worden gebruikt resulteert een verkeersgeneratie ten gevolge van de plannen van 100 motorvoertuigbewegingen richting het fort in het drukste uur, drukste maand.

Verbinding door beweging

Conclusie verkeersgeneratie

De prognoses van Grontmij voor het verkeer dat op een wisseldag door de bungalows, het bezoekerscentrum en de werknemers wordt gegenereerd (225 motorvoertuigbewegingen per uur) representeert de bovenkant van de bandbreedte en zal naar verwachting slechts op 1 of 2 dagen van het jaar daadwerkelijk optreden.

4. Verkeersdistributie

De discussie voor verdeling van dit extra autoverkeer over de wegen in de omgeving van het Fort concentreert zich op veronderstellingen over de verhouding van de verkeersafwikkeling over de gewenste route door Haarlem (Vondelweg/Vergierdeweg) en de ongewenste route door het hart van Spaarndam (Visserseinde/ IJdijk). Het gedrag van automobilisten laat zich moeilijk voorspellen en is afhankelijk van allerlei subjectieve factoren. Het is daarom in dit soort situaties verstandig om met een gevoeligheidsanalyse de consequenties van de uitersten te bepalen. Dit is exact wat Grontmij doet. Op basis van aannames over de herkomsttrichting van het verkeer voor het Fort, wordt aangenomen dat tussen de 25 en 58% van het extra verkeer door Spaardam zou kunnen komen en dus respectievelijk 75 en 42% de route via Haarlem neemt. Naar onze mening zit in deze marge voldoende speelruimte om de onzekerheid over het route-advies van routeplanners en autonavigatie systemen te verdisconteren. Uitgaande van de generatie van 225 motorvoertuigbewegingen per uur op topdagen, zal het aantal extra motorvoertuigbewegingen per uur ten gevolge van de planontwikkeling door de kern van Spaarndam tussen de 55 en 130 bedragen.

5. Consequenties en maatregelen

Er komt door het plan dus extra autoverkeer op de wegen in het plangebied. De Westlaan zal hiervoor (zoals voorzien in het plan) moeten worden verbreed. De capaciteit van Visserseinde/IJdijk, Spaarndammerdijk en Lagweg is momenteel al onvoldoende om de huidige hoeveelheid verkeer af te wikkelen. De overige wegen in het plangebied hebben voldoende capaciteit om het extra verkeer af te wikkelen.

In onderstaande tabel zijn de marges in beeld gebracht voor de meest gevoelige wegvakken.

Absolute toename (mvt/uur)	Intensiteit 2011 (mvt/uur)	25% door Spaarndam		58% door Spaarndam	
		Grontmij boven	Grontmij realistisch	Grontmij boven	Grontmij realistisch
Visserseinde en IJdijk	610	55	25	130	58
Spaarndammerdijk	70	5	3	42	19
Lagweg	160	5	3	42	19
Procentuele toename		25% door Spaarndam		58% door Spaarndam	
		Grontmij boven	Grontmij realistisch	Grontmij boven	Grontmij realistisch
Visserseinde en IJdijk		9%	4%	21%	9%
Spaarndammerdijk		7%	4%	60%	27%
Lagweg		3%	2%	26%	12%

Geconstateerd kan worden dat in het meest gunstige geval 25 extra motorvoertuigbewegingen in het drukste uur door Spaarndam zullen gaan (toename van 4%) en in het meest ongunstige geval 130 extra motorvoertuigbewegingen (21% extra). In alle gevallen gaat het op deze gevoelige plekken om aanzienlijke toenames en het is naar onze mening een onjuiste voorstelling van zaken om de hinder van het verkeer uit te drukken als het 'extra aantal auto's per minuut', zoals in de Grontmij-rapportage gebeurt.

Bij deze cijfers dient de kanttekening geplaatst te worden dat naar onze mening het meest zwarte scenario –als het zich al voordoet- maximaal op 1 of 2 dagen per jaar zal optreden. In alle gevallen zal de piek die het park geneert beperkt zijn tot de wisseldagen. Het park zal op andere dagen ook wel verkeer genereren, maar in veel minder mate. Hiermee is de verkeersgenererende werking van dit plan niet te vergelijken met die van een woonwijk zoals Spaarne Buiten.

Het plan zal in alle gevallen extra verkeer door de kwetsbare dorpskern van Spaarndam genereren. De vraag is of dit erg is. Om een antwoord hierop te krijgen verwijzen we naar een uitspraak van de Raad van State. De Raad van State heeft inzake het bouwplan van de woonwijk Spaarne Buiten uitgesproken dat een aantal toegangswegen niet breed genoeg is en waarschijnlijk ook niet breder gemaakt kunnen worden. De uitspraak gold specifiek voor de Spaarndammerdijk en Lagweg, maar is naar onze mening ook van toepassing op Vissereinde/IJdijk indien het plan voor Fort Benoorden aan de Raad ter toetsing voorgelegd zou worden.

Conclusies

- De prognose van Grontmij zijn correct en geven wat de verkeersgeneratie betreft waarschijnlijk de bovenkant van de bandbreedte.
- De verdeling van het verkeer over de wegen kent een grote mate van onzekerheid, waarbij de waarheid nu niet te voorspellen is; de aannames van Grontmij kunnen bewaarheid worden, maar ook die van dIVV of de 'worst case' van de bewoners.
- In alle gevallen leidt het plan zonder extra maatregelen tot extra verkeer op de wegen die dat volgens de Raad van State niet aankunnen.
- Op die wegen dienen dus extra maatregelen getroffen te worden.

Advies

Bovenstaande impliceert dat het plan alleen doorgaan kan vinden als er additionele (verkeers)maatregelen getroffen zouden worden die de kern van Spaarndam ontlasten. Als bijlage is een overzicht van mogelijke maatregelen opgenomen.

Bijlage, Groslijst maatregelen

Gedragsmaatregelen:

- Spreiden van de aankomsten in het park door de gasten op de wisseldag 'time slots' te geven (met garantie dat ze dan ook snel geholpen worden). Nu aanname: meeste aankomsten zijn tussen 15.00 en 16.00 uur.
- Veel aandacht voor goede routeverwijzingen en ook in foldermateriaal van Landal hier veel aandacht aan schenken, zodat de automobilisten de gewenste route door Haarlem kiezen.
- Stimuleren fietsgebruik tijdens verblijf, bijvoorbeeld door gratis fietsen ter beschikking te stellen als de gasten gedurende hun verblijf de autosleutels inleveren (goede ervaringen op Veluwe mee opgedaan).
- Met navigatiesysteemmakers in gesprek gaan (zaak van lange adem).
- Zorg dat belevertijden van leveranciers (vrachtverkeer) niet met de bezoekersstromen mengen.

Verkeersmaatregelen:

- Visserseinde/IJdijk gedurende vrijdagmiddag in noordelijke richting alleen voor bewonersverkeer openstellen. Handhaven via kentekenregistratie en flitspalen.
- Maatregelen om het sluipverkeer uit Spaarndam te weren.
- Gegeven de complexe problematiek evt. overwegen om toch nog eens naar ontsluiting via de Genieweg (onder de A9 door) te kijken al gaat dit waarschijnlijk gepaard met grote en dure infrastructurele ingrepen.

NB: verkeersbeperkingen zullen tzt. in de software updates van de navigatiesystemen worden opgenomen, dus verwachting is dat probleem op termijn minder wordt.

VERSLAG

Bijeenkomst : 2^e werkgroep **FORT EN OMGEVING**
Datum : 24 september 2012
Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH
Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. N. van Goor	Programmamanager Stelling van Amsterdam Provincie Noord-Holland
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw
Mw. I. v.d. Helm	Omwonende (tot 21.30 u)
Mw. J. de Jongh	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De Verontruste Spaarndammers / Stichting Krayenhoff
Dhr. H. Koelman	Verontruste Spaarndammer (op persoonlijke titel)
Dhr. F. Cleeren	Historische Werkgroep Spaarndam
Mw. J. Simons	Stichting Krayenhoff
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De Verontruste Spaarndammers
Dhr. F. van Rijn	Stichting Krayenhoff
Dhr. D. Wildeboer	Stichting MEGA (toehoorder)
Mw. J. van den Heuvel	Verslaglegging (Allround Officemanagement b.v.)

Afwezig:

Dhr. J. Pranger	Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder / Stichting Natuurbewoud Fort benoorden Spaarndam / Bewonersvereniging Wonen - Varen – Werken Zijkanaal B
Dhr. F. v.d.Veldt	Gemeente Velsen
Dhr. H. Veenboer	Stichting Gemaal de Velserbroek
Dhr. R. Verhoef	Stichting Menno van Coehoorn
Dhr. K. de Wildt	Stichting MEGA

1. Opening en vaststelling agenda

De gespreksleider, de heer Van der Woude opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Hij noemt de onderwerpen die aan de orde komen en de agenda wordt aldus vastgesteld. Berichten van verhindering zijn binnengekomen van de heren van der Veldt, Verhoef, Pranger en Rozestraten. De heer Cleeren neemt voor de eerste keer deel en stelt zich voor.

2. Mededelingen

Hoewel uiterste zorgvuldigheid betracht wordt bij de archivering van mails, verdwijnen soms berichten of worden niet ontvangen. Mevrouw Van Beugen vraagt de werkgroepleden om begrip en om haar eraan te herinneren indien het antwoord uitblijft. Voor eenvoudige vragen heeft bellen de voorkeur.

Leden hebben een brief ontvangen van het bestuur van het recreatieschap met betrekking tot de status en reikwijdte van de besluiten over het Fort benoorden Spaarndam. De brief is verzonden namens het algemeen bestuur, met een voorbehoud van de gemeente Haarlem. De gemeente Haarlem stelde het prematuur te vinden om de brief nu te verzenden aan de werkgroepen. De gemeente Haarlem heeft tevens aangegeven om voorlopig te stoppen met ondersteunende deelname

aan de werkgroepen. *Fort en omgeving* wordt in de brief niet expliciet genoemd, maar wel in het communicatieplan dat uitgaat van de drie trajecten Verkeer, Natuur en Fort e.o.. Het algemeen bestuur hecht belang aan de uitkomsten van de werkgroep en wil de adviezen van de werkgroep betrekken in de besluitvorming over het vervolg van de planontwikkeling. Ook aandachtspunten die buiten de expliciete kaders van de werkgroep, zijnde het programma van eisen en het uitgewerkte plan van Esbi Bouw, vallen maar wel betrekking hebben op het plan en de uitvoering ervan zijn welkom. De opdracht aan de werkgroep Fort, zoals beschreven in het op 5 juli gepresenteerde communicatieplan, is: *de inventarisatie van wensen, ideeën en pijnpunten rond de restauratie en de inrichting van het fort en omgeving compleet te maken en met partijen af te stemmen wat haalbaar en wenselijk is*. De werkgroep kan zorgen en vragen aangeven. Aanpassingen aan het plan zijn nog mogelijk. Het plan van Esbi Bouw is uitgangspunt. Details komen later in de planfase bij het bestek aan de orde maar alle nu uitgewerkte elementen zijn nog te becommentariëren. De door de werkgroep samengestelde lijst is gebaseerd op het plan van Esbi Bouw en vertrekpunt van de bespreking.

3. Vaststelling verslag 4 september 2012

Het verslag is eerder naar de leden verstuurd, inhoudelijk al becommentarieerd en gepubliceerd op de website. Vanavond is er nog gelegenheid voor opmerkingen en vindt vaststelling plaats.

Tekstueel:

Pagina 4, 3e alinea, achter de zin *Reden hiervoor t/m stemmen* moet volgens mw de Jongh staan *De dorpsraad is hierin in het gelijk gesteld vanwege het ondemocratische gehalte van de WGR*.

Pagina 4, 3e alinea, 6e regel: *1 km rond het Fort benoorden* moet zijn *1 km van Spaarndam*. *De inwoners van Spaarndam hebben een belangrijke stem in het gebied*. De zin daar t/m *van de WGR valt* wordt geschrapt.

Pagina 4, laatste alinea: Mevrouw Simons zegt dat niet alle genoemde punten aan haar zijn toe te schrijven. Ze zal aan mevrouw Van Beugen doorgeven om welke punten het gaat.

Pagina 5, eerste bullet: *grenspalen* moet zijn *alle grenspalen*. Op de lijst is het al aangepast.

Pagina 6, laatste alinea: de lijst met door EBSI aan te pakken onderdelen staan in de presentatie die op de website is geplaatst.

Pagina 7, eerste rondvraag: *gemaakte afspraken* moet zijn *in de vakantie gemaakte afspraken*.

Naar aanleiding van:

Pagina 2: Mevrouw De Jongh hecht eraan dat de in de vorige vergadering uitgereikte brief van de Amsterdamse wethouder Ossel als bijlage wordt toegevoegd. De gespreksleider staat dit eenmalig toe maar vraagt verder terughoudend te zijn met het bijvoegen van ter vergadering ingediende stukken.

Pagina 5, tweede bullet over de status van de waterhuishouding: volgens mevrouw Simons moet er opheldering komen over aantallen en sluizen. Ze stuurt een kopie van haar aantekeningen.

Het verslag wordt met inbegrip van de genoemde wijzigingen vastgesteld.

In het algemeen deelt de gespreksleider mee dat, ter voorkoming van te lange verslagen, de sprekers voortaan niet meer woordelijk worden aangehaald maar dat het verslag samenvattend zal zijn. De essentie van de inhoud is van belang. Die is nodig voor de rapportage. Discussies en verschillen van mening worden nog wel vermeld.

4. Inventarisatielijst vragen en opmerkingen

Ter vergadering is de laatste versie van de lijst uitgereikt. Met rood zijn de meest recente vragen aangeduid, aangevuld met de antwoorden van ESBI Bouw. De lijst is het kader voor de discussie. Vandaag worden de categorieën A t/m C behandeld met betrekking op de inrichting van het fort. Mevrouw de Jongh merkt op dat de door haar aangereikte vragen daarin niet terug komen en verzoekt ze terug te plaatsen omdat ze nu uit hun context zijn gehaald. De gespreksleider geeft aan dat de vragen ingewikkeld zijn verwoord en vraagt mevrouw De Jongh deze te vereenvoudigen. Mevrouw De Jongh geeft aan dat ze zorgvuldig zijn voorbereid door haar achterban en dat ze niet zo maar veranderd kunnen worden. De gespreksleider vraagt aan mw. Van Beugen van RNH om de vragen te vereenvoudigen, maar dusdanig dat de essentie van de vraag in stand blijft.

A) Restauratie & Inrichting Fort (Binnenkant)

1. Bestemming en functie van de lokalen

Discussie vindt plaats over de vraag in hoeverre ESBI Bouw het fort echt in de oorspronkelijke staat gaat terugbrengen en hoe dit te combineren is met de nieuwe functie van de ruimtes. Deelnemers aan de discussie zijn de heren Wildeboer, Van Rijk en Petter en de dames Simons en Van Goor.

De zorg bestaat dat met het realiseren van nieuwe functies geen rekening wordt gehouden met de oorspronkelijke functie van lokalen, dat de essentie wordt weggenomen en daarmee het erfgoed wordt aangetast. Daarnaast wordt gevreesd dat niet meer alle muurschilderingen en andere unieke details toegankelijk zijn voor het grote publiek. Allen vinden het wenselijk om de oorspronkelijke functies van de ruimtes (bijvoorbeeld de kantine en het bureau van de commandant) en de gewenste nieuwe functies als uitgangspunt te nemen voor de nieuwe indeling en om ervoor te zorgen dat alle muurschilderingen zichtbaar blijven, ook tijdens de Stellingmaand. Om dit te bereiken zijn een aantal maatregelen nodig. Muurschilderingen moeten goed geconserveerd worden zodat die in alle vertrekken (ook gastruimtes) bewaard kunnen blijven. Over de toegankelijkheid dienen beheerafspraken te worden gemaakt. . Unieke details moeten in beeld gebracht worden en er moet een methode gevonden worden om nog niet ontdekte details te inventariseren. De indeling zoals nu in het plan omschreven is gebaseerd op eerdere informatierondes. Maar ESBI Bouw is bereid te onderzoeken of verschuiving van ruimtes mogelijk is en haalbaar vanuit exploitatieoogpunt. Afgesproken wordt een deelwerkgroep in te stellen die de inventarisatie van unieke elementen op zich neemt en gaat puzzelen met de vraag hoe oude en nieuwe functies bij elkaar te brengen met behoud van zoveel mogelijk van het cultureel erfgoed. Deelnemers aan de deelwerkgroep zijn de heren Wildeboer en Van Rijn en mevrouw Simons. Ook aan de heer Verhoef wordt gevraagd deel te nemen. Voor hulp bij technisch onderzoek naar verborgen details verwijst mevrouw Van Goor Esbi Bouw naar een deskundige bij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

2. Inrichting bezoekerscentrum

Mevrouw Van Goor voegt toe dat de Provincie een projectgroep wil instellen voor de afstemming van het verhaal met de andere bezoekerscentra. Diverse bedrijven hebben zich aangemeld voor de inrichting van het bezoekerscentrum. Op het moment dat Esbi Bouwkeuzes gaat maken zal de werkgroep geïnformeerd worden over de achtergronden.

3. Praktisch facetten en garanties langdurig gebruik

De discussie gaat over de gevolgen voor het fort wanneer blijkt dat ruimtes niet praktisch zijn of de beoogde omzet van bijvoorbeeld het restaurant niet wordt behaald. Dan zijn wel inmiddels ingrepen gedaan (boringen, aanleg leidingen) die wellicht teruggedraaid moeten worden. Deelnemers aan de discussie zijn: de dames Simons, De Jongh en Janssen en de heer Petter.

De vraag impliceert kennis van het exploitatiemodel. Het bestuur heeft het plan mede beoordeeld op grond van de kwaliteit van het exploitatiemodel en besloten dat het exploitatiemodel voldoet aan het Programma van Eisen. Esbi Bouw heeft veel expertise op gebied van vakantieparken en horeca, is goed bekend met de exacte cijfers van de markt en houdt rekening met tegenvallende omzet. De combinatie van onderdelen, waaronder het restaurant, is essentieel voor het plan. Als daar onderdelen uitgehaald worden valt het financiële draagvlak onder de exploitatie weg weg. De begroting is gemaakt voor een periode van 10 jaar. Externe financiers houden de cijfers goed in de gaten. Daarin zit een garantie. Mogelijk kan de werkgroep in het advies opnemen dat het bestuur zeer kritisch kijkt naar de exploitatieopzet, juist vanwege de grote cultuurhistorisch waarde van het fort. Daarnaast kan opgemerkt worden dat wanneer blijkt dat bijvoorbeeld de horecaplannen niet lukken, dit er dan niet toe mag leiden dat juist grote evenementen georganiseerd worden om dat tekort te dekken. Dit in het belang van de natuur en stiltegebieden. Mevrouw De Jongh vraagt het bestuur van het schap om een risico analyse uit te voeren voor als de cijfers tegen vallen. Wat gebeurt er dan met het fort? De exploitatiecijfers van Esbi Bouw zijn namelijk gebaseerd op de economische situatie in 2009, en nadien is daarin veel veranderd.

6. Boren in en overeind houden van de originele muren

De vraag ligt in lijn met de eerdere vragen over behoud van het oorspronkelijke fort. Het gaat erom dat niet onnodig wordt geboord opdat zo min mogelijk schade wordt aangebracht. Daarnaast wordt gevraagd hoe de aanpak is van bijvoorbeeld de waterafvoer. Inbreng is van mevrouw Simons.

De afvoer die nu naar de reinkelder loopt is grotendeels verroest of lek. Nadat de dakbedekking hersteld is worden nieuwe leidingen geplaatst, waarschijnlijk van bovenaf. De werkgroep zou in het advies de manier kunnen aangeven waarop de leidingen aangelegd dienen te worden, passend bij de oorspronkelijke staat van de ruimtes. Bij de technische uitvoering op bestekniveau wil de werkgroep door Esbi Bouw en de gemeente geïnformeerd worden over de te nemen maatregelen die het risico dat cultuurhistorische elementen verloren gaan tot een minimum beperken.

7. Onderzoek naar subsidie Postcodeloterij

De vraag komt terug in aanwezigheid van de heer Verhoef.

13. Toevoegingen aan het plan

Bij de werkgroep is bekend welke onderdelen uit het plan zijn geschrapt maar wil weten of er nog zaken toegevoegd worden die mogelijk een negatief effect hebben. Het plan is zoals het nu voorligt.

14. Aanpassingen om de hotelkamers functioneel te maken

De heer Petter toont aan de hand van tekeningen hoe de ruimtes eruit kunnen komen te zien. Dit zijn slechts voorbeelden. In de vloeren komen vloerverwarming en elektra- en afvoerleidingen. De tussenmuren bestaan uit systeemwanden tot aan het plafond. Mevrouw Van Goor stelt voor Fort Nekkerweg te bekijken waar wanden los van de muren zijn geplaatst. Daarmee blijft de hoofdvorm in tact. Uitgangspunt is dat er zo min mogelijk schade aan het fort wordt toegebracht.

16. Gevolgen voor originele details (wanden, privaten, putdeksels etc.)

De vraag wordt meegenomen door werkgroep die de inventarisatie en de legpuzzel gaan maken. Opgemerkt wordt dat de gehele Stelling van Amsterdam tot het werelderfgoed van Unesco behoort, dus niet alleen de forten, maar ook bijvoorbeeld het schootsveld. De forten uitzonderlijk zijn weer provinciale monumenten. De Provincie kijkt dus wel op detailniveau. Wanneer een fort een nieuwe bestemming krijgt zijn aanpassingen onvermijdelijk. Esbi Bouw wil wel zoveel mogelijk authenticiteit behouden. De werkgroep kan die kans benutten om zoveel mogelijk aan te geven.

16.c Drinkwater inlaten, wasbakken etc.

Mevrouw Simons vermoedt problemen voor de reinkelders wanneer gaten gemaakt moeten worden ten behoeve van wateraanvoer en rioolleidingen. Esbi Bouw zal daar niet blind gaan boren maar zorgvuldig kijken hoe te werk gegaan moet worden.

G Overig

Alle vragen hebben betrekking op de elementen die eerder bij A aan de orde zijn geweest en hebben te maken met duurzaamheid, authenticiteit, behoud van het verhaal, belevingswaarde, oorspronkelijke functionaliteit en technische omkeerbaarheid. Wanneer het bestek aan de orde is wil de werkgroep dat deze punten het uitgangspunt vormen. Hiermee zijn de vragen 1 t/m 16 van G nog niet beantwoord.

2. De ziel van het fort

Tijdens rondleidingen worden bezoekers gegrepen door de uistraling en de sfeer van het fort. Die raakt verloren als in het totale fort rigoureuze ingrepen worden gedaan, zoals bijvoorbeeld in fort Vijfhuizen is gebeurd. Op de muren staan onder meer nummers en handtekeningen van soldaten uit '40-'45. Dat spreekt mensen aan. Om van het bezoekerscentrum iets unieks te maken zullen die bijzondere details bewaard moeten blijven. Iedereen erkent dat de verhalen horen bij de beleving van

het fort. Het moet meegenomen worden in de legpuzzel. Ook vocht en licht maken onderdeel uit van de beleving. Wellicht zijn er mogelijkheden om de authentieke sfeer te behouden. Aan de Stichting Krayenhoff wordt gevraagd zo snel mogelijk vast te leggen welke elementen en verhalen bewaard moeten blijven. Om te voorkomen dat details verdwijnen die tijdens de bouw aan het licht komen, zou aan het bestuur gevraagd kunnen worden om vast te leggen welke maatregelen op dat moment genomen moeten worden. Het toezicht daarop moet goed georganiseerd zijn. Praktisch zijn er grenzen maar hoe meer de werkgroep aangeeft, hoe meer geborgd kan worden.

8. Garantie dat geldstroom ten goede komt aan de restauratie en de toegankelijkheid

Mevrouw Van Goor geeft aan dat de toe te kennen subsidie alleen bestemd is voor de restauratie van het fort en de inrichting van het bezoekerscentrum. Rekeningen worden daarop door de subsidieverstrekker gecontroleerd. Er gaat geen geld naar de bouw van het vakantiepark. Om te controleren of bedragen reëel zijn vindt contra-expertise plaats door de subsidieverstrekker.

10. Balans restauratie fort en aantasting algemene publiekelijke toegankelijkheid

Het gaat hier om het ruimtelijk beleid van de Provincie. Het schootsveld is nu niet toegankelijk voor publiek. Een deel zal hersteld worden ten opzichte van de huidige situatie. Toetsing vindt plaats door de Provincie in overleg met de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

Afgesproken wordt dat de ordening van de vragen onder G nog wordt bekeken. Daarbij wordt vermeld wat wel en niet tot het werelderfgoed van Unesco behoort. Verder stelt de gespreksleider voor een passage te schrijven met betrekking tot vragen die overkoepelend zijn en essentieel voor de totale restauratie en inrichting van het fort. Het betreft hier eerder genoemde elementen als belevingswaarde, duurzaamheid et cetera. Het verhaal moet recht doen aan de achterban van mevrouw De Jongh en bruikbaar zijn voor het uit te brengen advies. Mevrouw Van Beugen neemt de coördinatie op zich en er wordt een volgend keer op teruggekomen.

B. Restauratie & Inrichting fort (buitenkant)

Vanwege tijdgebrek komen deze vragen op de volgende bijeenkomst aan de orde.

C. Muurschilderingen

De Rijksdienst Cultureel Erfgoed heeft iemand in dienst die adviseert over muurschilderingen. De heer Koelman heeft een adres overhandigd van restaurateurs van muurschilderingen.

De lijst met muurschilderingen is samengesteld uit een eigen inventarisatie door ESBI Bouw en op basis van informatie van alle betrokken partijen. Aanvullingen zijn nodig om de lijst compleet te maken. De werkgroep adviseert wat het bewaren waard is, inclusief de belevingswaarde. Eventueel wordt een specialist ingeschakeld. De lijst zal in Excel gezet worden zodat iedereen die kan aanvullen. Verder is alles over muurschilderingen besproken onder A.

5. Rondvraag

- Mevrouw De Jongh merkt op dat haar achterban het opmerkelijk vindt dat tijdens de rondleiding van zaterdag niet wordt toegelaten oplossingen en aanpak voor fort Zuid te laten zien. Mevrouw Janssen antwoordt dat het doel van de rondleiding is het bezoeken van het plangebied van de herontwikkeling van het fort. Fort Zuid hoort niet bij dit plangebied. . Op een ander moment kan een rondleiding op fort Zuid georganiseerd worden.
- Verder vraagt mevrouw De Jong naar de intergemeentelijke structuurvisie voor het hele gebied en het effect op de plannen en wil ze weten wanneer de inspraakmomenten zijn. Mevrouw Janssen weet dat de Provincie een visie heeft opgesteld voor de hele bufferzone (Amsterdam, Haarlem, Velzen en Haarlemmermeer). Op 10 oktober is in de Lichtfabriek een informatieavond. Dan wordt de conceptvisie (discussienota) gepresenteerd en is er een inspraakmoment. Alle belangengroepen worden uitgenodigd. De hele maand oktober kan nog een reactie worden gegeven op de visie.

- Mevrouw De Jongh vraagt waarom met zoveel haast het verslag op de website geplaatst moet worden. De reden is volgens mevrouw Janssen dat naast de behoefte aan transparantie en informatie naar de achterbannen ook de verschillende werkgroepen elkaars verslagen kunnen lezen, dit om overlap en strijdigheden te voorkomen.
- Tot slot merkt mevrouw De Jongh op dat de Startnotitie van het communicatieplan incompleet is en dat haar achterban zich er niet in herkent. Veel inhoudelijke inbreng is niet opgenomen en twee van de drie groepen worden niet genoemd in de lijst met betrokkenen.
- De heer Cleeren hoopt op een blijvende constructieve bijdrage van de werkgroep en heeft er vertrouwen in dat met Esbi Bouw goede zaken gedaan kunnen worden.

6. Vervolgafspraken en afsluiting

De eerstvolgende bijeenkomst staat gepland op **maandag 15 oktober**. Een vierde afspraak wordt gemaakt voor **30 oktober om 19.30 uur**. De voorzitter dankt de deelnemers aan de werkgroep Fort en omgeving voor hun constructieve bijdrage en kwalitatieve inbreng en sluit de vergadering om 22.30 uur.

VERSLAG -2^e concept-

Bijeenkomst : 3^e werkgroep **NATUUR**
Datum : 26 september 2012
Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH
Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. J. van Dijk	Voorzitter bestuur IVN Zuid-Kennemerland
Mw. J. de Jongh	Stichting Krayenhoff / Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Dhr. R. Leblanc	Kerkuilenwerkgroep
Dhr. H. Rozestraten	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw bv
Dhr. P. Davids	Vereniging tot behoud van de Heksslootpolder
Dhr. A.M. van Noort	Urbanvilla's Velserbroek
Dhr. C. Braat	Stichting Ecologisch Beheer
Dhr. J. Stuart	Vogelwerkgroep
Mw. J. van den Heuvel	Verslaglegging (Allround Officemanagement b.v.)

Afwezig:

Mw. A. Bloem	Coördinator vogeltellingen Landje van Gruijters
Dhr. H. Nijenhuis	Ecoloog gemeente Haarlemmermeer
Mw. A. Blokker	Ecoloog DRO gemeente Amsterdam
Dhr. D. Vonk	Ecoloog gemeente Haarlem
Dhr. H. Kerkhoff	Coördinator werkgroep natuurbelangen IVN Zuid-Kennemerland
Dhr. J. Pranger	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
T. van den Boom	Vereniging tot behoud van de Heksslootpolder

1. Opening en vaststelling agenda

De gespreksleider, de heer Van der Woude opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Hij noemt de aan de orde zijnde onderwerpen en de agenda wordt aldus vastgesteld. Afmeldingen zijn binnengekomen van de dames Bloem en Blokker en de heren Nijenhuis, Vonk, Kerkhoff, Pranger en Van de Boom. De heer Van Noort neemt voor de eerste keer deel en stelt zich voor. De heer Van Noort is aanwezig als één van de Urban villa bewoners, omdat zij graag het uitzicht met plas en bomen aan de overkant willen bewaren zoals het nu is. Bovendien vinden zij het van groot belang dat de Dammersweg afgesloten blijft voor snelverkeer en een fietspad blijft, zoals ook in de opzet van Velserbroek in de plannen staat. En daarbij geeft de heer Van Noort aan ook nog een mening te hebben over de ontwikkeling van het fort en het terrein er omheen. Dit alles natuurlijk onder de voorwaarde van ALS (het Landalpark ook werkelijk doorgaat).

2. Mededelingen

- Door het grote aantal mails dat binnenkomt gaat wel eens wat mis met de afwikkeling. Ook komen soms berichten niet door de spamfilter van RNH. Bij geen antwoord is het raadzaam even te

checken of de mail is aangekomen. Daarnaast is het bij eenvoudige vragen handiger om even te bellen.

De werkgroep heeft een brief ontvangen van het bestuur van het Recreatieschap over de status van het plan van Esbi Bouw. De gemeente Haarlem achtte de brief prematuur en stemde niet in met de brief. De heer Rozestraten, mevrouw Scholtemeijer en mevrouw De Jongh merken op dat ze de brief onduidelijk vinden in de context van de besluitvorming. De voorwaarden zijn volgens de heer Rozestraten niet helder en onbekend is of wel of niet aan de voorwaarden voldaan moet zijn om het plan definitief door te laten gaan. Mevrouw De Jongh wijst op het onderscheid tussen de gunningsbrief en het besluit van het algemeen bestuur. Zij stelt dat de gunningsbrief een rare brief is omdat volgens haar iedereen die de brief leest en hier verstand van heeft, zal beamen dat de brief thuis hoort in de afdeling Schoon Schip. Zij licht toe dat het voltallige college van gedeputeerden nog niet zo lang geleden is opgestapt vanwege financieel wanbeleid en dat daarna één van de voormalige gedeputeerden in verdachte is gesteld vanwege onder meer vreemde gunningen aan projectontwikkelaars. Daarna zat de provincie nog met een aantal onwelriekende zaken. Gelukkig heeft de provincie toen het goede initiatief genomen om een afdeling op te richten die hiermee schoon schip maakt. Zij beschuldigt niemand, want dat zou uit onderzoek moeten blijken. Zij wil helder neerzetten dat haar achterban zich distantieert van de zogenoemde gunningsbrief, omdat de belangengroepen niet meegezogen willen worden in de afdeling Schoon Schip. Daarnaast is er de besluitvorming in het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap. Velen zijn daarbij geweest en hebben ingesproken en de discussies gevolgd. Uitgaande van de zogenoemde gunningsbrief zou dit alle discussies die er daarna in het AB zijn geweest terzijde schuiven. Daarom hecht zij eraan dat de brief van de Amsterdamse wethouder Ossel van 15 mei 2012, met daarin volgens mw. De Jongh de letterlijk tekst van het laatste besluit van het AB, wordt toegevoegd aan het verslag. Volgens mevrouw Janssen is de voorwaarde dat het plan moet leiden tot extra natte natuur en wordt de inbreng van de werkgroep meegewogen in de besluitvorming. Naar aanleiding van een opmerking van de heer Rozenstraten, zegt de gespreksleider dat het bij dit communicatietraject het om meer gaat dan het indienen van een wensenlijst. De werkgroep heeft geen onderhandelingspositie ten aanzien van het bestuur. Wel is expliciet gevraagd op het plan van Esbi te reageren. De werkgroep moet aangeven wat ze wel en niet wil en met de argumenten van de werkgroep kan het bestuur wel zaken overwegen en meenemen in de besluitvorming.

3. Vaststelling verslag 6 september 2012

Tekstueel:

Pagina 2, 2e alinea, 5e regel: na de zin die eindigt met *uit te delen* moet worden toegevoegd: *Zij meldt dat het voorstel van deze brief met algemene stemmen is aangenomen in het AB in mei en dat velen daarbij aanwezig waren. In de brief is ook de basis voor het communicatieplan genoemd. Verder geeft zij aan dat behalve het besluit ook een briefwisseling bestaat tussen de heer Hylkema en Esbi en adviseert ze die neer te leggen bij instanties die daar meer ervaring mee hebben en die met dit soort brieven schoon schip willen maken. De brief van wethouder Ossel zal worden toegevoegd aan het verslag.*

Pagina 3, 3e regel: na *het besluit van het AB* moet worden toegevoegd *zoals volgens mevrouw De Jongh verwoord in de brief van wethouder Ossel.*

Pagina 4, 3e bullet: *griend* moet zijn *gebied*.

Pagina 5, laatste zin: *krijgt* moet zijn *heeft gekregen*, *werkgroep* moet zijn *werkgroepen*.

Pagina 6, 1e regel: *dan ook* wordt geschrapt, *inhoud* moet zijn *weergave*, *het verslag* moet zijn *de verslagen*, *bijeenkomst* moet zijn *bijeenkomsten van 17 en 18 juli*.

Pagina 6, 4e alinea: *het hele belanghebbende gebied* moet zijn *Fort benoorden Spaarndam en omliggende terreinen*.

De voorzitter merkt op dat een aantal van de voorgestelde wijzigingen door hem niet herkend worden als zijnde gezegd, maar hij er geen probleem mee heeft die alsnog op te nemen.

Naar aanleiding van het verslag zijn geen opmerkingen en het wordt gewijzigd vastgesteld.

Afgesproken wordt dat conceptverslagen voortaan voorzien worden van een versienummer. De gespreksleider stelt verder voor het verslag samenvattend en niet meer woordelijk te laten zijn, zodat het de essentie van de inhoudelijke bespreking weergeeft ten behoeve van de rapportage.

4. Inhoudelijke bespreking

De gemeente Haarlem heeft besloten de ecooloog en de verkeerskundige uit de werkgroep terug te trekken. Mogelijk omdat men tegen het plan is en niet wil meewerken aan de uitwerking. Met de twee andere ecologen was een aanpak afgesproken maar die is door omstandigheden helaas nog niet compleet. Met betrekking tot de door de werkgroep gestelde vragen is door de ecologen het volgende opgemerkt: een aantal zeer specifieke uitwerkingsvragen zoals vragen over bomenkap komen pas bij de MER-procedure aan de orde, een reeks vragen is door Esbi Bouw beantwoord, maar een aantal andere komen bij verschillende thema's terug. De gespreksleider stelt voor om de vragen te behandelen aan de hand van biotopen en daarbij bedreigingen en kansen, de feitelijke natuurwaarde en de belevingswaarde te noemen. De ecologen hebben 10 biotopen beschreven. De meeste vragen zijn op grond van de biotopen geordend. Esbi Bouw heeft ter aanvulling onderzoeksresultaten in een lijst gezet. Voor een betere beoordeling had de heer LeBlanc liever gezien dat de bespreking had plaatsgehad na de rondleiding van zaterdag. Allen stemmen in met met een bespreking /benadering van de de ordening aan de hand van een beschrijving van biotopen zoals voorgesteld.

De volgende stukken worden uitgedeeld: *Biotopen Fort benoorden Spaarndam, Toelichting en aanvulling op de nota Biotopen Fort benoorden Spaarndam, Feiten recreatieparken Esbi Bouw, Vragen en opmerkingen themagroep Natuur*. Er volgt een leespauze van 10 minuten.

Bespreking aan de hand van biotopen

Van tevoren wordt opgemerkt dat het te veel tijd kost om de precieze belevingswaarde te bepalen, deze kan namelijk voor iedereen anders zijn. Afgesproken wordt de belevingswaarde zo goed mogelijk algemeen te formuleren en de focus te leggen op enerzijds zo min mogelijk aantastingen (bedreiging) en anderzijds maatregelen die de natuur kunnen versterken (kansen). De vragen over ondermeer het effect op de ecologische hoofdstructuur en over routestructuren zijn niet per biotoop te behandelen en worden apart besproken. Mevrouw Van Beugen stuurt het zojuist uitgedeelde stuk over de Biotopen in Word-format aanvullingen op de biotopen en soorten kan doorgeven. .

De heer Rozestraten wil weten op basis van welke expertise er welke ingrepen worden gedaan, welke consequenties die hebben en wie het overzicht houdt. Er zijn voorbeelden van plannen die niet meer van toepassing waren op het moment van uitvoering. Bij de rapportage dient daarmee rekening gehouden te worden. De gespreksleider adviseert aan het eind van het traject de plannen per biotoop te beoordelen. De heer Stuart vult aan dat een goed beheerplan nodig is.

Om uit te proberen of de biotopen plenair of in kleinere deelwerkgroepen behandeld moeten worden, wordt gestart met bespreking van een drietal biotopen. Procedureel wordt afgesproken wel of niet in te stemmen met ideeën, waarbij de mogelijkheid wordt geboden erop terug te komen nadat het is besproken met de achterban.

De (schapen)weide bij de ingang van het munitiebos (10) en de nieuwe natte natuur (3)

Ten behoeve van een schootsveld zou een deel van de bomen om de weide worden gekapt. De vraag is of dat nog nodig is nu de plannen voor een pitch & putt niet doorgaan en wat de consequenties zijn voor het landje. Uitgangspunt in het plan van Esbi bouw is dat er een weide met natte natuur wordt gecreëerd. In het gebied kan daarmee leefruimte worden gecreëerd voor de Noordse woelmuis. In het gebied (omschreven bij 3) komen geen bomen, wel sloten van droog naar steeds natter en het wordt vergelijkbaar met het landje van Gruijters. De biodiversiteit zou daarmee verhoogd worden. De vraag wordt gesteld in hoeverre het noodzakelijk is om het genoemde deel van het munitiebos te kappen, aangezien er vanuit de omgeving veel waarde wordt gehecht aan het uitzicht op de bomen. Ook wordt gevraagd in hoeverre het wenselijk/noodzakelijk is de te kappen bomen ten gunste van de

natte natuur elders te compenseren. Volgens de ecologen zitten kansen om het natuurgebied te ontwikkelen in het landje achter het weiland wanneer maatregelen getroffen worden in de overgangen naar het munitiebos en de ijsbaan. De werkgroep merkt op dat het landje zo moet worden ingericht dat mensen er ook van kunnen genieten, bijvoorbeeld door een deel van de bomen te laten staan en hiertussen open plekken te creëren voor picknickmogelijkheden of speelplaatsen waar kinderen de natuur kunnen ontdekken. Daarbij zou er in dit deel meer natte natuur gerealiseerd kunnen worden, passend bij het gebied en met een overgang van het weidedeel naar het munitiebos. Om dit natte natuurdeel toegankelijk te maken kan een verhoogd pad bij het riet worden aangelegd, daar waar de minste kans op verstoring bestaat. Van het bos naar de natte natuur zou met wat hogere of lage beplanting een overgang gemaakt kunnen worden. De heer Van Noort is van mening dat m.b.t. biotoop 3 én 10 (samen) de ontwikkeling van dit terrein géén kopie moet worden van het landje van Gruijters. Wél open, toegankelijk en gebruiksvriendelijk voor omwonenden én Landalparkbezoekers. Het verhoogde looppad niet verstoppen tussen het riet aan de kant, maar al of niet slingerend door het terrein, zodat het meer recreatief en educatief kan worden gebruikt. Kortom, niet alleen er omheen, maar ook er doorheen.

De heer Rozestraten betwijfelt of ideeën worden overgenomen als de kap van bomen en natte natuur kaderstellend zijn. Volgens mevrouw Janssen wil het bestuur juist graag ook andere ideeën horen als die leiden tot een verbetering van het plan en vergroting van het draagvlak bij belanghebbenden. Wel moet rekening gehouden worden met de werkgroep Fort die weer andere ideeën kan hebben, voor bijvoorbeeld het behoud van Stellingelementen.

Landje van Gruijters (1)

Met de plannen wordt beoogd het landje te versterken. De heer Rozestraten geeft aan dat het Landje wordt bedreigd omdat het te klein is en er bevindt zich op dit moment te veel water. In het verleden is met een dijklichaam en een pad naar het fort alles dichtgemaakt zodat geen water meer weg kan. Het landje is als een badkuip. Ten behoeve van voedsel voor de vogels moet er uitwisseling zijn tussen brak, zoet en zilt water. In het nieuwe plan zou daarin geïnvesteerd moeten worden (rietkragen).

De komst van het vakantiepark betekent dat er meer mensen naar het gebied komen (maximaal 500 bezoekers per dag in het hoogseizoen). Dat heeft effect op het totaal. Het is onontkoombaar dat er meer beweging komt. De vraag is of dat de natte natuur en het gebied daartussen bedreigt en zo ja wat kan daaraan gedaan worden. De volgende oplossingen worden genoemd en bediscussieerd:

- Op dit moment ligt er al een bruikbaar fiets- en voetpad (Redoute) met (beperkt) uitzicht op het Landje. Om verstoring, door de te verwachten toename in mensen, te voorkomen gaat de voorkeur van de werkgroep uit naar een weg aan de westkant van de dijk, zoveel mogelijk erlangs zodat rekening wordt gehouden met de ijsbaan.
- Mocht dat niet haalbaar zijn dan kan, bij het in gebruik blijven van de Redoute als fiets- en voetpad en bestemmingsverkeer, wellicht een natuurlijk bescherming tussen het fietspad en het landje worden aangelegd dat past in het landschap (lage begroeiing), maar geen dichte haag.
- Om mensen goed uitzicht te bieden kan aan de andere kant een vlonder of een vogelkijkhut geplaatst worden, geen uitkijktoren. Gedrag van mensen is te beïnvloeden door een ander aanbod te doen, niet door een verbod.
- Het heeft de voorkeur als het park geen ontsluiting voor fietsers heeft. Dan wordt de Redoute een wandelpad. Een verbod op brommers lijkt geen optie want is lastig te handhaven. In dit kader wordt er ook nog op gewezen dat dit pad nu ook door fietsers e.d. gebruikt wordt met name voor de woonboten. In het geval van een verbod zal de handhaving een probleem worden.
- Ook zal een fietspad die als een kortere verbinding wordt ervaren dan buitenom (via de hoofdontsluiting van het park) mogelijk het nemen van de auto naar Spaarndam beperken. Mw. de Jong stelt voor het aspect van het fietspad mee te nemen in de werkgroep verkeer.

Het bestuur zal erop gewezen worden dat wanneer werkelijk gewenst is dat de (natte) natuur versterkt wordt, er dan iets gedaan moet worden om verstoring te voorkomen. De werkgroep zal verder rekening moeten houden met de argumenten van de werkgroep Fort, die de historische elementen in de gaten zal houden, en bij de werkgroep Verkeer zullen de neveneffecten van de voorstellen aan de orde komen.

Afgesproken wordt dat de werkgroep de besproken biotopen verder aanvult. De heer Stuart maakt een beschrijving van de nodige beplanting in de gebieden en het beheer daarvan. De volgende keer komen de andere biotopen aan de orde.

4. Rondvraag

- De heer Rozestraten meldt dat zijn stichting wil meedenken met de werkgroep maar mordicus tegen het plan is en blijft en er alles aan zal doen om het plan tegen te houden.
- Mevrouw Van Dijk vraagt naar de deadline voor de rapportage en wil graag een planning. De deadline is een maand vóór 19 december. De gespreksleider geeft aan dat indien dit nodig blijkt te zijn, de werkgroep het bestuur kan adviseren dat meer tijd nodig is om tot een goed advies te komen. Hij zegt toe dat een planning wordt gemaakt.

5. Geplande volgende bijeenkomsten en afsluiting

De bijeenkomst van 10 oktober wordt in verband met een informatieavond over de Bufferzonevisie verschoven naar maandag 8 oktober en de daarop volgende vindt plaats op 29 oktober 2012 om 19.30u. De heer Van Noort zal op de laatste datum niet aanwezig zijn.

De gespreksleider bedankt de deelnemers aan de werkgroep Natuur voor hun bijdrage en sluit de bijeenkomst om 22.00 uur.

VERSLAG - 1^e concept -

Bijeenkomst : 2^e werkgroep **VERKEER**

Datum : 1 oktober 2012

Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH
Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. J. Molenaar	Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Mw. M. Houtkamp	Dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Dhr. Q. Dalhuizen	Dynamique
Dhr. A. Kiliç	Verkeerskundige gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Dhr. K. Sneeuw	Verkeerskundige gemeente Velsen
Dhr. D.I. Terpstra	Verkeerskundige gemeente Amsterdam
Mw. D. Reek	Villa Westend
Dhr. J. van der Aar	Liedehoeve
Mw. J. de Jongh	Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers / Stichting Krayenhoff
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De Verontruste Spaarndammers
Dhr. J. Pranger	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam / Bewonersvereniging Wonen - Varen – Werken Zijkanaal B / Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder
Dhr. Rozestraten	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Mw. I. Smit – van der Hall	Verslaglegging

1. Opening en inleiding

De gespreksleider opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. De heer Sneeuw is verlaat evenals de notulist, maar in verband met de tijd wil de gespreksleider wel alvast beginnen. Mevrouw Molenaar en mevrouw Houtkamp zijn aanwezig namens de dorpsvereniging Haarlemmerliede en Spaarnwoude. De heer Dalhuizen stelt zich voor als nieuwe deelnemer aan de werkgroep Verkeer en laat weten dat hij als geïnteresseerde bewoner van Spaarndam West en als ondernemer uit Spaarndam Oost aanwezig is.

2. Mededelingen

Mevrouw Janssen licht kort de brief van het algemeen bestuur aan de werkgroepen over de besluitvorming en de status van het uitwerkte plan van Esbi bouw toe. De brief is verzonden namens het algemeen bestuur, met een voorbehoud van de gemeente Haarlem. De gemeente Haarlem stelde het prematuur te vinden om de brief nu te verzenden aan de werkgroepen. De gemeente Haarlem heeft tevens aangegeven om voorlopig te stoppen met ondersteunende deelname aan de werkgroepen. Het algemeen bestuur hecht belang aan de uitkomsten van de werkgroep en wil de adviezen van de werkgroep betrekken in de besluitvorming over het vervolg van de planontwikkeling. Ook aandachtspunten die buiten de expliciete kaders van de werkgroep, zijnde het programma van eisen en het uitgewerkte plan van Esbi Bouw, vallen maar wel betrekking hebben op het plan en de uitvoering ervan zijn welkom. De heer Kiliç merkt op dat hij en de andere verkeerskundigen als ondersteunende deskundigen aan de werkgroep deelnemen en niet als zijnde vertegenwoordigers van hun gemeenten.

Mevrouw De Jongh wil ook in deze werkgroep benadrukken dat zij en haar achterban zich distantiëren van de gunningsbrief van het recreatieschap aan Esbi Bouw. Mevrouw De Jongh wijst op het

onderscheid tussen de gunningsbrief en het besluit van het algemeen bestuur. Zij stelt dat de gunningsbrief een rare brief is omdat volgens haar iedereen die de brief leest en hier verstand van heeft, zal beamen dat de brief thuis hoort in de afdeling Schoon Schip. Zij licht toe dat het voltallige college van gedeputeerden nog niet zo lang geleden is opgestapt vanwege financieel wanbeleid en dat daarna één van de voormalige gedeputeerden in verdachte is gesteld vanwege onder meer vreemde gunningen aan projectontwikkelaars. Daarna zat de provincie nog met een aantal onwelriekende zaken. Gelukkig heeft de provincie toen het goede initiatief genomen om een afdeling op te richten die hiermee schoon schip maakt. Zij beschuldigt niemand, want dat zou uit onderzoek moeten blijken. Zij wil helder neerzetten dat haar achterban zich distantieert van de zogenoemde gunningsbrief, omdat de belangengroepen niet meegezogen willen worden in de afdeling Schoon Schip. Daarnaast is er de besluitvorming in het AB van het Recreatieschap. Velen zijn daarbij geweest en hebben ingesproken en de discussies gevolgd. Uitgaande van de zogenoemde gunningsbrief zou dit alle discussies die er daarna in het AB zijn geweest terzijde schuiven. Daarom hecht zij eraan dat de brief van de Amsterdamse wethouder Ossel van 15 mei 2012, met daarin volgens mw. De Jongh de letterlijk tekst van het laatste besluit van het AB, wordt toegevoegd aan het verslag. Hoewel uiterste zorgvuldigheid betracht wordt bij de archivering van mails, verdwijnen soms berichten of worden niet ontvangen. Mevrouw Van Beugen vraagt de werkgroepleden om begrip en om haar eraan te herinneren indien het antwoord uitblijft. Voor eenvoudige vragen heeft bellen de voorkeur.

De heer Sneeuw komt binnen.

3. Verslag vorige bijeenkomst

De gespreksleider licht de procedure van vaststelling van de verslagen toe. Mevrouw De Jongh dacht dat zij niet meer op het verslag van de eerste bijeenkomst van de werkgroep Verkeer mocht reageren. Nu de gespreksleider aangeeft dat dit wel mogelijk is, laat zij weten dat zij haar opmerkingen nu niet paraat heeft, maar deze nog zal doorgeven. Er zijn verder geen opmerkingen op het verslag. Naar aanleiding van het verslag merkt de gespreksleider op dat de verslagen van de werkgroepen tot nu toe bijna woordelijke verslagen leken te zijn geworden. In het vervolg zullen ze vooral een samenvatting van de essentie van hetgeen besproken is zijn, omdat de discussie in de werkgroepen zich nu vooral zal richten op de inhoud en niet meer zozeer op conditionele zaken.

Mevrouw Reek komt binnen.

Met betrekking tot de opdracht aan de werkgroep laat de gespreksleider weten dat de werkgroep deze de vorige keer breed heeft opgevat, omdat er geconstateerd werd dat er sprake is van samenhang tussen de verschillende verkeersknelpunten in het gebied. De heer Pranger en Rozestraten hebben echter een brief aan het recreatieschap gestuurd, waarin zij aangeven dat zij het niet eens zijn met deze brede scope en van mening zijn dat de scope van de werkgroep zich dient te beperken tot het plangebied waarop het plan van Esbi Bouw betrekking heeft. De heer Rozestraten licht de brief toe en geeft aan dat in het verleden al uitgebreid naar de verkeersproblematiek en knelpunten in Spaarndam gekeken is en dat dit niet geleid heeft tot een oplossing. Volgens de heer Rozestraten is er ook geen oplossing te vinden. De werkgroep Verkeer zou zich volgens de heer Rozestraten daarom moeten beperken tot de verkeersproblemen die zullen ontstaan als gevolg van het plan van Esbi Bouw, omdat het al moeilijk genoeg zal zijn daarvoor oplossingen te vinden. Mevrouw Janssen merkt op dat vanuit het algemeen bestuur van het recreatieschap de opdracht aan de werkgroep is meegegeven om te zoeken naar oplossingen voor de in de verkeersonderzoeken genoemde knelpunten en hierbij de gemeenten te betrekken. Mevrouw Janssen pleit ervoor om in deze werkgroep te denken vanuit kansen om knelpunten aan te pakken en niet a priori uit te gaan van een onoplosbaar probleem. Mevrouw Reek merkt op dat in de vorige bijeenkomst de opdracht voor de werkgroep breed geïnterpreteerd is. De gespreksleider merkt tevens op dat de vorige keer geconstateerd is dat de verkeersproblematiek in Spaarndam dermate complex van aard is dat het lastig is om hier slechts enkele onderdelen uit te separeren. Met uitzondering van de heren Pranger en Rozestraten kan de werkgroep zich vinden in de eerder vastgestelde brede interpretatie van de opdracht aan de werkgroep.

4. Bespreking knelpunten

Mevrouw Van Beugen deelt een lijst uit van geïdentificeerde knelpunten en mogelijke achterliggende oorzaken. Omdat er door de werkgroepleden maar een beperkt aantal knelpunten zijn doorgegeven, hebben de verkeerskundigen een voorzet hiertoe gegeven. Deze voorzet is nader uitwerkt door de heer Sneeuw als penvoerder namens de verkeerskundigen. Er wordt bij het doornemen van de lijst geconstateerd dat de lijst niet compleet is en dat de knelpuntenlijst op een aantal punten subjectieve constatering bevat. Deze zullen worden geschrapt en - indien relevant - vervangen door objectieve beschrijvingen en feitelijkheden. Mevrouw De Jongh reikt de reactie van een verkeerskundige uit haar achterban op de knelpuntenlijst uit, om mee te nemen bij de bespreking van de knelpuntenlijst. De werkgroep constateert dat ook deze reactie een aantal subjectieve constatering bevat.

De voorzitter stelt voor om aan de hand van de uitgereikte lijst te komen tot een totaalijst, om vervolgens aan de hand van deze totaalijst de punten te bespreken. Uiteindelijk doel is een goed onderbouwd verhaal. De werkgroep gaat hiermee akkoord.

In aanvulling op de lijst (bestaande uit 10 knelpunten) worden de volgende knelpunten genoemd:

11. Bruggen Penningsveer en de intensiteit
12. Gevaarlijke kruisingen (m.n. zijwegen met dijken)
13. Toeristisch verkeer (bussen voor Hansje Brinkers, solextouren, etc.)
14. Uitvoering van wegen (smal en zachte berm)
15. Vrachtverkeer, ook ten tijde van de bouw
16. Trillingshinder voor aanpalende huizen
17. Veiligheid voor iedereen: fietsers, wandelaars, kinderen, scootmobielen, rollators, etc op de wegen
18. Bereikbaarheid hulpdiensten

Tevens wordt bepaald dat wellicht het aantal knelpunten minder kan, maar voor deze vergadering vormen de 18 knelpunten het uitgangspunt. Toegezegd wordt om na afloop de knelpunten te ordenen en waar mogelijk samen te voegen.

Ad 1. Het aantal auto's op de dijk in Spaarndam

Centraal hierbij is het aantal auto's op de dijk (intensiteit) versus de capaciteit van de dijk. De heer Kilic geeft aan dat de weg een 30km/uur- weg is en hiervoor is ingericht. Daarnaast zorgt de vermenging van alle soorten verkeer voor onveilige situaties. In het verleden zijn enkele besluiten genomen om de doorstroming te vertragen, zoals het toestaan van geparkeerde auto's voor de huizen. De gespreksleider geeft aan dat er alleen oplossingen kunnen worden gevonden door zaken uit elkaar te halen. De heer Sneeuw voegt hieraan toe dat het van belang is de functie, vorm en gebruik helder te krijgen. Dit geldt voor alle wegen.

De heer Sneeuw geeft aan dat uit onderzoek van 2009 is gebleken dat 15% van het verkeer doorgaand verkeer is. Mw. De Jongh geeft aan zich hier niet in te kunnen vinden en uit analyses van hun kant is gebleken dat 65% van het verkeer doorgaand verkeer.

De gespreksleider geeft aan dat het van belang is dat duidelijkheid komt in de percentages, omdat hier een wezenlijk verschil in zit. Voor de problematiek is dit essentieel, want beide percentages leveren een geheel ander beeld op, wat weer gevolgen heeft voor de sfeer van oplossingen die gezocht worden. Dit staat los van het feit dat de complexiteit van dit knelpunt blijft bestaan. Afgesproken wordt dat de verkeerskundige die mw de Jongh bijstaat contact opneemt met de heer Sneeuw om die grote verschillen naast elkaar te leggen en te verklaren.

Ad 2. Bebouwing pal aan de dijk

Aan de noordzijde van de dijk ligt de bebouwing pal aan de dijk, aan de zuidzijde wordt de bebouwing door een voetpad gescheiden van de dijk. De overlast van het verkeer op de bebouwing is al enigszins teruggebracht door de 30km-zone en snelheid beperkende maatregelen als parkeren op de

dijk voor de deur. Maar overlast en hinder, met name door zwaar verkeer en verkeer dat te hard rijdt, blijft een aandachtspunt (zie ook ad 16).

Ad 3. Verkeershinder door belemmeringen in doorstroming

Zie Ad 2.

Ad 4. Peletonvorming door open brug bij sluis

De brug heeft een continuedienst en gaat m.n. open voor vrachtschepen en in het seizoen voor de recreatievaart. De vraag wordt gesteld hoe vaak de brug open gaat. De dienstregeling van de brug houdt rekening met georganiseerd busvervoer. M.n. het aantal keren openstelling van de brug en de krappe wachtruimte voor verkeer voor de brug leidt tot overlast en onveilige situaties. Ook wordt gevraagd in hoeverre het haalbaar is de openstelling van de brug (nog) meer af te stemmen op het verkeer (bv. vermijden van spijstijden).

Ad 5. Verkeersonveiligheid, oa. fietsers

Onveilige situaties zijn het gevolg van de vermenging van alle vormen van verkeer, de intensiteit en de genomen doorstroming beperkende maatregelen.

Ad 6. De dijken zijn smal, zwak en bochtig

De staat van de dijken is een gegeven, met name de breedte van de dijken en de snelheid van autoverkeer (lokaal bekend) vormen het knelpunt. Passeren van verkeer wordt bemoeilijkt (verkeer wordt de zachte berm in gedrukt), dat weer leidt tot onveilige situaties.

Ad 7. Extra verkeer door Spaarndam als gevolg van ontwikkeling fort (wisseldagen)

Uitgangspunt is het bestaande wegennet te gebruiken voor ontsluiting van het fort. Verwacht wordt dat de meeste bezoekers de route via de hoofdwegen neemt (via Haarlem), maar een deel zal de route door Spaarndam kiezen. Doel is om het verkeer door Spaarndam te minimaliseren.

Ad 8. Extra verkeer door Spaarndam als gevolg van ontwikkeling fort (tijdens verblijf)

Bezoekers van het park zullen naar verwachting tijdens hun verblijf ook Spaarndam aandoen, bijvoorbeeld voor dagelijkse boodschappen.

Ad 9. Ontsluiting Velserbroek: geen doorgang autoverkeer Dammersboog-zuid en Westlaan

Op dit moment is een ontsluiting voor autoverkeer direct via Velserbroek niet mogelijk, waardoor de wegen in Velserbroek worden onderbenut. De heer Sneeuw geeft aan dat bij de bouw van Velserbroek is besloten dat verkeer niet via de oostkant (Spaarndam) plaats vindt, maar via de zuidwestkant in de richting van Haarlem of de randweg. Mw. De Jongh geeft aan dat ontsluiting via Velserbroek weleens een oplossing zou kunnen zijn, op voorwaarde dat er maatregelen worden getroffen dat dit verkeer niet Spaarndam in gaat.

Ad 10. Ontsluiting Velserbroek: geen doorgang autoverkeer Dammersboog-noord en fort

Zie Ad 9.

Ad 11. Bruggen Penningsveer en de intensiteit

Penningsveer vormt met haar twee smalle bruggen, bochten, onoverzichtelijkheid en de intensiteit van (auto)verkeer een trechter. Dit zorgt voor slechte doorstroming van het verkeer en onveilige situaties.

Ad 12. Gevaarlijke kruisingen (m.n. zijwegen met dijken)

Met name de onoverzichtelijkheid van de kruispunten als gevolg van hoogteverschillen, bebouwing, etc. zorgt voor gevaarlijke situaties.

Ad 13. Toename toeristisch verkeer

Het toeristisch verkeer in en naar Spaarndam is de afgelopen jaren toegenomen. Ook andere soorten verkeer doen hun intrede in het gebied, zoals solextouren en bussen toeristen voor Hansje Brinkers.

Ad 14. Uitvoering van wegen (smal en zachte berm)

Zie Ad 6.

Ad 15. Vrachtverkeer, ook ten tijde van de bouw

Spaarndam is verboden voor vrachtverkeer, maar handhaving op dit verbod is lastig. Zwaar verkeer zorgt weer voor trillingshinder bij aanpalende huizen (zie ook Ad 2 en Ad 16) en verzwakking van de dijk. De vraag wordt gesteld in hoeverre vrachtverkeer ten behoeve van de bouw van het park en fort door Spaarndam zal gaan.

Ad 16. Trillingshinder voor aanpalende huizen

Hard rijdend verkeer en vrachtverkeer zorgt voor trillingen in de aanpalende huizen, wat ervaren wordt als overlast en gevolgen heeft voor de staat van de dijk en de huizen.

Ad 17. Veiligheid voor iedereen: combinaties van auto's fietsers, wandelaars, kinderen, scootmobielen, rollators, etc. op de wegen

Voor de smalle wegen in het gebied geldt dat vermenging van alle soorten verkeer voor onveilige situaties zorgt (zie ook Ad 1, 4, 5). Ook het gedrag van weggebruikers draagt hier aan bij.

Ad 18. Bereikbaarheid hulpdiensten

Doordat de doorstroming van al het verkeer op verschillende manieren wordt belemmerd, vormt dit dus ook een beperkende factor voor de bereikbaarheid van de hulpdiensten.

De gespreksleider geeft aan dat het van belang is de verschillende knelpunten bij elkaar te brengen en de subjectiviteit er uit te halen.

De heer Rozestraten vraagt of het de bedoeling is ook de consequenties van de oplossingen in kaart te brengen en vraagt of daarvoor voldoende expertise aan tafel zit. De gespreksleider beaamt dit en geeft aan dat het de rol van de verkeerskundigen is om deze expertise te leveren. Mocht de werkgroep samen met de verkeerskundige tot de conclusie komen dat de gevolgen niet worden overzien, dan geven we dat aan in het advies aan het bestuur.

5. Afspraken en afsluiting

- Het 1^e concept verslag zal ter goedkeuring naar de deelnemers van de werkgroep Verkeer worden gezonden en zal na vaststelling gepubliceerd worden op de website www.spaarnwoude.nl;
- De heer Rozestraten meldt dat zijn stichting wil meedenken met de werkgroep maar mordicus tegen het plan is en blijft en er alles aan zal doen om het plan tegen te houden.
- Mw. De Jongh vraagt de leden van de werkgroep waarom er zo weinig leden waren bij de rondleiding in het fort op zaterdag 29 september 2012. Er wordt aangegeven dat men verhinderd was door sportverplichtingen van kinderen of het fort zelf niet van belang te vinden voor een constructieve bijdrage voor de werkgroep Verkeer.
- De volgende bijeenkomst is **donderdag 18 oktober 2012 om 19.30 uur** op kantoor bij RNH, Genieweg 46 te Velsen-Zuid;

De voorzitter dankt de deelnemers aan de werkgroep Verkeer voor hun constructieve bijdrage en kwalitatieve inbreng en sluit de vergadering.

VERSLAG -1^e concept-

Bijeenkomst : 4^e werkgroep **NATUUR**

Datum : 8 oktober 2012

Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH
Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. T. Olivier	Gemeente Velsen - economische zaken en recreatie (tot 19.50 uur)
Mw. B. Schmitt	Gemeente Velsen – landschapsarchitect (tot 19.50 uur)
Dhr. H. Nijenhuis	Gemeente Haarlemmermeer – ecooloog
Mw. J. van Dijk	Voorzitter bestuur IVN Zuid-Kennemerland
Dhr. H. Rozestraten	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam (tot 20.50 uur)
Dhr. J. Pranger	Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam
Mw. J. de Jongh	Stichting Krayenhoff / Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De verontruste Spaarndammers
Dhr. A.M. van Noort	Urbanvilla's Velsbroek
Dhr. D. Heijs	Stichting Ecologisch Beheer
Dhr. J. Stuart	Vogelwerkgroep
Mw. A. Bloem	Coördinator vogeltellingen Landje van Gruijters
Dhr. H. Kerkhoff	Coördinator werkgroep natuurbelangen IVN Zuid-Kennemerland
Dhr. D. Tanger	Landschap Noord-Holland
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw bv
Mw. J. van den Heuvel	Verslaglegging (Allround Officemanagement b.v.)

Afwezig:

Dhr. C. Braat	Stichting Ecologisch Beheer
Dhr. P. Davids	Vereniging tot behoud van de Heksslootpolder
T. van den Boom	Vereniging tot behoud van de Heksslootpolder
Dhr. R. Leblanc	Kerkuilenwerkgroep
Mw. A. Blokker	Ecoloog DRO gemeente Amsterdam
Dhr. D. Vonk	Ecoloog gemeente Haarlem

1. Opening en vaststelling agenda

De gespreksleider, de heer Van der Woude opent de 4e bijeenkomst van de werkgroep Natuur en heet iedereen welkom. Vandaag worden de biotopen verder besproken. De agenda wordt aldus vastgesteld.

2. Mededelingen

De heren Rozestraten en Pranger maken ernstig bezwaar tegen de aanwezigheid van twee vertegenwoordigers van de gemeente Velsen. De heren Rozestraten en Pranger geven aan dat zij van mening zijn dat vooraf aan de werkgroep de vraag had moeten worden voorgelegd of zij bezwaar hebben tegen de aanwezigheid van de vertegenwoordigers van de gemeente Velsen als toehoorders. Daarbij geven ze aan dat zij eerder hebben aangegeven het te betreuren dat zij in de werkgroep niet direct met de stakeholders (zijnde het bestuur van het recreatieschap aan tafel zitten en er daarom in dit stadium geen behoefte meer aan hebben als er vertegenwoordigers van het bestuur bij de werkgroepen aanwezig zijn. De gespreksleider licht toe dat in het Communicatieplan is vastgelegd dat ter ondersteuning van de themagroepen de vier betrokken gemeenten aanwezig zijn. De gespreksleider geeft aan dat de gemeenten aanwezig zijn als toehoorder en indien gevraagd door de werkgroep kunnen zij vanuit hun expertise antwoord geven op vragen. Zij nemen geen deel aan de discussie. Om genoemde reden zijn de ecologen van de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer

(en voorheen Haarlem) aanwezig bij de werkgroep Natuur en zijn verkeerskundigen aanwezig bij de werkgroep Verkeer. De gemeente Velsen is eerder niet aanwezig geweest bij de werkgroep Natuur vanwege enerzijds verandering en anderzijds omdat de gemeente geen ecoloog in dienst heeft. De gemeente Velsen is wel aanwezig bij andere werkgroepen.

De heer Rozestraten vraagt vervolgens of de bijeenkomsten dan openbaar zijn. De gespreksleider geeft aan dat de bijeenkomsten in principe openbaar zijn, maar dat voorafgaand aan dit communicatietraject is bepaald dat belanghebbende partijen met maximaal 2 personen per partij bij de themagroep aanwezig mogen zijn. Hiervoor is gekozen om niet al te grote groeperingen te krijgen en de werkgroepen werkbaar te houden. Een partij kan altijd een andere vertegenwoordiger sturen. De overige deelnemers hebben geen bezwaar tegen de aanwezigheid van de toehoorders van de gemeente Velsen. De heer Rozestraten geeft aan te volharden in zijn bezwaar en geeft aan te zullen vertrekken indien de toehoorders van de gemeente Velsen blijven zitten. Naar aanleiding hiervan schorst de gespreksleider de vergadering.

Na schorsing citeert de gespreksleider uit het communicatieplan, onder '3.3 procedure': *aan de werkgroepen zullen daarom naast de bewonersafvaardiging een aantal ambtenaren deelnemen. Zij kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat zij deskundig adviseren of zaken uitwerken. Bovendien kunnen ambtenaren zo nodig zorgen voor politieke terugkoppeling als het gaat om de haalbaarheidsvraag.* De gespreksleider constateert dat het dus niet specifiek gaat over ecologen en verkeerskundigen, maar om aanwezigheid van de betrokken gemeenten ter ondersteuning van de werkgroep. Bij de werkgroep *Fort en omgeving* is een ambtenaar van de provincie, vanuit de expertise het Programmabureau Stelling van Amsterdam, aanwezig en ook de gemeente Velsen vanuit monumentenzorg is hierbij vertegenwoordigd. Beiden zijn aanwezig als toehoorder en daartegen is eerder geen bezwaar gemaakt. Om de heren Rozestraten en Pranger geen aanleiding te geven zich op deze gronden terug te trekken, geven de dames Olivier en Schmitt aan de vergadering te zullen verlaten.

De dames Olivier en Schmitt verlaten de vergadering om 20.50 uur.

3. Vaststelling verslag 26 september 2012

Omdat onder anderen de heer Rozestraten het verslag niet op tijd heeft ontvangen en zich derhalve niet heeft kunnen voorbereiden, besluit de gespreksleider het verslag van de bijeenkomst van 26 september 2012 in de volgende bijeenkomst vast te stellen. Hij erkent dat op iedereen een grote druk ligt om alles goed te kunnen voorbereiden en dit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit.

4. Bespreking aangepaste biotopenlijst

De lijsten zijn geactualiseerd en voorzien van een kopje *inrichtingsvoorstellen*. Voorstellen voor de biotopen 10, 3 en 1 zijn kernachtig weergegeven. Dit wordt ook de aanpak voor de andere biotopen. De heer Stuart zet samen met mevrouw Bloem de inrichting en beplanting ten behoeve van de vogels op papier. Dat wordt in het format verwerkt. Vanwege de sterke onderlinge beïnvloeding worden op voorstel van mevrouw Bloem vandaag eerst de biotopen *fortterrein* (2), *munitiebos* (6) en *grote wateren* (7) behandeld. De heer Nijenhuis ziet dat de indeling van biotopen op het kaartje niet correct is. Mevrouw Van Beugen zegt toe het kaartbeeld aan te passen en opnieuw te verzenden aan de deelnemers. Op de vraag van de heer Rozestraten waarom de Hekslootpolder niet als één van de biotopen is benoemd antwoordt de gespreksleider dat dit gebied wordt behandeld op het moment dat het gaat over de effecten op het grote geheel.

Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw De Jongh over de verstoringen, stelt de gespreksleider voor dit schriftelijk voor te bereiden, zodat het verwerkt kan worden in de biotopenlijst, en bij de vijfde bijeenkomst te behandelen. Dat geldt ook voor de biotopen die vandaag aan de orde komen. Het betreft de bedreigingen tijdens de bouwperiode en compensatie voor wat verloren gaat.

De heer Kerkhoff haalt een rapport aan van de Vogelbescherming over de gevoeligheid van vogels. Een fietspad geeft een gemiddelde verstoring voor broedsucces van 100 meter aan beide kanten.

Volgens de heer Nijenhuis voelen de vogels bij het landje van Gruijters zich voldoende veilig achter de rietkraag en het water. Op het landje wordt nauwelijks gebroed. De vraag is of de huidige situatie gehandhaafd moet blijven of dat het broeden bevorderd moet worden.

De door de heer Nijenhuis omschreven bedreigingen zijn niet compleet. Details van de activiteiten die onderdeel uitmaken van het plan van Esbi Bouw zijn nog niet bekend. Hij gaat binnenkort met Esbi Bouw in gesprek om alle mogelijkheden te bespreken. Voor een evenwichtige conclusie is het nodig dat de werkgroep zo goed mogelijk de consequenties van het plan in beeld brengt. Aangezien de werkgroep aangeeft niet alle consequenties te kunnen overzien omdat zij niet over alle kennis beschikken, zal de werkgroep daarom ook op de objectiviteit van het door de ecologen aangedragen kennis moeten vertrouwen. De wisselwerking met deskundigheid uit de groep is hierbij van belang.

De heer Pranger vraagt aandacht voor het 4e punt op pagina 4 van de biotopenlijst waarin wordt geopperd om van de Redoute een wandelpad te maken. Het is de ontsluitingsweg voor de bewoners van de woonboten. De gespreksleider weet dat de discussie ging over de wenselijkheid het landje van Gruijters af te schermen voor fietsers en wandelaars. Maar weren van fietsers en auto's is niet realistisch. Het advies zal tweeledig zijn. Hij stelt de volgende formulering voor: *als onontkoombaar is dat fietsers, auto's en wandelaars over de Redoute gaan, probeer dan andere maatregelen te nemen om de bescherming van vogels vorm te geven*. Vorige keer is ook voorgesteld aan de andere kant iets aan te leggen zodat mensen wel uitzicht hebben op het gebied. Bij de werkgroep Verkeer komt de discussie terug.

2) Fortterrein

De gespreksleider stelt voor dat mevrouw De Jongh de algemene vragen onder kopje C, met betrekking op het toekomstige functionele gebruik, erbij houdt opdat die niet vergeten worden. De tijdelijke situatie van de bouw wordt apart behandeld.

Kansen en bedreigingen voor de vogels: Mevrouw Bloem denkt dat als activiteiten beperkt blijven tot de oostkant (=achterkant) van het fort en de vegetatie aan de westkant (=voorkant) zoveel mogelijk in stand blijft, de eend en de ijsvogel behouden kunnen blijven. De heer Petter zegt dat halverwege het fortterrein een haag komt en dat aan de kant van het bos geen mensen mogen komen, alleen bij de brug waar de hoofdingang van het fort is gepland. De oevers blijven intact vanwege de reeds aanwezige ijsvogelwand. Mensen worden zoveel mogelijk buitenom geleid. De heer Van Noort weet dat afschuinen van de oevers tot de mogelijkheden behoort. De gespreksleider stelt voor alle mogelijkheden aan te geven voor versterking van het vogelgebied, ervan uitgaande dat Esbi Bouw heeft gezegd de oevers met rust te zullen laten.

Kansen en bedreigingen voor de vleermuizen: Volgens de heer Nijenhuis leven hier 6 soorten vleermuizen. De gewone dwergvleermuis en de laagvlieger kunnen uitstekend tegen licht. De ruige dwergvleermuis en de watervleermuis jagen op het water en verdragen slecht licht. Dat is op te lossen met amberkleurig licht. Ook kan geprobeerd worden het licht te beperken tot het dek van de toegangsbrug. De meeste vleermuizen jagen aan de rand van het bos waar muggen zijn. Een nieuwe bosrand kan juist meer mogelijkheden bieden omdat de vleermuis dan aan twee kanten kan jagen. Alleen de nauwelijks aangetroffen grootoorvleermuis wil in het bos zitten. De gespreksleider refereert aan het voorstel niet alle bomen te kappen maar een combinatie te maken met natte natuur en open plekken, wat een versterking van het jachtgebied zou betekenen. De heer Stuart vult aan dat gezorgd moet worden voor een geleidelijke overgang van bos naar natte natuur. De heer Heijs zegt dat een aantal balsbomen behouden moeten blijven. De heer Rozestraten zegt dat ook een speelbos voor kinderen als mogelijkheid was genoemd. De heer Nijenhuis weet dat om de stand van de vleermuizen goed in kaart te brengen een uitgebreid flora- en faunaonderzoek gedaan moet worden. Dat duurt ongeveer een jaar maar kan pas op het moment dat de aard van activiteiten bekend is. Mevrouw Janssen stelt voor de vraag neer te leggen bij mevrouw Blokker (ecoloog DRO Amsterdam). Op verzoek van mevrouw De Jongh legt de heer Nijenhuis uit dat het weghalen van bos of het laten staan veel effect heeft op het jachtterrein van vleermuizen. Nu, met Esbi Bouw aan tafel, kan bepaald

worden of de plannen realistisch zijn en geprobeerd worden om tot het best mogelijke resultaat te komen. De gespreksleider wil weten of maatregelen denkbaar zijn die de kans op versterking van de kolonie vleermuizen kunnen vergroten. De heer Nijenhuis noemt kastjes bij de vakantiehuizen als mogelijkheid voor de dwergvleermuis en de laagvlieger. De ruige dwergvleermuis gedijt het best in oude holle bomen. De heer Rozestraten wil weten hoeveel en welke soorten bomen overblijven en hoe dicht het bos moet zijn voor behoud van de vleermuizen. Volgens zijn berekening verdwijnen 700 bomen. De gespreksleider wijst erop dat de kap van bomen, zoals eerder besproken, pas aan de orde komt bij de MER-procedure en dat op moment nog niet te stellen is hoeveel bomen precies gekapt zullen worden. Volgens de Flora- en Faunawet kan niet zomaar gekapt worden, zeker niet als er vogelnesten in bomen zitten. De gespreksleider geeft aan dat dit in een eerdere vergadering ook is besproken, en dat is aangegeven dat het uitgangspunt is dat het deel bos waar de vakantiehuizen komen intact blijft en dat hier alleen onveilige bomen worden verwijderd. Daarvoor in de plaats zullen inheemse soorten worden geplant. Voor het deel bos waarvoor op dit moment in het plan is opgenomen dat dit nieuwe natte natuur wordt, is uitgangspunt dat dit deel van het bos gekapt wordt. De MER moet voor beide gebiedjes nog uitwijzen wat wel of niet haalbaar is. Daarnaast zijn beide gebiedjes onderdeel van deze themagroep en kan de werkgroep anders adviseren hierover als de werkgroep van mening is dat dit tot verbetering van het plan en vergroting van draagvlak bij belanghebbenden leidt. De heer Rozestraten geeft aan van mening te zijn dat dit niet eerder is besproken en geeft aan dat dit voor hem een nieuw gegeven is. De gespreksleider geeft nogmaals aan dat dit eerder is besproken.

De heer Rozestraten geeft aan het hier niet mee eens te zijn en verlaat hierop de vergadering om 20.50 uur.

De heer Nijenhuis weet dat, ten behoeve van nesten van roofvogels, het niet om herplaatsen gaat maar om aanwezigheid van bestaande bomen. De gespreksleider vat samen dat het voorstel van mevrouw Blokke met betrekking tot specifieke maatregelen voor de vleermuizen wordt afgewacht, dat om bedreiging van een deel van het jachtgebied te voorkomen gezorgd moet worden dat extra bosranden en watergebieden bij elkaar gehouden worden, dat bij herplant ook het buitengebied betrokken dient te worden en dat diversiteit en de grootte van bomen (volume binnen 3 á 4 jaar) daarbij een belangrijke rol spelen. Verder geeft hij aan dat het maken van keuzes altijd risico's met zich meebrengt.

Mevrouw De Jongh ziet behalve verstoring door licht en menselijke activiteiten, verstoringen in het hele gebied. De gespreksleider zegt dat wat genoemd is scherper moet worden aangegeven en per onderdeel de specifieke activiteiten die een bijzonder effect hebben. Uitgaande van het gegeven dat hoe dan ook verstoringen plaatsvinden, moeten maatregelen genomen worden om verstoringen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. De heer Nijenhuis zal een stuk schrijven waarin hij nadrukkelijk ingaat op de verstoringen door de bouw en het gebruik. Hij wil daarbij gebruik maken van gegevens van Esbi Bouw. Mevrouw De Jongh vreest dat als alleen over oplossingen gesproken wordt, straks niet aangegeven staat dat de komst van het park op zichzelf een verstoring is voor alles.

Mevrouw Janssen stelt voor vast te stellen dat iedereen die in de biotopenlijst genoemde ecologische waarden erkent of aan te geven dat nog toevoegingen nodig zijn, om vervolgens te benoemen of die verstoord worden bij de uitvoering van het plan en zo ja of daar iets aan te doen is. Per biotoop kan nog gekeken worden of er versterking mogelijk is van de flora en fauna. De opmerking van mevrouw De Jongh dat versterking van de natuurwaarde niet mogelijk is, is volgens de heer Nijenhuis niet juist. Het gaat over dilemma's tussen de verschillende soorten natuur. Het eindresultaat kan wel degelijk zijn dat er meer diversiteit en natuurwaarde zijn. Dat is bovendien een voorwaarde in het Programma van Eisen. Een betere formulering zou zijn *dat de plannen een verstoring betekenen van de huidige situatie maar dat de werkgroep zich inzet om te komen tot een nieuwe situatie die uiteindelijk leidt tot meer natuurwaarde*. De heer Nijenhuis zal de dilemma's op papier zetten. Om discussies over persoonlijke waarden te voorkomen stelt mevrouw Van Dijk voor in het vervolg te spreken over natuurwaarden vanuit ecologische perspectief, in termen van biodiversiteit en zeldzaamheid. De

gesprek-leider stelt verder vast dat het algemene verhaal scherper in de discussie naar voren komt en dat per biotoop zoveel mogelijk naar de specifieke bedreigingen wordt gekeken en die te vertalen in kansen. Dat is de enige manier om, als het plan dan toch doorgaat, het gebied te behouden of beter te maken. De heer Nijenhuis zal in zijn gesprek met Esbi Bouw de teksten kritisch doornemen. Mevrouw Van Beugen stelt voor per biotoop in een kopje aan te geven wat de plannen van Esbi zijn in dit gebied.

6) Het munitiebos

Over het munitiebos is bij de vorige biotoop al veel opgemerkt. In het licht van mogelijke bedreigingen zullen hier de meeste activiteiten gaan veranderen ten opzichte van de huidige situatie, zowel in het gebruik (woningen, verkeer etc.) als tijdens de bouwwerkzaamheden. Ter bespreking zijn de functionele aspecten. De bomen zijn al benoemd.

De heer Pranger wil weten welke grond wordt opgehoogd. De heer Petter zegt dat het plan wordt uitgevoerd met gesloten grondbalans. Grond wordt in beginsel niet afgevoerd of gehaald. Een uitzondering is het gele zand onder de terrassen. De grond wordt niet opgehoogd maar op de huidige maaiveldhoogte aangelegd. Daarnaast is er al een wegenstructuur in het bos, maar in de huidige structuur zijn de wegen recht dat kan leiden tot (te) hard rijden en dat is niet wenselijk. In het plan is opgenomen dat de huidige structuur wordt aangepast door meer bochten in de wegen aan te brengen. Het zand, van die delen van de bestaande wegen die worden verwijderd, wordt weer gebruikt ten behoeve van de aanleg van de nieuwe wegen. De woningen komen op de plek van de munitiehuisjes.

Kansen en bedreigingen voor de vogels: Op de vraag van mevrouw Van Dijk over welke vogels zullen verdwijnen en toenemen zegt de heer Nijenhuis dat het afhangt van de omgeving. Bij huizen is er risico dat meer algemeen voorkomende vogelsoorten verschijnen ten koste van bijzondere soorten. Over biodiversiteit zegt hij dat als meer open plekken gecreëerd worden, het aantal vleermuizen toeneemt. De soort hangt af van het licht. De gespreks-leider vraagt welke maatregelen nodig zijn om van de bedreiging een kans te maken. De heer Van Noort weet dat op daken iets geplaatst kan worden wat bepaalde diersoorten aantrekt. Mevrouw Van Dijk stelt vijvers voor. De heer Nijenhuis zegt dat het munitiebos al behoorlijk vochtig is, wat goed is voor de voortplanting van bijvoorbeeld de rugstreeppad. De poeltjes kunnen beschermd worden door gedragsbeïnvloeding. Wellicht kan een deel als speelbos worden ingericht. Mevrouw Bloem is blij met het voorstel insecten te bevorderen maar denkt dat mensen bang zijn voor met name muggen. De heer Petter zegt dat de huidige waterhuishouding in oude staat wordt hersteld. Er wordt niet gedraineerd. De heer Tanger zegt dat er met beheersmaatregelen hoe dan ook iets verandert aan de huidige grond, mogelijk wordt het warmer.

Kansen en bedreigingen voor de populieren: Op de vraag van mevrouw De Jongh naar populieren als bedreigde boomsoort zegt de heer Nijenhuis dat een bepaalde soort populier allemaal op dezelfde plek afbreken dat tot onveilige situaties kan leiden. Deze dienen dan op voorhand verwijderd te worden. In Nederland zijn er voldoende populieren. Populieren worden vaak gebruikt als zogenaamde wijkers, bomen die zorgen voor een klimaat waarin andere bomen kunnen groeien. Wijkers worden op den duur weer weggehaald. Oude populieren worden dus vaak weggehaald voor de veiligheid omdat er takken afvallen.

7) De grote wateren met oevers

In de omschrijving moet amberkleurig licht en licht dat niet op water schijnt meer benadrukt worden, dit ter bescherming van de vleermuis. Mevrouw Van Dijk wijst op het nader onderzoek (laatste zin, 1e alinea) dat vereist is naar onder meer de bittervoorn. Volgens de gespreks-leider wordt dat uitgezocht bij de MER. Om effecten die nu niet te overzien zijn, straks te kunnen beoordelen, raadt hij aan in de rapportage op te nemen dat terugkoppeling plaatsvindt over alle onderzoeken. Mevrouw De Jongh voorziet bij de MER-procedure een spanningsveld tussen belangengroepen. Mevrouw Janssen stelt voor alles nauwlettend te volgen en met elkaar te bespreken. Volgens de heer Tanger moet de werkgroep al vóór de MER adviseren welke onderzoeken belangrijk zijn voor alle biotopen.

Kansen en bedreigingen voor het water: Ten behoeve van de oeverwaluven en ijsvogels worden de oevers met rust gelaten. Esbi Bouw heeft toegezegd minimaal 10 meter uit de oever te bouwen. De huidige loodsen zijn ook allen minimaal 10 meter uit de oever gebouwd. De heer Nijenhuis ziet een bedreiging in de twee paden langs de oevers waardoor de rust voor de vogels verdwijnt, te weten het fietspad door de nieuwe natte natuur en het voetpad van het munitiebos naar het fort. Hij adviseert de werkgroep te adviseren deze te verleggen. Mevrouw Bloem weet dat als visjes langs de oevers zwemmen en vervolgens een recreant zich langs de oever begeeft, de helft van de fortgracht leeg is. De heer Stuart wijst op het voorstel voor overgangen met bos, riet en water. Wanneer het pad aan de zijde van een gebiedje gelegd wordt, blijft een groter rustgebied over. Een vlonderpad voorkomt volgens mevrouw Van Dijk fietsers en brommers. De heer Petter zegt de haalbaarheid van een vlonderpad te zullen onderzoeken. Een voetpad in plaats van het geplande fietspad is mogelijk. Het pad van het bos naar het fort verleggen ziet de heer Pranger als probleem voor de direct omwonenden. De gespreksleider stelt voor specifiek naar dat deel te kijken. De grootste bedreiging zit in de bocht aan de noordzijde van de fortgracht. Dat kan wellicht opgelost worden met rietkragen en verleggen van het pad. Veel ruimte voor een slingerpad aan de oostzijde van de fortgracht is er niet. De heer Nijenhuis adviseert het trekpontje aan de drukke kant te plaatsen. De heer Petter zal ernaar kijken maar wil het pontje behouden als recreatief element. Met de broedplaats van de ijsvogel wordt rekening gehouden.

Fietsen: De meerderheid van de aanwezigen vindt dat aan de westzijde, direct naast de fortgracht niet gefietst zou moeten worden om verstoring van de fortgracht en de oever te voorkomen. Een (fiets)pad verder van de oever af, waarbij uitgangspunt is dat er geen verstoring optreedt, is wel een optie. Gestimuleerd moet worden dat mensen buitenom gaan. In het plan is fietsenverhuur opgenomen om het autoverkeer zoveel mogelijk te beperken. Daarom vindt de heer Petter dat er wel mogelijkheden moeten zijn om te fietsen. Ook moet er een fietsroute komen tussen het fort, waar de fietsenverhuur is, en het vakantiepark. De gespreksleider noemt het principiële uitgangspunt om een snelle verbinding naar Spaarndam te maken om te voorkomen dat mensen met de auto gaan. Volgens mevrouw De Jongh wil Spaarndam ook geen extra stroom fietsers over de dijk, omdat ook het fietsverkeer over de dijk nu al een probleem is. De gespreksleider geeft aan dat er door herontwikkeling van het fort hoe dan ook fietsbewegingen gaan ontstaan. De vraag is hoe dat gereguleerd moet worden. Het onderwerp komt terug bij de werkgroepen Verkeer en Fort. Vanuit Natuur kan gezegd worden dat de werkgroep grote waarde hecht aan afscheidingen waardoor geen vermenging plaatsvindt en de vogels niet bedreigd worden. De heer Petter zoekt het aantal fietsbewegingen uit. Mevrouw Van Beugen zoekt uit wat in het PvE staat over het fietspad.

5. Rondvraag en afsluiting

- Mevrouw De Jongh zegt dat het beeld bestaat dat natuurontwikkeling geen kerntaak is van Esbi Bouw en ze stelt voor het natuurgerelateerde beheer bij een natuurontwikkelaar neer te leggen, bijvoorbeeld bij Landschap Noord-Holland.
- De heer Pranger wil graag dat van tevoren aan de werkgroep wordt meegedeeld dat toehoorders van gemeentes of andere beleidsmedewerkers aanwezig zullen zijn. Verder zegt hij dat zijn stichting nog steeds mordicus tegen de plannen is.
- De heer Tanger zegt positief te willen meedenken aan oplossingen.

Geplande volgende bijeenkomst

De volgende bijeenkomst is op maandag 29 oktober 2012. De biotopen worden aangepast. Wat besproken is wordt toegevoegd. De heer Nijenhuis heeft contact met Esbi om te kijken naar activiteiten, effecten en mogelijke fouten in de tekst. Hij zet op papier wat de verstoringen en bedreigingen zijn in bredere zin, op detailniveau per biotoop en de dilemma's tussen de natuursoorten.

De gespreksleider bedankt de deelnemers aan de werkgroep Natuur voor hun bijdrage en sluit de bijeenkomst om 22.20 uur.

VERSLAG

Bijeenkomst : 3^e werkgroep **FORT EN OMGEVING**
Datum : 15 oktober 2012
Locatie : kantoor Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 te Velsen-Zuid

Aanwezig:

Dhr. J. van der Woude	Gespreksleider
Mw. M. van Beugen	Projectleider RNH (verslaglegging)
Dhr. M. Petter	Esbi Bouw
Dhr. E. ten Brummelhuis	Provincie Noord-Holland (vervanger mw. N. van Goor Stelling van Amsterdam)
Mw. M. Gemser	Gemeente Velsen
Mw. J. de Jongh	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De Verontruste Spaarndammers / Stichting Krayenhoff
Mw. M. Scholtemeijer	Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam / De Verontruste Spaarndammers
Mw. J. Simons	Stichting Krayenhoff
Dhr. Z. Ziegelaar	Stichting Krayenhoff (op persoonlijke titel)
Dhr. F. van Rijn	Stichting Krayenhoff
Dhr. H. Koelman	Verontruste Spaarndammer (op persoonlijke titel)
Dhr. F. Cleeren	Historische Werkgroep Spaarndam
Dhr. D. Wildeboer	Stichting MEGA (toehoorder)
Dhr. J. Pranger	Vereniging tot behoud van de Hekslootpolder / Stichting Natuurbehoud Fort benoorden Spaarndam / Bewonersvereniging Wonen - Varen – Werken Zijkanaal B
Dhr. R. Verhoef	Stichting Menno van Coehoorn

Afwezig:

Mw. N. Janssen	Programmamanager RNH
Mw. N. van Goor	programmamanager Stelling van Amsterdam, provincie Noord-Holland
Dhr. H. Veenboer	Stichting Gemaal de Velsbroek
Dhr. K. de Wildt	Stichting MEGA

1. Opening en vaststelling agenda

De gespreksleider, de heer Van der Woude opent de bijeenkomst en heet iedereen welkom. Hij noemt de onderwerpen die aan de orde komen en de agenda wordt aldus vastgesteld. Bericht van verhindering is binnengekomen van de heren Veenboer en de Wildt, mw. Janssen en mw. Van Goor. Mw. Van Goor wordt vervangen door de heer Ten Brummelhuis. Vanaf deze bijeenkomst zal mw. Gemser de heer Van der Veldt vervangen. Mw. Gemser is casemanager bij de gemeente Velsen voor wat betreft vergunningen in het kader van Monumentenzorg.

2. Mededelingen

Er is een ingekomen stuk van de heer (Wim) Koelman, te weten een Google Earth document met daarin alle locaties van de grenspalen. Het document is inmiddels doorgezonden naar de heer Petter.

3. Vaststelling verslag 24 september 2012

Het verslag is eerder naar de leden verstuurd en vanavond is er nog gelegenheid voor opmerkingen en vindt vaststelling plaats. Mw. De Jongh geeft haar opmerkingen schriftelijk door, mw. Van Beugen zal deze verwerken.

Tekstueel:

Pagina 1, aanwezigen, *dh. Van Rijk* moet zijn *dh. Van Rijn*.

Pagina 4, onder punt 14. *Fort Merkerweg* moet zijn *Fort Nekkerweg*. En de volgende zin wordt toegevoegd *Uitgangspunt is dat er zo min mogelijk schade aan het fort wordt toegebracht.*

Pagina 4, onder punt 16 stuk tekst tussen *Opgemerkt wordt dat t/m provinciale monumenten]* wordt gewijzigd in *Opgemerkt wordt dat de gehele Stelling van Amsterdam tot het werelderfgoed van Unesco behoort, dus niet alleen de forten, maar ook bijvoorbeeld het schootsveld. De forten uitzonderlijk zijn weer provinciale monumenten.*

Het verslag wordt met inbegrip van de genoemde wijzigingen vastgesteld.

In algemene zin stelt de gespreksleider voor, ter voorkoming van te lange verslagen, de sprekers voortaan niet meer woordelijk worden aangehaald maar dat het verslag samenvattend zal zijn. De essentie van de inhoud is van belang. Die is nodig voor de rapportage. Discussies en verschillen van mening worden nog wel vermeld.

4. Actiepunten n.a.v. bijeenkomst 24 september

Er is een kleine comité bij elkaar gekomen bestaande uit dh. Petter, mw. Simons en dh. Wildeboer om te puzzelen met de inrichting van het fort zelf. Dit overleg heeft voorafgaand aan deze bijeenkomst plaats gevonden. Er is gesproken over de functionele kant: de inrichting en indeling van het fort. Er is nog niet gesproken over advies met betrekking tot het beheer. Afgesproken is dat dh. Petter een nieuw voorstel doet voor wat betreft de inrichting en dat de Stichting Krayenhoff de lijst van Esbi Bouw aanvult dan wel wijzigt voor wat betreft de muurschilderingen.

Onder verwijzing naar het gesprek tijdens de rondleiding door het fort op 29 september jl. onder leiding van dh. Ziegelaar, waar gesproken is over museale waarde van een enkele muurschildering, vraagt de gespreksleider dh. Ziegelaar of het mogelijk is hier een overzicht van aan te leveren. Dhr. Ziegelaar geeft aan dat zijn computer is gecrashed en hij er op dit moment alles aan doet om opgeslagen bestanden terug te krijgen.

5. Inventarisatielijst vragen en opmerkingen

De gespreksleider geeft aan dat de lijst op verzoek van de vorige vergadering iets is veranderd, dat wil zeggen, de volgorde van de clusters is gewijzigd waarbij de overkoepelende algemene vragen naar voren zijn gehaald. Daarnaast zijn de vragen en antwoorden van de tijdens de vorige bijeenkomst behandelde clusters, die op elkaar lijken, samengevoegd. Mw. De Jongh geeft aan dat de vragen van haar achterban uit hun context zijn gehaald en vraagt wanneer haar ingediende vragen zullen worden beantwoord. Mw. Van Beugen zal hierover contact opnemen met mw. De Jongh.

De gespreksleider geeft aan dat getracht is een goede lijst te maken. De lijst bestaat uit vragen die al beantwoord en dus afgedaan zijn, maar er zijn ook vragen die expliciet in het advies aan het bestuur moeten terugkomen. Tevens zijn er 3 thema's in alle drie de werkgroepen deels aan de orde geweest die in alle groepen terug zouden moeten komen: de complicaties van de tijdelijke bouwfase; de onontkoombare ingrepen die wellicht later teruggedraaid zouden moeten worden i.v.m. de exploitatieopzet; en dat men betrokken wil worden in de besteksfase in de vervolgp  cedure.

Doel is een notitie te schrijven waar recht wordt gedaan aan alle opmerkingen hierover in alle drie de werkgroepen, zodat het geheel kan worden overzien. Hierop geeft dh. Pranger aan dat het voorkomt dat er verschillende belangen voortkomen uit de verschillende werkgroepen en dat hier tegenstrijdigheden in kunnen zitten. Daar waar nodig zal daar rekening mee gehouden worden.

Ter vergadering is de laatste versie van de lijst uitgereikt. Vandaag worden de (nieuwe) categorieën D t/m G behandeld met betrekking op de buitenkant en omgeving van het fort.

D) Restauratie & Inrichting Fort (Buitenkant)

Er bestaat wat onduidelijkheid over de clustering van de vragen. Bepaald wordt dat *de vragen 1, 3 en 6 worden verplaatst naar G*. Omgeving van het fort. *Vraag 5* wordt ook gesteld bij cluster E.

Dhr. Pranger vraagt of het smalspoor (vraag 5) na herstel gebruikt gaat worden. Dhr. Petter antwoordt dat dit niet het geval is, het smalspoor wordt wel doorgetrokken naar het fort. Dhr. Ziegelaar stelt een aanvullende vraag wat er gaat gebeuren met de camouflageverf aan de noordzijde van het fort. Dit stamt uit de tijd van de oorlog. Dhr. Petter geeft aan dat dit voor hem een nieuw gegeven is en zal dit uitzoeken.

Voor wat betreft de vragen 8 en 9 geeft de gespreksleider aan dat in eerdere bijeenkomsten al is gesproken over het belang van Esbi Bouw bij restauratie van zoveel mogelijk elementen van het fort en de Stelling. Hierbij is een goede, zo volledig mogelijke, inventarisatie van deze elementen noodzakelijk. Daarnaast is gesproken over dat in het advies aan het bestuur zal worden aangegeven om ook in de besteksfase belanghebbende partijen te betrekken.

E) Restauratie & Inrichting Fort (Buitenkant)

Mw. Simons vraagt m.b.t. vraag 4 over welke aantallen sluizen en gemalen er nu wordt gesproken? Wat wordt nu wel gerestaureerd? Dhr. Verhoef geeft aan dat er een behoorlijk uitgebreide beschrijving is die aantallen noemt. Dhr. Ten Brummelhuis vult aan dat hij beschikt over een uitgebreide beschrijving van dhr. Ros, maar dat terecht de vraag wordt gesteld hoever je gaat in het gebied in het kader van dit project. Uitgangspunt is binnen het plangebied. De sluizen in de Velserdijk maken hier ook onderdeel van uit. Afgesproken wordt dat mw. Gemser, dhr. Ten Brummelhuis en dhr. Petter met elkaar contact opnemen om te bepalen welke lijst zal worden gehanteerd.

Dhr. Pranger vraagt of het pas gerestaureerde inundatiemiddel (vraag 6) op de hoek van de parkeerplaats dan niet doorgaat? Dhr. Petter geeft aan dat deze wel wordt meegenomen en dat de parkeerplaats wordt bestraat, waarbij aandacht zal zijn voor voorkomen van opnieuw schade door zwaar verkeer.

Dhr. Pranger geeft aan dat er bij hem onduidelijkheid bestaat wat nu het plangebied is. Dhr. Petter geeft aan dat dit het fortterrein, de parkeerplaats, het munitiebos en de weide naast het bos gelegen dat wordt ingericht als nieuwe natte natuur betreft. Er dient door het schap nog besloten te worden in hoeverre de parkeerplaats ook in erfpacht wordt uitgegeven aan Esbi Bouw, maar ook omdat het in het belang van de totale restauratie en inrichting is de entree netjes te hebben, is bestrating van de parkeerplaats opgenomen in het plan. Dhr. Pranger vraagt hierop een overleg aan met het schap en dhr. Petter over de inrichting van de parkeerplaats, gezien deze nu in gebruik is als openbare parkeerplaats voor bewoners. Mw. Van Beugen geeft aan dat dit mogelijk is.

Aangaande herstel van de schutskoepel (vraag 8) heeft dhr. Petter eerder aangegeven dat herstel pas plaats zal vinden zodra daar subsidies voor beschikbaar zijn. Op dit moment zit dit dus niet in het plan. In de werkgroep zijn de meningen verdeeld over het wel of niet herstellen van de geschutskoepel. De gespreksleider vraagt de werkgroep argumenten hiervoor uit te werken.

Mw. De Jongh vraagt aan dhr. Ten Brummelhuis hoe het toezicht door de provincie op het geheel van het erfgoed als totaliteit wordt gewaarborgd (vraag 9). Dhr. Ten Brummelhuis geeft aan dat de gemeente bevoegd gezag is omdat het een monument is en de gemeente dient hierop te handhaven. De provincie als sideholder van de Stelling van Amsterdam (verantwoording richting UNESCO) zal ook monitoren, maar de gemeente dient de eigenaar er op te wijzen. Mw. De Jongh merkt op dat dit verwarrend is.

F) Munitiebos

Dhr. Koelman vraagt waarom er maar één loods (plofhuisje) blijft staan en welke dat dan is? (vraag 3). Dhr. Petter geeft aan dat er een maximum zit aan het totaal te bebouwen oppervlak. Dit is gelijk aan het huidige bebouwd oppervlak van de loodsen (6.380m²). Elke loods die extra behouden blijft gaat af van het aantal m² voor de vakantiehuisjes. Dhr. Petter is al akkoord gegaan met behoud van één loods, te weten loods aangeduid met "C" van 6 bij 5 meter. Deze zal gebruikt worden voor opslag materiaal. Dhr. Petter geeft aan dat door behoud van deze loods er minder vakantiehuisjes worden gerealiseerd, te weten 83 huisjes, maar hiervoor in de plaats zijn enkele recreatie/verblijfsruimtes in

het fort bijgekomen. Hierop is zijn exploitatie gebaseerd. Dhr. Petter geeft aan dat behoud van nog een loods een mogelijkheid is, mits de beheerkosten haalbaar en betaalbaar zijn én de m2 van deze loods niet ten kosten gaan van het huidig aantal m2 vakantiehuisjes en verblijfsruimtes.

De werkgroep geeft aan dat behoud van meer typen loodsen niet direct wil zeggen dat het een verlies aan m2 is, maar de indeling en verdeling anders kan worden. Dhr. Pranger vult aan dat door behoud van nog een loods, er meer nuttige (te benutten) ruimte ontstaat, waarop de vraag wordt gesteld of het niet mogelijk is enkele functies uit het fort te verplaatsen naar een te behouden loods? Dhr. Petter geeft aan dat de verschillende functies, op dit moment geplaatst in het fort, gelinkt zijn aan elkaar en ook combinatiefuncties voor medewerkers zijn en het dus binnen de exploitatie wel haalbaar moet zijn (w.b. kosten inzet medewerkers) om functies uit het fort te plaatsen naar het munitiebos. De gespreksleider vraagt de werkgroep een (nuttige) invulling te bedenken.

Mw. De Jongh vraagt aanvullend hoeveel medewerkers er dan zullen werken? Dhr. Petter licht toe dat in dalperiode de receptie, supermarkt en fietsenverhuur een combinatiefunctie is, en in een piekperiode zal hier een 2e medewerker bijkomen. Hij geeft aan dat op parken met 250 woningen ook maar 2 à 3 medewerkers in die combinatiefunctie zitten.

Mw. Simons vraagt vervolgens of dit dan dus betekent dat er geen medewerkers in het Bezoekerscentrum aanwezig zijn en dit is wat de provincie wil? Dhr. Petter en dhr. Ten Brummelhuis beamen dit. Dhr. Petter geeft aan dat het museum te klein is om daar permanent medewerkers voor in dienst te hebben. Het Bezoekerscentrum zal dusdanig worden ingericht dat het op zichzelf kan staan. Dit gebeurt ook in andere bezoekerscentra in forten. Het is natuurlijk mogelijk om bijvoorbeeld met behulp van vrijwilligers wel rondleidingen aan te bieden. Mw. Simons merkt op dat dit in een eerder stadium is besproken en dat toen de eis bij de Stichting Krayenhoff is weggelegd dat het Bezoekerscentrum minimaal 5 van de 7 dagen opengesteld en beheerd moest worden. Dit is een andere eis dan de huidige eis dat de openstelling van de deuren 7 dagen per week gegarandeerd moet worden. Deze laatste betekent een heel andere belasting voor de Stichting en ook de reactie van de Stichting hierop had dan totaal anders kunnen liggen. Het is voor de Stichting Krayenhoff gewoonweg niet haalbaar om 7 dagen per week vrijwilligers beschikbaar te hebben voor rondleidingen. Dhr. Petter geeft aan open te staan voor andere suggesties en stelt voor dit nader uit te werken.

Opgemerkt wordt dat in het antwoord bij vraag 4, over de hoogte van de huisjes, wordt gesproken over verschillende hoogtes. Gevraagd wordt waar de hoogste huisjes komen. Dhr. Petter geeft aan dat deze in de hoek bij de parkeerplaats komen.

De vraag wordt gesteld (vraag 7) wat de argumenten zijn voor welk deel van het schootsveld wordt hersteld? In het Programma van Eisen is aangegeven dat het wenselijk is zoveel mogelijk Stellingelementen in ere te herstellen, waaronder een deel van het schootsveld. Uitgangspunt hierbij is geweest om de zichtlijn in de richting van Fort Zuid te herstellen. Hierop is bepaald welk deel van het schootsveld hersteld wordt.

G) Omgeving van het fort

In aanvulling op de discussie over het onderzoeken van de haalbaarheid van verplaatsing van enkele functies uit het fort naar het munitiebos, geeft dhr. Pranger aan dat hij van mening is dat de verbinding tussen het bos en het fort problematisch is. Hij is van mening dat de huidige inrichting, waarbij alle functies in het fort zitten, enorme verkeersstromen gaat genereren tussen bos waar bezoekers parkeren, en het fort (vraag 14, 17 en G5), juist over een wandelpad dat weer een verstoring voor de natuur is. Dhr. Pranger vraagt zich af of je wel zoveel mensen in je fort wilt hebben? De gespreksleider geeft aan dat het juist het plan is bezoekers naar het fort te krijgen, maar geeft ook aan dat hier verschillende belangen spelen waar een keuze gemaakt moet worden. Mw. De Jongh vervolgt door te zeggen dat je inderdaad graag bezoekers in het fort wilt hebben om ze kennis te laten maken met de authenticiteit, maar vraagt zich af of ze dan komen om zich alleen aan te melden als gast van het huisjespark of als bezoeker van het fort zelf? Is het geen optie om de activiteiten/functies met een lage "kijkbeleving" (bv. inschrijven voor huisjes en fietsverhuur) te verhuizen naar het bos? Dhr. Verhoef geeft hierop aan dat er concessies gedaan zullen moeten worden om ook de exploitatie overeind te houden. De exploitatie is de verantwoordelijkheid van dhr. Petter.

Daarnaast wordt gevraagd naar het aantal bewegingen van de golfkarretjes die worden ingezet t.b.v. leveranties voor het fort. In de eerder toegezonden "Activiteitenlijst" is dit opgenomen. De lijst zal nogmaals toegezonden worden.

De gespreksleider vat samen dat er vanuit het oogpunt van beheer en de exploitatie gekeken moet worden of het mogelijk en haalbaar is om bepaalde functies elders te beleggen of anders in te richten, waardoor de "loop" om alleen iets te halen wordt geminimaliseerd ("voorkom onnodig geloop").

Mw De Jongh stelt de vraag hoe de bevoorrading gaat plaats vinden en hoeveel bewegingen dit op zal leveren (vraag 14). Dhr. Petter geeft aan dat bevoorrading met vrachtwagens plaats vindt tot in het bos, ter hoogte van het trekpuntje. Vanaf daar worden golfkarretjes ingezet. Het aantal bewegingen is weergegeven in het document "activiteitenlijst", eerder toegezonden aan de werkgroep. Hij geeft aan dat dit ook een concessie is als vervolg van het verzoek bevoorrading niet via de Redoute te laten plaats vinden.

Dhr. Pranger geeft aan dat in de verschillende rapporten verschillende verkeersmaatregelen voor het afsluiten van de Redoute voor autoverkeer worden voorgesteld. Hij vraagt zich af welke verkeersmaatregelen nu worden genomen. Dhr. Petter geeft aan dat hij de bewoners heeft voorgesteld een paalsysteem te realiseren, naar de wensen van de bewoners. Dhr. Pranger wil graag schriftelijke garanties dat deze vorm van afsluiting voor autoverkeer ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd.

Mw. De Jongh geeft voor wat betreft vraag 18 aan dat er verschillende gradaties zitten in horecavergunningen en vraagt zich af welke dhr. Petter zal hanteren. Dhr. Petter geeft aan dat hierin de andere parken bij hen in beheer zullen worden gevolgd. Dit houdt in dat de horeca tussen 23.00 uur en 24.00 uur sluit, maar als de laatste gast om 21.30 uur weggaat, de horeca ook eerder zal worden gesloten. Dhr. Pranger vraagt of er ook een buitenterras komt en wil graag in detail weten wat er komt in het fort in het kader van te verwachten geluidsoverlast. Dhr. Petter geeft aan dat er geen buitenterras komt.

Hierop geeft de gespreksleider aan dat de wet de kaders bepaald, maar dat er extra aandacht zal zijn om zaken waar mogelijk te optimaliseren, waaronder geluidsoverlast, ook omdat hiernaar wordt gevraagd door de werkgroep. De gespreksleider geeft nogmaals aan dat hij voor alle punten zoekt naar positieve constructieve formuleringen, zodat dit bijdraagt aan een goed advies aan het bestuur.

Vraag 12 en 13, over het financiële risico, zijn vragen die ook terugkomen onder Cluster A, daar het hier algemene vragen betreffen die ook in het algemene verhaal van het advies zullen terugkomen. Mw. De Jongh geeft aan dat deze vragen juist specifiek bedoeld waren voor alleen het huisjespark, net als dat dezelfde vraag over het financiële risico gesteld kan worden voor alleen het Bezoekerscentrum. Zij geeft aan dat de markt voor huisjesparken verzadigd is en dat dit dus nu anders is dan ten tijde van de opzet van het exploitatieplan enkele jaren terug.

6. Rondvraag

- De heer Pranger meldt dat zijn stichting wil meedenken met de werkgroep maar mordicus tegen het plan is en blijft en er alles aan zal doen om het plan tegen te houden.
- Mw. De Jongh geeft aan dat zij van harte hoopt dat de vragen van haar achterban ook per cluster, op de volgende vergadering besproken zullen worden. Volgende keer is immers de laatste vergadering van de werkgroep.

7. Vervolgafspraken en afsluiting

De eerstvolgende bijeenkomst staat gepland op **dinsdag 30 oktober om 19.30 uur**. De voorzitter dankt de deelnemers aan de werkgroep Fort en omgeving voor hun constructieve bijdrage en kwalitatieve inbreng en sluit de vergadering om 22.00 uur.

Bezoekadres
Stadhuis, Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 020 552 9111
Fax 020 552 3426
www.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam

ingezonden in alle
werkgroepen
+ gemaild met het verzoek
dit stuk door te sturen
aan de deelnemers

Retouradres: BDA, Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van het
Recreatieschap Spaarnwoude

Datum:

15-5-2012

Ons kenmerk

Behandeld door

Doorkiesnummer

E-mail

Niek Bosch
020 255.1543
n.bosch@dro.amsterdam.nl

Onderwerp

Standpunt Fort Benoorden t.b.v. AB Recreatieschap Spaarnwoude

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Voorafgaande aan de vergadering van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude op 16 mei a.s. informeer ik u over mijn standpunt aangaande Fort Benoorden. Dit aangezien ik helaas verhinderd ben deze vergadering zelf bij te wonen. Raadslid T. Combrink zal mij vervangen.

Op 30 september heb ik tijdens het AB de volgende vier voorwaarden verbonden aan een positief standpunt ten aanzien van de ontwikkeling van Fort Benoorden Spaarnwoude door ontwikkelaar ESBI Bouw:

1. De Pitch en Puttbaan wordt uit de plannen geschrapt;
2. Er wordt een second opinion uitgevoerd met betrekking tot de verwachte verkeersstromen door Spaarnwoude;
3. Uitvoering van het plan moet leiden tot netto toename van waardevolle natuur;
4. Er wordt een communicatieplan opgesteld waarin duidelijk wordt gemaakt hoe de bewoners en belanghebbenden te betrekken bij de te nemen vervolgstappen.

Op dit moment kan m.i. nog geen uitsluitsel worden gegeven over alle vier de voorwaarden met als uitzondering de Pitch en Puttbaan, waar aan is voldaan. Om deze reden en aanvullende informatie die ik heb ingewonnen stel ik voor dat we de ruimte nemen om het principebesluit over de zomer te tillen.

Ten aanzien van de te verwachten verkeersstromen heb ik nog een extra advies ingewonnen die de resultaten van het Grontmij rapport toetsen en bevestigen. Uit dit onderzoek komt ook naar voren dat er wel additionele (verkeers)maatregelen getroffen moeten worden die de al bestaande verkeersproblematiek in de kern van Spaarnwoude ontlasten. Dit advies van Amoud Mouwen Advies vindt u bijgevoegd. In dat kader zou ik het AB willen vragen te kijken c.q. onderzoek te doen naar extra

maatregelen die meer zekerheid bieden aangaande de ontlasting van de dorpskern, bovenop de maatregelen zoals ESBI Bouw die nu in haar plannen meeneemt (verbreding van de ontsluiting via de Westlaan, afsluiten Redoute voor autoverkeer en optimaliseren bewegwijzering van en naar het fort).

Het communicatieplan heeft lang op zich laten wachten en is nog niet met de bewoners en belanghebbenden besproken. Hoewel de in het communicatieplan aangekondigde acties de gebrekkige communicatie in het voortraject lijken te compenseren, wil ik van het uitvoeringstraject eerst resultaten van professionele en open communicatie zien alvorens een akkoord te geven op deze door Amsterdam gestelde voorwaarde. Wel gaat Amsterdam dus akkoord met het communicatieplan zelf (beslispunt 8b.1) en het voorstel om de uitvoering via het recreatieschap en ESBI Bouw te laten verlopen (beslispunt 8b.3). Er vanuit gaande dat door het Recreatieschap daadkrachtige aansturing plaatsvindt en de uitvoering van de communicatie nu ook adequaat wordt opgepakt.

Uit het communicatieplan valt af te leiden dat medio mei/ juni verdere invulling wordt gegeven aan het plan dat moet leiden tot een netto toename van waardevolle natuur. De gesprekken hierover en uitwerking ervan wil ik afwachten, alvorens een akkoord te geven op de vraag of er al dan niet voldaan is aan deze natuurcompensatie voorwaarde.

Met vriendelijke groet,

Freek Ossel
Wethouder Openbare Ruimte en Groen

Bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude
p/a Recreatie Noord-Holland NV
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

t.a.v de heer J. Hylkema

Velserbroek, 23 mei 2012

Betreft: Ontwikkelingen Fort Benoorden Spaarndam

Geachte Bestuur, geachte heer Hylkema,

Voor de AB vergadering heeft de gemeente Amsterdam een verkeersadvies ingebracht van Arnoud Mouwen Advies, waarin ondubbelzinnig wordt geconcludeerd:

"Bovenstaande impliceert dat het plan alleen doorgang kan vinden als er additionele (verkeers)maatregelen getroffen worden die de kern van Spaarndam ontlasten".

In de bijlage worden gedrags- en verkeersmaatregelen genoemd. De voorgestelde verkeersmaatregelen zijn: (1) Visserseinde/IJdijk op vrijdagmiddag alleen in noordelijke richting openstellen, met kentekenregistratie en flitspalen; (2) Maatregelen om sluipverkeer tegen te gaan; (3) Ontsluiting via de Genieweg.

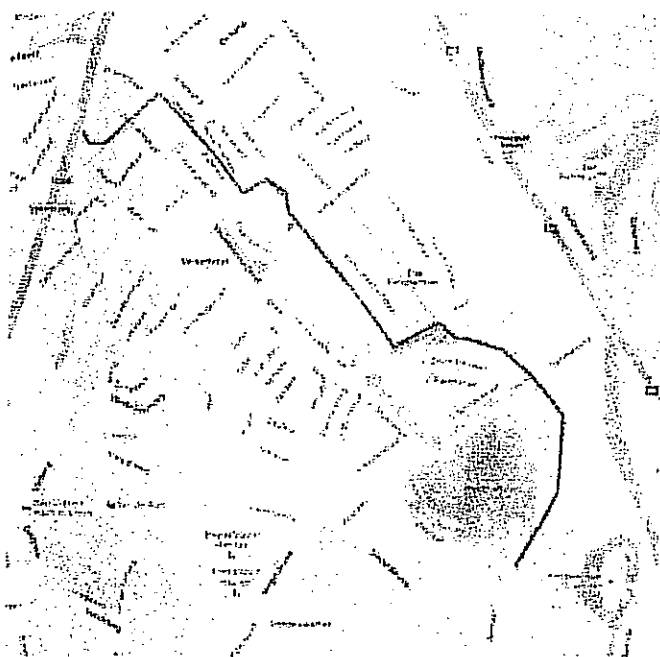
Wij willen daar graag het volgende op aanvullen:

- Als de brug/sluis openstaat staat het hele dorp onmiddellijk vol met auto's. Dat gebeurt voornamelijk veel in de vakantieperiodes. De sluis in Spaarndam is onderdeel van de 'staande-mast route'. Geen enkel verkeersonderzoek heeft tot nu toe rekening gehouden met deze piekbelastingen. Voor zover wij weten zijn de tellingen niet tijdens de vakantieperiodes gedaan.
- Tegengaan van sluipverkeer gebeurt nu ook al, met een flitspaal met kentekenregistratie op de sluis, in oostelijke richting op werkdagen tussen 7 en 9 uur 's morgens. Dit is geïmplementeerd vóór de verkeerstellingen voor o.a. SpaarneBuiten en geeft dus nu geen verlichting meer van de verkeersdruk. Verder is er uitgebreid onderzoek gedaan naar andere 'flits'mogelijkheden in verband met SpaarneBuiten, maar dat is te complex en onwerkbaar gebleken (~6 flitspalen nodig). De onmogelijkheid van het verder weren van sluipverkeer is één van de redenen waarom de Raad van State de wijk SpaarneBuiten heeft geblokkeerd.

De genoemde maatregelen (1) en (2) zullen de bewegingsvrijheid van de Spaarndammers nog verder beperken om een ontwikkeling mogelijk te maken waar zij niet in zijn gekend.

Het meest logische alternatief is niet meegenomen: Ontsluiting via de Velserbroek, bijvoorbeeld door upgraden van het fietspad rond de Westbroekplas (zie hieronder), en afsluiten van de directe routes naar Spaarndam (via de Westlaan). Daarbij komt dat Velsen de meest belanghebbende bij deze ontwikkelingen. Het is dan logisch dat zij het voortouw neemt bij de ontsluiting.

Alternatieve ontsluiting via Westbroekplas/Velserbroek

Ik verzoek u bij uw standpunt over de verkeersafwikkeling met bovenstaande punten rekening te houden en de ontsluiting via Velserbroek (net als via de Genieweg) als een serieuze optie te evalueren.

Graag ontvang ik hierop uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam
Jan Pranger

Haarlem

Gemeente Haarlem

Rob van Doorn

wethouder duurzaamheid, wijken en mobiliteit

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Recreatieschap Spaarnwoude
T.a.v. het Bestuur
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

Datum 11 juli 2012
Uw kenmerk 2012
Ons kenmerk STZ/EC/2012/269620
Contactpersoon E.P.A. Evertse
Doorkiesnummer 023-5113469
E-mail e.evertse@haarlem.nl
Kopie aan Griffiebureau
Onderwerp Motie Haarlemse raad verkeersonderzoek Landal

Geacht Bestuur,

In onze AB vergadering van 16 mei jl. heb ik laten weten dat de gemeente Haarlem ten aanzien van de verkeersknelpunten bereid is om mee te werken aan de planvorming en eventuele oplossingen hiervoor. In de vergadering is onder meer besloten de gemeente Haarlem en de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude nadrukkelijk te betrekken bij het zoeken naar oplossingen voor de in de gehouden verkeersonderzoeken genoemde verkeersknelpunten.

De gemeenteraad van Haarlem heeft op 28 juni besloten dat geen medewerking wordt verleend aan de verkeersafwikkeling over Haarlems grondgebied, noch naar onderzoek daartoe.

De gemeente Haarlem wil zo mogelijk gezamenlijk met buurgemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude optrekken en meewerken aan eventuele oplossingen voor de verkeersafwikkeling buiten haar grondgebied.

Voor het vervolg laat ik weten dat de gemeente Haarlem graag nadrukkelijk betrokken blijft bij de verdere ontwikkelingen van het Landal-plan. De gemeente Haarlem wil participeren in de werkgroepen op basis van de aangenomen raadsmotie en meewerken aan goede voorstellen/adviezen aan het bestuur van het Recreatieschap.

Hoogachtend,

Rob van Doorn

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden.
Bezoekadres: Grote Markt 2 Haarlem - telefoon 023 5113000
www.haarlem.nl

Spaarndam, 11 juli 2012

Geachte heer Bond,

Vorige week troffen wij elkaar op 5 juli bij de bespreking van het communicatieplan rond de projectontwikkeling van Fort Noord in Spaarndam.

U gaf toen duidelijk te kennen wel iets aan communicatie te willen doen, maar dat het besluit onwrikbaar vast blijft staan.

Dit verbaast ons, omdat hierover nog geen besluit genomen is. Voor de besluitvorming hebt u een extra vergadering ingelast op 24 november 2012. Dat moet dus nog komen.

Het lijkt erop, dat nu Pro- forma een communicatie traject wordt afgewerkt, dat overigens nog eens 30.000 € gemeenschapgeld gaat kosten.

Het is natuurlijk volstrekte tijdverspilling om te communiceren als het resultaat al bij voorbaat vast staat.

Mogelijk heeft u de intenties van uw medebestuurders niet goed begrepen of neemt u hen niet au- sérieux.

Er zijn duidelijke ontbindende voorwaarden gesteld aan het doorgaan van het bungalowpark.

Een ervan is een deugdelijk verkeersonderzoek en verkeersafwikkelingsplan.

De tweede is het op juiste wijze voeren van de communicatie om tot een evenwichtig plan te komen, wat op voldoende draagvlak van de betrokkenen kan rekenen.

Uw bewering dat de plannen sowieso doorgaan komt op ons over als een blijk van bestuur arrogantie en doet bij ons de vraag opdoemen wat nu eigenlijk de drijfveren zijn om deze plannen er door te drukken.

Tot nu toe heeft Esbi geen daadwerkelijke affiniteit getoond met de cultuurwaarde van het werelderfgoed, de natuurwaarde, het verkeer of draagvlak bij de Spaarndamse bevolking. Ook heeft zij de afgelopen 9 maanden geen daadwerkelijke inspanningen laten zien om te voldoen aan randvoorwaarden als gesteld door Amsterdam.

Wij vragen ons dan ook af of het haalbaar is om tot een resultaat te komen dat aan de voorwaarden voldoet en ook nog eens aan het Programma van Esbi.

Het zou jammer zijn als daardoor Fort Benoorden niet kan worden her ontwikkeld. Daarom werken wij nu ons eigen ontwikkelingsplan voor het werelderfgoed verder uit en leggen dat uiterlijk begin november voor aan de bestuurders van het recreatieschap.

Dit plan gaat uit van het Programma van Eisen van 26 juni 2007, aangescherpt met de randvoorwaarden zoals geformuleerd door wethouder Ossel van Amsterdam, met draagvlak bij de Spaarndamse bevolking.

Daarnaast komen wij naar uw werkgroepen, zonder ons te committeren aan verslagen en rapporten waarin u zich kronkelt in zinsneden die onze inbreng omzeilen.

Met vriendelijke groet,

Namens de Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam, de Verontruste Spaarndammers en de Stichting Kraijenhoff, en de Dorpsraad Spaarndam,

Jolijt de Jongh

Marieke van Beugen

Van: Bestuurssecretariaat
Verzonden: woensdag 15 augustus 2012 14:38
Aan: Marieke van Beugen
Onderwerp: FW: Recreatieschap Spaarnwoude - uitnodiging werkgroep "Restauratie en inrichting Fort en omgeving" - Fort benoorden Spaarndam 25 of 26 juli 2012

Van: Kees de Wildt [mailto:opafort@gmail.com]
Verzonden: dinsdag 17 juli 2012 14:49
Aan: Natasja Janssen
CC: Bestuurssecretariaat
Onderwerp: Fw: Recreatieschap Spaarnwoude - uitnodiging werkgroep "Restauratie en inrichting Fort en omgeving" - Fort benoorden Spaarndam 25 of 26 juli 2012

Geachte mevr. Jansen-van Delden / beste Natasja,

Na uitvoerig bestuurlijk overleg heeft de stichting MEGA besloten om niet als actieve partij deel te nemen in de werkgroepen zoals deze op 5 juli 2012 zijn samengesteld.

Mogelijk teleurstellend voor u wegens de eerdere toezegging, toch zijn wij van mening dat deelname een verkeerd signaal zou zijn en niet overeenkomstig onze doelstelling.

Voorafgaande aan ons gesprek met ESBI (april 2012) hebben wij onze doelstelling nog een kritisch bekeken en gemeend deze zo te laten.

Onze stichting was de afgelopen jaren, door invloed van een der bestuursleden, de kant van een protestpartij opgegaan.

De voor de stichting MEGA in 2004 geformuleerde doelstelling, missie en werkwijze luid echter:

"Verbreiding van belangstelling voor en verdiepen van kennis over de militaire infrastructuur van Amsterdam door de eeuwen heen in het algemeen en de Stelling van Amsterdam in het bijzonder."

MEGA tracht de doelstellingen te verwezenlijken door:

1. Het doen van historisch onderzoek en verzamelen van actuele informatie;
2. Het verstrekken van voorlichting en het uitwisselen van gegevens, onder meer door middel van het organiseren van rondleidingen, excursies, tentoonstellingen en lezingen;
3. Het uitgeven van publicaties in druk of op elektronische wijze om het militair erfgoed breed maatschappelijk onder de aandacht te brengen;
4. Zo nodig het verwerven of beheren van roerende objecten om het behoud ervan te verzekeren.

De missie daarbij is om, middels de doelstelling, bij te dragen en te streven naar:

Een landschap waarin het militair erfgoed gevarieerd en extensief gebruikt wordt, op een wijze waarbij de authentieke kenmerken en de samenhang zodanig bewaard blijven dat de militair-historische betekenis zichtbaar blijft.

Zoals in punt 4. bij de werkwijze al aangeeft gaat het daar om roerende objecten en daarvan is hier geen sprake.

In de context van de geformuleerde doelstelling, missie en werkwijze, vindt het bestuur van MEGA het zeker onjuist om partij te kiezen in een situatie waarin zich al conflictpartijen aftekenen.

Daarvoor zijn partijen zoals de stichting Menno van Coehoorn en of de Bond Heemschut beter toegerust.

Bovendien zou het ten koste kunnen gaan van objectiviteit, wat vooral van belang is in de geformuleerde missie.

Indien daar prijs op wordt gesteld, wil de stichting MEGA als onafhankelijk toevoerder aanwezig zijn.

Om zo vanuit die rol, gevraagd en ongevraagd, een onafhankelijk advies te kunnen geven.

Graag hoor ik van u of u onze aanwezigheid in die rol op prijs stelt, of dat u volstaat met toezenden van verslagen. eventueel aangevuld met gerichte vragen.

Mogelijk wilt u dit ook kenbaar maken aan het bestuur van de stichting Krakenhoff, daar bij ons geen (nieuw internet en mailadres bekend is, dit is aan u.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur stichting MEGA

C.N. (Kees) de Wildt

- secretaris / penningmeester stichting MEGA

adres-----: Provincialeweg 11
-----:1536 AC Markenbinnen,
telefoon / fax -----:0031 (0) 756 41 34 60
gsm -----: 0031 (0) 622 39 39 32
e.mail MEGA-----: secretaris@stichting-mega.nl

Nescis quid vesper vehat, ergo carpe diem, sol omnibus lucet.

Je weet nooit wat de avond brengt, dus pluk de dag, de zon schijnt voor allen.

Van: Bestuurssecretariaat <Bestuurssecretariaat@recreatienoordholland.nl>

Datum: 12 juli 2012 17:01:56 GMT+02:00

Aan: Natasja Janssen <NJanssen@recreatienoordholland.nl>

Onderwerp: Recreatieschap Spaarnwoude - uitnodiging werkgroep "Restauratie en inrichting Fort en omgeving" - Fort benoorden Spaarndam 25 of 26 juli 2012

Geachte heer/mevrouw,

Donderdag 5 juli is gesproken over het proces rond de herontwikkeling van Fort benoorden Spaarndam. De avond bestond uit twee delen: er is teruggekeken op de aanpak tot nu toe, en er is uitgelegd hoe het bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude verder wil en de hoe belangengroepen worden betrokken. Er komen drie 'themagroepen' om de meest belangwekkende onderwerpen rond de Fort benoorden uit te werken. Dit zijn Verkeer, Natuur en Restauratie en inrichting fort en omgeving.

Wij willen u graag uitnodigen voor deelname aan de werkgroep 'Restauratie en inrichting fort en omgeving'.

Tijdens deze 1^e bijeenkomst willen we graag beginnen met kennismaken en het bespreken van de opdracht, uitgangspunten, aanpak, spelregels en planning en wat er verder nodig is om een constructieve discussie te faciliteren. Op verzoek vindt deze bijeenkomst niet in september Fortenmaand plaats, maar eerder.

De startbijeenkomst van de werkgroep vindt plaats op woensdag 25 of donderdag 26 juli as. bij Recreatie Noord-Holland, Genieweg 46 in Velsen-Zuid (Spaarnwoude) om 19.30 uur.

Graag horen wij via bestuurssecretariaat@recreatienoordholland.nl uiterlijk dinsdag 17 juli op welke datum u aanwezig kunt zijn. Uiterlijk donderdag 19 juli berichten wij u over de definitieve datum.

Wij begrijpen dat dit voor u wellicht een lastige periode is voor afspraken. Het bestuur heeft daarom een extra maand uitgetrokken voor dit proces zodat de werkgroepen hun werk goed kunnen doen, maar het blijft een krappe tijdsplanning. Daarom willen nu starten zodat in de zomermaanden het een en ander kan worden uitgezocht of voorbereid door mensen die de werkgroepen ondersteunen. Zo kunnen we direct daarna effectief aan de slag.

Voor deze werkgroep worden belangenorganisaties uitgenodigd op basis van betrokkenheid bij het thema, eerder getoonde belangstelling of gesprekken met Esbi Bouw. Van elke organisatie kan een afvaardiging van twee personen deelnemen per thema. Ook zullen deskundigen van betrokken gemeenten aanwezig zijn. De bijeenkomsten worden begeleid door een onafhankelijk voorzitter. Het resultaat per themagroep is een rapportage die naar het bestuur gaat als advies. Wij willen u erop wijzen dat deelname aan de werkgroep(en) het indienen van bezwaren tegen het plan tijdens de formele procedures bij de gemeente Velsen, niet in de weg staat.

De op 5 juli gepresenteerde opdracht voor de werkgroep verkeer is:

"Maak de inventarisatie van wensen, ideeën en pijnpunten rond restauratie en inrichting van het fort en omgeving compleet, en stem met partijen af wat haalbaar en wenselijk is."

Kader voor de uitwerking van de thema's is het Programma van Eisen en het plan van Esbi Bouw van 15 juni 2011. De gesprekken gaan over de uitvoering van de herontwikkeling op het niveau van concrete maatregelen, met oog voor de exploitatie op de lange termijn en rekening houdend met de voorwaarden van Unesco en de Stelling van Amsterdam. In de startnotitie die op 5 juli is uitgeleerd,

Bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

Velserbroek, 26 juli 2012

fu Recreatie Noord-Holland N.V. <i>SP</i>		
Ingekomen 30 JULI 2012		
No. 20121139		
doss.nr.		
Aan	par.	d.d.
<i>M.B.</i>		
<i>MUB</i>	<i>21</i>	<i>aug 70 12</i>

Betreft: Communicatietraject Ontwikkelingen Fort Benoorden Spaarndam

Geachte Bestuur,

Onlangs hebt u een communicatietraject gestart over "Landa!" in de vorm van drie themagroepen "Verkeer", "Natuur" en "Inrichting Fort" waarbij u een aantal belanghebbenden hebt uitgenodigd om, ondersteund door ambtenaren, oplossingen aan te dragen voor knelpunten. Nu de eerste twee startbijeenkomsten geweest zijn willen wij onze kijk op dit proces nog eens toelichten.

- Al eerder hebben wij aangegeven zeer ongelukkig te zijn met de planning. Waar het Recreatieschap acht (!) maanden de tijd heeft genomen om dit proces voor te bereiden is ons twee weken voor overleg met de achterban niet gegund.
- Van communicatie is nog steeds geen sprake. Daarvoor moeten tenminste twee partijen aan tafel zitten. Nu het Recreatieschap en Esbi-bouw niet participeren is het voor ons onduidelijk wat onze invloed op het proces kan zijn. Wij hebben hierdoor geen idee of en hoeveel ruimte er is in de plannen, en dus van de haalbaarheid van de voorstellen. U committeert zich nergens aan en dat maakt deze bijeenkomsten van weinig waarde. Voorstellen kunnen straks met financiële, inhoudelijke, procedurele of bestuurskundige argumenten afgewezen worden.
- Tijdens de start-bijeenkomst van de thema-groep Natuur werd pijnlijk duidelijk dat de interpretatie van het bestuursbesluit dat ten grondslag ligt aan dit proces niet helder en eenduidig is. Deze is wel bepalend voor de bandbreedte en waarde van voorstellen ter verbetering van de plannen.
- In de verkeersgroep zoeken de voorzitter en de verkeerskundigen van de gemeenten naar een verkeersoplossing voor geheel Spaarndam. Dit is een onacceptabele vergroting van de scope en hieraan zullen en kunnen wij niet meedoen. Bovendien is het onwaarschijnlijk dat wij een oplossing kunnen aanbieden voor een probleem waarover verkeerskundigen van diverse gemeenten jarenlang hun tanden op hebben gebroken.

Ondanks onze bedenkingen zullen wij met een kritische houding blijven deelnemen aan de thema-groepen en – waar mogelijk - voorstellen doen om de schade van het project voor de omgeving te beperken.

Hoogachtend,

Jan Pranger
Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam
Hans Rozestraten
Jan Pranger

(

(

DORPSRAAD SPAARNDAM
GEKOZEN VERTEGENWOORDIGING VAN DE SPAARNDAMSE BEVOLKING

Stichting Dorpsraad Spaarndam
Ringweg 36
2064 KK Spaarndam

Behoort bij reg.nr. 2012...1248.....

Spaarndam, 28 augustus 2012

Recreatieschap Spaarnwoude
t.a.v. het bestuur
Genieweg 46
1981 LN Velsen-Zuid

Betreft: standpunt i.z. communicatieplan rond fort benoorden Spaarndam

Geachte leden van het bestuur,

Naar aanleiding van de uitnodigingen van het bestuur van het Recreatieschap om deel te nemen aan de invulling van het communicatieplan rond de plannen van het fort benoorden Spaarndam wil de Dorpsraad Spaarndam hierbij haar standpunt toelichten.

De Dorpsraad Spaarndam had in een veel eerder stadium geïnformeerd moeten worden over de plannen rond het fort benoorden Spaarndam door het Recreatieschap en Esbi-bouw, omdat deze plannen het dorp Spaarndam en zijn bewoners direct aangaat.

In dat stadium had er gecommuniceerd kunnen worden over de problemen, die dit plan zou veroorzaken:

- extra verkeersbelasting op de dijken van Spaarndam (staat van de dijken; breedte van de dijken);
- De al lang bestaande toezegging geen ontwikkelingen (binnen een straal van 1 km rond Spaarndam), die een verkeersbelasting kunnen veroorzaken, zonder het dorp, en dus de Dorpsraad, erbij te betrekken;
- De zeer discutabele noodzaak een bungalowpark in dit gebied te ontwikkelen.

Het recreatieschap heeft zich de impact voor de lokale bevolking niet gerealiseerd. Het gaat voorbij aan wat zijn wens: "*recreatie aan de randen van het groene hart van het recreatiegebied*" betekent voor lokale bevolking. Wanneer op een kwetsbare plek dicht bij bebouwing als het oude dorp, de wijk Velsbroek en de woonboten, recreatie ontwikkeld gaat worden, is het zaak in een vroeg stadium met deze lokale groepen in gesprek te gaan. Maar het belang van het recreatieschap cq Esbi-bouw gaat volstrekt voorbij aan de impact voor de omgeving. Naast alle praktische bezwaren die al genoemd zijn wordt het sociale aspect gewoon vergeten. Door deze veronachtzaming is van een eerlijke en open discussie geen sprake meer. Meerdere malen heeft de Dorpsraad tijdens inspreekmomenten gepleit voor een terug-naar-af situatie. Terug te gaan naar het begin: nl. het dak van het fort moet gerestaureerd worden En communiceren over oplossingen om het fort financieel onafhankelijk te laten functioneren

door bedrijfsmatige activiteiten, die bij de omgeving passen. Maar de trein van het Recreatieschap en Esbi-bouw denderde maar voort. Van communicatie was geen sprake. In de bijeenkomst van 17 juli jl. gaf de heer Bond duidelijk aan dat er over de plannen zelf niet meer gediscussieerd kan worden. Wel over de inrichting van het fort, verkeersoplossingen en ideeën over verbeteren van de natuurwaarden.

Het zal u niet verbazen, dat wij niet willen deelnemen aan een communicatieproces, dat zich slechts met details op het gebied van inrichting, verkeer en flora van het fort en omgeving bezighoudt.

Dit hebben wij steeds uitgedragen tijdens de insprekmomenten en andere contacten. De Dorpsraad heeft voortdurend benadrukt, dat zij wil praten over alternatieven. Nu dit communicatieplan, afgedwongen door de gemeente Amsterdam en bovendien een van de vier voorwaarden is, die het uiteindelijke standpunt van Amsterdam zal bepalen, zich slechts beperkt tot details, hebben wij moeten besluiten af te zien van deelname. Het geeft o.i. geen pas dat het Recreatieschap op deze manier denkt te voldoen aan haar opdracht.

Wat betreft de onderwerpen van de communicatiegroepen:

Het onderdeel Verkeer: de gemeente Haarlem en Haarlemmerliede/Spaarnwoude zijn wat hun standpunten betreft heel duidelijk: geen (extra) verkeer door deze gemeenten. De Dorpsraad heeft haar standpunt al in het begin aangegeven: geen verkeersoverlast over de dijkwegen.; de huidige belasting gaat al over de grenzen heen. Alternatieven (ontsluiting via Velsersbroek) is van meet af aan afgewezen door het Recreatieschap en door de gemeente Velsen.

Het onderdeel Inrichting van het fort: wij ondersteunen al bestaande plannen, die lokale bedrijfsmatige/ sociale en culturele activiteiten behelzen. En wij willen meedenken over een alternatieve locatie voor de bungalows., bijvoorbeeld bij SnowPlanet, langs het Noordzeekanaal. Maar helaas hebben we ook hierover nooit serieus kunnen communiceren.

Het onderdeel Natuur: hierover had (ook in een eerder stadium) zinvol gecommuniceerd kunnen worden met natuurkenners binnen de vereniging van de Hekslootpolder en met andere vogel- /natuurorganisaties.

Het betreurt ons zeer, dat het Recreatieschap zich op deze manier van zijn taak kwijt: nl; een afgedwongen communicatieplan, wat 8 maanden kostte om het op de rails te zetten en nu in een paar zomermaanden afgewerkt moet worden met een handjevol belanghebbenden en betrokkenen.

De bekendmaking en de presentatie van de plannen bij de start (eind 2008 en 2009), werden breed aangekondigd. Iedere burger kon daarbij toen aanwezig zijn. Men kon daar zijn mening kenbaar maken. Er werden toen al veel kritische en gefundeerde vragen over gesteld. Er werd toen ook al gewaarschuwd voor de nodige problemen die door deze plannen zouden worden veroorzaakt. Waarom nu geen brede aankondiging voor deelname aan de werkgroepen en is deelname slechts voorbehouden aan een beperkte groep?

Kortom: de Dorpsraad had graag willen communiceren over alternatieven voor het bungalowpark en over het opknappen van het fort benoorden Spaarndam en de inrichting voor een bezoekerscentrum.

Helaas heeft het bestuur van het Recreatieschap verzaakt deze democratische procedure adequaat in te zetten.

Met vriendelijke groet,

Wineke Toppen
(voorzitter Dorpsraad Spaarndam)

Cc: Gemeenteraad gemeente Haarlem
Gemeenteraad Haarlemmerliede/Spaarnwoude

Na terugkoppeling met en op verzoek van de Stichting Kraijenhoff, de Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers komen wij tot de volgende

Aanvullende aandachtspunten op de clustering van RNH om te bespreken in de werkommissie Fort en omgeving *d.d. 20 september 2012*

bij Restauratie en inrichting van het fort (binnenkant):

- Waarom moeten de geschutskoepel en het zoeklicht hersteld worden (waarom is dat gewenst?)
- Hoe gaan we de authenticiteit van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO bewaren?
- Hoe bewaren we de ziel van het Fort?
- De beleving van het fort en haar complete omgeving heeft een educatieve waarde vanwege de authenticiteit ervan. Hoe bewaren we de historisch educatieve beleving van dit authentieke Werelderfgoed van UNESCO als geheel?
- Hoe gaan we de authenticiteit van het fort als Werelderfgoed van UNESCO restaureren? Wij denken hierbij aan onderdelen zoals deuren, luiken, ramen, scheuren, de afwatering, kelders, originele details zoals ladders, luiken, frisse lucht inlaten, schietgaten, wasgelegenheid etc. maar ook aan het geheel.
- Wat gaat er gebeuren met de scheur tussen de poterne en de stormgang?
- Wat gaat er gebeuren met de drinkwater inlaten, de wasbakken, de waterkelders, de put, de drenkplaatsen voor de paarden, en de ontijzering installatie die in de gracht ligt?
- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO zo minimaal mogelijk maken?
- Welke mogelijkheden zijn er voor het Werelderfgoed van UNESCO om het fort fysiek los te koppelen van het bungalowpark?
- Op welke manier kunnen we het fort als Werelderfgoed van UNESCO als geheel als historisch object openbaar toegankelijk houden voor publiek?
- Het besluit over Esbi is nog niet genomen; Welke aanpassingen/alternatieven zijn belangrijk voor het Werelderfgoed van UNESCO? (niet alleen Esbi past aan)
- Hoe garanderen we dat de geldstroom van de provincie (ons belastinggeld) daadwerkelijk ten goede komt aan de restauratie en publieke toegankelijkheid van het werelderfgoed van UNESCO (dus niet aan het bungalowpark)?
- Waarom moet het fort als werelderfgoed van UNESCO voor 2/3 deel worden ingelijfd bij een bungalowpark?
- In de beantwoording van de Tweede Kamervragen, kenmerk 2010011276 stelt de Minister het volgende: "Het (voormalig) schootsveld, waar het plan in is voorgesteld, is een essentieel onderdeel van de uitzonderlijke en universele waarde van het werelderfgoed 'Stelling van Amsterdam'. Dit schootsveld dient behouden en beschermd te worden. Het plan leidt tot een sterkere en blijvende aantasting van dit schootsveld, ten opzichte van de bestaande situatie. Het plan draagt weliswaar ook bij aan het opknappen van het fort en herstel van een deel van het vrije schootsveld, maar het behouden of herstellen van het ene onderdeel van de Stelling mag niet tot gevolg hebben dat een ander, wezenlijk onderdeel, blijvend wordt aangetast." Hoe brengen we de restauratie van het fort en de aantasting van de algemene publieke toegankelijkheid voor 2/3 deel van het fort hiermee in balans?

Bij Restauratie en inrichting van het fort (buitenkant):

- Hoe gaan we de authenticiteit van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO bewaren?
- Hoe gaan we de authenticiteit van het fort als geheel als Werelderfgoed van UNESCO restaureren?
- Wat gaat er gebeuren met de gebouwelijke dingen die er al zijn zoals affuit, generatorhuis, remise, hellingbaan?
- Waarom moeten de geschutskoepel en het zoeklicht hersteld worden (waarom is dat gewenst?)
- Hoe zorgen we ervoor dat het schootsveld en de voorstelling van het werelderfgoed van UNESCO zo goed mogelijk behouden blijft? (inrichtingsvraagstuk)
- Hoe bewaren we dit fort als geheel als Werelderfgoed van UNESCO voor de publieksfunctie?
- Hoe bewaren we het Werelderfgoed van Unesco als totaliteit?
- Hoe moeten de wandelroutes naar het fort gaan lopen?
- Hoe bewaren we de uniciteit van de Positie van Spaarndam ten opzichte van de 41 andere forten van de Stelling van Amsterdam?
- Hoe vindt de bevoorrading van het fort en van het bungalowpark plaats?
- Wat gaat er gebeuren met de drinkwater inlaten, de wasbakken, de waterkelders, de put, de drenkplaatsen voor de paarden, en de ontijzering installatie die in de gracht ligt?
- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO zo minimaal mogelijk maken?
- Op welke manier kunnen we het fort als Werelderfgoed van UNESCO als geheel als historisch object openbaar toegankelijk houden voor publiek?
- Hoe zorgen we ervoor dat het schootsveld en de voorstelling van het werelderfgoed van UNESCO zo goed mogelijk behouden blijft? (inrichtingsvraagstuk)
- Het definitieve besluit is nog niet genomen; Welke aanpassingen/alternatieven zijn belangrijk voor het Werelderfgoed van UNESCO? (niet alleen Esbi past aan)
- Hoe garanderen we dat de geldstroom van de provincie (ons belastinggeld) daadwerkelijk ten goede komt aan de restauratie en publieke toegankelijkheid van het werelderfgoed van UNESCO (dus niet aan het bungalowpark)?
- De overlast van de Horeca op Fort Bezuiden geeft problemen in de omgeving. Hoe gaan we daarmee om bij Fort Benoorden? Hoe zorgen we ervoor dat dit niet bij een mooie theorie blijft?

Bij Muurschilderingen:

- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO zo minimaal mogelijk maken?
- De beleving van het fort en haar complete omgeving heeft een educatieve waarde vanwege de authenticiteit ervan. Hoe bewaren we de historisch educatieve beleving van dit authentieke Werelderfgoed van UNESCO als geheel?
- Hoe gaan we de authenticiteit van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO bewaren?
- Op welke manier kunnen we het fort als Werelderfgoed van UNESCO als geheel als historisch object openbaar toegankelijk houden voor publiek?

- Het definitieve besluit is nog niet genomen; Welke aanpassingen/alternatieven zijn belangrijk voor het Werelderfgoed van UNESCO? (niet alleen Esbi past aan)

Bij Restauratie stellingelementen (omgeving):

- Waarom moeten de geschutskoepel en het zoeklicht hersteld worden (waarom is dat gewenst?)
- Hoe moeten de wandelroutes naar het fort gaan lopen?
- Hoe gaan we de authenticiteit van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO bewaren?
- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO zo minimaal mogelijk maken?
- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het schootsveld en de voorstelling zo minimaal mogelijk maken? (afbreekbare huisjes, verplaatsing naar de skibaan, etc.)
- Hoe zorgen we ervoor dat het schootsveld en de voorstelling van het werelderfgoed van UNESCO zo goed mogelijk behouden blijft? (inrichtingsvraagstuk)
- Hoe vindt de bevoorrading van het fort en van het bungalowpark plaats?
- Hoe moeten de wandelroutes naar het fort gaan lopen?
- Hoe bewaren we het Werelderfgoed van Unesco als totaliteit?
- Hoe garanderen we als werkcommissie dat de restauratieplannen van het Werelderfgoed van Unesco niet alleen op papier maar ook in werkelijkheid worden uitgevoerd?
- De beleving van het fort en haar complete omgeving heeft een educatieve waarde vanwege de authenticiteit ervan. Hoe bewaren we de historisch educatieve beleving van dit authentieke Werelderfgoed van UNESCO als geheel?
- Op welke manier kunnen we het fort als Werelderfgoed van UNESCO als geheel als historisch object openbaar toegankelijk houden voor publiek?
- Hoe garanderen we dat de geldstroom van de provincie (ons belastinggeld) daadwerkelijk ten goede komt aan de restauratie en publieke toegankelijkheid van het werelderfgoed van UNESCO (dus niet aan het bungalowpark)?

Bij Inrichting munitiebos:

- Hoe gaan we de authenticiteit van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO bewaren?
- Hoe bewaren we het Werelderfgoed van Unesco als totaliteit?
- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het schootsveld en de voorstelling zo minimaal mogelijk maken? (afbreekbare huisjes, verplaatsing naar de skibaan, etc.)
- Welke mogelijkheden zijn er voor het Werelderfgoed van UNESCO om het fort fysiek los te koppelen van het bungalowpark?
- Op welke manier kunnen we de voorstelling en het schootsveld van het Werelderfgoed van UNESCO als geheel openbaar toegankelijk houden voor publiek?
- Welke alternatieven zijn er voor de keuze van het gedeelte van het schootsveld dat open blijft? (moet dat persé de zuidkant zijn?)
- Hoe garanderen we dat de geldstroom van de provincie (ons belastinggeld) daadwerkelijk ten goede komt aan de restauratie en publieke toegankelijkheid van het werelderfgoed van UNESCO (dus niet aan het bungalowpark)?

- In de beantwoording van de Tweede Kamervragen, kenmerk 2010011276 stelt de Minister het volgende: “Het (voormalig) schootsveld, waar het plan in is voorgesteld, is een essentieel onderdeel van de uitzonderlijke en universele waarde van het werelderfgoed ‘Stelling van Amsterdam’. Dit schootsveld dient behouden en beschermd te worden. Het plan leidt tot een sterkere en blijvende aantasting van dit schootsveld, ten opzichte van de bestaande situatie. Het plan draagt weliswaar ook bij aan het opknappen van het fort en herstel van een deel van het vrije schootsveld, maar het behouden of herstellen van het ene onderdeel van de Stelling mag niet tot gevolg hebben dat een ander, wezenlijk onderdeel, blijvend wordt aangetast.” Hoe brengen we de restauratie van het fort en de aantasting van de algemene publieke toegankelijkheid voor 2/3 deel van het fort hiermee in balans?
- Hoe moeten de wandelroutes naar het fort gaan lopen?
- Hoe bewaren we de uniciteit van de Positie van Spaarndam ten opzichte van de 41 andere forten van de Stelling van Amsterdam?
- Hoe garanderen we als werkcommissie dat de restauratieplannen van het Werelderfgoed van Unesco niet alleen op papier maar ook in werkelijkheid worden uitgevoerd?
- De beleving van het fort en haar complete omgeving heeft een educatieve waarde vanwege de authenticiteit ervan. Hoe bewaren we de historisch educatieve beleving van dit authentieke Werelderfgoed van UNESCO als geheel?
- Hoe kunnen we de visuele aantasting van het schootsveld en de voorstelling beperken, gezien vanuit de Hekslootpolder?
- Hoe zorgen we ervoor dat het schootsveld en de voorstelling van het werelderfgoed van UNESCO zo goed mogelijk behouden blijft? (inrichtingsvraagstuk)

Bij Omgeving van het fort:

- Hoe vindt de bevoorrading van het fort en van het bungalowpark plaats?
- Hoe moeten de wandelroutes naar het fort gaan lopen?
- Hoe kunnen we de onomkeerbaarheid van de aantasting van het schootsveld en de voorstelling zo minimaal mogelijk maken? (afbreekbare huisjes, verplaatsing naar de skibaan, etc.)
- Op welke manier kunnen we het fort als Werelderfgoed van UNESCO als geheel als historisch object openbaar toegankelijk houden voor publiek?
- Hoe kunnen we de visuele aantasting van het schootsveld en de voorstelling beperken, gezien vanuit de Hekslootpolder?
- Hoe bewaren we dit fort als geheel als Werelderfgoed van UNESCO voor de publieksfunctie?
- Hoe gaan we de authenticiteit van het Fort als Werelderfgoed van UNESCO bewaren?
- Hoe bewaren we het Werelderfgoed van Unesco als totaliteit?
- Hoe bewaren we de uniciteit van de Positie van Spaarndam ten opzichte van de 41 andere forten van de Stelling van Amsterdam?
- Hoe garanderen we als werkcommissie dat de restauratieplannen van het Werelderfgoed van Unesco niet alleen op papier maar ook in werkelijkheid worden uitgevoerd?
- De overlast van de Horeca op Fort Bezuiden geeft problemen in de omgeving. Hoe gaan we daarmee om bij Fort Benoorden? Hoe zorgen we ervoor dat dit niet bij een mooie theorie blijft?

- Welke alternatieven zijn er voor de keuze van het gedeelte van het schootsveld dat open blijft? (moet dat persé de zuidkant zijn?)
- De beleving van het fort en haar complete omgeving heeft een educatieve waarde vanwege de authenticiteit ervan. Hoe bewaren we de historisch educatieve beleving van dit authentieke Werelderfgoed van UNESCO als geheel?
- Het definitieve besluit is nog niet genomen; Welke aanpassingen/alternatieven zijn belangrijk voor het Werelderfgoed van UNESCO? (niet alleen Esbi past aan)
- Waarom moet het bungalowpark fysiek gekoppeld blijven aan het fort?

(sommige vragen gelden voor meerdere onderdelen, dan zijn ze meerdere keren gesteld)

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Recreatieschap Spaarnwoude
T.a.v. het Bestuur
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

Datum 21 september 2012
Ons kenmerk STZ/EC/2012/366692
Contactpersoon E.P.A. Evertse
Doorkiesnummer 023-5113469
E-mail e.evertse@haarlem.nl
Kopie aan Griffie
Onderwerp Reactie op conceptbrief status en reikwijdte besluiten Fort benoorden Spaarndam

Geacht Bestuur,

Het college van Ben W van de gemeente Haarlem heeft afgelopen dinsdag de brief besproken die het AB wil doen laten uitgaan aan de leden van de werkgroepen Natuur, Verkeer en Fort en omgeving.

Uitkomst hiervan is dat de gemeente Haarlem het doen uitgaan van deze brief prematuur vindt. Eerst dient besluitvorming in het AB plaats te vinden over verdere planuitwerking door Esbi Bouw. Dit is ook wat eerder in het AB is afgesproken. Het college is dus geen voorstander van het doen uitgaan van de door u beoogde brief.

Ten aanzien van deelname in de werkgroepen heeft Rob van Doorn in zijn brief (d.d. 11-07-2012) laten weten dat Haarlem wil deelnemen in de werkgroepen op basis van de aangenomen raadsnotie. In de praktijk blijkt dit echter niet te werken. Zo wordt er ook meer gevraagd van de Haarlemse deelname dan dat zij kunnen leveren op basis van het standpunt van de Haarlemse gemeenteraad. Om deze reden stopt de gemeente Haarlem met de deelname in de werkgroepen in afwachting van de verdere besluitvorming in het AB.

Hoogachtend,
Het college van burgemeester en wethouders.

de secretaris
ing. S.S.M. Borgers

de burgemeester
mr. B.E. Schneiders

rstapel@xs4all.nl

From: "Stapel, Rik" <r.stapel@focusenergysolutionsgroup.com>
Date: zaterdag 22 september 2012 9:21
To: <MvBeugen@recreatienoordholland.nl>
Cc: <rstapel@xs4all.nl>; <HansRozestraten@msn.com>; <N.Bosch@dro.amsterdam.nl>;
 <info@vanderwoudeadvies.nl>
Subject: FW: Recreatieschap Spaarnwoude - inventarisatie datum 2e bijeenkomst werkgroep "Verkeer" Fort
 benoorden Spaarndam REACTIE VAN J. DE JONGH

Beste Marieke,

De vorige bijeenkomst had ik mijn verplichtingen zodanig kunnen verschuiven, dat ik bij de vergadering aanwezig kon zijn. Slechts enkele uren voor aanvang werd deze uitgesteld.

Na uw constatering dat er geen reactie over de verkeerssituatie was binnengekomen (zie ook uw mail van 11 september) heb ik opnieuw mijn verslagen en memo's over dit onderwerp naar u toegestuurd. Deze documenten bevatten alternatieve oplossingen. Tevens heb ik enkele agenda punten voorgedragen.

Op bovenstaande mails heb ik tot op heden geen reactie mogen ontvangen, noch is ingegaan op mijn verzoek om tot een andere vergaderdatum te komen. Er bestaan verschillende planningstools, die het de deelnemers gezamenlijk mogelijk maken tot een vergaderdatum te komen. Om onduidelijke redenen is daar geen gebruik van gemaakt.

Ik heb tot nu toe veel tijd besteed aan de verkeersproblematiek rond het Fort maar krijg de stellige indruk dat wij genegeerd worden. Onze rapporten en bijdragen ontbreken ook in het overzicht dat door de gemeente Amsterdam is gemaakt van de situatie. Kennelijk zijn deze bijdragen nimmer door het Schap aan hen doorgestuurd.

Wellicht ten onrechte ga ik er nog steeds van uit dat hier geen sprake is van bestuurlijke arrogantie en ben ik bereid om met vertegenwoordigers van de werkgroep over de problematiek te overleggen op een tijdstip welke partijen uitkomt. Bij die gelegenheid wil ik ons standpunt nader uiteenzetten en toelichten waar de knelpunten en oplossingen gevonden kunnen worden. Mits tijdig ingepland kan dit gesprek overdag op uw kantoor plaats vinden.

Kunt u dit verzoek doorsturen naar de andere betrokkenen?

Vriendelijke groet,

Ir. Rik Stapel, verkeersdeskundige

*Secretaris Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam,
 mede namens Stichting Krayenhoff en de Verontruste Spaarndammers*

Van: rstapel@xs4all.nl [mailto:rstapel@xs4all.nl]

Verzonden: za 22-9-2012 8:29

Aan: Stapel, Rik

Onderwerp: Fw: Recreatieschap Spaarnwoude - inventarisatie datum 2e bijeenkomst werkgroep "Verkeer" Fort benoorden Spaarndam REACTIE VAN J. DE JONGH

From: Marieke van Beugen

Sent: Friday, September 21, 2012 2:40 PM

To: rstapel@xs4all.nl

Subject: RE: Recreatieschap Spaarnwoude - inventarisatie datum 2e bijeenkomst werkgroep "Verkeer" Fort benoorden Spaarndam REACTIE VAN J. DE JONGH

Beste mevrouw De Jongh,

Gezien uw verhinderingen heb ik bij verschillende partijen de data 3 en 8 oktober gecheckt, in plaats van 1 of

23-9-2012

Reactie op en naar aanleiding van het verslag van de bijeenkomst werkgroep "Fort en Omgeving"

Een aantal zaken en onduidelijkheden vielen mij op die voor de verdere procesgang mogelijk van belang kunnen zijn :

Er is sprake van eigendom:

- A. is de feitelijke eigenaar van de forten en terreinen, Recreatie Noord-Holland of Recreatieschap Spaarnwoude
- B. wat zijn de grenzen van het eigendom
- C. zijn er bij het verkrijgen of overdracht van het eigendom, eisen of voorwaarden gesteld door de overdragende partij of politiek, of zijn toezeggingen gedaan door de verkrijgende partij
- D. bestaan er eerdere afspraken met gebruikers / eigenaren van de grond / objecten zelf of met gebruikers / eigenaren van aangrenzende gronden / objecten over inrichting en gebruik
- E. zijn er instanties zoals bijvoorbeeld waterschap Rijnland of Rijkswaterstaat geconsulteerd over de voorgenomen plannen i.v.m. mogelijk afwijkende zienswijzen

Het te ontwikkelen terrein inclusief het fort vallen onder verschillende bestemmingsplannen en eerder door het Rijk vastgestelde structuren en zones,

Door de lange periode van leegstand is er gewoonterecht ontstaan voor direct betrokkenen zoals woonbootbewoners en verder ieder die veelal binnen een straal van 100 meter van een omgevingsvergunningsgebied belang heeft.

Ik ben het eens met het Recreatieschap dat de inventarisatie welke nu plaatsvindt, om in het tot nu ontwikkelde plan zoveel als mogelijk bezwaren te tackelen en zo mogelijk aan te passen, vooruitlopend kan plaatsvinden op een definitief besluit van een bestuursorgaan.

Voor het restaureren en conserveren van tekeningen kunt u contact opnemen met
De Mastboom-Brosens of Stichting Het Mastboomhuis of Van Hoven & Oomen Rentmeesters
Dorpsstraat 42 Dorpsstraat 44 Annevillelaan 103
4751 HM Oud Gastel Telefoon: 0165 510342 4858 RA Ulvenhout 076 5602007

De tegenstellingen zijn duidelijk aanwezig, Cultuur, Historie, Natuur, Wonen, Verkeer en de intentie voor openstelling recreatie en duurzaam behoud. Middels haar doelstelling probeert de stichting MEGA bij te dragen en te streven naar; een landschap waarin het militair erfgoed gevarieerd en extensief gebruikt wordt, op een wijze waarbij de authentieke kenmerken en de samenhang zodanig bewaard blijven dat de militair-historische betekenis zichtbaar blijft.

Dat betekent dus niet dat alles bij het oude moet blijven. Als de Stelling van Amsterdam nog actief in gebruik geweest zou zijn, zou alles er nu immers heel anders uitzien. Rond 1990 is geïnventariseerd wat tot de stelling van Amsterdam behoorde. Er is niet alleen beschreven te behouden was, maar ook is de intentie uitgesproken om wat nog te redden was, in een zo hoog mogelijke authenticiteit te herstellen. Economische benutting is daarbij noodzaak, maar mag vanuit de intentie gezien niet leidend gemaakt worden. Indien meerdere doelen gediend kunnen worden dan moet dat zeker een streven zijn, al was het maar voor vergroten van draagvlak.

Groet Kees de Wildt secretaris stichting MEGA

dd. 24 september 2012

Reactie op de notitie Knelpunten Concept voor bespreking dd 1 oktober 2012-09-30

Door Ir H.P. Stapel, verkeersdeskundige

Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam
dd 30/9/2012

- 1) Een opmerking wordt gemaakt over het verkeersintensiteits onderzoek. Ik maakte destijds deel uit van de verkeerscommissie van de Dorpsraad van Spaarndam en was nauw betrokken bij de inventarisatie en analyse. Ons bleek toen dat ca 65% van het verkeersaanbod tijdens de avond spits sluipverkeer was (geen lokale bestemming). Tijdens de ochtend spits is hier geen sprake van, in verband met de flitspaal.
- 2) De opmerking dat 4000-5000 niet bepaald hoog is voor een dorp gaat voorbij aan de capaciteit van de betreffende dijk. Een dergelijke conclusie kan pas getrokken worden nadat de capaciteit van de lokale infrastructuur in verband gebracht wordt met de verkeersintensiteit. Dat andere dorpen een soortgelijk verkeersaanbod hebben zegt niets over congestie, wachttijden en overlast in Spaarndam en lijkt een tendentieuze opmerking.
- 3) De opmerking dat de dijk gebruikt wordt als ontsluiting voor Spaarndam Oost is juist. Ca. 55% van het verkeersaanbod uit Spaarndam Oost wordt via de dijk ontsloten. Hierin is niet opgenomen het aanbod van Spaarndam Buiten. Zoals bekend mag worden verondersteld is de tweede fase van dit plan door de Raad van State afgewezen, omdat er geen oplossing is voor de verkeersafwikkeling en met name over de dijk door Spaarndam.
- 4) De opmerking over de bebouwing pal aan de dijk, dat men dit kon weten bij aanschaf is opnieuw tendentius; een groot deel van de bewoners wonen daar immers al sinds vele jaren (of zijn daar geboren en getogen). Het probleem is niet of dat de bewoners het al hadden kunnen weten, maar dat de dijk ongeschikt is voor grote verkeersintensiteiten. In tegenstelling tot andere locaties zijn alle huizen langs de dijk op staal gefundeerd. De huizen scheuren en verzakken als gevolg van het drukke verkeer. Dit fenomeen is goed waar te nemen als men over de dijk rijdt ter plaatse van de sluizen. De dijk is in een permanente staat van consolidatie. Het dijklichaam bestaat uit klei dat steeds verder afschuift.
- 5) In het volgende punt wordt de verkeersoverlast gebagatelliseerd als een beleving. De wegversmallingen zijn destijds door de Dorpsraad geïnitieerd (ik mag dit op mijn conto schrijven) met het oogmerk om de snelheid uit het verkeer te halen. Voor die tijd werd op de dijk veel en veel te hard gereden met een drietal dodelijke ongelukken tot gevolg. Ook het zware verkeer wordt op die manier afgeremd. Zoals wellicht bekend is de correlatie tussen trillingsschade en verkeersnelheid aanzienlijk meer dan lineair (afhankelijk van de demping en waterspanning in het kleidijlichaam).
- 6) De opmerking over peletonvorming als gevolg van brugopeningen zijn geen beleving maar feiten. Dit verschijnsel kan meerdere malen per dag worden waargenomen. Met name tijdens de passage van zandschepen of een contingent pleziervaartuigen in de zomermaanden leidt tot wachttijden van 10-20 minuten, met het als gevolg van langdurige congestie na dat de brug weer dicht is.
- 7) Bij de opmerkingen over de verkeersintensiteiten wordt opnieuw geen verband gelegd met de verkeerscapaciteiten. Ter illustratie vergelijkt men de A 2 bij Breukelen met het Visserseinde.
- 8) Verkeer op wisseldagen zal zeker niet kiezen voor een route door Haarlem, langs de Waarderpolder en langs 18 verkeerslichten, terwijl TOM TOM een kortere route (zowel in afstand als reistijd) adviseert door een schitterend landschap zonder enige stoplichten, maar wel dwars door Spaarndam.

- 9) Bezoekers uit het park kan Spaarndam missen als kiespijn. Het dorp wenst niet te figureren en geëxploiteerd te worden door een paar handige zakenmannetjes. Het dorp zal niet toestaan af te glijden tot een soort Volendam of Marken.
- 10) Geen woord wordt gerept over ontsluiting onder het tunneltje van de A9 naar het noorden. Als argument werd opgevoerd dat het mogelijk moet zijn om met bussen het gebied te bereiken. Dat is wel het laatste wat men wil in Spaarndam. Men is busladingen met Japanse en Chinese toeristen helemaal zat. Er gaan al stemmen op om Hansje Brinker met sokkel en al in het Spaarne te kieperen.

Marieke van Beugen

Van: Harry Veenboer <hveenboer@velsen.nl>
Verzonden: woensdag 10 oktober 2012 14:18
Aan: Marieke van Beugen
Onderwerp: RE: Recreatieschap Spaarnwoude - conceptverslag 2e bijeenkomst werkgroep Fort en omgeving 24/09/2012 - herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam

Opvolgingsmarkering: Opvolgen
Markeringsstatus: Gemarkeerd

hallo Marieke

In verband met omstandigheden van de vaste vertegenwoordiger van de Stichting Gemaal Velserbroek niet aanwezig zijn.

Ik, als zijn vervanger, ben de afgelopen vergaderingen niet aanwezig geweest ivm vakantie en kan maandag 15 oktober ook niet aanwezig zijn.

Toch wil ik van de gelegenheid gebruik maken het belang van de Stichting in het gebied te noemen.

Met Esbi zijn afspraken gemaakt mbt renovatie van de westlaandersluis en de sluiskom.

Ik neem aan dat deze afspraken niet gewijzigd zijn en dat ze wellicht in een document van de werkgroep Fort en omgeving kunnen worden bevestigd.

Tevens wil ik er nog op wijzen dat de Velserdijk, welke toeloopt op de sluis, onder geen beding mag worden gebruikt als weg.

De kwaliteit van de dijk is dermate slecht dat indien transport hierover zou plaats vinden, de dijk onherstelbaar zou beschadigen.

Ons verzoek is dan ook dit item in het eindverslag van de commissie op te noemen. (misschien ten overvloede)

Bij voorbaat dank voor je medewerking

Grt Harry Veenboer
Stichting Gemaal Velserbroek

Van: Marieke van Beugen [<mailto:MvBeugen@recreatienoordholland.nl>]

Verzonden: woensdag 10 oktober 2012 10:49

Aan: Bestuurssecretariaat

Onderwerp: Recreatieschap Spaarnwoude - conceptverslag 2e bijeenkomst werkgroep Fort en omgeving 24/09/2012 - herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam

Geachte leden van de werkgroep Fort en omgeving,

Bijgaand vindt u het 1^e conceptverslag van de 2^e bijeenkomst van de werkgroep Fort en omgeving van 24 september 2012. Hierin zijn de verschillende opmerkingen van de aanwezigen bij de werkgroep nog niet verwerkt. Het verslag is een samenvatting van hetgeen tijdens de bijeenkomst besproken is en is dus geen woordelijk verslag. Ik wil u vragen op- en aanmerkingen zo snel mogelijk aan mij door te geven, graag voor maandag 15 oktober 12.00 uur. Het verslag zal tijdens de eerstvolgende bijeenkomst, aanstaande maandag 15 oktober 2012 om 19.30 uur, worden vastgesteld.

Daarnaast hebben wij toegezegd de lijst van de clustering van de vragen aangaande het Fort en omgeving *aan te passen* op basis van wat is besproken op 24 september (clusters A, C en G) en waar mogelijk vragen samen te voegen. Deze aangepaste lijst wordt nog nagezonden.

Voor de bijeenkomst van aanstaande maandag 15 oktober willen wij jullie vragen **de clusters B, D, E en F voor te bereiden**. Dit kan aan de hand van de eerder toegezonden lijst versie 24/9. Deze willen wij dan bespreken.

Met vriendelijke groet,

Marieke van Beugen
Projectleider

Recreatie Noord-Holland

Genieweg 46, 1981 LN Velsen-Zuid
Postbus 2571, 2002 RB Haarlem

023 - 520 28 20

mvbeugen@recreatienoordholland.nl

www.recreatienoordholland.nl

Marieke van Beugen
Projectleider

Recreatie Noord-Holland

Genieweg 46, 1981 LN Velsen-Zuid
Postbus 2571, 2002 RB Haarlem

023 - 520 28 20 / 06 - 51324527

mvbeugen@recreatienoordholland.nl

www.recreatienoordholland.nl

Aan dit bericht en eventuele bijlagen kunnen geen rechten worden ontleend.
Recreatie Noord-Holland NV aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid
voor eventuele schade, ontstaan in relatie met dit bericht.

De disclaimer van e-mail van de gemeente Velsen vindt u op:
The e-mail disclaimer can be found here:

<http://www.velsen.nl/Disclaimer.htm>

Behoort bij reg.nr.
..2012..1502....

Aan:

Het Bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude
Genieweg 46
Velsen-Zuid
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

Betreft: Communicatie met bewoners en belanghebbenden

Spaarndam, 14 oktober 2012

De heer Hylkema van Recreatie Noord-Holland N.V. verleende in een brief van 1 december 2012 toestemming aan projectontwikkelaar EsbiBouw om Fort Benoorden Spaarndam te ontwikkelen tot een bungalow park. Hij stelde hierin geen materiele voorwaarden.

Deze brief is geen contract, hoge claims of andere drukmiddelen kunnen en mogen op grond van deze brief gelukkig niet gehonoreerd te worden.

In het Algemeen Bestuur heeft u in september 2011 en mei 2012 een viertal voorwaarden gesteld, met het oogmerk om gehoor te geven aan de betrokken partijen, rekenschap te geven van de lokale verkeerscongestie, waarborging van de natuurlijke, cultuurhistorische en ecologische waarden van het gebied.

Onze groepen zijn nauw betrokken bij dit proces.

Bij aanvang van dit overlegproces waren de verwachtingen hoog gespannen.

Tot onze grote teleurstelling echter ervaren wij deze 'communicatie' als manipulatief. Diverse wezenlijke vragen, voorstellen en oplossingen worden genegeerd, weggelaten of eenzijdig veranderd. Besprekingen worden vlak voor aanvang plotseling geannuleerd en vervolgens zodanig gepland dat onze deskundigen niet aanwezig kunnen zijn; commentaar op notulen wordt genegeerd, verkeerskundigen van de gemeenten zouden niet met onze verkeerskundige willen praten, etc.

Hoewel er recentelijk pogingen gedaan zijn vanuit het Schap om onze standpunten aan te horen, lijkt hierin geen wezenlijke verandering op te treden en blijft bij ons de indruk bestaan dat het proces niet deugt.

Vele van onze schriftelijke vragen en opmerkingen zijn tot op heden onbeantwoord gebleven.

Onze instellingen worden afgeschilderd als lastige actiegroepen, ongeacht al onze inspanningen voor restauratie en openbaar gebruik van zowel Fort Zuid als Fort-Noord.

Onduidelijk blijft wat de eigenlijke drijfveren zijn om de plannen uit te voeren.

Om de indruk van onbehoorlijk bestuur -of erger- weg te nemen verzoeken wij u om maatregelen te nemen. Het heeft onze voorkeur dat het bestuur van het Schap hiertoe het initiatief neemt, boven een gang naar de bestuursrechter.

Vriendelijke groet, namens de Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam, de Verontruste Spaarndammers en de Stichting Kraijenhoff,

Recreatie Noord-Holland N.V.		
Ingekomen 16 OKT. 2012		
No. 20121468		
doss.nr.		
Aan	par.	d.d.
M.B.		
M.B.		

Bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude
p/a Recreatie Noord-Holland NV
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

t.a.v de heer J. Hylkema

25 Recreatie Spw Noord-Holland N.V.		
Ingekomen 17 OKT. 2012		
No. 20121479		
doss.nr.		
Aan	par.	d.d.
MIB		
MvB	17 okt	

Velserbroek, 17 oktober 2012

Betreft: Verkeersmaatregelen en ontwikkelingen Redoute en Linie, Velserbroek

Geachte Bestuur, geachte heer Hylkema,

Op 30 september 2011 hebt u een besluit onder voorwaarden genomen om door te gaan met de plannen voor de ontwikkeling van een vakantiepark rond Fort Benoorden Spaarndam, zoals beschreven in het rapport van Oranjewoud "Herontwikkeling Fort benoorden Spaarndam: visie en planuitwerking" dd. 15 juni 2011.

In dit rapport worden op pagina 17 twee verkeersmaatregelen getoond, één aan de zuidzijde van de Redoute en één aan de noordzijde van de Linie. Op pagina 62 van dit rapport wordt gesteld "dat de Redoute wordt afgesloten voor alle verkeer met uitzondering van bewoners. De Redoute wordt fysiek voor het gemotoriseerde verkeer afgesloten, waarbij bewoners door middel van een pasjessysteem de afsluiting kunnen passeren."

Esbi Bouw stelt momenteel in de themagroep "Fort en Omgeving" voor om dit uit te voeren als "een elektronische paal die uit de grond komt bij de ingang van de Redoute met een pasjessysteem voor de arkbewoners en een mogelijkheid tot een soort intercom of belfunctie naar een mobiele telefoon".

Wij hebben hierover de volgende vragen:

1. Graag ontvangen wij van u een bevestiging dat het totstandkomen en instandhouden van een robuuste en gebruikersvriendelijke verkeersmaatregel om verkeer anders dan voor arkbewoners te weren, zoals hierboven beschreven een voorwaarde is voor de realisatie van de plannen voor een vakantiepark rondom Fort Noord.
2. Verder ontvangen wij graag een nadere omschrijving van de door Esbi voorgestelde en door u geaccepteerde verkeersmaatregel aan de noordzijde van de Linie.

Verder hebben wij begrepen dat u met Esbi Bouw in gesprek bent over het aan hen verpachten vande parkeerplaats tussen de brug van het Fort Benoorden Spaarndam en het Zijkanaal B. Wij willen graag weten op welke wijze de vrije toegang, verbinding tussen Linie en Redoute, alsmede het gratis parkeren met een gelijk aantal plaatsen als nu, voor bewoners van Zijkanaal B en hun bezoekers, nu en in de toekomst wordt gewaarborgd.

Ten slotte ontvangen wij graag per omgaande antwoorden op onze brief van 23 mei 2012 en onze e-mail van 7 september 2012 (beide bijgevoegd).

Hoogachtend,

Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam
Jan Pranger

Behoort bij reg.nr.
..2012.1502....

Bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude
p/a Recreatie Noord-Holland NV
Postbus 2571 2002 RB Haarlem

Velserbroek, 18 oktober 2012

Geacht Bestuur,

Via deze weg laat ik u weten niet meer deel te (kunnen) nemen aan de bijeenkomsten van de verschillende werkgroepen. Hieronder vindt u een uitgebreide toelichting op dit besluit.

Maar, allereerst wil ik u laten weten dat ook dit besluit mij zeer moeilijk valt. Lange tijd proberen wij al het proces rond Fort Benoorden te beïnvloeden. Dat wij, na alle breed uitgemeten protesten, toch nog een korte periode krijgen om u te adviseren hebben we dan ook met veel energie aangegrepen als laatste kans om dit proces bij te sturen.

Vooralsnog waren wij over het communicatieplan niet erg te spreken:

- Het bestuur van het Recreatieschap zit niet aan tafel: met wie communiceren we dan?
- De randvoorwaarden voor de gesprekken (en dus voor een goed advies) waren en zijn uiterst onduidelijk. Middelen, juridische context, planmatige en planologische consequenties van ingrepen en voorstellen onduidelijk, maar bovenal was de (zeer late) toelichting op het bestuursbesluit dat ten grondslag ligt aan dit proces volstrekt onvoldoende. Het biedt en bood op geen enkele wijze een kader voor de gesprekken die zouden moeten leiden tot een zwaarwegend advies van bewoners- en belangenorganisaties.

U heeft uzelf ruim de tijd gegeven dit proces in te richten. Ruim acht maanden hebben wij mogen wachten voordat u in juni van dit jaar een informatiebijeenkomst belegde waarin u een oproep deed aan bewoners en belangengroepen deel te nemen aan deze besprekingen. Begin december moet er een serieus en veelomvattend advies liggen. Voor de werkgroepen dus effectief drie maanden om in de avonduren hier aan vorm te geven. Tegen de achtergrond van het onduidelijke kader een onmogelijke opdracht.

De hoeveelheid papier die geproduceerd wordt door de werkgroepen geeft goed aan hoe gecompliceerd de problematiek is. De schade die dit project aan natuur en omgeving aanricht is wellicht wat te compenseren maar blijft onherroepelijk groot.

SPW Recreatie T&W Noord-Holland N.V.		
Ingekomen w. 22 OKT. 2012		
No. 20121503		
doss.nr.		
Aan	par.	d.d.
MiB		
MvB		

cc

bdu

Maar bovenal lijkt de druk op dit proces zo groot en de ambities om het te laten slagen dermate zwaarwegend dat een zorgvuldig overleg- en besluitvormingsproces niet nodig lijkt. Overleg over de "opdracht" van het schap aan de themagroepen, de randvoorwaarden, duidelijkheid over de opdracht aan de gespreksleider, elementaire zaken als werkafspraken (hierover is niet overlegd, ze werden opgelegd door de gespreksleider), voorbereiding en vaststelling van de agenda, commentaar en vaststelling van de notulen, het lijkt allemaal vanuit de gespreksleider en het Recreatieschap geen aandacht waardig. Of misschien is dit de wijze waarop zijn opdracht is geformuleerd.

Ook omgangsvormen doen er kennelijk niet meer toe. Tijdens de laatste vergadering van de werkgroep natuur vond de "gespreksleider", de heer J. van der Woude, het nodig mij op een onbeschofte manier de mond te snoeren.

De gespreksleider vindt het nodig zich meerdere malen per vergadering te beroepen op zijn eerdere successen. Ik kan me daar weinig bij voorstellen.

Gezien deze context acht ik mijn aanwezigheid bij de werkgroepen niet meer zinvol en trek me terug uit de besprekingen.

Hoogachtend,
Hans Rozestraten
(voorzitter Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam)

Marieke van Beugen

Van: W. Koelman <ceeweekaa@live.nl>
Verzonden: zondag 14 oktober 2012 22:34
Aan: Marieke van Beugen; frans cleeren; Henk Koelman; W. Koelman
Onderwerp: FW: Spaarndamse grenspalen
Bijlagen: Spaarndam Grenspalen.kml

Categorieën: Categorie Rood

L.S.,

Hierbij de plaatsbepaling van de bekende en verdwenen militaire grenspalen.

Met vriendelijke groet,

Wim Koelman *(namens Historische werkgroep Spaarndam)*

> Date: Thu, 29 Mar 2012 22:14:47 +0200

> From: auteur@stelling-amsterdam.nl

> To: ceeweekaa@live.nl

> Subject: Spaarndamse grenspalen

>

> Dag Wim,

>

> Grenspaal O15 heb ik ook gevonden.

>

> <http://maps.forten.info/toonkaart.php?lat=52.412837&lon=4.672665&name=Grenspaal%20O15&zoom=2&route=0>

>

> De drievoudige woning ah Visserseinde met Friese dakpannen valt op een

> militaire kaart uit oktober 1900 net buiten het militaire terrein.

> Het vierkante hardsteen bij de Boezemsluis staat op diezelfde kaart als

> hoek van het militaire terrein aangegeven. Nummer zou O19 moeten zijn.

>

> Jij gaf aan dat O18 een verkaste letter heeft. Bedoelde je wellicht O48

> achter het huis?

>

> Bijgesloten de recente versie van het Google KML grenspalen bestand. Ik

> hernummer de D8 serie nog niet naar D9 todat ik een betrouwbare

> archieftekening ervan heb gevonden.

> rood is verdwenen, oranje is restant, groen is aanwezig en grijs is

> onbekend.

>

> Leuk dat je langs kwam! :-)

>

> Mvg,

> René

>

> --

>

> Alstublieft:

> - gebruik de Reply knop om te beantwoorden en schoon tekst op;

> - sluit geen tekstdocument bij als er alleen tekst in zit;

> - stuur geen virussen, virus waarschuwingen of kettingbrieven;

> - gebruik een onderwerp;

> - antwoord naar alle geadresseerden behalve bij uitzondering;

> - noem de website of mailinglist waarnaar u verwijst.

>

> -----

> Documentatiecentrum Stelling van Amsterdam.

> -----

- > web: <http://www.stelling-amsterdam.nl/>
- > email: <mailto:auteur@stelling-amsterdam.nl>
- > skype: rgaros
- > telefoon: 084 83 86 420
- > mobiele telefoon: 06 4870 3200
- > -----
- > Als u geïnteresseerd bent in de Stelling van Amsterdam en de website
- > daarover, dan kunt u zich abonneren op een mailing-list waardoor u op
- > de hoogte gehouden wordt van de nieuwste toevoegingen en ontdekkingen.
- > Ga dan naar <http://www.stelling-amsterdam.nl/nieuwsbrief/>
- >

Bestuur van Recreatieschap Spaarnwoude
p/a Recreatie Noord-Holland NV
Postbus 2571
2002 RB Haarlem

Onderwerp: Opzegging themagroep "verkeer" Fort Benoorden Spaarndam

Velserbroek, 18 oktober 2012

Geacht Bestuur,

Hierbij laten wij u weten dat wij de deelname aan de themagroep "verkeer" opzeggen. De discussies gaan niet meer over de verergering van de verkeersoverlast in en rond Spaarndam door Landal Greenparks, maar over huidige knelpunten. Daarop breken verkeerskundigen van diverse gemeenten al jaren hun tanden. Het is niet realistisch om dan van ons een oplossing te verlangen.

Bovendien leidt deze discussie af van de problematiek veroorzaakt door de plannen voor het vakantiepark: die wordt zo allen maar gemarginaliseerd.

Ten slotte doen de belangrijkste spelers niet mee: de Dorpsraad Spaarndam heeft al om haar moverende redenen besloten niet aan de themagroep deel te nemen en nu heeft ook de verkeerskundige van Haarlem zich teruggetrokken.

Gezien het bovenstaande achten wij ons niet in staat een zinvol advies hierover uit te brengen of daaraan mee te werken.

Hoogachtend,

Jan Pranger
Hans Rozestraten
Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam

werkgroep verkeer

De stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam, de Verontruste Spaarndammers en de Stichting Kraijenhoff berichten als volgt.

Wij herkennen ons niet in de oplossingen van de brainstorm over het verkeer.

Dit zijn ook niet *onze* oplossingen, maar die van een aantal ondernemers die buiten ons dorp opereren.

Via een brainstorm met hen zijn ze ons opgelegd alsof het onze oplossingen zijn. (wij zaten erbij, stelden vragen, maar waren geen deelgenoot van de brainstorm).

Niet het verkeer op ons dorp, maar de ontsluiting van Villa Westend en Landal stonden in onze beleving centraal.

De ideeën zijn ondoordacht, bieden onvoldoende oplossingen voor ons dorp en worden niet gedragen door ons.

De insteek van dit traject was communicatie met bewoners en belanghebbenden.

Die heeft niet daadwerkelijk met ons plaatsgevonden.

Wij constateren het volgende.

- De Dorpsraad Spaarndam is afgehaakt
- De gemeente Haarlem heeft zich terug getrokken (zonder Haarlem geen oplossing)
- De stichting Natuurbehoud Fort Benoorden (woonbootbewoners) is opgestapt
- Gesprekken met onze verkeerskundige zijn afgelast, verschoven of ontlopen omdat hij een ander belang zou hebben dan de gemeenten.
- Wij zijn geen deelgenoot geweest van de brainstorm, de oplossingen zijn niet van ons, hebben bij ons geen draagvlak.

Wij hechten er aan dat de letterlijke tekst van dit stuk wordt opgenomen in de inleiding van het rapport, de aanbieding ervan aan het bestuur en het verslag van deze vergadering.

Spaarndam, 5 november 2012

Notitie, naar aanleiding van de vergadering van de werkgroep verkeer Landaal Park bij Fort Noord te Spaarndam

Datum: 6 november 2012

Door Ir. Rik Stapel, secretaris Stichting vrienden van de Forten van Spaarndam

Inleiding

Op 5 november 2012 vond een bespreking plaats van de werkgroep verkeer. Tijdens deze bijeenkomst werd het concept verkeer overzicht besproken, zoals dat door de werkgroep was samengesteld en beoordeeld door de verkeerskundigen van Amsterdam, Haarlemmerliede en Velsen.

Het rapport geeft een overzicht van de clusters, knelpunten, oorzaken, doel en mogelijke mitigerende maatregelen, zoals die tijdens de voorgaande brainstorm sessie waren bedacht. De verkeersdeskundigen hebben de plannen getoetst op technische haalbaarheid.

Omdat de deskundige van onze Stichtingen en partijen niet mocht deelnemen aan de deze analyse, blijft er geen andere mogelijkheid over om haar eigen analyse te maken, nadat de informatie hierover verstrekt was. Dat vond plaats tijdens de vergadering op 5 november. Wij kregen 10 minuten lees pauze om de materie tot ons te nemen en vervolgens de gelegenheid om daar opmerkingen over te maken. Enkele opmerkingen op basis van de oppervlakkige lezing zijn ter vergadering gemaakt.

Echter, omdat het hier een uitermate complexe materie betreft, waar al ruim 50 jaar over gediscussieerd wordt tussen alle betrokken partijen (met name dorpsraad en Gemeente Haarlem, die overigens geen deel uitmaken van de bovengenoemde beraadslagingen) is het onredelijk en onbillijk om ervan uit te gaan dat wij voldoende gelegenheid hebben gekregen om een grondige analyse te maken van de stukken. Het is om die reden dat deze analyse niet reeds gemaakt kon worden tijdens de laatste vergadering, maar nu een week later alsnog is afgerond.

In dit document is getracht om inhoudelijk nader commentaar te geven op de verkeersknelpunten matrix en met name op de voorgestelde oplossingen.

Wij gaan ervan uit dat dit document wordt toegevoegd aan de vergaderstukken en de inhoud verwerkt wordt in het eindverslag.

Wij betreuren het dat het ons niet was toegestaan om deze materie met de andere deskundigen te bespreken, onder het argument dat de verkeersdeskundigen van de belanghebbende gemeentes onafhankelijk zijn en die van de belanghebbende andere partijen niet (sic!)

Commentaar op de voorgestelde oplossingen

A 1 Andere inrichting kern Spaarndam

- 30 km zone uitbreiden en handhaven. De wettelijke basis hiervoor ontbreekt momenteel en dient eerst te worden aangepakt. Verder blijkt dat nogal wat automobilisten de 30 km borden negeren.
- Andere snelheidsbeperkende maatregelen dan de nu geparkeerde auto's, in combinatie met andere parkeervoorzieningen elders. Hierover wordt al decennia onderhandeld tussen Haarlem dorpsraad en Hoogheemraad van Rijnland, zonder succes. Bij de meeste evenementen in het dorp (kunstmarkt, trouwpartijen, evenementen op de Kolk) loopt het dorp volkomen vast; wegen raken verstopt en de doorstroming komt tot stilstand.
- Mogelijkheid gedoseerde afwikkeling autoverkeer na opening sluis. Hiermee wordt waarschijnlijk de brug van de Grote Sluis bedoeld. Deze dosering werkt alleen indien er geen nieuw verkeersaanbod kan zijn op de dijk. Doseringssignalen dienen daarom op grotere afstand tot de brug geplaatst te worden, met navenant langere cycli. Claims vanuit de scheepvaart kunnen worden verwacht (zoals tijdens de stremming van de sluis gebeurde).
- Autovrij maken kern. In theorie is dit een oplossing tegen files, maar kan rekenen op een volksofstand. Op kleinschalige basis is dit geprobeerd maar leidde tot grote onrust. Spaarndam zal niet toestaan om tot een Volendam te verworden onder druk van een enkele ondernemer.
- Fietzers en voetgangers in het dorp op de dijk. In het voorjaar en de zomer is de verkeersveiligheid van de kwetsbare weggebruikers in het geding. In het verleden is het beleid geweest om de snelheid op de dijk te verlagen door wegversmallingen en geparkeerde auto's. Er is eenvoudigweg niet genoeg ruimte om de stromen te scheiden in het dorp. De situatie wordt er bepaald niet beter op indien de stromen van Landal erbij komen. Dit pleit ervoor dat ook deze verkeersstromen niet naar Spaarndam geleid worden

A3 Verkeersonveiligheid op kruispunten in het dorp. Dit onderwerp is al enkele decennia een aandachtspunt in Spaarndam. De kruispunten zijn veelal onoverzichtelijk, er wordt te hard gereden, voorrangregels worden genegeerd. Met name sluipverkeer heeft geen geduld. Indien de eenrichtingverkeerslussen worden ingesteld, zonder flitspaal, nemen de intensiteit van het kruisende verkeer toe.

A4 Trilling hinder. De verkeerstrillingen veroorzaken niet alleen schade aan de woningen, maar ook aan het dijklichaam van de primaire waterkering en kunstwerken. Sluishoofden roteren waardoor sluisdeuren niet langer sluiten. Om die reden zal het Hoogheemraadschap van Rijnland niet meewerken aan extra trillingen, ergo extra verkeer.

B Penningsveer Hoewel er van alles over gezegd kan worden valt dit knelpunt buiten het competentiegebied van onze Stichtingen.

C1 Verkeersonveiligheid overige wegen

- Instellen 2 lussen met één-richting verkeer. Deze ogenschijnlijke oplossing genereert meer verkeer over de dijk in Spaarndam, die immers het verkeer aan beide lussen doorkoppelt. Daardoor blijft Spaarndam een schakel in het sluipverkeer tussen Noord Kennemerland en Amsterdam West. Vermindering van verkeer door het oude dorp in combinatie met de lussen is alleen mogelijk in combinatie met een flitspaal, die de hele dag actief is. Dit levert echter bezwaren op voor de lokale middenstand en bedrijven. Iedere oplossing, waarbij sprake is van eenrichtingsverkeer lussen dient tot stand te komen in samenspraak met de

betrokkenen (Gemeente Haarlem, gemeente Haarlemmerliede en Dorpsraad Spaarndam en voert buiten de competentie van het Recreatieschap en andere gemeenten. De oplossing, die de Gemeente Haarlemmerliede voorstaat om de problematiek rond Spaarne Buiten op te lossen (eenrichtingverkeer rond Lagedijk en Kerkweg in Spaarnwoude) wentelt slechts de verkeersstromen af op Penningsveer en de dijk in Spaarndam (Gemeente Haarlem). Ook dit is een schijnoplossing.

C 2 Verkeersonveiligheid op Kruispunten.

- De lussen veroorzaken een toename van de verkeersintensiteit bij de knooppunten in en rond Spaarndam. Deze onoverzichtelijke kruisingen hebben in het verleden al geleid tot zeer ernstige verkeersongevallen. De verhoogde verkeersintensiteit op de dijk door Spaarndam is ook vanuit verkeersveiligheid ongewenst.

C3 Goede toegankelijkheid Zijkanaal C weg. Deze weg trekt verkeer aan dat anders langs het Noordzee Kanaal naar de IJmond rijdt. Als remedie is voorgesteld om de flitspaal ook 's avonds te activeren en om na te gaan of er wel sprake is van sluipverkeer.

- Sluipverkeertellingen, uitgevoerd door de verkeerscommissie van de Dorpsraad van Spaarndam leerde dat een groot deel (> 60%) van het verkeer in de spits sluipverkeer is. Deze tellingen zijn uitgevoerd in de vorm van kentekenregistratie. Gedurende een week zijn alle kentekens van passerende auto's geregistreerd, waarna de postcode van de eigenaar uitgezocht is bij de politie in Halfweg, dit alles door vrijwillige Spaarndammers. Deze tellingen leidde tot het instellen van de flitspaal in de ochtend. De tellingen zijn gelijktijdig gehouden bij alle in- en uitgaande wegen rond Spaarndam. Daardoor ontstond een nauwkeurig inzicht in de verdeling van het verkeer en konden de resultaten worden gecontroleerd (continuïteits beginsel)
- Van het instellen van de flitspaal ook in de avond is destijds afgezien, omdat men vreesde dat dit ten koste zou gaan van de omzet van bedrijven en winkels in het dorp. Daarnaast was men bevreesd dat door deze afsluiten de bewoners sociaal geïsoleerd zouden raken; er kon 's avonds immers geen visite van buiten het dorp meer komen.

Ontsluiting/ bereikbaarheid van het gebied

D1 Ontsluiting voor autoverkeer door Spaarndam niet gewenst

- Doorgaande route door Spaarndam onaantrekkelijk maken. Deze oplossing wordt al jarenlang door het dorp nagestreefd, zodanig dat de bedrijven daar geen grote last van ondervinden. Een hogere belasting, zoals verkeer gegenereerd door het recreatieschap door haar bungalowparken rond het dorp, wordt als zeer ongewenst ervaren.

D2 Afwikkeling van verkeer Fort Noord naar Velserbroek.

- Ook deze oplossing wordt voorgestaan door het dorp, mits het alle verkeersvormen betreft. Ook grote groepen toeristen (wandelaars en fietsers naar het dorp worden niet op prijs gesteld. Spaarndam wil niet door enkele ondernemers en het Recreatieschap geëxploiteerd worden.

D3 Sluip en doorgaand verkeer avondspits

- Zie D1 en D2

D4 Toename verkeer van en naar het Fort

- Zolang al het verkeer afgewikkeld wordt naar Velserbroek zijn er geen bezwaren. Dit wordt zeker niet bewerkstelligd door wegwijzers en ontmoedigen van alternatieve routes. Deze vrijblijvende oplossingen waarborgen in de praktijk niet dat het publiek er alsnog voor kiest om naar en door het pittoreske dorpje Spaarndam te gaan. Slechts eenduidige fysieke maatregelen, zoals het opbreken of afsluiten van verbindingswegen naar Spaarndam bieden voldoende soelaas.

Samenvatting voor bestuursleden

Dit document beschrijft de merkwaardige procedure en uitsluiting van opposanten, hun constructieve bijdragen, analyse en conclusies. De werkgroep verkeer blijkt een façade te zijn, waarachter de lobby voor het ontwikkelen van de omgeving van Spaarndam de plannen doordrukt.

M.C. Houtkamp
Kerkweg 13b
2064 KP SPAARNWOUDE

10 november 2012

Mevr. J. Groen
Directie Beleid Sector Natuur Landschap en Recreatie
Postbus 3007
2001 DA Haarlem.

Geachte mevrouw Groen,

Hiermede refereer ik aan het telefoongesprek dat ik twee weken geleden met u mocht hebben inzake onze bevindingen en de voortgang van het Werkgroep Verkeer inzake de verkeersontsluiting van het toekomstige Landal Greenpark, alsmede aan het telefoongesprek dan Mevr. Molenaar met u had. In dit telefoongesprek heb ik u mijn positieve ervaringen in deze werkgroep medegedeeld, wel met de opmerking dat deze overleggen waarschijnlijk een hoop kosten met zich meebrengen m.b.t. een gespreksleider, notuliste, twee medewerkers van RNH, alsmede diverse verkeerskundigen, alhoewel zij er op eigen titel aanwezig waren.

Helaas heeft de werkgroep Verkeer in de afgelopen vergadering van 5 november bijgaand schrijven van mevr. J. de Jongh van de Stichting Vrienden van de Forten van Spaardam, De verontruste Spaarndammers en de Stichting Kraijenhoff ontvangen met het verzoek dit schrijven op te nemen in het rapport, de aanbieding ervan aan het bestuur en in het verslag van de vergadering.

Omdat het gestelde geheel indruist tegen onze ervaringen in de werkgroep willen wij niet nalaten u hiervan ook op de hoogte te stellen.

Mevr. Molenaar en ik zijn bij de eerste vergadering niet aanwezig geweest, en hebben de daaropvolgende drie vergaderingen meegemaakt.

Na afloop van onze eerste vergadering (de tweede van de Werkgroep Verkeer) hebben wij op de terugweg tegen elkaar onze verontwaardiging uitgesproken over de weinig positieve houding en inbreng van Mevr. J. de Jongh, en ons respect voor het geduld waarmee de gespreksleider dhr. J. v.d. Woude en de dames van M. van Beugen en N. Janssen van Recreatie Noordholland de niet altijd motiverende op- aan- en bemerkingen, van Mevr. De Jong behandelden.

Uiteraard begrijpen wij de vrees van de werkgroepen die mevrouw De Jongh vertegenwoordigt en van Mevr. De Jong zelf, dat als er veel verkeer door Spaarndam komt, welke problemen dit met zich mee gaat brengen. Eenieder is zich van deze situatie bewust.

In de tweede vergadering heb ik Mevr. De Jong verteld, dat ik als geen ander haar begrijp, daar ik in dezelfde situatie heb verkeerd, echter dan als bewoonster in de veiligheidszone van de Polderbaan van Schiphol aan de Vinkebrug te Halfweg.

Door het geluid en de veiligheid was er op deze locatie absoluut geen sprake meer van enig woongenot. Eenieder die men spreekt over de oplossing in een dergelijke situatie begrijpt de zaak volkomen, echter vertrekken naar huis, en maken de overlast van de gedupeerden niet mee.

Ik heb mevr. De Jong gezegd, dat ik haar gevoel begrijp, maar tevens dat ik het onbegrijpelijk vond, dat zij er alleen voor stond in de werkgroep, en dat de gemeente Haarlem haar en de stichtingen waar mevr. De Jongh deel van uitmaakt en de Dorpsraad Spaarndam haar eigenlijk in de steek lieten. Ik heb toen geadviseerd aan de burgemeester te vragen haar te helpen en zo niet naar de Provincie te gaan en proberen hen een oplossing aan te dragen.

Helaas gaf mevr. De Jongh hier geen reactie op.

Er zijn tijdens de brainstormavonden met de werkgroep Verkeer diverse routes besproken om de verkeersdrukte in zo goed mogelijke banen te leiden. Enkele mogelijkheden via de IJdijk, maar ook een mogelijkheid via de Nieuwe Rijksweg naar Haarlem en een mogelijkheid naar Landal via de Slaperdijkweg naar de Westlaan, vanaf Landal via de Westlaan, een klein stukje Oostaan naar de Vergierdeweg met de opmerkingen dat de postcode dan in het gebied van Haarlem komt te liggen, zodat de Tom Tom de bezoekers via Haarlem stuurt en niet door Spaarndam heen.

Het overgrote deel van het verkeer zal deze weg dan kunnen volgen.

De verkeerstechnische aspecten even hierbuiten gelaten, zijn de laatstgenoemde twee opties, routes die niet door Spaarndam gaan.

Helaas gaf mevr. De Jongh ook hier weinig tot geen reactie op.

In de vergadering van 5 november j.l. kwam het eventuele fietspad en wandelpad naast de dijk van de IJclub Nova Zembla ter sprake, waardoor men vanaf het park naar Spaarndam kan fietsen over een recreatief fietspad.

Mevr. De Jongh bracht haar vrees naar voren, dat hier scooters en sollexen e.d. zouden gaan rijden, alsmede dat er weer een extra verkeerstroom van fietsers het dorp Spaarndam in zou komen en men in Spaarndam hier echt niet op zat te wachten.

De heer Kilic vertelde dat er ook een dergelijk fietspad langs de Mooi Nel aan de Lagedijk in Haarlemmerliede loopt, en dat hier alleen maar recreatief fietsverkeer langsgaat. Het overige fietsverkeer met name woon- werk verkeer, schoolgaande kinderen en de scooters nemen gewoon de kortste en snelste weg via de Lagedijk.

Mevr. Molenaar sprak ook haar gedachten uit, dat scooters en fietsers uit Spaarndam of vanuit Santpoort naar Spaarndam bij de eventuele aanleg van dit fietspad, gewoon de kortste route en snelste route via de Slaperdijkweg zullen gaan nemen.

Waarop ik aanvulde dat dit fietspad geen extra fietsers in Spaarndam zou opleveren. Als men fietsend uit het park naar Spaarndam wil, kan men of via de Slaperdijkweg of via het eventuele nieuwe fietspad.

Het aantal fietsers blijft hetzelfde.

Helaas gaf mevr. De Jongh ook op deze genoemde punten om haar gerust te stellen en haar vrees weg te nemen, weinig reactie.

De verkeerskundige die mevrouw De Jongh mee had genomen was het redelijk eens met een combinatie van de oplossingen zoals deze in het overzicht staan vermeld. In ieder geval bespreekbaar.

Over het waarom de Dorpsraad Spaarndam, de Gemeente Haarlem en de Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden (woonbootbewoners), uit de overleggen hebben teruggetrokken kunnen wij geen oordeel vormen.

Wij persoonlijk kunnen ons niet vinden in het door Mevr. De Jongh uitgereikte schrijven van 5 november waarin men schrijft dat "de ideeën ondoordacht zijn en onvoldoende oplossingen bieden voor het dorp".

Ook de constatering in het genoemde schrijven dat de oplossingen "via een brainstorm met ons hen zijn opgelegd alsof het onze oplossingen zijn (wij zaten erbij, stelden vragen, maar waren geen deelgenoot van de brainstorm)" heeft ons beiden persoonlijk erg aangegrepen.

Voorstaand hebben wij enkele voorbeelden genoemd, waarbij blijkt dat wij erg begaan waren met de problemen die mevr. De Jongh naar voren bracht en getracht hebben een bijdrage tot de oplossing te brengen. Helaas heeft mevrouw De Jongh deze gedachtenwisselingen slechts aangehoord en geen reactie teruggegeven.

De in voornoemd schrijven wordt tevens vermeld: "er geen communicatie daadwerkelijk met hen heeft plaatsgevonden." Echter dit lag niet aan de gespreksleider en aan de aanwezigen van de werkgroep Verkeer, maar lag ons inziens enerzijds aan de afwezigheid van de Stichting Vrienden van de Forten van Spaardam, De verontruste Spaarndammers en de Stichting Kraijenhoff en anderzijds aan het niet meedoen met de gedachtenwisselingen tussen de leden van de werkgroep en Mevr. De Jongh.

Juist omdat mevrouw De Jongh geen reactie gaf op onze ideeën, eventuele oplossingen en gedachtenwisselingen heeft deze brief ons beiden erg geraakt.

Deze brief schrijven wij op persoonlijke titel en niet uit hoofde van de dorpsvereniging Haarlemmerliede, welke wij in de werkgroep verkeer vertegenwoordigen.

Een kopie van dit schrijven hebben wij verzonden aan de heer J.v.d.Woude, de dames Van Beugen en Janssen van Recreatie Noordholland, alsmede aan het bestuur van Recreatie Noordholland.

Met vriendelijke groet,

Mieke Houtkamp
Deelnemster Werkgroep Verkeer

José Molenaar
Deelnemster Werkgroep Verkeer

Marieke van Beugen

Van: Bestuurssecretariaat
Verzonden: maandag 19 november 2012 14:50
Aan: Marieke van Beugen
Onderwerp: FW: Advies Themagroepen Landal
Bijlagen: Recreatieschap opzegging verkeersgroep 181012.pdf

Met vriendelijke groet,

Karin Kok
Medewerker bestuurssecretariaat

Aanwezig op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdagmorgen

Recreatie Noord-Holland NV

Genieweg 46, 1981 LN Velsen-Zuid
Postbus 2571, 2002 RB Haarlem

023-52 02 833 / 023-52 02 820
kkok@recreatienoordholland.nl
www.recreatienoordholland.nl

Van: Jan Pranger [<mailto:pranger@kcbv.com>]
Verzonden: maandag 12 november 2012 13:21
Aan: Bestuurssecretariaat
Onderwerp: Advies Themagroepen Landal

LS,

Wij verzoeken u om onderstaande tekst toe te voegen aan de concept-adviezen van de drie themagroepen voor "Landal".

Hoogachtends,

Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden

Algemeen

Zoals wij in diverse vergaderingen al hebben aangegeven kan een dergelijk "communicatie" traject zoals nu gevolgd alleen maar uitmonden in een wensenlijstje van de verschillende partijen zonder veel samenhang. Te verwachten valt dat de wensen alleen worden gerealiseerd als dat geen consequenties heeft voor de bedrijfsvoering van Esbi – dat is tijdens een aantal vergaderingen al duidelijk geworden. Alle wensen zijn daarom inwisselbaar, afhankelijk van de achtergrond, deskundigheid en belangen van de indieners.

Themagroep "verkeer"

- De Stichting Natuurbehoud Fort Benoorden Spaarndam distantieert zich van elk advies dat niet direct betrekking heeft op het reduceren van het verkeer van en naar het vakantiepark, dan wel het blokkeren van dit verkeer door Spaarndam-West. Wij gaan niet akkoord met verkeersmaatregelen die de doorstroming door of naar Spaarndam-West zouden moeten bevorderen, als oplossing voor de problematiek gegeneerd door het vakantiepark. De Raad van State heeft ondubbelzinnig uitgesproken dat het wegennet in en rond Spaarndam-West niet meer verkeer aankan en nu feitelijk al overbelast is.
- Wij verzoeken u bijgaande brief aan te hechten aan het advies van de themagroep.

Themagroep "fort en omgeving"

- Het moet vaststaan dat de fysieke afsluiting van autoverkeer over de Redoute – anders dan voor bewoners en hun bezoekers – ook werkelijk tot stand zal komen. Die afsluiting dient robuust en gebruikersvriendelijk te zijn. Dat betekent dat een definitief besluit over het vakantiepark kan worden genomen als de volledige bezwaar- en beroepsprocedure voor deze maatregel positief (in de zin van dat de afsluiting er komt) is afgerond.
- Wij adviseren om één of meer “plofhuisjes” in het munitiebos in stand te houden en te gebruiken voor een aantal functies die nu in het fort zijn ondergebracht. Hierdoor kan historisch erfgoed in stand worden gehouden en wordt geconcentreerd voetgangersverkeer door het weiland tussen het Munitiebos en de Linie (Ecologische Hoofdstructuur) beperkt. Wij adviseren daarom om in elk geval de receptie van het vakantiepark in zo’n te behouden plofhuis onder te brengen.
- Vóóraf dient vastgelegd te worden dat er – na inbedrijfname van het park – niet alsnog voorzieningen worden getroffen om de wandelroute naar het fort te verkorten, bijvoorbeeld door het aanleggen van een extra parkeerplaats dichterbij het fort.
- Gegarandeerd dient te worden dat het huidige gebruik van de parkeerplaats ten oosten van het Fort – aan de zijde van de Linie – wordt voortgezet, ook indien Esbi Bouw deze in ondererfpacht neemt. Dit betreft met name het gebruik als parkeerplaats voor bewoners en bezoekers en de reeds jaren gedoogde opslagcontainer aan de zuidkant van de parkeerplaats.

Themagroep Natuur

- Elke ingreep in dit kwetsbare stuk natuur tussen twee woonkernen betekent een aantasting. Of het onder water zetten van een stuk gebied zal leiden tot verhoging van de natuurwaarden is bij lange na niet aangetoond. Alles hangt af van de uitvoering, waarover nu nog veel te weinig bekend is.
- Gedegen adviezen zijn nu niet te geven omdat de onderzoeken daarvoor nog moeten worden uitgevoerd.
- Wij adviseren om het vereiste onderhoud vóóraf vast te leggen, evenals de wijze van toezicht en monitoring door een deskundige onafhankelijke partij. Voorkomen moet worden dat het onderhoud van het natuurgebied afhankelijk wordt van de bedrijfsvoering en –resultaten van de ondererfpachter.

Conclusies werkgroep fort en omgeving.

Wij constateren dat alle **cultuurhistorische expertise** bij de werkgroep vandaan komt en niet bij EsbiBouw. De *specifieke* kennis van Fort Benoorden ligt bij de stichting Krayenhoff.

Esbibouw wil wel rekening houden met de cultuurhistorische waarden door bijvoorbeeld te schuiven met de indeling van de ruimten in het fort, maar veel is nog vaag, onzeker en onduidelijk, er zijn veel open einden, waar EsbiBouw niet de expertise voor heeft.

Dat geldt ook voor een duurzame financiële exploitatie van het bungalowpark, en daarmee voor het fort (zie Financieel Dagblad, 11 juni 2012).

Wij maken ons daarom zorgen over de verdere invulling van het Werelderfgoed van Unesco; Hoe garandeert de provincie dat dit fort en omgeving duurzaam gerestaureerd wordt en de plannen worden uitgevoerd zoals besproken en vastgelegd tijdens de werkgroep vergadering?

De provincie is stakeholder, maar geen toezichthouder, zij heeft in het verleden het fort niet beschermd of geconsolideerd. Dat geldt ook voor Recreatieschap Spaarnwoude. Beiden hebben tot nu toe hun taak het erfgoed te beschermen niet serieus ter hand genomen.

De gemeente heeft aangegeven als toezichthouder geen capaciteit te hebben om bij de restauratie van het fort aanwezig te zijn, anders dan af en toe eens langs komen tijdens de verbouwing. Ook heeft ze aangegeven er na de restauratie in principe niet meer te komen.

Om bovenstaande redenen hebben wij er geen vertrouwen in dat dit fort haar authenticiteit duurzaam zal behouden. **Wij vinden het een essentiële randvoorwaarde dat er een concreet en op maat geschreven toetsingskader komt voor het toezicht zowel tijdens als na de verbouwing.**

In het conceptrapport van 15 november 2012 staat dat de Stichting Krayenhoff "betrokken wil zijn bij uitwerkingszaken". Wij doelen daarbij niet op een verlenging van de werkgroep. **Wij willen in de gelegenheid worden gesteld het bouwplan en het hierboven genoemde toetsingskader vooraf te becommentariëren en indien nodig te herzien. Dat geldt ook voor de manier waarop de restauratie gemonitord wordt en door wie.**

Belangrijke insteek voor deze werkgroep is de **communicatie** met belanghebbenden.

Wij mochten daartoe vragen en bespreekpunten aangeven, die door deskundigen beantwoord zouden worden. De door ons ingediende vragen en bespreekpunten zijn voorafgaand aan vergaderingen telkens opnieuw anders geformuleerd en geclusterd, zodanig dat zij ter vergadering niet of anders besproken werden. Herhaaldelijk is tijdens de vergaderingen gevraagd wanneer zij aan de orde zouden komen. Vervolgens kwamen ze zijdelings aan de orde of werd gezegd dat ze al besproken waren. Een daadwerkelijke communicatie, waarin *onze* zorgen en aandachtspunten besproken zouden worden, heeft niet plaatsgevonden.

Wij hechten er aan dat deze letterlijke tekst wordt opgenomen in de inleiding van het rapport, de aanbieding aan het bestuur en het verslag van deze vergadering.

De Stichting Krayenhoff, de Stichting Vrienden van de Forten van Spaarndam en de Verontruste Spaarndammers, Spaarndam, 20 november 2012.

Conclusies werkgroep Natuur, op te nemen in de rapportage voor het Algemeen Bestuur van het recreatieschap.

Het rapport Biotopen Fort Benoorden Spaarndam is het resultaat van noeste arbeid van natuurliefhebbers, die probeerden er het beste van te maken.

Het is maar een begin, het is te vroeg om te kunnen beoordelen of de natuurwaarde gecompenseerd of versterkt kan worden. De afweging of de aantasting van de natuur als gevolg van de komst van EsbiBouw kan worden gecompenseerd met maatregelen is voor ons nog te prematuur.

Tijdens de besprekingen kwam telkens naar voren dat veel zaken onbekend zijn (niet alleen van de natuur, maar ook van de activiteiten van EsbiBouw, die pas aan het eind aan de werkgroep werden overhandigd.)

Wij constateren dat natuurontwikkeling geen kerntaak is van EsbiBouw. De expertise moest volledig uit de deelnemers van de werkgroep komen. Ook heeft EsbiBouw aangegeven in dit stadium geen geld te willen uitgeven aan onderzoek e.d. zij wacht daarvoor op een toezegging voor subsidie. Zij is dus zelf niet bereid vooraf deze investering te doen. Onduidelijk is ook nog hoe de uitvoering van de natuurmaatregelen gefinancierd moet worden. De grondslag hiervan zal waterdicht moeten worden vastgelegd met begroting en concrete verplichtingen.

Om genoemde redenen bevelen wij aan om de ontwikkeling, onderhoud en beheer van de natuur van het hele gebied contractueel, inclusief de meerjarige financiële gevolgen, bij een natuurontwikkelaar te leggen die hier meer affiniteit en ervaring mee heeft. Als voorbeeld noemen wij Landschap Noord-Holland, dat al drie forten in beheer heeft, waarvan de ervaring gaandeweg kan worden benut.

In uw concept eindrapport van 15 november 2012 geeft u aan dat "natuurorganisaties betrokken willen zijn bij keuzemomenten". Echter, het Recreatieschap Spaarnwoude heeft al jaren een natuurplatform dat niet goed functioneert omdat het te vrijblijvend is. Voorstellen en adviezen, die berusten op intensief werk van vrijwilligers, worden in praktijk te weinig uitgevoerd. Dit is aanleiding voor de volgende kanttekening hierbij: **Wij hechten eraan dat voorafgaand aan onze betrokkenheid, een contractuele basis voor het hele gebied is vastgelegd met een natuurontwikkelaar als Landschap Noord-Holland, waarin ontwikkeling, onderhoud en beheer geregeld zijn, zowel inhoudelijk als financieel.**

Oorspronkelijk was de bedoeling dat dit rapport het resultaat zou zijn van een communicatietraject met bewoners en belanghebbenden. Een open dialoog stond voorop. Dit was te hoog gegrepen. Het merendeel van onze vragen, zorgen, voorstellen en besprekpunten zijn onbeantwoord gebleven.

Wij hechten er aan dat deze letterlijke tekst wordt opgenomen in de inleiding van het rapport, de aanbieding aan het bestuur en aan het verslag van deze vergadering.

De Stichting Vrienden van de forten van Spaarndam, de Verontruste Spaarndammers en de Stichting Kraijenhoff, Spaarndam, 19 november 2012

Ingekommen 29 nov. 2012

Financieel Dagblad
11 juni 2012

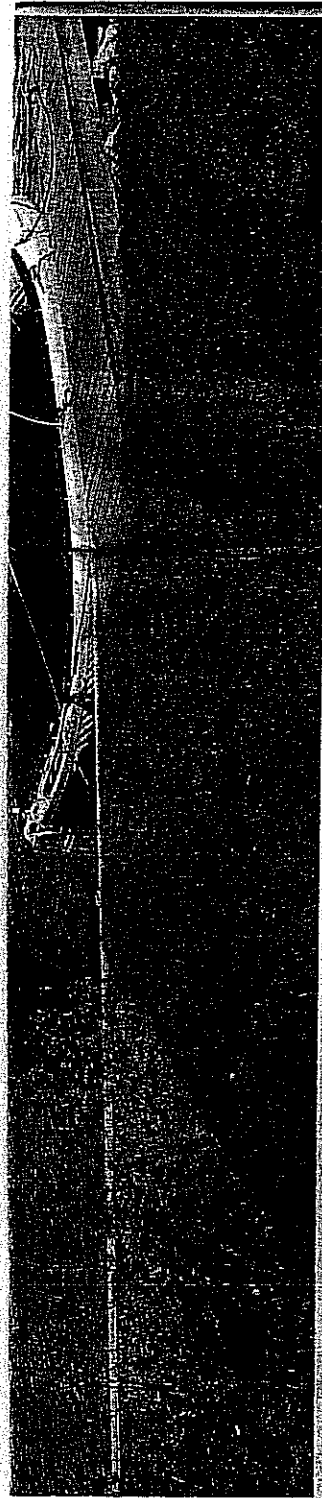
Alleen op dit moment 35 aanvragen liggen voor uitbreiding van de staande en nieuwe parken. Door deze bouwlust zou de beschikbaar accommodatie in de gemeente verdubbelen, hoewel de markt voor bungalows al verzadigd is in Nederland.

Traditioneel wordt recreatie vastgoed verkocht aan individuele particulieren, die er vervolgens gaan wonen tijdens vakanties of weekends of het huis zelf gaan verhuren. Uitponden heet dit in het jargon. Een andere optie is bouwen, en het park vervolgens via een organisatie als Landal te verhuren.

Doorgaans is de verhuur in Nederland geen vetpot, want het hoogseizoen is kort, slechts de maanden juli en augustus. Daarbij is het weer minder stabiel dan in bijvoorbeeld Zuid-Europa, waardoor het bij een slechte zomer annuleringen regent. Maar een mooie juni- en septembermaand kan de bezetting behoorlijk verbeteren.

De markt voor vastgoed in het algemeen is dramatisch, maar voor recreatievastgoed zeer positief, vindt financieel directeur Carlo Broeren van Roompot, dat 40 vakantieparken uitbaat. 'Wij zien dat er nog steeds erg veel interesse is vanuit de belegger. Het is een belegging met een emotionele waarde en een die een solide rendement geeft.'

Hoewel de markt verzadigd is, ziet ontwikkelaar Hans Tadema uit Leeuwarden kansen voor nieuwe recreatieparken. Tadema is bezig met projecten bij Balk en Koudum. Een slag is nodig in kwaliteit, omdat de traditionele 'mama-en-papa'-bedrijven volgens Tadema onvoldoende kwaliteit bieden. Er

Recreatiewoningen bij Terherne aan de Terhermster Puollen, vlak bij Sneek.

Is wel een trend gaande dat de concurrentie voor luxe vakantiehuisen wil huren, die ruim genoeg zijn en bijvoorbeeld een sauna hebben. Die kippershielden uit de jaren zeventig, daar wil geen mens meer in, zegt Hans Tadema.

Maar dit biedt nog geen garantie voor succes. Het Drentse park Hof van Salsen met 665 ruime, pas gebouwde vakantiewoningen ging een paar jaar geleden ten onder omdat de exploitatie niet winstgevend was. De beleggers waren hun investering voor 85% kwijt. Het park is nog steeds niet

verkocht. Volgens Tadema is het mogelijk ook hoger rendement te halen dan aan huur, plotseling maar dan moet er niet gestuurd worden op de bezetting maar op de hele jaar. Daar in vindt hij medeanders in bouwbedrijf Ballast Nedam, dat ook bezig is met een nieuw project. 'Door de dubbele huur opbrengsten en het feit dat de vakantiehuisen van tegenwoordig ruim en luxe zijn uitgevoerd op mooie locaties zijn wij positief, aldus een woordvoerder.

Maar Broeren van Roompot erkent dat er een overschot is aan vakantiewoningen. 'In sommige regio's is het daarom slimmer om bestaande voorraad te verbouwen, dan overal nieuwe parken te ontwikkelen.' Petra Ellens van de Recron, de koepel van recreatieondernemers, moet bijna lachen als rendementscijfers van 8% ter sprake komen. Daar zou de gemiddelde parkeergarage erg blij van worden, dit zijn cijfers uit het verleden, zegt Ellens. 'De marges zijn veel kleiner.'

Het is belangrijk om onderscheid te zijn in deze markt.

Gouden berg? Vakantiehuis

Bouwbedrijven ontwikkelen zijn positief over recreatievastgoed. Ze gaan uit van rendementen tussen 5% en 8%. Maar dat lijkt nog geen uitgesproken zaak, want de markt voor bungalows is verzadigd in Nederland. Bouwers en ontwikkelaars willen wel, in Zuidwest-Friesland zijn er 47 plannen voor (ver)bouw van vakantieparken ingediend.

Luchtimpresie van park Oan 'e poel.

Foto: Tadema

Het heeft volgens Rosier geen enkele zin om zomaar een park te bouwen, zonder speciaal thema. Want in dat geval blijft de consument weg, omdat deze elders wel precies kan krijgen wat hij of zij wenst. Dit is ook belangrijk voor de vastgoedbelegger, die rekent op een vaste stroom van inkomsten.

Maar de projectontwikkelaars en bouwers zien kansen. Voor hen betekent het werk, en als het project verkocht is, zijn zij niet meer verantwoordelijk voor de uitvoering. Ballast Nedam werkt veel samen met de eerder genoemde Roompot en Landal.

Projectontwikkelaar Tadema wil voor het eerst met een pensioenfonds in zee bij de ontwikkeling van een nieuw park bij het Friese plaatsje Koudum, dat een capaciteit moet krijgen van 1000 bedden. Bij belofte rendementen van 5%-7% kan het interessant worden voor institutionele beleg-

Die kippenhokken uit de jaren zeventig, daar wil geen mens meer in. De kwaliteit moet omhoog

Foto: Tadema

1

2

3

4

5

6

7

Spaarndam, 30 november 2012

Beste heer Ossel en overige bestuursleden van RNH,

Onlangs ben ik door u uitgenodigd om persoonlijk toe te lichten wat mijn standpunt is in de ontwikkeling van het munitiecomplex en Fort Benoorden Spaarndam. Gedurende deze korte groepsbijeenkomst heb ik u niet volledig kunnen informeren hoe de laatste weken in de werkgroep Verkeer gewerkt is aan de vraagstelling om mee te adviseren aan verbeteringen voor verkeersdoorstroming in Spaarndam en directe omgeving.

Als ondernemer naast het munitiecomplex en als bewoner van Spaarndam ben ik nauw betrokken bij het gehele project vanaf het prille begin in 2007- 2008. Door RNH zijn we goed en adequaat op de hoogte gehouden van het gehele proces en heeft men de input van Villa Westend in het plan van eisen meegenomen. De keuze voor de ontwikkeling van een kleinschalig recreatie bungalowpark in combinatie met het museum in Fort Benoorden sluit goed aan bij de diversiteit van Spaarnwoude gezien de grote behoefte aan verblijfrecreatieve mogelijkheden in de regio Haarlem (een van de toeristische steden van Nederland) en Velsen.

Later tijdens de informatiebijeenkomsten heb ik "kennis" mogen maken met de tegenstanders van de gekozen ontwikkeling voor het Fort Benoorden en het munitiecomplex . De mogelijke bezwaren tegen iedere ontwikkeling zijn enkel berust op het persoonlijke gevoel van een hele kleine groep omwonenden (ongeveer 30 personen) die veronderstellen heel Spaarndam en regio te vertegenwoordigen. Een kleine groep personen die direct wonen tegenover de ingang van het Fort Benoorden zoals de heer Pranger en Rozestraten die daar zelf 15 jaar illegaal gewoond hebben en na legalisering door RWS verder geen ontwikkelingen wensen in het recreatiegebied en hun eigen verkregen riante achtertuin. Een zeer kleine fanatieke groep personen die van actievoeren een persoonlijke missie hebben gemaakt en daar veelvuldig met suggestieve informatie de media & politiek hebben gevoed.

Los van eigen standpunten was de doelstelling van de werkgroepen om know-how en wensen op het gebied van Fort, Natuur en Verkeer te delen en hiermee het bestuur van RNH te adviseren. Voor de indeling van het Fort en Natuur zijn er naar velen tevredenheid goede stappen gemaakt om gezamenlijk met Esbi de voorgang in het proces te bewaken. In de werkgroep Verkeer heeft mevrouw de Jongh en haar "achterban" willens en wetens verzuimd hun jarenlange ervaring omtrent de regionale verkeerssituatie te delen met de overige werkgroepleden.

Door telkens geen input te geven, het proces te vertragen en slechts achteraf suggestieve "bijlagen" aan te leveren heeft men niet de kans aangenomen om nu proactief mee te willen werken aan de verbeteringen qua doorstroming en verkeersveiligheid in Spaarndam waar alle bewoners bij gebaat zijn. Een grote gemiste kans gezien hun ervaringen en de unieke samenstelling van de werkgroep met de verkeersdeskundigen van de deelnemende gemeenten. En onbegrijpelijk als men daadwerkelijk voor het dorp Spaarndam een verandering wil zien in positieve vorm in verkeersveiligheid.

Uit de diverse recente verkeersonderzoeken blijkt ook dat de toename van verkeer door de dorpskern niet noemenswaardig zal stijgen bij welke ontwikkeling dan ook. Ook blijkt dat 85% van het verkeer bestemmingsverkeer is. Dat de bewoners zelf dus de grootste oorzaak zijn van de kleine opstoppen die soms voorkomen in het dorpscentrum en horen bij de economische groei en toename van auto's in de afgelopen 10 jaar. Vanuit de werkgroep Verkeer zijn er nu een aantal verbeterpunten naar voren gebracht waarmee het gevoel van verkeersveiligheid in Spaarndam zeker verbeterd zal worden.

Indien om welke reden het huidige proces in uitvoering niet verder zal gaan gaat er een grote kans verloren voor de ontwikkeling van het Fort Benoorden en het munitiecomplex op zeer lange termijn.

Ik vertrouw op uw bestuurlijk inzicht om de voortgang verder te laten gaan,

Heeft u nog vragen? Bel of mail mij gerust.

Met vriendelijke groet,

Dana Reek

Inwoner van Spaarndam
Ondernemer in recreatiegebied Spaarnwoude

Contactgegevens
dana@villa-westend.nl
023 -5381878